

de brabantse leeuw

MEDEDELINGENBLAD VAN DE SECTIE GESLACHT-, NAAM- EN
WAPENKUNDE VAN HET PROVINCIAAL GENOOTSCHAP VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN IN NOORD-BRABANT

ACHTSTE
JAARGANG

1 9 5 9

N.V. DRUKKERIJ VAN GEBR. JUTEN BERGEN OP ZOOM

de brabantse leeuw

Maandblad van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant, onder redactie van: Mr. J. P. W. A. Smit, oud-rijksarchivaris in Noord-Brabant, oud-inspecteur van de Gemeente- en Waterschapsarchieven in Noord-Brabant; J. P. H. Goossens; Jhr. Mr. Dr. B. de Roy van Zuidewijn; redactie-secretaris: J. H. G. J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel.

Abonnementsgeld f 4,75 per jaar (buitenland f 5,—) te storten op postgirorekening 24178 ten name van de uitgever, N.V. Drukkerij van Gebr. Juten, Bergen op Zoom.

JAARGANG 8

No. 1

JANUARI 1959

NAAMLIJST VAN STUDENTEN, AFKOMSTIG UIT DE MEIERIJ, STUDEREND AAN DE LEUVENSE UNIVERSITEIT 1654—1796

door Pastoor H. Hens

(Vervolg van pag. 180, jaargang 7.)

1769

Joannes Dominicus van der Meulen ex Osch. D. S.T.B.F. Postea sacerdos, vicepastor in Buel, dein Plebaniae Sylvaeducis, pastor ibidem 1790 seu Rector oratorii in de Vugterstraat quod extinctum et clausum 2° fuit decreto Arnoldi Verheyen, viri catholici, Praetoris (seu ut vocant Mairi) Buscoducensis, dati 1811.

Petrus van der Schueren, Buxtellensis. Postea sacerdos. Pastor in Alderkercken in Geldria.

Jacobus Bruijnen, Astensis. Postea religiosus.

Wilhelmus Petrus Wellens, Walovicensis. F. Matrimonio junctus et Apothecarius in Waelwijck, dein apothecarius Sylvaeducis.

Adrianus Bueters ex Berchem. Postea religiosus Abbatiae de Tongerlo et vicepastor in Ravels. Capellanus in 1788.

Gregorius Antonius Koppelaar ex Driel. Lovanio discessit He-

rendalium traditur Humaniora. Postea ingressus militiam Hollandorum, ubi factus est Kopperael. Deinde Sergeant. Postea Praeceptor linguae gallicae Sylvaeducis et matrimonio junctus.

Lambertus *van de Ven*, Endoviensis. F. Discessit in patriam mercaturus.

Franciscus Antonius Molemaekers ex Straetum. J.U. Licentiatu Lovanii.

1770

Josephus van Gemert, Gemertanus. In theologico cursu mortuus.

Joannes Staessens, Dommelanus. Religiosus Abbatiae de Postel, ibique Prior. Pastor in Velthoven. Anno 1790 AB-BAS. Ejectus, ut reliqui Monachi, ex coenobio suo, moratur in Westphalorum in Germania transrhenana.

Petrus *van de Ven*, Endoviensis. 1777 presbiter moratur in Bergeijk. Vicepastor in Leende. Anno 1796 pastor in Zon. Antonius Muijens, Astensis. D. Postea vicepastor in Horne, deinde vicepastor in Someren.

Franciscus Suijs ex Oosterwijck. Postea sacerdos, vicepastor in Loon op 't Sand. Anno 1789 pastor in Geemonde.

Joannes van Poppel ex Bergeijk. In via ad ordinem Brunonicum submersus.

Joannes *Gommers* ex Buel. Postea sacerdos. Discessit in patriam. Obiit in Buel 1782.

Wilhelmus Zwaans ex Vlijmen. (Deze naam is doorgeschrapd). *Franciscus Janssens* ex Aarle. Disc. in patriam valedicens studiis.

Guilielmus *van Heeswijck* ex Vught prope Sijlvamducis. In Teutonico; deinceps habitavit in Malderi, postea discessit Venradium, sacerdos et vicepastor in Schijndel, dein 1795 past. in Baekel, ubi subita apoplexia percussus obiit 18 Sept. 1815 aetatis suae 65.

1771

Cornelius Pullen ex Nieuwkuijk. D. Religiosus in Tongerlo. Anno 1785 factus sacellanus in Alphen. 1793 sacell. in Rethy.

Joannes Adolphus *van den Heuvel* ex Baeckel. In Majori 1773. D. 1776 sacellanus in Vorst in abbatia prope Bruxellas. Anno 1792 peregrinationem Romam seu in Italiam instituit, ubi professionem emisit in ordine religioso strictissimae observantiae in Monasterio Bon Solato (de Buon

Solazzo) in Tuscia quod est colonia Monasterii de la Trappe, ubi D. van den Heuvel vivebat adhuc anno 1805. Ex relatione Rdi Dni Josephi Proost Turnholtani presbiteri, Religiosi suppressi ex Abbatia S. Salvatoris (Pierpots dicta) Antverpiae, qui anno 1818 et 1819 per aliquot menses Romae mansit in fundatione Ecclesiae B.M. Virg. de Anima. D. van den Heuvel sacrista fuit ejusdem Ecclesiae B.M.V. de Anima, et ibidem obiit 10 Martii 1819. Ita a Dno Proost oretenus exceptit Ant. van Gils 6 Aprilis 1820 Antverpiae ¹⁾).

Fortunatus *van Tulder*, Tilborgensis. S.T.B.F. Pòst sacerdos (1781), vicepastor Hilvaris Beca, postea Pastor in Hulsel, postea past. in Hulsel, ubi obiit 10 Dec. 1804 ex febri maligna et contagiosa, quam in visitatione aegrorum, eadem lue infectorum, bonus Pastor, contraxerat.

Joannes van Moorsel ex Tongelre. Postea sacerdos et sacellanus in Woensel.

Joannes *Berckers* ex Aerle-beeck. 9us inter Academicos. Ao 1784 rediit in patriam, Capellanus in Asten 1785. Past. in Nunen 1795, ubi obiit bonus, pacificus Pastor 18 Maji 1816.

Guilielmus *Smits* ex Den Dungen. In 3tia linea 7mus. S.T.B.F. Lector Coll. oratorii Lovanii. Anno 1784 via nominationis ab hac Universitate pastor in Wiekevorst prope Herentalium.

Simon Loos ex Bergeijck.

Petrus van Hombergen, St. Odae Rodanus.

Ruth Heuvelmans ex Bergeijck. Factus Augustinianus.

Praen. D. van Scheelen ex Tongelre. Obit Religiosus et sacerdos in Abbatia Stae Gertrudis.

1772

Gerardus *de Visscher* ex Diesen. D. S.T.B.F. Anno 1782 moratur in regio veteranorum Seminario recens erecto; 1784 repetiit patriam. 1786 assistens et Pastor 1788 ad Montem S. Gertr.

Adrianus *van Hoeck*, Helmondanus. F. 4tus Academicus. S.T.B.F. Assistens in Driel, 1786 sacellanus in Boxtel, ubi obiit sub anno 1793.

Joannes Grotenacker, Helmondanus. Medicinae Licentiatus Leydae promotus. In Helmont pract. ibique matrimonio junctus 1788.

1) Deze en de volgende meer uitvoerige gegevens zijn voor het merendeel van de hand van Antonius v. Gils, die onder het jaar 1777 vermeld zal worden.

Bartholomaeus Doevens, Gemertanus. Expertissimus.
Aegidius Neijsen ex Bergeijck. Ingressus ordinem Capucinatorum.
Michaël Koeckhofs ex Buel. Matrimonio junctus.

1773

Joannes Kuijpers, Endoviensis. D. Adsistentiam praebuit R. D. Verschuuren, Pastori in Aldenkirch Dioec. Ruremund. Post inter assistentes pro Majoratu. Capellanus in Ketsheuvel 1790. Pastor in Zeelst anno 1808, ubi obiit pius sacerdos 15 Nov. 1825.

Michaël de Zeeuw ex Nieuwkueijck. F. S.T.B.F. Assistens in Berchem. Post inter assistentes pro Majoratu. Capellanus in Loon-op-zant 1790, Pastor deservitor eodem loco 1796, Pastor in Orthen 1797, Pastor in Woensel 1798, ubi obiit 1805 25 Apr.

Henricus Franciscus Bruijnen ex Asten. 4tus 3ae lineae. S.T.B.F. et peractis disputationibus pro Licentia, 1783 vicepastor Zutphaniae in Gelria; 1786 factus coadjutor Decani Eyndoviae, 1789 sacellanus ejusdem, in quo munere vigilanter et cum magno fructu praestito obiit ex morbo catharrali et pulmonari, in functionibus paschalibus contracto, 17 Aprilis 1812, relicto magno apud omnes desiderio, sacerdos insignis, eruditus, pius, zelosus; sed, ut quidam suspicabantur, in exurgentes Ecclesiae vexationes aliquanto indulgentior. R.I.P.

Matthaeus Burgers ex Vechel. 10us 3ae lineae. S.T.B.F. Ao 1782 vicep. Hulhuysen in Geldria seu Clivia prope Nimwegiam. Deinde sacellanus oirschotanus. 1795 past. in Nieuwland, 1800 Praeses Seminarii Busc. in Halder. 1806 13 Febr. past. in Geffen; 1816 Decanus Distr. Ossensis; 1821 8 Maji electus Provisor Seminarii a Decanis hujus Vicariatus.

Joannes Henricus van de Weijer, Boxtellensis. 8 inter academicos. S.T.B.F. 1785 sacellanus in Boxtel. Postea sacellanus in Hilvarenbeek 1786, past. ibidem 1797, et, primus a sesqui saeculo, capituli, quod fuit ibidem, canonicus pbr. catholicus. Distr. Hilv. Bec. Decanus rur. 1821.

Henricus Claessens ex Stiphout. Pòst sacerdos ¹⁾).

Petrus Paschasius Joannes Goltfus ²⁾, Endoviensis. Pòst sacerdos. A 1782 exeunte abiit, moraturus in Maasbreij ditionis Boruss., ubi obiit 1791. Homo pacis.

1) Anno 1782 S.T.B.F. Hinc discessit moraturus in Wetten prope Kevelaer.

2) In het Thcologienregister wordt hij vermeld als Joannes Petrus Paschasius

Emericus Goossens ex Doorne. S.T.B.F. Capellanus in Erp 1788, usque ad 11 Febr. 1822, quo die vicepastoratu cessit, habitaturus in Deurne Peellandiae.

Martinus Leijten ex Helvoort. Capellanus in Nunen 1789. Pastor in Empel 1795; 1801 past. in Bladel, ubi obiit 4 Febr. 1816.

Joannes van Endhoven ex Lommel. Postea sacerdos. Privatus moratur in Haaren sub Oosterwijk.

Joannes Mack ex Leende. Vicep. in Buedel, dein pastor in Knegsel et Steensel 1794, 1806 pastor in Buedel seu Buul, ubi obiit 28 Maji 1808.

Antonius Vervoordeldonck ex Vlierden. In Majori. Praesbyter in patriam redux postea 1776 vicep. in Haendel, dein pastor in Wetten 1786, ubi obiit Aug. 1815.

(Wordt vervolgd)

DE HEUSDENSE FAMILIE HAMEL

Deze familie Hamel die niet tot de specifiek Heusdense geslachten — welke (ook) een wiel (rad) in hun wapen voerden — behoorde, heeft gedurende meer dan een eeuw, van geslacht op geslacht in de Heusdense schepenbank zitting gehad. De hier behandelde familie Hamel voerde een sprekend wapen, n.l. een stappende Hamel¹⁾.

I. De oudste die ik ken, was Gerit Hamel.

II. Hij had een zoon Dirck Hamel. Vanaf het jaar 1493 tot het jaar 1519, heeft hij meerdere malen deel uitgemaakt van het Heusdense college van schepenen. Van hem zijn mij vijf kinderen bekend, n.l. 2)

a. Gerit Hamel, hij volgt III A;

b. Willem Hamel. In 1537 was hij gehuwd met Hillegondt Maes Jansdr., wier moeder Margriet heette. Met zijn schoonmoeder en twee zusters van zijn vrouw (Maricken en Heylwich) verkocht hij op 12 maart 1537 een huis te Heusden bij de Oudheusdense poort, aan Dirck Matheus³⁾;

1) Voor haar zegel raadplege men b.v. de oorkonden van het klooster Mariëndonk te Heusden, ten Rijksarchieve van Noord-Brabant (regesten nrs. 218 en 246).

2) Heusden R. 461, f. 50v; R. 458, f. 9v; R. 739, ongefol. (dd. 1553); R. 445, f. 49v en het Archief van het Kapittel en de Proven van Heusden door A. P. v. Schilfgaarde (regist nr. 408, dd. 1558).

3) Heusden R. 458, f. 9v.

- c. Andries Hamel. In 1533 verleent deze volmacht aan zijn vrouw Gheertruyt;
 - d. Geertruyt Hamel. In 1537 beloofde Boudewijn Janssen haar „achtalven” ca: gulden, uit land te Oudheusden ^{3a}).
 - e. Dirck Hamel, hij volgt III B.
- III A. Gerit Hamel. Hij had deze kinderen ⁴):
- a. Jan Hamel;
 - b. Goossen Hamel;
 - c. Heylwich Hamel. In 1541 de vrouw van Mr. Augustijn Peters;
 - d. Katherijna Hamel, wier man in hetzelfde jaar Joost Everits was.
- III B. Dirck Hamel, geboren omstreeks 1523 ⁵). Gedurende de jaren 1558 tot 1586 heeft hij meerdere malen zitting gehad in de Heusdense schepenbank en is hij borgemeester van die vestingstad geweest. Hij hield aldaar herberg ⁶). Toen Theoderick Spierinck van Wel, abt van de abdij van Berne, in 1558 het kapittel van Heusden met tienden van Oudheusden beleende, deed Dirck Hamel Dircksz. daarvoor de eed ⁷). In 1574 was hij gehuwd met Marijken Gijsbertsdr., zus'er van Thomas Gijsberts, kanunnik te Heusden. In laatstbedoeld jaar verkocht hij met zijn genoemde schoonbroer Thomas, zijn schoonzus Anna en met Henrick Janssen van Amsterdam als man van Heyltgen Dirck dochter van den Wiel, een erfcijns van 7 ca: gulden 's-jaars, uit land te Vlijmen, aan Aelbert Bartholomeuszn. en Anna Cornelis Buys. Deze erfcijns was in 1557 door Gillis Floris (van Herlaar) verleend aan zijn schoonzus Anna Gijsbert Henricx ⁸). Dirck Hamel leefde nog in 1600 ⁹). Hij had een zoon Dirck, die volgt onder IV.
- IV. Dirck Hamel, geboren omstreeks 1549 ¹⁰). Toen deze de volwassen leeftijd had bereikt, werd hij, ter onderscheiding van zijn vader, Dirck Hamel Dirck de jonge genoemd, terwijl zijn vader te dien tijde werd aangeduid met de toevoeging de oude ^{11a}).

3a) Heusden R. 445, f. 49v. 4) Heusden R. 461, f. 50v en f. 51.

5) Heusden R. 593, akte 56. 6) Heusden R. 741, akte 63, dd. 1565.

7) Kapittel Heusden door v. Schilfgaarde (regist nr. 408).

8) Heusden R. 450, f. 61v en 62.

9) Heusden R. 770 (notarieel) akte 23.

10) Heusden R. 593, akte 56 en R. 215, ongefol. (dd. 1594).

11a) In 1588 worden Dirck Hamel Dirckx en de jonge en Rutger Belaerts, gestitueerde voogden en momboiren genoemd van Vranck, onmondige zoon van Willem Vrancken Loeckermans.

Vanaf 1589 tot 1609 werd hij minstens zestienmaal als schepen van Heusden gekozen. In 1601 behoorde hij met Hendrick Janssen Knoyen tot de „hoofdlieden” van het O.L. Vrouwe Gilde te Heusden ¹²⁾.

In 1600 kocht hij een gedeelte van drie mergen land te Hedikhuizen (leengoed van de Graaf van Holland) van Adriaen Janssoon Keijser, als man van Claesken van IJpe-laer. In verband met zijn overlijden werd op 23 januari 1616 met dit leengoed beleend, zijn zoon Wouter Hamel. Wegens verkoop door Huijbrecht Adriaenssoon, als gestelde curateur van de boedel van Wouter Hamel, werd op 7 maart 1630 met dit leengoed beleend, Dirck Jan Cornelissen te Hedikhuizen ^{12a)}.

Hij had de volgende kinderen ¹³⁾.

a. Wouter Hamel. Hij is de laatste van dit geslacht die men op de naamlijsten van de Heusdense schepenen aantreft, n.l. in het jaar 1615 ^{13a)}. In 1616 ziet men hem nog als borgemeester aldaar. In 1630 wordt een dochter Marie van hem genoemd ¹⁴⁾. Hij zal het zijn geweest, die in het jaar 1614 te Heusden huwde met Catharina Jacobs van Bockhoven ^{14a)}. Het jaar 1620 vermeldt hem als *commies* van de Edele Heren Staten en als bloedverwant van de Edele Hooggeleerde Heer Mr. Gerard Hamel, advocaat voor de voornoemde E: Heeren Staten slants van Utrecht ¹⁵⁾.

b. Gijsbert Hamel, hij volgt sub V ^{15a)};

c. Elleken Hamel; in 1616 genoemd als echtgenote van Adriaan Joosten van Hedickhuijsen.

V. Gijsbert Hamel. In 1630 is hij ontvanger van de gemene middelen over de Meyerij van 's-Hertogenbosch. Hij

11) Heusden R. 52, ongefol. (1606).

12) Heusden R. 42, ongefol. Ds. Theodorum Groen zegt omtrent dit gilde, in de „Beschrijvinge der Stad en Lande van Heusden” het volgende, op blz. 64: „Vrouwe broeders, welke waren uut de aansienlijkste van de Stad. Int jaar 1412 heeft dit Collegie met zijn Deeken en Provisors al bekend gestaan. Willem Grave van Holland had an die van Heusden inde Kerk gegeven een Kapel met een Outaar, en in de acte van de voornoemde gifte staat aldus: Welke gifte tot eeuwigen dage duerende zullen die Deeken en Provisors van onser Lieve Vrouwe broeders voors. die dan inder tijd wesen zullen, etc”.

12a) Algemeen Rijksarchief, Hollandse Leenkamer Nr. 244, fol. 270.

13) Heusden R. 304, f. 10v (dd. 1616) en R. 65, ongefol. (dd. 1615).

13a) Heusden R. 303, fol. 1 noemt Wouter Hamel Dircx als schepen te Heusden (1615). 14) Heusden R. 463, f. 10v.

14a) Deze echtverbintenis deelde mij de Heer J. L. Hamel te Utrecht mede. 15) Heusden R. 308, f. 3. Van Oudenhoven noemt in zijn Be-

treedt dan op als bloedvoogd over de minderjarige kinderen van Elleken Hamel¹⁶⁾. (Zie IVc). Ik meen te mogen aannemen, dat hij dezelfde is als Gijsbert Hamel, ontvanger van de Contributiën in het kwartier van Brabant over de Meyerij van 's-Hertogenbosch, die in het jaar 1629 voorkomt, als vader van zijn onmondige kinderen verwekt bij wijlen juffrouw Christina Bruyni(n)x¹⁷⁾ en die een zoon Gerardt Hamel had, die volgt onder VI. Op 14 maart 1625^{17a)} verkochten de volgende personen een huis te Heusden in de Engstraat: Gijsbert Hamel als man van Jouffr. Christina Bruijninx voor hem zelf en als procuratie van Jouffr. Ida van Stamproy, weduwe Bartholomeus D'Oorschoot in leven luitenant van de comp. van kapitein den Heer van Locren (procuratie voor notaris Sebastiaan van de Graeff te Dordrecht) mede voor Jouffr. Catharina Bruyninx, mitsgaders Antonius D'Oorschoot soldaat onder de gemelte Heer van Locren. Zij deden dit allen als erfgenamen van wijlen Goossen Anthonis D'Oorschoot.

- VI. Gerard Hamel. Met evenveel vertrouwen neem ik aan, dat deze een zoon was van Gijsbert, genoemd onder sub V, dat hij de naam van zijn moeder bij de zijne voegde en dat hij zich derhalve tooide met de geslachtsnaam Hamel Bruyninx¹⁸⁾. In 1676 is Gerard Hamel Bruyninx, Heer van Nieuwenrood en „Resident van desen Staet aent Keijserlijke Hoff". Als zijn vrouw wordt dan genoemd Sara Sweerts¹⁹⁾.

Schijndel.

A. J. L. van Bokhoven.

schrijvinge der Stadt Heusden, een Mr. Gerrit Hamel, schepen tot 's-Hertogenbosche, onder de „Geleerde ende vermaerde Mannen" van Heusden.

15a) In 1577 leeft er een Jan Gijsbertssen Hamel te Waalwijk (Heusden R. 742, ongefol.). Ik weet hem niet te plaatsen in deze genealogie. Evenmin is dit het geval met Dirck Hamel die in 1621 te Baardwijk woont (Heusden R. 307, fol. 6).

16) Heusden R. 317, ongefol., (zie ook Heusden R. 466, f. 54 (dd. 1633)

17) Heusden R. 462, f. 49v. 17a) Heusden R. 458, f. 9v.

18) „De Heer en Mr. Gherit Hamel geseyt Bruijninx, Advocaat voor den Hove van Holland" werd „machtig" gemaakt door de kinderen en kindskinderen van Adriaan Joosten van Hedickhuijsen en Elleken Hamel (hiervoor vermeld onder IV, c).

19) Heusden R. 508, f. 81v. In het betreffende stuk worden ook genoemd, Jacob Ferdinand Sweerts, Heer van Lantschadenhoff, Raet en Rentmeester Generaal der Beden over de Baronie van Breda; Maerten Christiaan Sweerts, Heer van Oirschot, President der stad 's-Hertogenbosch; Maria Gratiana Sweerts en Jhr. Frederick Hendrick Sweerts, Ontvanger der Verpondingen over de stad 's-Hertogenbosch. Wellicht waren het de schoonbroers en schoonzuster van Geeraert Hamel Bruyninx.

MULDERS IN BRABANT

Al in Taxandria, 1940, blz. 140 e.v., werden door B. W. van Schijndel meerdere Brabantsche familie's van molenaars genoemd. Hij zegt daar o.a., dat de genealogie dezer geslachten niet licht valt op te stellen, daar de zoon veelal een andere molen pachtte als die van zijn vader. Toch wil deze rubriek althans tot een pogen gelegenheid geven.

I

NAGELMAKERS.

Of en, zoo ja, op welke wijze de bekende *Laurens Nagelmakers*, geb. 1544 in *Westerhoven* dan wel het naburige *Bergeyk* en overleden 19-6-1602 te Mechelen, verwant was aan de hier door ons bedoelde muldersfamilie, waarin ook de voornaam *Laurens*, veelvuldig voorkomt, konden we, helaas niet vaststellen. Voor nadere gegevens omtrent he men zijne familie meenen we daarom te mogen verwijzen naar de „Geschiedenis van Bergeyk” van Panken en v. Sasse van Isselt en het N. Ned. Biogr. Wdbk., V, blz. 353.

Al evenmin kon verwantschap worden aangetoond met de gelijknamige Bossche familie, al is deze eveneens uit de omgeving van Eindhoven, immers uit *Son*, afkomstig.

Dat de ver uit de buurt van Eindhoven wonende *Schijndel-sche* dragers van denzelfden familienaam nog geparenteerd zouden zijn,, verwachtten we minder en we vonden dan ook onlangs in het Cijnsboek van Schijndel, dat zij aldaar van zeer ouden stam zijn.

De oudst-bekende stamvader van ons muldersgeslacht ontmoetten we in de archivalia van Waelre-ende-Weerde,, hierna aan te duiden met WW. t.w. :

I. *Laureys Nagelmakers* (ook „Naegelmaeckers” en nog anders geschreven), zn. v. *Marcelis* ; woonachtig in *Valkenswaard* erfman gelde hij aldaar 10-4-1606 met Geraert (of Goyaert ?) *Aryaen Bierens* (WW R 112, f. 95), met wien hij andermaal pareert in een transportacte dd. 1-5-1608 (WW R 114, f. 36).

Uit zijn huwelijk met N.N. :

1. Peter, volgt II ;
2. Huybert, volgt II bis.

II. *Peter Nagelmakers*, leent 50 gld. van Jan Hendrik Royers 25-6-1665 (WW R 127, f. 92); andermaal leent hij 9-2-1666 (WW R 127, f. 111) ; door een besluit van den Raad van State (f. 143) werd hem op zijn verzoek 17-3-1667 toegestaan

250 gld. in mindering te brengen op de pachtsom voor den *waterkorenmolen* op *Venbergen* onder *Valkenswaard*, zulks ter compenseering van de schade, door hem in abnormale omstandigheden als *pachter* van dezen molen geleden ; ingaande 1-4-1671 geeft hij dan de pacht van dezen Venbergsche molen over aan „*Jan Peters Nagelmaeckers, sijn soon*” (WW R 128, f. 8v, dd. 25-5-1671).

Uit zijn huwelijk met N.N.:

1. *Laureys*, volgt III ;
2. *Jan*, volgt III bis ;
3. *Hendrik Nagelmakers*, wordt nog 20-8-1674 in een transportacte tegelijk met zijn beide *broeders* genoemd ; het is namelijk de „*kerckdries*” te *Valkenswaard*, die alsdan door hem en *Jan* tesamen wordt opgedragen aan *Laureys*, „*hennen broeder*” (WW R 128, f. 70) ; begr. *Achel* 28-5-1717.

II bis *Huybert Nagelmakers*, uit wiens huwelijk :

1. *Adam*, volgt III ter.

III. *Laureys Nagelmakers*, overl. omtrent 1676, huwt *Maeyken Bijnen*, overl. tusschen 29-2-1699 (Land van Grevenbroeck -Hamont, Reg. 39, f. 225) en 6-5-1705, dr. v. *Jacob Laureysz. Meusz. Gijsbertsz.* en diens eerste echtgenoot, *Hendrick-sken Jansdr. Daems. Laureys N.* woonde als mulder vanaf omtrent 1665 op den water-en-wintmoelen v. h. Land van Grevenbroeck onder *Achel* (WW R 12, f. 144, dd. 3-12-1686) ; *Laureys N.* komt dan ook als man van zijn vrouw voor onder de erfgenamen-en-kinderen ten getale van twaalf —zes en zes— van den *Valkenswaardschen valkenier* v. d. *Vorst* van *Luneburg-Celle*, *Jacob Bijnen*, en zijn beide echtgenooten (WW R 128, f. 20, dd. 22-12-1671) ; zijn vrouw komen we eerstelings als weduwe tegen 10-8-1676, als zij als „*Maecken wed. Laureys Peter Naegelmaeckers*” een lening verstrekt van 300 gld. aan zekeren *Jan Claes* (WW R 128, f. 125v) ; in margine staat aldaar vermeld : „*Afgelost met 300 gld., die Jan Claes voor dese was geldende tot Weerde aen Jacob Laureys Bijnen*”, welke laatste natuurlijk de vader van *Maeyken* was ; andermaal verstrekt zij leeningen 2-12-1676 (WW R 128, f. 134) en 9-1-1677 (WW R 128, f. 140) ; ook blijft zij borg voor een schuld door haar *schoonzoon*, *Jan Peters van Heeswijck*, aangegaan bij *Peeter Coppen* (WW R 130, f. 159v.) 2-9-1683, welke schuld in margine aldaar gecasseert werd 9-4-1693 ; te *Achel* treedt zij als „*Maria Bijnen alias Naegelmaeckers*” 20-5-1689 als meter op bij den doop eener *Maria*, dr. v. *Laurentius Laukens* en *Petronella*, en zeer ver-

moedelijk zien we haar in gelijke hoedanigheid te Valkenswaard 4-10-1692 als „Maria Bijnen van Achel” bij den doop v. een Henricus Bijnen, kleinzoon van haar broeder, Laureys delijk zien we haar in gelijke hoedanigheid te Valkenswaard 4-10-1692 als „Maria Bijnen van Achel” bij den doop van een Henricus Bijnen, kleinzoon van haar broeder, Laureys Bijnen; nog 17-9-1693 (WW R 130, f.214) is er sprake van een schuldbekentenis aan haar „in den naeme ende ten behoeff van *Jan Naegelmackers, haeren sone*, om redenen sij, weduwe Naegelmackers, deselve penningen ten behoeff van den voorschr. zone voor van hem genotene dienste etc., soo sij alhier verclaerde, komt uyt te setten”, waarbij in margine 12-3-1708 *Anneke, de huisvrouw van Jan Nagelmackers*, deze schuld „casseert”; tenslotte ontmoeten we deze „Marie wed. v. Laurens Naegelmackers” 29-2-1699 nog, als zij aan haar zoon, *Hendrik*, voor 800 gld. meubelen en gereedschappen op den molen van Achel afstaat.

Uit hun huwelijk :

1. *Peter Nagelmakers*, geb. Achel, overl. Cocsfeld (Munsterland) 6-5-1705 (WW R 194, dd. 6-7-1705) ongehuwd; op zijn sterfdag bleek zijn nalatenschap te bestaan uit 1/5 deel in een huis en landereijen te Valkenswaard, zijnde vermoedelijk zijn erfdeel in de nalatenschap zijner *dus inmiddels overleden moeder*; deze door hem nagelaten boedel werd 3-1-1708 (WW R 152, f.2) door zijn broeders en zusters, hierna onder 2 t/m 5 te noemen, onderling tot verdeling gebracht; blijkens WW R 130. f. 100v, kocht hij 21-11-1695 eenig land in Valkenswaard; was hij, die immers in de vreemde overleed, misschien *valkenier*, als zo vele telgen uit de familie, *Bijnen*, zijner moeder; of anders vaak „en route” zijnde *teut*?
2. *Hendrik*, volgt IV;
3. *Jan*, volgt IV bis;
4. *Hendrina Nagelmakers*, geb. Achel, begr. Valkenswaard 24-11-1702, huwt *Jan Hoppenbrouwers*, overl. na 3-1-1708; de boedelscheidingsacte der kinderen van dit te Valkenswaard gewoond hebbende echtpaar troffen we aan in WW R 153, f. 51, dd. ca. 1727; een viertal kinderen bleken daarin toenmaals nog in leven te zijn;
5. *Elisabeth Nagelmakers*, geb. Achel, overl. Vught tusschen 17-5-1729 en 30-6-1729, huwt Achel 21-7-1681 *Jan van Heeswijck*, ged. Vught 13-2-1656, overl. tusschen 20-8-1725 en 25-6-1729, zn. v. Petrus Woutersz. en Margaretha Jansdr. Michielsz. (van der Crabben), *molenaar*

en schepen te *Vught*, die 19-6-1716 (WW R 133, f. 46) als zoodanig dan ook in eene transportacte optreedt, waarbij hij aan zijn zwager, *Jan Hoppenbrouwers*, hiervoor genoemd onder 4, iets overdraagt.

IIIbis *Jan Nagelmakers*, overl. Valkenswaard 23-12-1711, mulder op *Venbergen* onder *Valkenswaard* vanaf 1-4-1671 tot uiterlijk 6-6-1696 (W WR 12, f. 228), zulks in opvolging van zijn vader; in WW R 131, f. 99, wordt hij 3-1-1699 in een adem genoemd met zijn opvolger als mulder op dienzelfden molen, *Mathijs van der Griente*; hij huwt 1e *Martijntje Jansen*, met wie hij voorkomt 28-7-1671 (WW R 128, f. 11v.) in een boedelscheidingsacte tusschen zijn vrouw en hare zuster, *Hildegonda („Hilleken”) Jansen*, weduwe van *Meus Grijsbertz. Bijnen*; huwt 2e *Lucia de Lauw*, overl. Valkenswaard 28-6-1682, dr. van *Gerard*; huwt 3e *Maria Geerits*, begr. Valkenswaard 13-3-1701, met wie hij 12-3-1691 genoemd wordt (WW R 130, f. 44v); andermaal treedt hij op 10-4-1690 (WW R 130, f. 36v), terwijl hij 16-1-1700 (WW R 131, f. 114v) borg bleef voor zijn schoonzoon, *Jacobus Kivits*, mulder op den korenwatermolen van de heerlijkheid, *Lumen* (Zie onder 3 hier vlak onder).

Uit zijn 2e huwelijk:

1. *Maria Nagelmakers*., huwt *Willem Beckers*, zn. v. *Jan*; de boedelscheidingacte der toenmaals nog in leven zijnde kinderen uit deze echt vonden we in WW R 152, f. 266v, dd. 31-12-1725, op welken datum beide ouders al overleden bleken te zijn; een vijftal kinderen bleek nog in leven te zijn, waarvan er echter slechts drie in de jaren 1696, 1699 en 1701 in de Valkenswaardsche doopboeken vindbaar bleken;
2. *Martina Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 23-12-1675, huwt *Johannes van der Lith*, woonachtig te Roermond;
3. *Catharina Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 20-7-1678, huwt vermoedelijk *Jacobus Kivits*, mulder op den waterkorenmolen van *Lumen*, als zoodanig genoemd, gelijk hierboven reeds werd aangestipt, in WW R 131, f. 114v, dd. 16-1-1700;

IIIter *Adam Nagelmakers*, overl. Valkenswaard 15-3-1724, huwt *Elisabeth*, overl. Valkenswaard 24-7-1719.

Uit dit huwelijk:

1. *Petronella Nagelmakers*, huwt *Andries Tielemans*, zn. v. *Gerrit*; dit echtpaar word genoemd in WW R 152, f. 190v, dd. 2-5-1721, zulks in een adem met *Adam Huybert Nagelmakers*, en bovendien even later in WW R 153, f.

72, van omtrent 1728.

- IV. *Hendrik Nagelmakers*, geb. Achel, *mulder* vanaf omtrent 1766 op den molen van zijn vader te Achel, huwt *Ida Michels* (van der Crabben ?), overl. Achel 18-4-1724 („Obiit Ida Naegelmackers sacr. munita”); zij testeerden 9-6-1717 (Land v. Grevenbroeck-Hamont Reg. 41, f. 220) hunne goederen aan *viij* kinderen, toenmaals nog in leven; eene andere Hamontsche acte dd. 11-1-1708 (Reg. 40) laat de schepenen verklaren, dat op 4-1-1708 voor hen zijn verschenen „Jan Naegelmackers, Jan Hoppenbrouwers gewesen man Henderinne Nagelmackers, Jan van Heeswijck man ende momboir van Elasabeth Nagelmackers, die hun broeder ende swager Hendrick Nagelmackers kwiteren van die latenschap ende maecksel door hunne moeder ende schoonmoeder tusschen hun gemaect. Voldaan van wege Hendrik Nagelmackers”.

Uit hun huwelijk :

1. *Laureys Nagelmakers*, ged. Achel 1-12-1695, overleden Achel 22-10-1727 als „*molitor*”, huwt *Maria Moons*, dr. v. Michiel : Zij hertrouwde te Achel 13-4-1728 Franciscus Bloemen, molenaar te Wijnshagen en overl. (te Achel ?) 22-1-1730. Hij volgde zijn vader als *mulder* op te Achel. Uit zijn huwelijk een *viertal* te Achel gedoopte kinderen, waaronder *Ida Naegelmackers*, ged. 3-2-1725. Zij trad in het klooster St. Catharinadal te Achel als zuster Barbara en overleed aldaar 1-6-1766. Zij testeerde te Peer op 11-4-1743, *Helena Naegelmackers*, ged. 25-1-1727, en *Hendricus Naegelmackers*, overl. Achel 8-1-1728 ;
2. *Maria Anna Nagelmakers*, ged. Achel 19-2-1698 (Laurentius Bijnen en Ida Bijnen, schoonvader en schoondochter onderling), overl. Hamont 26-4-1785, huwt Hamont 14-11-1720 en Achel 5-5-1721 *Petrus Koppens*, geb. Hamont ;
3. *Margarita Nagelmakers*, gedoopt Achel 5-10-1702, huwt Nicolaas Spelsers.
4. *Petrus Nagelmakers*, ged. Achel 8-8-1705, overl. Exsel1780, *mulder* te Exsel, huwt Achel Nov. 1728 *Johanna Lodewijcks*.
Uit zijn huwelijk *twaalf* te Exsel gedoopte kinderen, waaronder *Gerard Naegelmackers*, ged. 1751, die bankier te Luik werd en aldus de grondslag legde van het bankiershuis Nagelmackers fils et Cie., 12 Place de Louvain te Brusel ; hij overleed 1798 ;

5. *Henrica Nagelmakers*, ged. Achel 17-1-1710, overl. Hamont 18-5-1792, huwt ald. 13-11-1731 *Joannes Joosten* ;
 1Vbis *Jan Nagelmakers*, geb. Achel, overl. Valkenswaard 31-5-1748, huwt ald. met dispensatie voor de bloedverwantschap 30-8-1699 *Anneken Coppens*, overl. ald. 9-6-1741, dr. v. *Peter* ; hij was collecteur der verpondinghe te Valkenswaard volgens WW R 133, f. 112, dd. 6-3-1719.

Uit dit huwelijk :

1. *Maria Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 25-8-1701 ;
 2. *Henrica Nagelmakers*, gedoopt Valkenswaard 1-12-1703, overl. ald. 16-6-1757 ;
 3. *Laureys*, volgt V ;
 4. *Petrus*, volgt Vbis.
- V. *Laureys Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 7-8-1708, overl. 12-, begr. 16-4-1778 Waelre 21-8-1739 *Henrica Bijnen*, woont 1739 te Riethoven, begr. Waelre 11-2-1764 („Vrouw van Lou Nagelmakers, laet man en 5 kinder naer), dr. v. *Petrus* en *Ana Sledsen* ; hij was eerst *mulder* op den Genniper watermolen onder Gestel bij Eindhoven, later landbouwer te Waelre.

Uit dit huwelijk :

1. *Petrus Nagelmakers*, ged. Aelst 8-9-1741 ;
 2. *Anna Nagelmakers*, ged. Waelre 2-7-1744, overl. aldaar 3-5-1816, huwt *Christiaan v. Mierlo*, overl. ald. 16-1-1812 ;
 3. *Joannes*, volgt VI ;
 4. *Adrianus*, volgt VIbis ;
 5. *Hubertus*, volgt VIter.
- Vbis *Petrus Nagelmakers*, ged., overl. Valkenswaard 29-11-1788, huwt ald. 21-8-1746 *Dorothea Beckers*, begr. ald. 8-7-1781.

Uit dit huwelijk :

1. *Adrianus Nagelmakers*, gedoopt Valkenswaard 20-6-1747, overl. ald. 21-7-1747 ;
2. *Joannus Adrianus Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 22-6-1748, overl. ald. 10-9-1748 ;
3. *Adrianus Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 11-8-1749, overl. ald. 4-9-1749 ;
4. *Maximilianus Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 2-8-1750; overl. ald. 2-11-1750 ;
5. *Anna Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 5-6-1752 ;
6. *Henrica Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 21-9-1753, overl. ald. 27-10-1753 ;
7. *Adrianus Nagelmakers*, ged. Valkenswaard 6-6-1758, overl. ald. 28-6-1758.

VI. *Joannes Nagelmakers*, ged. Waelre 23-5-1747, overl. ald. 1-7-1823, huwt ald. 19-12-1779 *Anthonia Thomissen*, ged. Riethoven ca. 1749, overl. ald. 8-1-1819, dr. v. Huybert en Maria Gerts; hij was landbouwer te Waelre.

Uit dit huwelijk:

1. *Henrica Nagelmakers*, ged. Waelre 13-2-1780, overl. ald. 5-9-1781;
2. *Maria Nagelmakers*, ged. Waelre 16-8-1784, huwt ald. 18-1-1816 *Hendrik Karsmakers*, gedoopt ald. 23-5-1784, landbouwer, zn. v. Hendrik en Joanna Royers;
3. *Laureys*, volgt VII;
4. *Hubertus Nagelmakers*, ged. Waelre 12-3-1788, begr. ald. 17-12-1792;
5. *Henrica Nagelmakers*, ged. Waelre 10-9-1790;
6. *Hubertus Nagelmakers*, ged. Waelre 8-2-1793, begr. ald. 5-2-1805.

Vibis *Adrianus Nagelmakers*, gedoopt Waelre 7-10-1749, huwt Veldhoven 23-5-1779 *Petronella Snelders*, ged. Maarheze, wed. v. *Cornelis Zwagemakers*.

Uit dit huwelijk:

1. *Laureys Nagelmakers*, ged. Veldhoven 13-9-1780;
2. *Cornelia Nagelmakers*, ged. Veldhoven 17-11-1783;
3. *Maria Henrica Nagelmakers*, ged. Veldhoven 16-8-1785;

Viter *Hubertus Nagelmakers*, ged. Waelre 23-10-1752, overl. Veldhoven 14-1-1828, huwt ald. 6-2-1785 *Willemina Smets*, ged. ald. 8-9-1755, dr. v. *Adrianus* en *Helena* v. d. Heuvel.

Uit dit huwelijk:

1. *Laureys*, volgt VIIbis;
2. *Adrianus Nagelmakers*, ged. Veldhoven 6-8-1787;
3. *Henrica Nagelmakers*, ged. Veldhoven 16-1-1791;
4. *Henrica Helena Nagelmakers*, ged. Veldhoven 6-5-1792, huwt ald. 7-5-1813 *Marcellus Royers*, ged. ald. 28-3-1785, zn. v. Hendrik en Petronella Eymans;
5. *Adrianus*, volgt VIter;
6. *Leonardus Nagelmakers*, ged. Veldhoven 19-4-1798;
7. *Helena Nagelmakers*, ged. Veldhoven 29-4-1799, huwt Veldhoven 8-2-1822 *Jan van den Wildenberg*, ged. Aalst 12-4-1791, zn. v. Andries en Adriana van Kemena, woonachtig te Aalst.

VII *Laureys Nagelmakers*, ged. Waelre 6-3-1786, landbouwer huwt Waelre 27-4-1822 *Anna Catharina van Breugel*, ged. Eersel 8-10-1783, dr. van Johannes Baptist en Petronella Christians Jansen.

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes Nagelmakers*, ged. Waalre 4-4-1823, overleden Vesem 2-2-1838, schaapherder ;
- VIIbis *Laureys Nagelmakers*, ged. Veldhoven 7-11-1785, landbouwer, huwt ald. 18-2-1814 *Petronella Schoofs*, ged. Veldhoven 6-5-1789, dr. v. Petr. en Henrica Eymans, timmerman
Uit dit huwelijk :
 1. *Petrus Nagelmakers*, geb. Veldhoven 3-11-1814 ;
 2. *Wilhelmus Nagelmakers*, geb. Veldhoven 25-10-1816 ;
 3. *Henricus Nagelmakers*, geb. Veldhoven 17-9-1818 ;
 4. *Hubertus Nagelmakers*, geb. Veldhoven 5-10-1820 ;
 5. *Francisca Nagelmakers*, geb. Veldhoven 5-11-1822 ;
 6. *Joannes Nagelmakers*, geb. Veldhoven 9-2-1825, overl. ald. 31-7-1825 ;
 7. *Joannes Nagelmakers*, geb. Veldhoven 12-5-1826 ;
 8. *Adrianus Nagelmakers*, geb. Waalre 23-3-1829 ;
 9. *Joannes Nagelmakers*, geb. Waalre 10-12-1839 ;
- VIIter *Adrianus Nagelmakers*, ged. Veldhoven 11-1-1795, wever landbouwer, overl. Knechtsel 25-6-1835, huwt Veldhoven 20-2-1829 *Henrica van Stiphout*, ged. ald. 18-2-1796, overl. Veldhoven, dr. v. Balthasar en Johanna Merckx.
Uit dit huwelijk :
 1. *Hubertus Nagelmakers*, geb. Veldhoven 1-12-1829 ;
 2. *Joannes Nagelmakers*, geb. Veldhoven 10-4-1831 ;
 3. *Willemina Nagelmakers*, geb. Knechtsel 25-4-1833 ;
 4. *Hendricus Nagelmakers*, geb. Knechtsel 2-3-1835, overl. Veldhoven 1-1-1836.

's Hertogenbosch

J. A. W. Swane¹⁾

¹⁾ Menig gegeven uit bovenstaande bijdrage danken wij den heer J. H. G. J. v. Heeswijk.

Vragen en Antwoorden

correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel.
Gedieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

Kan iemand mij aan nadere gegevens helpen omtrent : COOLEN Gerardus geb. Oostelbeers 18 Mei 1714, geh. op 24-2-1743 met Anna Leijtens (O'beers) overl. te

Deze was een zoon van : COOLEN Wouter, geh. met Catharina van Helmont.

Deze was weer een zoon van : COOLEN Jan.

In Oostel-, Middel- en Westelbeers is van deze tak der COOLEN's verder niets te vinden. Weet iemand, waar deze Wouter COOLEN vandaan komt? Ook op de genealogie Coolen welke in het gemeente-Archief te Tilburg gedeponeerd is, is nog geen aansluiting te verkrijgen.

Bij voorbaat reeds hartelijk dank voor iedere inlichting.

J. Coolen, Hoofdstraat 104, Kaatsheuvel.

NAAMLIJST VAN STUDENTEN, AFKOMSTIG UIT DE
MEIERIJ, STUDEREND AAN DE
LEUVENSE UNIVERSITEIT 1654—1796

door *Pastoor H. Hens*
(Vervolg van pag. 5)

1774

Antonius Arnoldus *Scheij* ex *Vechel*. D. Assistens op de *Dussen* 1786, sacellanus in *Zeelst* 1792; past. in *Nistelroode* 1800.

Arnoldus *van de Ven* ex *Bruegel*. F. Anno 1781 presbyter in *Bruegel*, nunc *Venradii*, inter *Apostolos los Majoratus* 1787, assistens in *Son*, sacellanus in *Maarheze*, past. *Orten*, ubi obiit ex *cholera morbo* 7 Jun. 1818, sacrdos boni zeli et diligens catechistes.

Theodorus *Snoeck*, *Gemertanus*. Pöst sacerdos. Rector *Scholarum Gemerti*.

Joannes Baptista *van Erp*, *Ossensis*. 5tus 2dae lineae. 1a Julii 1783 in *S. Theol. Licentiae Lauream*, Patria applaudente, adeptus. Lector *Majoris Collegii Theologorum*; deinde habitavit in *Atrebatensi* 1786, et 1787 assistens plebano *Sylvaeducis*. 1789 primus sacellanus perpetuus in *Ketsheuvel*. Post revolutionem Belgicam sub *Jos. II* valedicens, discessit *Lovanium*, ibidem Lector *Collegii Majoris* 1790¹⁾. Deinde praeses *Collegii Stae Annae* 1792. Dein pastor *Oirschoti* 1796 ac decanus distr. *Hilv. Becani*. Provisor *Seminarii buscod.* 1811. In quibus functionibus, plenus meritis, obiit, subito suffocatus *hydropi pectoris*, susceptis tamen omnibus *Sacramentis*, 20 Jan. 1821, magno luctu *Bonorum*, signanter *Rmi Vicarii Apost. Seminarii Benefactor*.

Jacobus *Coppens* ex *Valkenswaert*. Theologus in *Standonck*. Factus canonicus *praemonstratensis* in *Tongerloo*. Vicep. in *Schaffen* prope *Diesthemium*, dein vicep. in *Mierlo* 1789. Pastoralem postea curam sustinuit in *Oisterwijk* (juxta *Arschotum*). Inde pulsus persequutione *Gallorum*, aliquamdiu moratus in Patria, sed iterum ovibus suis redditus, in dicta *Parochia Oosterwijk* obiit 10 Junii 1814.

Joannes *van der Voort* ex *Bortel*. A^o 1781 presbiter hinc abiit moraturus *Leodii*. Dein 1788 vicep. in *Gestel Sancti Mi-*

¹⁾ In het *Filosofenregister* staat: *Expulsa Stogeriana gente iterum Lector*.

chaelis, dein Pastor ibidem 1795. Successor Rdi Dni Petri Houdar Bredani, qui ex Rectoratu scholarum et professoratu Rhetorices in Turnhout ad hunc pastorum promotus fuerat, et ibidem defunctus dicto anno 1795. R. D. Vervoort (sic) renunciatus Provisor Seminarii a Rmo Do Vicario ab ejus erectione 1789.

Christianus Mommers, Thilborgensis. Pòst Minorita.

Franciscus *van Iersel* ex Udenhout. Anno 1779 hinc discessit moraturus Leodii, dein Werthae, 1784 assistens in de Dussen, jam moratur Turenholti 1789, obiit Antverpiae 1795.

Jacobus van Oploe ex Lith. Postea religiosus in Postel et pastor in Beest Gelriae.

Christianus *Hubens*, Schyndelensis. In Oratorio. Hinc anno 1777 translatus ad humaniorum professoratum Mechliniam, postea Rothnacum; hinc anno 1782 Lovanium rediit, eodem anno Decanus satisfecit. Anno 1785 assumptus praefectus studiorum in Coll. Oratorum Mechliniae. Postea discessit in Kevelaar. Postea vicep. in Bergheyck 1793. Deinde iterum in Oratorio de Kevelaar, ubi obiit mente captus 5 Nov. 1818.

Arnoldus *Piggen*, Tilborgensis. In Alticollensi. Anno 1781 presbyter discessit hinc moraturus in Caulill, postea assistens inter 8 Apostolos, nunc vicep. in Goirle 1789. Dein pastor in Kasteren et Neetersel 1795. Obiit ultimo die anni 1804 ex febre contagiosa, quam in visitatione parochianorum suorum et de Hulsel, bonus ac zelosus pastor atque exemplaris sacerdos, contraxerat. Magnum apud multos suos, et praesertim oves, desiderium sui reliquit.

1775

Jacobus Henricus *van der Borcht*, Ossensis. D. 8vus 3iae lineae. S. T. B. F. Professor Rhetor. in Meerhout, dein Ipris, dein Antverpiae, postea inter assistentes pro Majorato, Capellanus Sylvaeducis 1790.

Henricus de Roij, Thilborgensis. F. Postea Minorita. Ejectus, cum coenobitis confratribus, ex Monasterio Thenensi, moratur in pago patrio ab anno 1797.

Petrus Verhoijsen, Helmondanus. Pòst Auriga, postea Jurista Duaci. Advocatus Helmondae ibique matrimonio junctus. Annis 1795 ad 1799 Hagae Comitum, aliquando Sylvaeducis legislator. Anno 1806 sub regimine Regio Secretarius Ministri Justitiae. Ab anno 1808 ut privatus causidicus moratur Helmondae. Membrum Statuum

Provinciae, quin imo electus ad Status Generales (Tweede Kamer), sed renunciavit.

Wilhelmus *Staessens* ex Strijp. S. T. B. F. Decessit in patriam 1785, factus inter Apostolos assistens pastori in Strijp, postea vicep. in Lommel 1789, sacellanus Sylvaeducis in oratorio de Kerkstraat 1793 et 1798 pastor ibidem Stae Catharinae, Provisor Seminarii diocesani 1803 a Rdsso Vicario ex clero civitatensti, post D. De Cort, nominatus. Apoplexia percussus, quae solam linguam afficiebat et omnem vocem articulatam obstruebat, vixit mutus ac miser usque ad 1 Martii 1829, quo die pie obiit.

Joannes *van den Waersenburgh* ex Lierop. S.T.B.F. Anno 1783 a Facultate artium promotus ad Beneficium curatum in Ecclesia Turnholtana vincula, exilium, carcerem, alia passus sub furore theophilantropico Gallorum, ab anno 1794 ad annum 1802, quo, erectis cum novis Dioecesibus novis functionibus Ecclesiasticis inter Vicarios dicti municipii nominatus est a Joanne Amando de Roque-Laure, primo, post recens erectam Archidiocesim, Mechliniensium Antistite; ibidemque demum, ad plurimorum maerorem, obiit 14 Febr. 1818, confessorius zelosus et anthropous zôgrôn (d.w.z. mensenvanger).

Gisbertus *van de Vorst* ex Lierop. Anno 1783 discessit, assistit pastori in Wetten, postea capellanus in Best 1787, 1798 past. in Waarle, ubi obiit 17 Apr. 1802.

Henricus¹⁾ Tegenbos ex Stryp. In Minori. 2 annos theologus discessit in patriam. Matrimonio junctus in Strijp 1788 ibidemque consilii Municipalis praeses anno 1806.

1776

Joannes Norbertus *van Groenendael*, Tilburgensis. D. 1787 disc. in patriam, eodem anno assistens in Aldekerk prope Kevelaar, assistens in Loon op Zant, assistens apud Plebanum Sylvae-Ducis 1789, obiit 1791.

Joannes *Swinkels*, Helmondanus. S. T. B. F. Promotus inter academicos primus. Postea inter Apostolos assistens pastori in Lishout 1788. Deinde vicep. in Liempde 1790, 1798 ibidem pastor. Pastoratui valedixit Nov. 1820, habitavit aliquamdiu in domo empta, S. Ode Rhode. Missus Praepositus in Eerde 11a oct. 1821, sed cui functioni post triduum (scilicet 14 oct.) renunciavit, iterum habitaturus in Rhode. Inde profectus in Patrium oppidum Helmond ibique apoplexia percussus ad Altare,

2) In het Filosofenregister staat **Antonius** Tegenbos. Vermoedelijk is een van beide voornamen foutief.

quinto pòst die obiit 28 Junii 1827.

Joannes *Hoogaerts* ex Someren. Quartus 2ae lineae S. T. B. F. et vacantiarum Prior. Lector in Monast. Canonicorum Reg. Ord. S. Aug. in Weerd 1784. Postea 1787 sacellanus in Vechel, 1790 capellanus Sylvaeducis in Ecclesia achter den Tolbrug ibique Pastor et loci Plebanus 1797. Decanus civit. 1803 et provisor Seminarii recens erecti a Clero civitatis electus anno 1798. Anno 1809, mense Martio, a Lud. Rege Holl. evocatus fuit Amstelodamum, in commissionem, ut vocabant, Ecclesiasticam, quae figeret vestigia introducendae in hanc Patriam hierarchiae catholicae.

Joannes Baptista de Roy, Tilburgensis. Religiosus Ord. Carmel. Calceatorum, sacerdos, S. Th. Lector. Post ejectos ordinis sui et universorum ordinum Religiosos, moratus Vilvordiae in coetu ejectarum Sanctimonialium sui Ordinis Carmelitarum ab anno 1797.

Joannes *Mulders* ex Moergestel. Discessit Antverpiam 1781 et translatus ad pastorum de Middelbeers, successor Rdi Dni Martini van Dijk Astensis, qui perfunctus cura spiritali dictae parochiae ab anno 1775, obiit 14 Julii 1809, scripto in rem Seminarii supremis tabulis legato 100 flor.— R.D. Mulders obiit Pastor in Middel-Beers 26 Aug. 1818.

Joannes Baesten, Tilburgensis. Postea jurista consultissimus, pract. in Tilburg. Post annum 1795 postque exactum Regimen Statuum, aliquando adlegatus in Legislatorem patriae nostrae Brabanticae provinciae Sylvaeducis, aliquando et in Legislatorem universae Reip. Hagae Comitum ab anno 1798 in pago patrio, ut privatus causidicus moratur ibique pie susceptis exeuntium Sacramentis obiit,1823.

Christianus Sangers ex Oerle. Postea Religiosus in Postei, sacerdos. Post curam vicariam gestam in Ommel, ab anno 1799 Pastor in Lieshout, cui gregi valedixit martii 1824, moraturus in Helmond.

Joannes van de Kerkhof, Helmondanus. Postea Religiosus in abbatia S. Elizabethae. Rector et professor Rhetorices in Schola humaniorum in Helmond ab anno 179...

Joannes Baptista Vugts ex Berckel. Religiosus in Uden.

1777

Antonius *van Gils*, Tilburgensis. Defendit Philosophiam ex parte Porci a^o 1779. PRIMUS LOVANIENSIS in Artibus In Pontificio 1780.

Sacrae theologiae Baccalaureus formatus 1783.
 Lector in Oratorio, dein in Abbata S. Gertrudis 1783.
 S. T. Licentiatuſ 5 Julii 1785.
 Lector in Pontificio eodem anno 1785.
 Assistens pastori Eyndhoviensi 1786.
 Pastor seu Rector Sylvae-ducis ad VII dolores 1786.
 Ab Universitate Lovanium arcessitus 1790 Praeses collegii Malderi constituitur ac paulo post canonicus Primae fundationis ad S. Petrum Lovanii et eodem tempore Sacrae theologiae professor.
 Deinde et linguae graecae professor ordinarius 1790.
 Postea Disputationes pro adipiscendo Sacrae theologiae Magisterio summa cum laude omniumque applausu disertissime absolvit 7, 9 et 11 aprilis 1794.
 Obiit 1834.

- Joannes Hagelaers, Steenselensis. D. per excellentiam. Postea Religiosus in Postel. Ab anno 1797 Pastor oppidi Helmond, ubi anno 1809 a Rege Holl. Ludovico, Majoratum visente, pyxide et nummis aureis donatus fuit. Obiit ibidem Pastor Aug. 1812.
- Gerardus Constantinus *Molemakers* ex Stratum. F. In Majori 1780 et postea in S. Wilbrordi 1786, deinde in Collegio Oratorii 1787 et rursus in Majori 1790. S. T. B. Sacerdos a. 1784. Postea vicep. in oratorio agter den Boeren Mouw Sylvaeducis 1791, a^o 1799 ejusdem oratorii Rector; Pastor ad S. Jacobum in novo oratorio recens erecto 1803.
- Petrus Josephus van Steenakker ex Oosterwijk. Postea matrimonio junctus Lyrae ibique braxator.
- Wilhelmus *van Breda*, Endhoviensis. Nonus 2ae lineae. S. T. B. Sacerdos a. 1784, mox Professor Rhetor. in Meerhout, capellanus in Vechel 1790. Obiit anno 1792.
- Henricus *van Gerwe(n)* ex Geffen. Octavus 3ae lineae. S.T.B. Sacerdos a. 1784. Postea assumptus ad assistendum pastori in Driel 1786, postea sacellanus primus Drielensis 1787, dein 1798 pastor in Lit, ubi obiit 21 Aug. 1818.
- Stephanus Swaens ex Vlijmen. Postea Religiosus in Tongerlo, sacerdos. Vicariam curam gessit in Dioecesis hactenus Antverpiensis, postea vero (erectis novis ex concordato anni 1801 dioecesibus) Mechliniensis, ubi, multa passus in persecutione theophilanthropica, febri dein epidemica, quam in administratione aegrorum contraxerat, domitus, obiit.

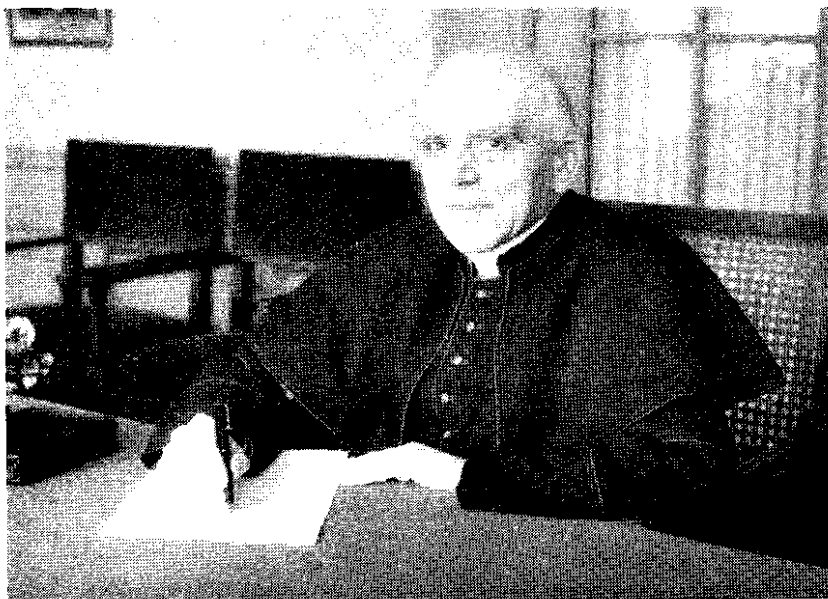
(Wordt vervolgd)

KWARTIERSTAAT MGR. TH. GOOSSENS

Het doet ons een genoegen den lezer den kwartierstaat van Mgr. Prof. Dr. Th. Goossens te kunnen aanbieden. Wij meenen daarmede iemand te moeten eeren, die met kennis van zaken, volharding en plichtsbetrachting de Tilburgsche Leergangen geleid heeft en thans, emeritus geworden, op een rijken oogst van den Brabantschen akker kan terugzien.

Het was onze bedoeling geweest hem dezen staat op 8 Febr. 1957, bij gelegenheid van zijn 75ste verjaardag aan te bieden, maar het samenstellen bracht onvoorziene moeilijkheden mede.

Het was de heer A. J. L. van Bokhoven die zich bereid verklaarde dezer kwartierstaat samen te stellen, voor welke bereidwilligheid onze redactie hem dan ook zeer erkentelijk is.

TOELICHTING BIJ DE KWARTIERSTAAT VAN
Mgr. Th. GOOSSENS

Gerardus Goossens.

Blijkens het uittreksel uit de doopakte van zijn zoon Antonius, zou de vader van deze Gerardus ook Antonius genaamd zijn geweest.

Adriana van den Broek.

Blijkens haar overlijdensakte was zij een dochter van Petrus van den Broek en van Maria van Grinsven.

Jan van den Blakenbroek.

Deze heb ik in de jaren 1737 t/m. 1748 niet gevonden in het betreffende doopboek van St. Oedenrode. Misschien is hij nog eerder te St. Oedenrode geboren. Immers hij overleed reeds in 1797; zijn vrouw 25 jaren later. Er woonde in die jaren wel v. d. Blakenbroeken te St. Oedenrode. Toevallig zag ik, dat op 11 jan. 1748 een kind werd gedoopt, waarvan de moeder v. d. Blakenbroek heette; evenzo op 13 mei 1744, toen bovendien peter en meter v. d. Blakenbroeken waren.

Maria Vermeulen.

Zij zou blijkens haar overlijdensakte een dochter zijn van Johannes Vermeulen en van Cornelia Vermeulen en ± 1747 geboren zijn te Schijndel. Ook haar heb ik niet in de Schijndelse doopboeken over de jaren 1745 t/m. 1748 kunnen vinden.

Simon Otje(n)s.

Ik heb nog niet gezocht naar het huwelijk van Simon Otjens en Gertrudis van Hasselt. Blijkens zijn overlijdensakte was hij een zoon van Johannes Otjens en Adriana Scheiders. (Blijkens zijn doopakte (zie doopboek *Waspik*) was zijn moeder Adr. Scheerders).

Gertrudis van Hasselt.

Ik heb nog niet gezocht naar haar doopakte. Blijkens haar overlijdensakte was zij een dochter van Huibert van Hasselt en Pieterella de Swart.

Cornelis Schellekens.

Blijkens zijn overlijdensakte was hij geboren te Alphen, woonde hij „toen” te Lage Zwaluwe en was hij 50 jaren oud. Zijn ouders komen niet voor in zijn overlijdensakte. Ik heb nog niet verder naar hem gezocht.

Jo(h)anna Otjens.

Blijkens haar overlijdensakte was zij een dochter van Si-

GERARDUS ANTONIUSZ. GOOSSENS geb. Dungen 15-6-1735 overl. Dungen 8-3-1820 * Dungen 4-12-1768	ADRIANA PETRUS v. d. BROEK geb. Dungen 1741 overl. Dungen 19-6-1827	JAN VAN BLAKENBROEK geb. te Gemert ± 1739 overl. St. Oedenrode 5-11-1797 * Veghel 3-10-1773	MARIA VERMEULEN geb. Schijndel 10-4-1750 overl. St. M.Gestel 26-7-1822	SIMON OTJES geb. te Raamsdonk 6-11-1747 overl. te Geertruidenberg 28-5-1818 x te Raamsdonk 10-7-1773	GERTRUDIS v. HASSELT geb. te Raamsdonk ± 1757 overl. te Geertruidenberg 29-4-1819	CORNELIS SCHELLEKENS geb. te Alphen 2-2-1761 overl. te Antwerpen 2-3-1812 *	JOANNA OTJENS geb. te Groot-Zundert ± 1780 overl. te Vilvoorde 20 nov. 1818	
ANTONIUS GOOSSENS geb. den Dungen 10-5-1774 overl. den Bosch 15-2-1850	LUCIA VAN BLAKENBROEK geb. St. Oedenrode 5-12-1784 overl. S.M. Gestel 12-9-1822	FRANS OTJENS geb. 23-2-1774 Waspik overl. 18-1-1854 St. M. Gestel	GEERTRUIDA SCHELLEKENS geb. 13-12-1802 H. en L. Zwaluwe overl. 27-6-1828 Den Bosch	x St.M.Gestel 19-4-1818				x den Bosch?
JOANNES GOOSSENS geb. St.M.Gestel 24-12-1818 overl. den Bosch 21-4-1905	PETRONELLA JOANNA OTJENS geb. den Bosch 30-12-1823 overl. den Bosch 6-2-1852			x St. M. Gestel 18-2-1848				
ANTONIUS ADRIANUS GOOSSENS geb. den Bosch 2-2-1852 overl. den Bosch 13-1-1896								
x Herp								
Mgr. Dr. THOMAS JOHANNES A geb. den								

CHRISTIAAN JANSZ.
VAN BOCKHOVEN
geb. te Hedikhuizen 17-1-1725
overl. te Hedikhuizen 5-4-1786
x Hedikhuizen 15 okt. 1776

MARIA STEVENS
geb. te Genderen 4-7-1754
overl. te Heusden 8-9-1830

JOHANNES ERASMUSZ.
VAN GREVENBROEK
geb. te Herpt 2-9-1753
overl. te Herpt 23-11-1841
x Hedikhuizen 11-9-1783

PETRONELLA LUIJBEN
geb. te Hedikhuizen 5-3-1752
overl. te Herpt 24-12-1824

CORNELIS VAN DER STAAK
geb. te Drunen 1 okt. 1765
overl. te Herpt 17-4-1837
x Herpt 20 jan. 1793

ISABELLA VAN GREVENBROEK
geb. te Oudheusden 25 febr. 1764
overl. te Herpt okt. 1794

ADRIANUS CLERCX
geb. te Genderen
overl. te Heesbeen 14-4-1812
x te Heesbeen 2-11-1771

MARIA VAN BOKHOVEN
geb. te Heesbeen 11-8-1757
overl. te Heusden 3-4-1830

ADRIAAN VAN
BOKHOVEN
geb. te Hedikhuizen 15-1-1780
overl. te Herpt 21-8-1865

MARIA VAN
GREVENBROEK
geb. te Herpt 3-10-1784
overl. te Herpt 22 mei 1841

JAN VAN DER
STAAK
geb. te Herpt 10-5-1794
overl. Heusden 11-12-1835

CLASINA CLERCX
geb. te Heesbeen 11-3-1795
overl. te Herpt 22-5-1865

x Hedikhuizen
27 mei 1810

x Herpt
20 mei 1821

THOMAS v. BOKHOVEN
geb. te Herpt 10-6-1812
overl. te Herpt 3-10-1884

CATHARINA v. d. STAAK
geb. te Herpt 21 mrt 1829
overl. te Herpt 20-6-1915

x te Herpt 29 nov. 1848

HELENA MARIA VAN BOKHOVEN
geboren te Herpt 25-3-1861
overl. den Bosch 29-4-1935

14-9-1879

ADRIANUS JOSEPHUS GOOSSENS

sch 8-2-1882

mon Otjens en Geertruida Vanassel. (Haar broer Franciscus Otjens trouwde met haar dochter Geertruida Schellekens).

Isabella van Grevenbroek.

Haar huwelijksakte (dd. 20 januari 1793 vóór schepenen te Herpt) geeft niet aan, wie haar vader was. Misschien blijkt dit uit de trouwakte van de pastoor te Heusden. Mogelijk geeft de doopakte van haar zoon Jan v. d. Staak aan, wie haar vader was. Wellicht was een broer en/of zus van haar peter en/of meter bij die doop.

Adrianus Clercx.

Zijn doopinschrijving heb ik nog niet kunnen vinden. Ook hier zou m.i. de doopakte van zijn dochter Clasina Clercx, opheldering kunnen geven. (Ik bedoel weer voor wat de vadersnaam van Adriaan Clercx betreft en wie peter en meter waren).

NOGMAALS HET GESLACHT VAN HEDICHUYSEN.

Als aanvulling op mijn bijdrage betreffende de voormelde familie, voorkomende op blz. 117 e.v. van jrg. 7, kan ik het volgende meedelen.

De heer Jos van Lokven te Venlo was zo vriendelijk mij mede te delen, dat Pastoor Johannes Moors te Berlicum, indertijd in zijn doboek de volgende aantekening stelde. „30-10-1647 overleden te Brussel onze Heer Judocus van Hedickhuijsen (stadhouder) voorsien van de laatste H. Sacr.”. Hij is het, die bedoeld wordt op blz. 119, onder III. A., 2. Deze „Jor. Joost van Hedichuysen heere van Eeckaert, Drossaert van Heeswijk, Dynster, Berlicom ende vrouwe Maria Hovelmans zijne wettige huisvrouw” testeerden voor schepenen van Berlicum, op 1 oktober 1647.¹⁾ Uit dit testament en nog duidelijker uit de na te noemen akte blijken zij vier dochters te hebben gehad, n.l. Catharina, Gertrudis, Anthonetta en Maria Frachoise van Hedichuysen. Blijkens een akte dd. 14 november 1648²⁾ voor schepenen te Berlicum, was „Jouffr. Geertruyt dochter wijlen Jor. Joost van Hedichuysen in leven heere van Eeckaert”, gehuwd met Jor. Henrick van Gestel, drossaard der heerlijkheid van Heeswijk en Berlicum. Jhr. van Gestel had blijkens deze akte, procuratie van de drie zusters van zijn vrouw gekregen, ten overstaan van Peter van den Broeck, agent in 's-Gravenhage residerende. Blijkens Taxandria jrg. XX, blz. 178, werd Mara Francoise van Hedichuysen gedoopt te Berlicum op 14 november 1640. Het

boekje „Heemkunde van Berlicum ten gebruike van de Leerlingen der Mariaschool V. G. L. O. te Berlicum” vertelt ons, dat Joost van Hedichuysen het kasteel Seldensate te Middelrode (gemeente Berlicum) heeft bewoond en dat hij, met Dirk van Cattenburg en zijn schoonzoon Hendrick van Gestel, door koop, eigenaar van dat kasteel werd.

Blijkens dezelfde bron schijnt het wapen Hedichuysen in een gebrandschilderd raam van Seldensate te hebben gestaan.

Gertrudis van Hedichuysen leefde nog in 1684,³⁾ toen zij haar leengoed in het dorp van die naam, overdroeg aan Theodore van Heusden d'Elshout, oud schepen van Brussel. -

Voorts blijkt uit de leenregisters van het graafschap Holland, dat Joost Gysmaers van Hedichuysen (bedoeld op blz. 123, onder III. E., a.) en in 1646 als koopman woochtig te Tilburg, in dat jaar (o.a.?) twee voorkinderen had, n.l. Ghijsmaer van Hedichuysen, wonende te Waalwijk en Angela van Hedichuysen⁴⁾. Maria Goyaerts-dr., weduwe van Ghijsmaer Joosten van Hedichuysen, werd op 26 maart 1608, beleend met „twee helften van een Houve lants de Taphouve groot 13 mergen”, gelegen in 't land van Althena ,opten Hill'. Dit leengoed was haar opgedragen door Henrick van Nispen als man van Antonia van Rijswijck. Op 26 oktober 1646 werd met de Taphouve beleend, Joost Ghijsmaers van Hedichuysen, als hem aangekomen zijnde van zijn moeder hiervoor genoemd. Omdat hij verzuimd had dit leen tijdig op zijn naam te laten stellen, moest hij „de heergewaden, Hoff ende andere Rechten en regarde van yeder der voorschr. twee leenen dubbelt” betalen. Op dezelfde dag werd met „een halve houe lants 6 mergen ende een halve geheten de Taphouve gelegen opten Hil” beleend, de zoon Ghijsmaer van Hedichuysen, als zijne hem dit leen met zijn moederlijke goederen toebedeeld.⁵⁾

Antonetta van Nederveen (bedoeld op blz. 123, onder b. 6) was in 1662, weduwe van Christiaan Leeuweveldt, in leven burgemeester van Woudrichem. Uit dit huwelijk werden kinderen geboren.⁶⁾

In 1647 was Margareta van Nederveen (genoemd op dezelfde plaats onder 5) de huisvrouw van Jhr. Gedeon de Bye.⁷⁾

Schijndel

A. J. L. v. Bokhoven

1) Algemeen Rijksarchief, Leen en Registerkamer van Holland, nr. 150, capittel Sticht enz., f. 47. 2) Alsvoor, f. 47v. 3) Alsvoor, nr. 244, f. 203 e.v. 4) Alsvoor, nr. 150, f. 19 e.v. Zie voor de andere voorkinderen, Taxandria jrg. 45, blz. 220/221. 5) Evenals noot 4. 6) Alsvoor, nr. 154, f. 14, capittel Althenna. 7) Alsvoor, nr. 237, f. 144v.

ROOVER = RAPHAEL.

A. Huizinga zegt in zijn Encyclopedie van namen, Amsterdam, 1955, op pag. 45 dat de familienaam Ro(o)vers afgeleid is van het patronymicum Rovert. In west Noordbrabant komt de familienaam Ro(o)vers evenals de voornaam Ro(o)ver veelvuldig voor. Waar is echter die voornaam van afgeleid? Een akte in het rechterlijk archief van Zundert (R.A. Den Bosch, R. Zundert 299, f. 52 r° en v^o) geeft hierover opheldering. Het betreft een verklaring van enige personen voor stadhouder, schepenen en mannen van leen van Zundert d.d. 22 nov. 1653 afgelegd betreffende de familierelaties van een Raphael Cornelis Roovers. De voor ons van belang zijnde passage daaruit luidt: „...Raphael Cornelis Raphaels, oft soo men t'Sundert seght Roovers, tegenwoordich oudt omtrent ses en vijftich jaeren (ende) Cornelis sijnde eygen sonen van Cornelis Roover Boudewijns, overleden tot Sundert. Wijders verclaren sij attestanten Raphael ende Cornelis voors. eenen oom ghehadt te hebben bij name Bouwdewijn Raphael Boudewijns, overleden tot Sundert, achterlatende vier kinderen bij name Raphael, Anna, Elisabeth ende Dingna, Boudewijn Raphaels respective sone ende dochteren....”

Reeds bij een oppervlakkig onderzoek in het R. A. te Den Bosch in de klappers op de doopboeken van Groot Zundert bleek, dat de namen Roover en Raphael voor een en dezelfde persoon gebruikt werden en dus intendiek zijn, zoals uit het onderstaande blijkt:

Gedoopt 24 apr. 1668 Gerardus, zoon van Raphael Bastiaen Peeters en Margarita Gerardus;

Gedoopt 3 mrt. 1672 Catharina, dochter van Roover Bastiaen en Margarita Geert Rummens;

Gedoopt 22 aug. 1685 Sebastianus, zoon van Raphael Bastiaensen en Margaretha Geerit Rommens.

Zij, die een onderzoek instellen naar de families Roovers, doen er dus goed aan ook de naam Raphael(s) niet over het hoofd te zien.

Breda

G. J. Rehm.

DE OUD-HELMONDSE DOKTERS-FAMILIE VAN DEN GROOTENACKER.

De oudst-bekende stamvader, nauwelijks bekend, was:

I. *Hendrik van den Grootenacker*, huwt N.N.

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Aert*, volgt II.

- II. *Aert van den Grootenacker*, huwt N.N.
 Uit dit huwelijk o.a. :
 1. *Gijsbert*, volgt III.
 2. *Jan*, volgt III bis.
- III. *Gijsbert van den Grootenacker*, huwt 1e *Anneken van de Luytelaar*, dr. van Jan¹⁾, en huwt 2. *Catharina Lievens*.
 Uit het eerste huwelijk :
 1. *Anneken van den Grootenacker*, overl. 1692, huwt 5-2-1657 *Helmond Ruth Joris van der Laeck*, zn. v. *Mathijs* en *Mayken*, uit welk huwel. 4 kinderen werden geboren, waarvan de doop echter niet kon worden teruggevonden in een der overgeleverde doopboeken van Helmond.
 2. *Jan van den Grootenacker*.
 3. *Elisabeth van den Grootenacker*, huwt 14-9-1667 *Helmond Sr. Hermanus Theodorus van der Hoeven* of *Verhoeven*, geb. Velp²⁾.
- III bis. *Jan van den Grootenacker*, overl. 1680 Helmond („laet naer vrou en 2 kinder”), huwt N.N. Hij kocht omstreeks 1650 een huis nabij de kerk³⁾.
 Uit dit huwelijk :
 1. *Peter*, volgt IV.
 2. *Henric van den Grootenacker*, overleden ongehuwd voor 1684 ; hij bezat in 1656 een huis op het Binderseind⁴⁾.
- IV. *Peter van den Grootenacker*, overl. voor 31-5-1685⁵⁾, nalatend 3 kinderen ; in het jaar 1677/78 was hij burgemeester van Helmond ; hij huwt 1e. 26-5-1660 Helmond *Maria van Tricht*, dr. v. *Dirck* en *Maria* ; huwt 2e. 5-6-1668 Helmond *Joanna van Ravensteyn*, dr. v. *Hendrick*, overl. 8-6-1705 Helmond.
 Uit het eerste huwelijk :
 1. *Peter van den Grootenacker*, ged. 16-6-1662 Helmond (*Peter Willem Wagemans* et *Hendrika Goorts Colen*).
 2. *Jan van den Grootenacker*, ged. 22-6-1663 Helmond (*Jan Aert van den Grootenacker* et *Ariaentien Goort Beckx*).
 Uit het tweede huwelijk :
 3. *Henricus van den Grootenacker*, ged. 3-4-1669 Helmond (*Henricus Joannis van den Grootenacker* et *Maria Joannis van Ravesteyn*), overl. voor 1706.

1) Vgl. Brab. Leeuw, Jrg. V 1956, blz. 150.

2) Vgl. Sassen : Prot. v. Helmondsche Notarissen, Nr. 45.

3) Vgl. Inv. H.A. Helmond, Cijnsboek Nr. 174, f. 34.

4) Vgl. Sassen : Prot. v. Helm. Not., Nr. 23.

5) Vgl. Sassen : Prot. v. Helm. Not., Nr. 76-92, en J. Heeren, Biogr. Wdb. v. Helmond (1920), blz. 106.

4. *Andries van den Grootenacker*, ged. 1-12-1670 Helmond (Joannes van Ravesteyn et Helena Joannis Arnoldi). overl. 11-, begr. 16-1-1714 Helmond.
 5. *Joannes*, volgt V.
 6. *Franciscus van den Grootenacker*, ged. 29-4-1672 Helmond (Henricus Joannis van den Grootenacker et Maria van der Sluys), jong gestorven.
 7. *Maria Anna van den Grootenacker*, ged. 20-12-1673 Helmond (Dnus Marcellus Carolus van der Sluys et Hallowigis Joannis Arnoldi), langst levende.
 8. *Franciscus van den Grootenacker*, ged. 14-6-1675 Helmond (Joannes Marcelli et Dcella Cornelia van Bueren, uxor Jois van Ravesteyn), overl. voor 1705.
 9. *Joanna Agnes van den Grootenacker*, ged. 21-10-1676 Helmond (Henricus J. van den Grootenacker et Maria van Ravesteyn).
 10. *Helena van den Grootenacker*, ged. 14-3-1678 Helmond (Henricus van den Grootenacker e. Maria van Ravesteyn), overl. voor 1706.
 11. *Henricus van den Grootenacker*, ged. 23-9-1679 Helmond (Arnoldus Gerardi Raessens et Maria Clara v. d. Camp), overl. voor 1706.
 12. *Willem van den Grootenacker*, ongehuwd overleden.
- V. *Joannes van den Grootenacker*⁶⁾, ged. 1-12-1670 Helmond (Michael Petri van Ekert et Helena Joannis Arnoldi), tweeling-broeder van Andries (IV,4), overl. einde 1748 Helmond, huwt 22-3-1711 Helmond *Anna Hixpoors*, ged. 1681 Deurne, overl. begin 1757 Helmond, dr. v. Dirck en Anna Evert Zegers Hurckmans; hij vestigde zich als Med. Dr. in zijn vaderstad. Bij akte voor Not. P. de Cort verklaarden, op zijn verzoek enige mede-inwoners van Helmond, dat hij „eenige jaren herwaarts en alsnogh ten hedighen daege binnen dese stadt Helmont ende omliggende plaetsen sijne welgamelte qualiteit van medicine doctor heeft gepractiseert en dus ook bij gebrek aan apothekers genootsaecht is de mecamenten zelfs te besorgen en te prepareeren”⁷⁾. In dit jaar (1710) diende hij een bezwaarschrift in tegen zijn aanstelling als collecteur der verpondingen en koningsbeden, waarvoor hij meende als geneesheer niet in aanmerking te behoeven komen. Hij bewoonde op het Binderseind het huis, genaamd „De Keyser”.

6) Vgl. J. Heeren, Biogr. Wdb. v. Helmond, blz. 105.

7) Vgl. Aug. Sassen, Prot. v. H. Not., Nr. 238.

Uit zijn huwelijk voornoemd :

1. *Johanna Petronella van den Grootenacker*, ged. 11-3-1712 Helmond, jong gestorven.
 2. *Theodorus Joannes*, volgt VI.
 3. *Joanna Agnes van den Grootenacker*, ged. 5-11-1715 Helmond, jong gestorven.
 4. *Wilhelmina Maria van den Grootenacker*, ged. 18-6-1717 Helmond, overl. 14-, begr. 18-5-1785 Helmond ; in 1757 kreeg zij het ouderlijk huis toegewezen, dat zij in 1762 verkocht aan Corstiaen van Mierlo.
 5. *Andreas van den Grootenacker*, ged. 11-12-1720 Helmond overl. 26-1-1797 Helmond.
- VI. *Theodorus Joannes van den Grootenacker*,⁸⁾ ged. 17-4-1713 Helmond, overl. eind 1760 ald., huwt 26-5-1748 Bakel *Joanna Schey*, ged. 4-6-1721 Bakel, overl. 4-2-1785 Helmond, dr. v. Hendrik (mulder) en Anneken v. Geldrop; hij was Med. Dr. te Helmond en kocht 1734 „Het Leien Huis” in de Kerkstraat nabij de Markt, hetwelk in 1797 van zijn zoon, Med. Dr. Joannes Andreas van den Grootenacker, door de stad werd aangekocht. Hij gaf 20-7-1742 met de Chirurgijn, J. H. Berings, de verklaring uit, dat de „roode loop” in het voorjaar begonnen was en nog voortduurde, en dat verscheidene mensen daaraan waren gestorven en het te duchten was, om de grote armoede, dat de ziekte zich nog meer zou uitbreiden.

Uit dit huwelijk :

1. *Joannes van den Grootenacker*, ged. 10-1-1751 Helmond, overl. 19-, begr. 21-4-1761 Helmond.
2. *Henricus Franciscus van den Grootenacker*, ged. 13-1-1752 Helmond, jong gestorven.
3. *Anna Maria van den Grootenacker*, ged. 13-12-1753 Helmond, begr. 10-1-1786 Helmond : zij kreeg bij de dood van haar moeder het ouderlijk huis toegewezen, dat bij haar overlijden aan haar broer kwam.
4. *Joannes Andreas*, volgt VII.
5. *Joanna Elisabeth van den Grootenacker*, ged. 14-7-1756 Helmond, jong gestorven.
6. *Petronella Allegonda van den Grootenacker*, ged. 18-4-1760 Helmond, huwt 28-5-1786 Helmond *Med. Dr. Gerardus Raymakers*, geb. Venray, zn. v. Med. Dr. Jacobus en Hendrina Herrats.

8) Vgl. J. Heeren, Biogr. Wdb. v. Helmond, blz. 107.

VII. *Joannes Andreas van den Grootenacker*,⁹⁾ ged. 8-1-1755 Helmond, overl. Uden 26-11-1838, huwt 27-4-1788 Helmond *Joanna Maria Vloers*, geb. 1763 Antwerpen, overl. 30-7-1833 Uden, dr. v. Martinus en Maria Josepha Xaveria Potteau, weduwe van Mr. Joanes Franciscus Peters; hij was Med. Dr. te Helmond, nadat hij in 1755 als med. stud. te Leiden was ingeschreven; ook fungeerde hij als Lidmaat der vaderlandsche Societeit en v. h. Vaderl. Frond en vertrok in de Revolutie-jaren naar Uden.

Uit dit huwelijk :

1. *Regina van den Grootenacker*, ged. 4-5-1789 Helmond.
2. *Ferdinandus Gerardus Joannes van den Grootenacker*, ged. 20-7-1790 Helmond.

Helmond, 19-X-'58.

Jac. Heeren.

(Wordt vervolgd)

9) Vgl. J. Heeren, Biogr. Wdb. v. Helmond, blz. 106, en Dr. A. Mommers, Brabant van Generaliteitsland tot gewest (1953), blz. 258 en 397.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk A 41, Kerkdriel.
Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Antwoorden

B.L. VII, 192. **Joannes van Swieten**, j.m. van Leyden, wonende te Nijmegen, tr. Rotterdam (stadstrouw) 14 April 1800 (ondertr. 21 Maart 1800) met : **Louise Jeanne Brodier**, ged. Rotterdam (Waalse Kerk) 19 Maart 1780, overl. Namen 15 Juni 1829 in de ouderdom van 49 jaar en 3 maanden, dr. v. **Matthieu Frédéric Brodier** en diens derde echtgenote **Marie Catherine Mau-Mary de Gentil**.

Volgens het trouwboek van de Waalse Kerk te Rotterdam, trouwde aldaar op 16 December 1770 **Matthieu Frédéric Brodier**, weduwnaar, voorlezer van die kerk, geboren te Stargard in Pommeren, met : **Marianne Maugin**, geboren te Parijs, lidmaat van de Waalse Kerk.

Volgens hetzelfde trouwboek trouwde **Matthieu Frédéric Brodier**, weduwnaar, voorlezer van de Waalse Kerk, geboren te Stargard in Pommeren, op 2 Augustus 1772 met : **Marie Catherine Mau-Mary de Gentil**, geboren te Neuwhatel, lidmaat van de Waalse Kerk.

Uit het huwelijk Brodier-Maugin werd 1 kind gedoopt in de Waalse Kerk te Rotterdam; uit het huwelijk Brodier-de Gentil werden 7 kinderen gedoopt in de Waalse Kerk te Rotterdam.

Op 2 Augustus 1789 is de weduwe Brodier geb. de Gentil getuige bij een doop in de Waalse Kerk, weshalve **Matthieu Frédéric Brodier** vóór die datum overleden moet zijn.

D. J. KNOOPS.
Rotterdam.

NAAMLIJST VAN STUDENTEN, AFKOMSTIG UIT DE
MEIERIJ, STUDEREND AAN DE
LEUVENSE UNIVERSITEIT 1654—1796

door *Pastoor H. Hens*

(Vervolg van pag. 21)

- Leonardus *van de Gevel* ex Woensel. In Minori, postea in Di-
vaei, 1782 discessit moraturus Venradii. Post assistens
apud pastorem in Gestel apud Endoviam, postea 1793
sacellanus in Oosterwijk. Pastor in Aalst 1795, pastor in
Nuland dec. 1800, ubi obiit 1 Julii 1821.
- Antonius *Verbunt*, Tilburgensis. In Alticollensi. A^o 1782 S.R.E.
Sacerdos. 1784 discessit moraturus Insulis Flandrorum.
1787 disc. moraturus Werthae, dein in Baal-Hertog 1791,
ubi obiit 11 Apr. 1828 aetatis 73°.
- Christianus Hulsemans, Tibriacensis ¹⁾. Postea Religiosus in
Vilvoorde. Obiit vicepastor in Vlijmen.
- Joannes de Bruijn ex Wasbeek ²⁾.
- Joannes Covels, Tibriacensis ¹⁾. Postea Augustinianus.
- N. N. *de Laure*, S. Odae Rhodanus. In Alticollensi 1780. Eodem
anno theologiam medicinâ commutavit. Studet Coloniae
1782. Praxi sese accinxit Stae Odae Rhodae 1783. Postea
ibidem matrimonio junctus 1784.

1778

- Joannes *Branten* ex Mierlo. Inter academicos 6. In Pontificio
1781. S.T.B. discessit in Patriam 1786. Dein moratur Hel-
den, dein in Mierlo. Postea sacellanus in Den udenhout
1793, pastor in LoonopZand 1797. Obiit bonus Pastor in
Loon-op-Zand (primus post diremptionem illius Paro-
chiae à Ketsheuvel) 22 Jan. 1811 - obiit subito.
- Bartholomaeus Henricus *Bungeners*, Endoviensis. In Atreba-
tensi. Dein in Dalensi. Moratur in Achel factus ibidem
Pastor titulo resignationis 1790. In recens erecta nova
Dioecesi Leodiensi, anno 1803, Pastor primariae dignita-
tis in Herk 15 Dec. 1803, ob persecutionem gallicam ali-
quot annis latuit, redditus functionibus publicis post
ejectus Gallos anno 1813.

1) Moet betekenen: uit Bergeijk, maar de oorsprong van het woord is
nergens te achterhalen. 2) Deze naam is doorgehaald. Wasbeek = Waspik.

Joannes van Cuijk, Oirschotanus. Secundus 3ae lineae. In Majori 1781. Discessit Turnholtum factus Professor Rhetorices circa Pascha 1785. Deinde sacellanus in Schijndel 1790. Rector Ecclesiae, in de Kerkstraat, Sylvaeducis Febr. 1803. Eundem Rectoratum in Ecclesia olim Cathedrali S. Jois Euang. exercuit, ejecto Napol. Buonaparte, a mense Mar io 1814.

Henricus Michael Marien ex Lommel. Religiosus Ord. S. Augustini, obiit in conventu Diesthensi.

Paulus Emanuel de la Court, Gemertanus. Jur. utriusque Stud. J.U. Doctor promotus Harderovici 1787. Causarum dein Patronus et Legum practicus Sylvae ducis, ubi junctus matrimonio piae Dnae Van Bommel. Post primaria patriae reip. et civitatis munia cum laude gesta, primus Brabantici tractus seu departementi protopraetor (Land-Drost) constituitur a Primo Rege Holl. Lud. Naupol. (sic) anno 1806.

Lambertus Josephus de la Court, Gemertanus. Postea jurista, demum Consultissimus. pract. Ruremundi.

Henricus Josephus Mathias Becx ex Moergestel. In Pontificio 1782, postea in S. Willibrordi 1786. Assistens Decano in Hilvarenbeek 1789. Dein vicep. in Bergijck 1794. 1798 pastor in Gestel en Blaarthem, ubi obiit 27 Jan. 1823.

Recepto sub nostram potestatem Congregationis libro, intermissam ab annis 1776 et 1777 inscriptionem nos anni 1778 Confratres feliciter restauravimus confidentes fore ut successores nostri suo quique tempore inscribendi officio fungantur.

1779

Petrus Josephus van der Borght, Ossensis. F. Factus religiosus novicius in Tongerlo. Post in Berne. Sacellanus in Bochooven. Obiit vicarius in Vlijmen.

Rochus Theodorus Schenaerts, Aerlebeekanus. D. In Divaei 1782. Post sacerdos. Moratus Diestemii, deinde in Sammel juxta Ghelam Campin., ubi obiit anno 1819(?).

Thomas van Hoek, Helmondanus. 3ae lineae 9nus. Post religiosus in Abb. de Postel, nunc cellarius, dein S.T. Lector, ab anno Rector Sacrimonialium Embricae in Clivia transrhenana.

Joannes van Beek ex Vechel. Religiosus in Uden. Obiit Vechel 1823.

Gerardus *van der Heyde*, Endoviensis. In Majori 1782, postea in Coll. oratorii 1787, deinde inter Apostolos Majoratus assistens Pastori in Bakel 1790. Assistens Sylvaeducis 1794; 1800 Rector oratorii in de Postelstraat ibidem. Quo oratorio in vim decreti organici Napoleonis Buonaparte suppresso, Pastor in Bakel 26 7bris 1815, ubi longa tabe exhaustus pie obiit 20 Febr. 1826.

1780

Gerardus Josephus Jansen, Tilburgensis. Theol. Stud. Duaci. Sacerd.
Petrus Josephus Schoenmakers ex Waspik. Sacerd. assistens in Waspick. Sacellanus in Boxtel, anno 1805 Pastor in Vught S. Petri.
Vincentius *Bruijnen* ex Asten. F. Theologus in Majori 1783, postea Religiosus in Abb. Bernensi Vilvordiae 1783, obiit 1788.
Joannes Arnoldus van den Eijnden, Gemertanus. D.

1781

Leonardus van der Voort, Boxtellensis. Expert. promotus Leydae 1787. pract. in Nimweegen, dein in Heusden, demum in pago Patrio; inter Supremos populi Batavi Repraesentantes seu Legislatores Hagae adscitus anno 1798.
Petrus Jacobus Pessers, Tilburgensis. A^o 1784 novicius in Tongerlo, sacerdos. Sacellanus in Waelwijck. Pastor in Moergestel 1810. Vide ad annum 1755 hujus Albi.
Godefridus Merckx ex Woensel. Expert. Lovanii, dein Lugduni promotus. Junctus matrimonio 18 Junii anni 1786 Endoviae et ibidem practicans. Obiit 1788.
Franciscus *Kuijpers* ex Stratum. In Majori 1784, in Alticollensi 1786, dein in Collegio Pels 1788, iterum in Majori 1790. Postea inter Apostolos Majoratus in Lieshout 1790. Sacellanus in Goirle 1795, ubi obiit anno 1798, scripto in gratiam neonati Seminarii legato mantilium.
Adrianus de Jongh, Waspicanus. Anno 1783 in 2da linea 9us. Expert. prius Lovanii, postea Leydae, demum Legista. Ad ingressum Gallicarum Copiarum in Brabantiam anno 1792 populi Lovaniensis, summo imperio, Repraesentans; dein profugus; post secundam irruptionem anni 1794 inter Magistratus Lovaniensis oppidi adscitus, ubi deinde privatus habitat caudicus, adimpleto praevie aliquamdiu officio magistri publicorum Cursorum.

Joannes Goijarts, Buedellensis. Anno 1783 12us inter Academicos. Expert. Med. Licent. Lovanii 1787, practicus Sylvaeducis ibique matrimonio junctus 1789.

(Wordt vervolgd)

DE OUD-HELMONDSE DOKTERS-FAMILIE
VAN DEN GROOTENACKER

(Vervolg van pag. 32)

3. *Col(l)eta Maria Joanna van den Grootenacker*, ged. 21-10-1791 Helmond, overl. 13-1-1848 's-Bosch, huwt 11-6-1821 Uden *Dr. med. Joannes Wilhelmus Goyarts*, ged. 27-6-1790 's-Bosch, overl. 23-3-1843 ald., zn. v. Med. Dr. Joannes Baptista en Antonia Pesenacker. In het nageslacht van dit echtpaar zet de stam der van den Grootenackers zich, althans in de vrouwelijke linie, tot op de huidige dag voort
4. *Anna Cecilia Maria van den Grootenacker*, ged. 27-3-1793 Helmond, overl. 25 April d.a.v
5. *Ludovica Cecila Joanna van den Grootenacker*, ged. 20-3-1794 Uden.
6. *Maria van den Grootenacker*, ged. 30-8-1795 Uden.
7. *Cdiharina Cecilia Maria van den Grootenacker*, ged. 25-11-1797 Uden.
8. *Eugenia Maria Joanna van den Grootenacker*, ged. 8-7-1799 Uden, huwt 11-7-1839 Helmond *Ludovicus Cuypers*, Apotheker.
9. *Ludovica Wilhelma Coleta van den Grootenacker*, ged. 7-8-1801 Uden.
10. *Anna Maria Joanna van den Grootenacker*, ged. 27-9-1802 Uden.
11. *Maria Elisabeth Joanna van den Grootenacker*, ged. 10-9-1804 Uden.
12. *Josepha Ludovica Joanna van den Grootenacker*, ged. 3-11-1806 Uden.¹⁰⁾

verder noteerde ik nog talrijke gegevens omtrent andere — en zelfs oudere ! — Helmondse telgen van dit of andere geslachten Van den Grootenacker, die ik echter niet met bovenstaande familie kan in verband brengen.

10) Aan de Heer J. A. W. Swane danken wij de gegevens betreffende de laatste generatie.

TOEVOEGING

De oudste vermelding der familie van den Grootenacker — hetzij dan de in het vorenstaande behandelde, hetzij eene gans andere — vonden we in een schepenacte dd. 21-XI-1515, in welke een zekere *Simon Aerts van den Grootenacker* eene rente van 30 guldens 's jaars uit een huis in Mierlo-Hout transporteerde aan een der in Helmond dienst doende priesters¹⁾.

Hieruit volgt de conclusie, dat deze *Simon van den Grootenacker* reeds in het laatste kwart van de 15e eeuw in Helmond leefde en wijders, dat zijn vader, *Aert v.d. Gr.*, al in het midden van die eeuw geleefd moet hebben.

Mede op grond van enige aan'ekeningen in de Helmondse cijsboeken, waarin aan *Simon* de navolgende 2 zóons worden toegekend, kwamen we tot de navolgende stamreeks :

I. *Aert van den Grootenacker*, huwt N.N.

Uit dit huwelijk o.a.

1. *Simon*, volgt II.

II. *Simon van den Grootenacker*, huwt N.N.

Uit dit huwelijk o.a.

1. *Christiaan*, volgt III.

2. *Jan van den Grootenacker*, overl. enige jaren voor 1622²⁾, bezat goederen te Helmond²⁾.

III. *Christiaan van den Grootenacker*, overl. voor 1622²⁾, huwt N.N.

Uit dit huwelijk :

1. *Heylwigis van den Grootenacker*, huwt N. N., uit welk huwelijk in 1623 drie kinderen in leven waren.

2. *Petrus*, volgt IV.

3. *Johannes*, volgt IV bis.

4. *Willem*, volgt IV ter.

IV. *Petrus van den Grootenacker*, huwt N. N.

Uit dit huwelijk o.a. :

1. *Adrianus*, volgt V.

IV bis. *Johannes van den Grootenacker*, overl. voor 1578, huwt *Heylwigis*, overl. na 1578.

Uit dit huwelijk vijf kinderen.

IV ter *Willem van den Grootenacker*, overl. voor 1620, huwt *Heylwigis*.

Uit dit huwelijk :

1. *Elisabeth van den Grootenacker*, huwt *Hensen*

1) Bossche Bijdragen IX, 1928, blz. 229.

2) Inv. Huisarchief Helmond, Nr. 170, f. 39v.

tot Dornen, uit welk huwelijk o.m. Willem, Perijn en Anna, alsmede Catharina, die gehuwd was met Crijn Philipsen uit Deurne, wien zij een dochter, Elisabeth, schonk, die in 1660 overleed ³⁾).

2. Jan, volgt V bis.

V. *Adrianus van den Grootenacker*, huwt *Henrica*.

Uit dit huwelijk :

1. *Johanna van den Grootenacker*⁴⁾.

V bis. *Jan van den Grootenacker*, huwt wellicht N.N. ; van hem lezen we⁵⁾, dat hij „vermoedelijk in 1645 van Helmond naar 's Bosch verhuisde, kort voor of in 1650 naar Helmond terugkeerde en aldaar in 1651 schepen werd”; nadien was hij trouwens regelmatig schepen van Helmond tot 1672 toe; toenmaals was hij wellicht alreeds Lidmaat der Ned. Herv. Gemeente, als hoedanig hij echter pas in 1683 uitdrukkelijk wordt genoemd ; hij overleed te Helmond 25-6-1683.

Uit dit huwelijk niet onwaarschijnlijk :

1. *Maria Elisabeth van den Grootenacker*,⁶⁾ geb. (‘s Bosch? omtrent 1650 ?), huwt 1e. 10-12-1681 Helmond *Jan Colen*, zn. v. Jan Willem en Beatrix de Ruyter, weduwnaar v. Elisabeth de Haeck ; huwt 2e. 27-8-1684 Helmond *Lambert de Cruyff*, geb. Rotterdam, zn. v. Dirk ; huwt 3e. 4-9-1695 Helmond *Jhr. Joris Ormy de Marquellie*, overl. 26-7-1723 Helmond, brouwer, kerkmeester 1710-1712.

Uit dit derde huwelijk: *Isabella Felicitas O. de M.*, ged. 14-7-1697 Helmond (Peter : Betrand Wessel, Baron de Loe, Commandeur van Gemert ; Meter : Isabella Felicitas, Gravin van Arberg en Vrouwe van Helmond), overl. Dec. 1697 Helmond.

Helmond.

Jac. Heeren.

3) Inv. Huisarchief Helmond, no. 73, Cijsboek van Helmond (1620—1667), f. 55. 4) Ibidem, Nr. 73, f. 39v.

5) A. Frenken, „Helmond in het Verleden”, II, blz. 169.

6) Aug. Sassen, „Pict. Helm. Not.”, Nr. 66.

BOSSCHE POORTERS

Henrick van Cranenborch en Henrick Caudeoven, poorters, verklaren op 5 sept. 1447, dat Arnt zoon van wijlen Ygram Pangelaert een geboren poorter is.

(Den Bosch R. 1217 fol. 423v).

Diepe en dikwijls onverhulde verachting is veelal het lot geweest van de scherprechters of beulen. Geheel rechtvaardig was zij evenwel niet, want de scherprechters deden niets anders dan rechterlijke bevelen executeren. Eeuwenlang heeft men gemeend, dat inbreuken op de bestaande rechtsorde alleen door afschrikking konden worden gekeerd. De straffen waren dus wreed. De door de rechters verzonnen wreedheden werden door de scherprechters ten uitvoer gelegd. Die wreedheid moest de afschrikking bewerken, maar bracht ook de verachting te weeg, die de scherprechters of beulen ten deel viel. Toch waren zij, die elke omgang met de scherprechters zo veel mogelijk meden, aan de andere kant gaarne bereid de terechtstellingen bij te gaan wonen en de beulen bij het verrichten van hun werk gade te slaan. Van overheidswege werd het openbaar karakter van de executies zoveel mogelijk bevorderd. Het vellen van het oordeel alleen was uiteraard niet voldoende, het moest ook ten uitvoer worden gelegd. Daarbij had de scherprechter de plicht zich strikt aan de gegeven instructies te houden. Door onbekwaamheid mocht het lijden van de veroordeelde niet zwaarder worden gemaakt, dan de rechter in zijn vonnis bepaald had; ook mocht dit niet door fouten verlicht worden. In het kader van onze vroegere rechtspleging was de beul dus een onmisbaar element — een man, die voor zijn werk over bijzondere gaven en kundigheden diende te beschikken. Daar hij noch zijn kinderen in andere beroepen toegelaten werden, verwierf hij die kennis en kunde doorgaans vanzelf, eerst als beulsknecht als hulp van zijn vader, van een oom of ander familie-lid, om op de duur ergens assistent-scherprechter te worden en dan na gebleken ervaring ten slotte tot zelfstandig scherprechter te worden benoemd. Door het pijnigen van zijn patiënten — steeds onder toezicht van met de rechtspraak belaste autoriteiten — werkte hij mee aan het ontdekken van „de waarheid” (men twijfelde niet, dat de pijnbank die aan het licht bracht), en door het executeren der straffen diende hij de handhaving der rechtsorde. Deswege is het begrijpelijk, dat menige beul zich een autoriteit achtte. Officieel werd hij dan ook wel genoemd „Meester van den Scherpen Zwaarde”, of „Executeur van den Scherpe (of Criminele) Gerichte”. Velen beschouwden hun vak als een roeping.

Zo iemand was zeer waarschijnlijk ook de Bossche scherprechter Mr *Peter Everisz van Oldenburch*, die van voor 1633

tot na dec. 1667 in 's Hertogenbosch met zwaard, galg en rad de schepenen bijgestaan heeft bij het uitoefenen der criminele rechtspraak. Zijn beroep heeft hem geen windeieren gelegd, want bij zijn dood heeft hij een niet onaanzienlijk vermogen nagelaten ¹⁾. Het beulzwaard, dat hem toen tevens ontviel, heeft hij vermoedelijk zelf laten smeden. In 1920 is het door de gemeente 's Hertogenbosch gekocht van een Haags antiquair, bij wie het ten slotte verzeild was, na gedurende meer dan drie eeuwen gehanteerd te zijn door alle opvolgers van Mr *Peter* ²⁾. Op het geves draagt het de letters V.D.I. en er omheen een zilveren bandje met het opschrift „Peter Evert anno 1644 den 4e May”. Op het staal staat aan de ene kant C.V.S. (de initialen van de zwaardmaker ?) en aan de andere zijde:

„Wan ich das Schwert dungtig hebe
So wunsche ich dem Sunder das ewige Lebenn”.

Oldenburg was waarschijnlijk de plaats van herkomst van Mr *Peter*. Zijn broer Mr *Hans Everts (van Oldenburch)* was aanvankelijk scherpreechter in Oldersum, daarna te Coevorden (1634—1650), en ten slotte te Groningen (1650—1660). Uit zijn huwelijk met de Groningse beulsdochter *Anna Haevestadt* (dr van Geert en Gebbe Hansen) ³⁾ had *Hans Everts* drie kinderen, twee dochters, t.w. *Catharina* (over wie zo dadelijk nader) en *Elisabeth*, welke laatste de vrouw werd van de Dordtse scherpreechter Mr *Jacob Kellenaer (Kellner)*, alsmede een zoon *Joost*, die beul werd van de Groninger Ommelanden. *Joost Everts* (het patroniem was dus al verstard tot familienaam) werd de vader van *Mathias Everts*, die na zijns vaders dood al op 12-jarige leeftijd in 1692 zijn vader mocht opvolgen. Waarschijnlijk zal een ander heil vak tijdelijk voor hem uitgeoefend hebben. Mr *Peter* behoorde dus tot een typische scherpreechtersfamilie. Onder zijn verwanten telde hij ook *Anthony Vernicker*, scherpreechter te Peine in Hannover, en de scherpreechter van Hamelen, Mr *Hans Hendrick Pheffer* ⁴⁾. Zeer

1) A. F. O. van 't Hof van Ysselt, De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch enz. (1910), II blz. 288.

2) Noord-Brab. Dagblad „Het Huisgezin”, 2 juni 1920. De zoon van de laatste Bossche scherpreechter J. H. Kleyne had het na zijn vaders dood verkocht aan een particulier. In de vorige eeuw zal het, daar onthoofdningen toen niet meer plaats vonden, voornamelijk zijn gebruikt bij de ten uitvoerlegging van de schavotstraf, bestaande in het zwaaien van het zwaard boven het hoofd van de veroordeelde. Het zwaard bevindt zich thans in het museum van het Prov. Genootschap te 's-Hertogenbosch (Inv. nr. 6920). 3) Vergel. B. Lonsain, Groningsche Scherpreechtersfamilies, in Groningsche Volksalmanak 1925, blz. 84 vlg., in het bijzonder blz. 90 vlg.

4) Van Sasse van Ysselt, t.a.p.

waarschijnlijk stamde Mr Peters vrouw *Maria Schoenmans* eveneens uit een beulenfamilie, want andere meisjes verwaardigden zich niet met scherprechters in het huwelijk te treden. Zij hertrouwde na Mr *Peters* dood (ondertr. 's Hertogenbosch 6 april 1684) met de Bremense scherprechter Mr *Hans Kurt Messingh*, wedr van Catharina Margriet Adams.

Maria Schoenmans heeft haar man geen kinderen geschonken, zodat de Bossche magistraat na Mr Peters dood elders een opvolger voor Mr Peter moest zoeken. Zij vond deze in de persoon van de uit Rietberg (in Westfalen) afkomstige *Hans Jurrien Kael* (ook wel genoemd *Kalle* of *Calen*). Het beulzwaard bleef echter in de familie, want Hans Jurrien huwde (ondertr. 's Hertogenbosch 1-16 febr. 1670) met Mr Peters nichtje, *Catharina Everts van Oldenburch* uit Groningen, de dochter van Mr Hans. Zij werden de ouders van zeven in 's Hertogenbosch geboren (en aldaar in de Grote kerk gedoopte) kinderen, van wie, voor zover mij is kunnen blijken, alleen een zoon (5e kind) *Johannes Kalle* (of *Calen*), ged. 20 feb. 1685, en een dochter *Rebecca*, ged. 27 sept. 1691, de volwassen leeftijd bereikt hebben. *Rebecca* huwde (ondertr. 's Hertogenbosch 21 juni 1710) *Jacob Keltingh*, geb. in Hamburg, maar bij zijn huwelijk wonende in 's Hertogenbosch. *Johannes* was minder gelukkig. Na zijn vader, die voor mei 1705 overleed, als scherprechter opgevolgd te zijn, deed hij zijn huwelijkskeus vallen op zijn „behuwdmoeje van halve bedde” (de naam is mij niet bekend kunnen worden), maar het „Echtreglement van de Generaliteit” van 1660 verzette zich tegen zulk een verbintenis. Tevergeefs trachtte *Johannes* in 1705, 1707 en 1714⁵⁾ ontheffing van het huwelijksverbod te verkrijgen. Hij overleed ongetrouwd niet lang voor april 1736.

Zijn opvolger werd toen Mr *Johannes Nanning*⁶⁾, die een broer had *Christiaan Nanning*. Waren zij afstammelingen van de Haarlemse scherprechter uit 1711 Mr *Christiaan Nanning*? *Johannes* trouwde op 18 juni 1738 te Wilp met *Katharina van Anholt* (of *van Anhou(d)t*), een dochter van de Nijmeegse scherprechter Mr *Andries* en diens vrouw *Anna Elisabeth (Elsebet) Snijder(s)*. Zowel de Van Anholts als de Snijders waren destijds bekende scherprechtersfamilies. *Katharina* was in 1738 weduwe van *Christiaan Ludewig Claessen*, met wie zij

5) R.A. 's-Hertogenbosch; archief Raad van Brabant, inv. nr. 381 (matrimoniele zaken).

6) Gem. Archief 's-Hertogenbosch, Register van stadsambtenaren (Inv. nr. A 417), fol. 10.

in 1728 was gehuwd. Zelf was zij op 19 nov. 1704 gedoopt in de Ned. Herv. kerk te Nijmegen. Zij en haar man, „Mr van den scherpen gerechte van 's Hertogenbosch”, maakten 20 jan. 1742 hun testament ⁷⁾. Johannes was toen ziek, en niet lang daarna moet hij zijn gestorven. Op 31 maart 1742 verscheen „Juffrouw Catharina van Aanhout” zijn weduwe voor schepenen der stad, om een huis met tuin te verkopen, genaamd „op den Uylenborgh”, gelegen aan de Walpoort te 's-Hertogenbosch ⁸⁾.

Uit het huwelijk van Johannes Nanning en Katharina van Aanhout (Anholt) was maar één zoontje geboren, *Christiaan Nanning*, dat uiteraard nog zeer jong was toen zijn vader ca. febr. 1742 overleed. Zijn oom *Christiaan Nanning* was bij voornoemd testament tot voogd aangesteld. Ook de in dat testament (niet bij namen) vermelde voorkinderen van Katharina waren nog niet op de leeftijd gekomen, waarop zij voor de opvolging van hun stiefvader in aanmerking kwamen. Tot scherp-rechter werd nu op 17 maart 1742 ⁹⁾ benoemd *David Hendrik Kleyne* uit Herford, vermoedelijk een broer van de „Nachrichter” Kleine aldaar, wiens weduwe nog in 1786 in Herford geleefd blijkt te hebben ¹⁰⁾. David Hendrik huwde op 12 mei 1744 te Dordrecht met *Sophia Juliana Deuring(h)*, de op 21 maart 1722 te Breda in de Lutherse kerk gedoopte dochter van de Breda'se scherprechter *Christoffel Deuring(h)* en diens vrouw *Eleonora Diepenbroek*. Zeker stamde David Hendriks vrouw uit een typische scherprechtersfamilie. Haar moeder was een dochter van de Utrechtse beul (*Johan*) *Coenraad* (of *Conrad*) *Diepenbroek* en *Anna Catharina Voges* (ook al een dochter uit een scherprechtersgeslacht); twee broers van *Sophia Juliana*, *Frans Heinrich Deuring* (ged. Breda (Luth. kerk) 5 jan. 1725) en *Johannes Coenraad Deuring* (ged. Breda (Luth. kerk) 11 april 1729) hebben ook het scherprechtersambt uitgeoefend. De eerste werd 19 juni 1755 aangesteld tot militair scherprechter over de Generaliteit van Brabant en Vlaanderen ¹¹⁾, in welke functie hij op 18 nov. 1761 werd opgevolgd door de broer van zijn zwager, *Hendrik Kleyne* (of *Klein*), die al sinds 1750 scherprechter was te Bergen op Zoom ¹²⁾; *Johannes Coenraad*

7) R.A. 's-Hertogenbosch N 3035, fol. 40.

8) R.A. 's-Hertogenbosch, Recht, archief 's-Hertogenbosch R. 1738, fol. 53vso. 9) Gem. Archief 's-Hertogenbosch, Inv. Nr. A 417, fol. 97.

10) Volgens mededeling van de heer Muscumleiter van het Herforder Heimatmuseum aan schrijver dezes.

11) A.R.A. 's-Gravenhage, Archief Raad van State, Inv. Nr. 1539, fol. 19vso.

12) A.R.A. 's-Gravenhage, Arch. Raad van State, Inv. Nr. 1539, fol. 130vso.

Deuring is in Breda zijn vader in het beulsambt opgevolgd (1760). Een zuster van Sophia Juliana, *Catharina Maria Deuring* (ged. Breda (Luth. kerk) 11 nov. 1726) huwde in mei 1759 met *Johan Hendrik van A(a)nholt*, ged. Zutphen (Luth. kerk) 8 maart 1722, eerst scherprechter te Zutphen (1751—1754), daarna te Arnhem, wedr. van Clara Sophia Trap, en zoon van de Zutphense scherprechter *Johannes van Anholt* (1675—1750) en diens tweede vrouw *Susanna Calé* (of *Kalee*); Johan Hendrik van A(a)nholt werd op 21 sept. 1776 in de Grote kerk te Arnhem begraven, zijn vrouw aldaar op 3 okt. 1787. In verband met de herkomst der Kleynes uit Herford en het huwelijk van David Hendrik is het merkwaardig, dat in 1786 nog te Herford een 80-jarige vrouw *Katharine Döring* geleefd blijkt te hebben. In het algemeen kan opgemerkt worden, dat talrijke Nederlandse scherprechtersfamilies hun oorsprong gevonden hebben in Duitsland.

Sophia Juliana Deuring schonk haar man *David Hendrik Kleyne* vijf kinderen, die allen in de Luth. kerk te 's Hertogenbosch ten doop zijn gehouden op de achter hun namen vermelde data: *Margrita Geertruy* (9 april 1745), *Anna Catharina* (7 febr. 1747, begr. 's Hertogenbosch (Grote kerk) 19 mei 1784), *Leonora* (9 aug. 1755), *Johannes Liebordus* (16 sept. 1750) en *Frans Christoffel* (8 maart 1753; begr. 's Hertogenbosch (Grote kerk) 27 nov. 1782). Vóór dec. 1760 moet David Hendrik weduwnaar zijn geworden. In die maand requesteerde hij bij het stadsbestuur¹³⁾ onder mededeling, dat hij wilde hertrouwen en daarom toestemming verzocht om de nalatenschap van zijn overleden vrouw in geld te laten vastleggen. Het request werd ondersteund door de broers en zusters van suppliant en zijn (overleden) huisvrouw, t.w. Mr *Johannes Deuringh*, scherprechter te Dordrecht, *Christoffel Kleyne*, woonachtig aan de Geesbrug bij den Haag, *Karl Kleyne* te Utrecht, *Eleonora Diepenbroeck* („nu weduwen von Crisritofel Deiring”, zoals zij met kennelijke moeite neerschreef; blijkbaar dus in feite de grootmoeder der kinderen). *J. Koenraad Deuringh*, scherprechter te Breda, *Hendrick Kleyne*, scherprechter te Bergen op Zoom, *Frans Kleyne*, woonachtig in 's Hertogenbosch, en *Catharina Deuringh*, wonende te Arnhem. Kort daarop (op 8 jan. 1761) liet hij voor notaris H. J. van den Pavort te 's Hertogenbosch¹⁵⁾, een staat en inventaris van de nalatenschap van wijlen

13) Zie aant. 10.

14) R.A. 's-Hertogenbosch, Recht. Archief 's-Hertogenbosch, Inv. Nr. 1970.

15) R.A. 's-Hertogenbosch N 3337, acte nr 69.

Sophia (Juliana) Deuring opmaken. Alle vijf kinderen waren toen nog in leven; als getuige fungeerde hun oom *Frans Cleyn* (Kleyne).

Op 17 mei 1761 ondertr. *David (Hendrik) Kleyne* te Zutphen (mei latere aant. dat het huwelijk op 12 aug. 1761 werd voltrokken te Gorssel) met *Catharina Elisabeth van Anholt (Aanhoud)*, de op 26 dec. 1723 te Zutphen (Luth. kerk) gedoopte dochter van de Zutphense scherprechter *Johannes van Anholt* en *Susanna Calé* (Kalee). *David Hendrik* werd op 14 jan. 1785 in de Grote kerk te 's Hertogenbosch begraven; daar volgde hem op 10 febr. 1800 ook Cath. Elis. van Anholt. Zij had hem nog drie kinderen geschonken: *Johannes Jacobus* (ged. 's Hertogenbosch (Luth. kerk) 19 mei 1762), *David* (ged. ald. 27 dec. 1763) en *Carolus Alexander* (ged. ald. 30 maart 1765). Vermoedelijk was de oudste zoon uit het eerste huwelijk steeds bestemd geweest zijn vader in het scherprechtersambt op te volgen; in ieder geval is het beulszwaard in zijn handen overgegaan. Op 15 april 1785 volgde ook zijn benoeming tot militair scherprechter te 's Hertogenbosch¹⁶⁾, in welke functie zijn vader in april 1742 was aangesteld¹⁷⁾.

Deze *Johannes Liebordus Kleyne* is twee malen gehuwd, eerst te Breda op 27 febr. 1783 met zijn volle nicht *Sophia Juliana Kleyn(e)*, ged. Bergen op Zoom (Herv. kerk) 15 aug. 1755, begr. 's Hertogenbosch (Grote kerk) 10 maart 1797, dr van de Bergen op Zoomse scherprechter *Hendrik Kleyne* en *Allegonda Blom*¹⁸⁾, daarna te 's Hertogenbosch op 17 dec. 1797 met *Maria van Anholt* (of *Aanhoud*), ged. Nijmegen (Herv. kerk) 15 jan. 1764, overl. 's Hertogenbosch 25 dec. 1820, dr van *Jurrien van Anholt (Aanhoud)* en (*Anna*) *Maria Groenenberg*. Uit het eerste huwelijk sprongen o.a. twee zonen, van welke de oudste, *David Conradus Kleyne*, ged. 's Hertogenbosch (Luth. kerk) 6 jan. 1787, schrijnwerker werd, en daar op 23 mei 1812 huwde met een Duitsch dienstbode *Catharina Wilhelmina Müller*, geb. Elberfeld 11 sept. 1789, dr van Johann Theobald Müller en Johanna Sibilla Catharina Schäfer. Zij werden ouders van drie zonen, van wie minstens één het geslacht voortgezet heeft. De andere zoon uit *Joh. Liebordus'* eerste huwelijk, *Johan Hend(e)rik Kleyne*, ged. 's-Bosch (Luth. kerk) 2 maart 1790, overl.

16) A.R.A. 's-Gravenhage, Arch. Raad van State, Inv. Nr. 1541, fol. 99.

17) Bron als voren, Inv. Nr. 1538, fol. 78vso.

18) Deze ouders waren 17 nov. 1751 te Bergen op Zoom gehuwd. Uit de ondertr. acte (d.d. 27 okt. 1751) blijkt, dat ook Hendrik Kleyne was geboren te Herford.

ald. 7 maart 1864, blijkt bij zijn huwelijk ('s Hertogenbosch 3 febr. 1816) met *Cilia Canie* (geb. ald. 28 juli 1786, dr. van de Oyense schoenmaker Hendrik Bernardus Cante en Pieterella Trompendagh) zich scherpreechter te hebben genoemd; in feite was hij assistent-scherprechter (hulp) van zijn vader, die op 9 april 1831 te 's Hertogenbosch overleed. Eerst toen volgde *Johan Hend(e)rik Kleyne* hem op in het ambt, spoedig zelf geassisteerd door zijn oudste zoon *Johannes Liebordus* geb. 's-Hertogenbosch 25 juli 1816, en ald. op 7 april 1838 getrouwd met *Johanna Sophia Eiman* ¹⁹⁾.

Johan Hend(e)rik Kleyne (in de wandeling „Jan Hein” genoemd) was de laatste Bossche scherpreechter of beul. Hij woonde er in de St. Jorisstraat, recht tegenover de gevangenis, op nr 68. Op het Bossche gemeente-archief hangt tegenwoordig nog een klein (miniatuur) olieverfschilderijtje, waarop hij afgebeeld staat: een oude, grijze man met eerwaardige baard, zittend op een boom, met naast zich een dartele knaap, misschien een kleinzoon, die dan door de afschaffing van de schavot en lijfstraffen in 1854, en de doodstraf in 1870 de traditie van zijn geslacht niet heeft kunnen voortzetten. Niemand, die daar nu nog rouwig over zal zijn !

Doordat de scherpreechters in s'aat moesten zijn bij de pijnigingen veroorzaakte kwetsuren te helen, bij verminking veroorzaakte wonden te verzorgen, uit het lid gewrongen ledematen te zetten, en verder ook goed op de hoogte waren van de anatomie van het menselijk lichaam, waren zij dikwijls een toevlucht voor wie een dokter te duur was of officiële doktershulp niet had gebaat. Ook Jan Hein moet als ongediplomeerd chirurgijn werkzaam geweest zijn ²⁰⁾. Zijn half-oom *Johannes Jacobus Kleyne* (zn van David Hendrik en diens tweede vrouw Catharina Elisabeth van Anholt (Aanhoud)), ged. 's Hertogenbosch (Luth. kerk) 19 mei 1762) heeft van dit nevenberoep der scherpreechters zijn hoofdberoep gemaakt, en vestigde zich in Breda als gediplomeerd chirurgijn; hij overleed er als rustend geneesheer op 1 dec. 1834. Op 23 dec. 1798 was hij te Nijmegen gehuwd met een zuster van zijn broersvrouw, *Hendrika van A(a)nhoud (Anholt)*, ged. Nijmegen (Herv. kerk) 13 sept. 1778, overl. Breda 11 febr. 1861, dr. van Jurrien en (Anna) Maria Groenenberg. Zij hadden negen kinderen, die allen te Breda in de Luth. kerk gedoopt werden. De oudste, *Carolus Jurroje*

19) Geb. 's-Hertogenbosch 17 jan. 1820, dr. van de geelgieter Nicolaas Jacob Eiman en Anna Maria Sophia Steylaerds.

20) Zie aant. 2.

Kleyne, geb. 14 dec. 1799, overl. ald. 24 maart 1847, koos het beroep van zijn vader. Hij huwde te Breda 1e 15 nov. 1826 *Petronella Maria van Walcheren*, geb. Poortugaal 16 mei 1796, overl. Breda 10 dec. 1827, dr. van *Ds Willem* en *Anna Catharina van Vianen*; 2e 19 nov. 1834 *Maria Jacoba Oukoop*, ged. Breda (Waalse kerk) 2 jan. 1803, overl. ald. 20 juni 1864, dr. van *Johannes Albertus* en *Henrietta van Naerssen*. Een andere (derde) zoon, *Johannes Jacobus Kleyne*, ged. 27 mei 1810, schijnt geen beroep uitgeoefend te hebben; hij overleed als echtgenoot van *Antoinetta Johanna van de Leur* op 12 juli 1865 te Breda. De jongste zoon *George Alexander David Kleyne*, geb. Breda 6 juni 1821, overl. ald. 3 febr. 1860, blijkt als kapper zijn brood te hebben verdiend. Hij huwde te Roosendaal op 5 sept. 1844 met *Wilhelmina van Bergen*, geb. Vilvoorden 6 jan. 1822, dochter van de wachtmr der maréchaussée *Andries van Bergen* en diens vrouw *Antje Schakels*. Behalve een vroeg overleden zoon sproten uit dit huwelijk slechts dochters.

Tenslot e zij vermeld, dat de chirurgijn *Johannes Jacobus Kleyne* nog twee ongehuwd gebleven zonen had, wier beroep ik niet vermeld heb gevonden, en vier dochters, van welke de jongste, *Suzanna Kleyne*, geb. Breda 3 nov. 1815, overl. Teteringen 17 febr. 1893, te Aarle-Rixtel op 27 aug. 1858 in het huwelijk trad met de 1e luit. der inf. *Ludewig del Campo gend. Camp*, geb. Loga (Oost-Friesland) 12 aug. 1805, overl. Teteringen 8 febr. 1881, zn van de gen. majoor der art. *Guilelmus Petrus* (later steeds: *Willem Pieter del Campo gend.*) *Camp* en *Hendrika Antonia Weeber*.

Vught.

Mr W. de Vries.

DE HEUSDENSE FAMILIE HAMEL

Naar aanleiding van bovengenoemd artikel van de hand van de heer *A. J. L. van Bokhoven* in het januari-nummer ontvingen wij van de heer *J. L. Hamel* te Utrecht enige aanvullingen ter plaatsing.

Op 12 februari 1602 compareert eerbare *Catharina Frans Wittesdochter weduwe* en boelhouster van wijlen *Johan Pietersz. van der Burch* geassiseert (tharen versoecke) met mij notario haren gecoren voocht. Zij maakt machtig en constitueert om haar vorderingen te innen den *Erntachtbaren Diederrick Hamel borgermr der Stede van Heusden* (Notaris *Hubert Balis* reg. 2 fol. 48 gemeentearchief Dordrecht).

In hetzelfde gemeentearchief zijn bij notaris *Willem van*

den Broeck (reg. 7, akte van 29-9-1614) in een schuldeisersstaat van een irrelevant persoon als schuldeisers te vinden *Gysbert Hamel tot Heusden* de somma v. 30-6-8 (fol. 312v.) en *Wouter Hamel commies tot Heusden* de somma v. 59-13-0 (fol. 316v.).

Volgens D.T.B. 19 van het gemeentearchief te Dordrecht tekenen aldaar aan op 31 maart 1630 de heere *Gijsbrecht Hamel wedr van Heusden* ontfanger van de contributien, bedende middelen van Meijerije van shertogenbosch woonende tot Heusden en Joffr. Anna Bon Jansdr van Dordrecht woont int Vlies. De proclamatiën zijn gegaan tot Heusden. Zij huwen op 16-4-1630 in de Augustijnenkerk. Op 25 maart 1630 gaan de toekomstige echtelieden voor notaris Pauwels Eelbo (reg. 16 fol. 210) te Dordrecht huwelijksvoorwaarden aan. De bruidgom wordt dan geassisteert met d'heer Johan Ijpelaer licenci-aet in beyde rechten en rentmr van heer prelaet van St. Truyden mitsgaders d'heer Gerrart Fockestaert rentmr van Domeijnen en landen van Heusden. De Achtbaere Jonckvrouw Anna Bom, dochter van za. Johan Bom van Cranenborch toecomende bruyt, wordt geassisteert met d'heer Johan de Wit Jans ontfanger generaal van des graeffelijckheys Thollen van Geervliet mitsgaders d'heer Jacob Bom out raet der stadt Utrecht, Sr Gerraert Hoije, coopman van wijnen binnen dezer stede en mr Machiel Bom advocaet voor den Hove van Utrecht, haeren swager, oemen en neve respective.

Op 22 november maakt Anthony van Es machtig enz. d'eersame *mr Johan Hamel licentiaet* inde rechten wonachtich in 'gravenhage. (Dordrecht, reg. 10 fol. 396).

Op 1 december 1624 compareert Bosman van Niepoort canonnier wonende in deze stede (Dordrecht, reg. 31 fol. 408) voor notaris Gijsbert de Jager Sr om te verklaren en te rapporteren ten behoeve van Goox Bisbinck(?) vuyrwkr wonende mede in dese stede dat *commys Wouter Hamel* is 300 gld schuldig wegens verdiend loon voor aerde wercken en anderszins.

Op 21 januari 1633 stellen *Gysbrecht Hamel* ontfanger van gemeene middelen van Meijerije van shertogenbosch ende Johan de With ontfanger principael van Graeffelyckheys Tollen van Geervliet en wachten van dyen zich borg voor Sr Johan Stockmans wegens koop van goederen. (Dordrecht, reg. 35 fol. 259).

Op pag. 6 van „De Brabantse Leeuw” van januari 1959 vermeldt de heer van Bokhoven onder III Ac „Heylwich Hamel. In 1541 de vrouw van Mr. Augustijn Peters”.

De bekende legerpredikant van Maurits Johannes Wtenbogaerd schrijft in zijn „Leven, Kerckelycke Bedieninge ende zedige Verantwoordingh”, 1647, dat hij geboren is op 11 februari 1557 en dat zijn vader was Augustyn Pietersz. Wtenbogaert en zijn moeder *Helena of Heylwich Hamels van Heusden*. Zij was bij Johannes’ geboorte 46 „na 12 jaar onvruchtbaar te zijn geweest”. Ook vermeldt hij dat zijn moeders geslacht in de regering van Heusden is geweest. Het lijkt dus geen twijfel dat de heer van Bokhoven dezelfde personen op het spoor gekomen is.

In hetzelfde boek schrijft Wtenbogaerd in hoofdstuk 19 dat hij in september 1633 aanwezig is geweest bij de begrafenis van *mr. Gerard Hamel*, advocaat van de Staten van Utrecht, „mijn neef (wij waren volle sus’ers ende broeders kinderen)”. Omdat mr. Gerard een Janszoon is, is elke twijfel uitgesloten.

In de „Brieven en onuitgegeven stukken van J. Wtenbogaert” deel 3 pag. 393 is een brief van hem afgedrukt van 3 juli 1627 aan C. Ryckewaert waarin voorkomt „Craen schrijft mij datter hoope is dat uE soon soude comen bij Hamel, twelck mij lieff ware”.

Over deze Gerard Hamel verwijs ik verder naar een bijdrage onder de titel „Het geslacht Hamel te Utrecht” dat ter publicatie is aangeboden aan „De Nederlandsche Leeuw”.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel. Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

COOL. — Gegevens gevraagd over het geslacht COOL, waartoe behoort Gillis Cool, raad van de markies van Bergen op Zoom, overleden aldaar 19 maart 1566, die gehuwd was met Maria van Geverslage. Volgens zijn grafsteen waren de vier kwartieren van Gillis Cool: Cool, Marcell, Goesens en Bueghem. Wapen Cool: een rechterschuinbalk van hermelijn op een met blokjes bezaaid veld. Met ditzelfde wapen zegelden Pieter Cool, in 1582 schout van Ooltgensplaat, en Gillis Cool, in 1591 schout van Ooltgensplaat; van laatstgenoemde wordt in 1606 Margaretha de Stoppelaer als weduwe vermeld.

Te Prinsland hadden Gillis Cool voor 3/8, Wouter Adriaens, die was gehuwd met Maria Hendriks Flenshoorn, ook voor 3/8, en Pieter Cool voor 1/4 gedeelte, 100 gemet gorsingen in gemeenschappelijk bezit. Deze gorsingen waren gekocht van jhr Johan Baptista Heerman, en werden op 1 april 1606 verkocht aan Gerrit van Asperen te Dordrecht.

Hoe is de verwantschap van laatstgenoemden met Gillis Cool te Bergen op Zoom?

Ring 15, Dreischor (Z.).

J. L. BRABER.

NAAMLIJST VAN STUDENTEN, AFKOMSTIG UIT DE
MEIERIJ, STUDEREND AAN DE
 LEUVENSE UNIVERSITEIT 1654—1796

door *Pastoor H. Hens*

(Vervolg van pag. 36)

1782

- Joannes Baptista de Wit, Eijndhoviensis. Moratur domi. Postea jurista Lugduni promotus, practicans Eijndhovia, anno 1797 inter Supremos (ut loquebantur) patriae Repraesentantes seu Legislatores Hagae Comitatus adlegatus.
- Martinus Hermus, Septimontensis. Medicinista Lovanii, dein Lugduni Batavorum promotus.
- Henricus Verhagen, Sae Odae Rhodanus, Promotus in 2a linea 11us. Expert. Leydae promotus 1788, eodem anno matrimonio junctus et practicus in Boxtel, postea Waelwijk, dein in loco natali.
- Petrus van Eersel ex Woensel. In Divaei 1783, dein in Alticollensi, dein in Collegio Pels 1788. Postea 1789 discessit Zittardiam. In S. Willibrordi 1790. 1793 discessit in Patriam presbyter. Habitat solitarius in Stratum, ubi obiit 6(?) Julii 1828.

1783

- Antonius Joannes van Hooff, Eijndhoviensis. Expert. Lovanii Med. Licent. 1788, nunc Eindhoviae.
- Christianus van Vugt ex Nuland. In Majori 1785, postea in Malderi, dein in S. Wilbrordi, iterum in Majori, postea in Alticollensi, dein in Majori 1790. Assistens in de Dussen 1792. Pastor ibidem 1793, ubi obiit 23 Sept. 1818, pastor, suis dilectissimus, 17 pagorum et unius opoidi.
- Nicolaus Franciscus de Nooi, Tilburgensis. D. Theologus Lovanii in Collegio Sti Willibrordi, dein in Sittert. Assistens in Berghem 1792, dein sacellanus Septimontensis 1793. Deinde vicep. in Leende. Anno 1802 Pastor in Waelre, ubi obiit zelosus et pius aptus Pastor.
- Daniel Kivits ex Erp. In Pontificio, postea in Malderii, dein in Coll. ord. teutonici, postea in Majori, dein in Collegio Oratorii, rursus in Pontificio 1790, deinde in Alticollensi 1790, moratur Gemertae 1791, factus scholarum Gemertae conrector rectori substitutus 1792 et 1794 assistens in Bakel et 1795 vicepastor in Osterwijk, 27 Maji 1806 pastor in Geldorp primus ex sacerdotibus saecularibus huic pastoratui applicatus, cui ante deservierant Teutonici.

1784

- Joannes Baptista van Gils, Tilburgensis. F. Medicinista Lovanii 1785, dein Leydae. Promotus 23 Julii 1788, nunc practicus in Tilburg, dein in Waelwijk et matrimonio junctus.
- Carolus Theodorus de Bruijn ex Gestel S. Michaëlis. Jurista. Antverpiae matrimonio junctus 1786.
- Joannes Hurx, S. Odae Rhodanus. Theologus Ruremundae. Sacerdos, assistens in Berghem, dein 31 Martii 1801 Pastor in Gemonde.
- Petrus van Cuijck, Oirschotanus. Habitat domi. Expertissimus, Leydae promotus, practicus Oirschoti ibique matrimonio junctus 1790.
- Antonius van Osch ex Dungen. Obiit 1785 in domo paterna.
- Guilielmus van Kessel ex Geffen. Medicinista Lov., postea Duaci, dein Lugduni promotus, practicans Eijndhoviae, ibi matrimonio junctus.
- Egon van Veldriel ex Driel. In Alticoll. 1786 Decanus satisfecit 13 februarii 1789, dein in S. Willibrordi. Assistens in Empel et Gewande 1792, dein vicepastor in Nuunen, postea vicep. in den Udenhout; 16 Aug. 1801 pastor in Empel, 21 Maji 1808 pastor in Zeevenbergen. Pie obiit 20 Martii 1829. In parochia vero de Empel successorem habuit Johannem Kievits ex Raamsdonk.

1785

- Joannes Teulings, S. Odae Rhodanus. F. et D. Obiit anno 1790.
- Jacobus van Asten, Leendanus. F. et D. Theologus Duaci. Sacerdos moratur in Leende. Assistens Sylvaeducis in Plebania. Exeunte Augusto mense 1807. Pastor in Heusden. Successor defuncti Jois. C. v. d. Horst Sylvaeducensis, qui post peractum Lovanii cursum Philos. et Theol. eum pastorum obtinuerat anno 1795, perfunctus ante vicepastoratu ad S. Jacobi in civitate Buscoducensi via Hinthamerea.
- Hyacinthus Antonius van den Endepoel ex Schijndel. F. et D. In Majori 1788, dein in Alticollensi, postea rursus in Maj. 1790. Sacellanus in Buedel 1794. Pastor in Westerhoven 11 Jan. 1807, ubi obiit apoplexia percussus 27 Febr. 1822.
- Jacobus van Steenakker, ubique natus (sic!) ¹⁾. In Alticollensi 1787. Vicepastor in Someren 1795; 10 sept. 1804 pastor in Stratum, ubi obiit Phthysi haereditaria exesus 28 Dec. 1809.

1) Schutjes *DI*. V. p. 668, noemt als geboorteplaats Sevenum.

- Adrianus Norbertus Ignatius *Dams*, Tilborgensis. F. et D. Theologus Duaci, postea Lovanii. Dein sacellanus in Oirschot 1795. Pastor in Berchem 26 Nov. 1804, ubi obiit optimi zeli et fructus Pastor, febri epidemica correptus 15 Nov. 1813.
- Henricus *van den Heuvel*, Oirschotanus. F. et D. In Majori, cursu theologiae Zittardiae absoluto venit Lovanium 1791; dicto studiis vale 1792, moratur in pago patrio.
- Adrianus Joannes Beels ex Helmont. Medicinista Lovanii, promotus Lugduni, practicans in Buedel.
- Jacobus *van Asten* ex Heeze. In Pontificio. Absoluto cursu theologico Duaci, presbyter venit Lovanium. Assistens in Son 1793. Vicepastor ossensis. Anno 1805 7 Jan. promotus ad Pastoratum de Neetersel et Casteren. Ad Berchem Dec. 1813.
- Henricus *den Dubbelden* ex Asten. In Oratorio 1789, deinde Professor Syntaxis Mechliniae 1790¹⁾. Rediit Lovanium 1792. Deinde assistens in Alst 1795, dein vicep. Sylvaeducis ad S. Jac. 1795. Deservitor Parochiae in Gemert 3 Maji 1800, post ibidem Pastor primus ex sacerdotibus saecularibus hoc titulo insignitus, quo hactenus gavisus fuerant Teutonici, quorum ordo nunc in hac patria deficit. — Decanus 1810 —.
- Adrianus *Smits* ex Den Dungen prope Sylvaeducis. Absolutis duobus annis cursus theologici in Seminario gandavensi, venit Lovanium in Malderi 14 Oct. 1790. Postea in Pontificio 1794. Assistens in Gestel Sti Michaelis. Anno 1800 Rector in Bedaf, ubi pie obiit 17 Junii 1818, febri epidemica exhaustus. Vir fuit zelo decoris domus Dei flagrans, quem exhibuit in ornando et instruendo oratorio et presbyterio suo. Rituum non ignarus directorium hujus dioecesis adornavit pluribus annis; id quod sub dominatu Gallorum non sine periculo fiebat, quando Napoleon festa concordati (quod hanc certe nostram dioecesin non concernebat) invehere omni violentia attentabat. Unde et in editionem ejusdem directorii gravibus minis, terroribus et freq. inquisitione saevitum est; cui causae adscribitur mors Bibliopolae van Gemert uxoris in civit. Buscoducensi, cujus officina omni rigore, inter minas et

1) In het Filosofen-register staat : orator Bis Humaniorum Mechliniae Professor.

blasphemias satellitum, fuerat perquisita niense Junio 1811.

Hildebrandus Verhoeckx ex Driel. D. Augustinianus. Pastor in Missione et urbe Ultrajectensi.

1787

Nicolaus Kemps, Sanctae Odae Rodanus. Medicinista Coloniae. Josephus de Noot, Tilburgensis. In S. Willibrordi 1788, dein discessit Zittardiam. Absolutis tribus annis cursus theologi Zittardiae, venit Lovanium 1791 in Malderi, postea in S. Annae 1794. Assistens in Goirle. Vicepastor in Bakel. Pastor in Borkel et Schaft 4 Dec. 1804, ubi obiit zeiosus, pius, bonus Pastor 1828.

Cornelius Everardus van Beurden ex Driel. Theologus, postea matrimonio junctus.

1788

Philippus Jacobus van Lil ex Maerheese. In Majori. Vicep. in de Ketsheuvel. Anno 1803 institutus pastor in Cromvoirt; 23 Febr. 1819 renunciens pastoratui, et ex dioecesi legitime dimissus, suscepit vicepastoratum in oppido Weerdt, dioecesis Leodiensis.

Henricus Geven ex Maerheese. In Majori. Assistens 1798 in Steensel et Knegzel. 1801 vicep. in Bergijk. 1806 pastor in Steensel et Knegtsel. 1820 constitutus pastor in Tongelre, ubi pie obiit, longa debilitate seu infirmitate exhaustus, 16 Jul. 1826.

Arnoldus Jacobus van den Heuvel, Oirschotanus. In Majori Sacellanus in Schijndel 1795; 22 Jan. 1810 pastor in Vechel.

Petrus van der Cammen ex Berlicum. In Pontificio. Moratur in Uden. Assistens Sylvaeducis 1795, et 1796 in Woensel, dein vicep. Oirschoti 1796. 19 Julii 1808 constitutus pastor in Heesch Maeslandiae successor R.D. Petri Verhoeven ex Woensel, qui, studiis peractis Duaci, et functus vicepastoratu in Oosterwijk, curam parochialem Heesch egerat ab anno 1793, ibique obierat 14 Julii 1808.

Adrianus van Iersel ex Berkel. In Pontificio. Absoluto cursu theologico Duaci praesbyter venit Lovanium 1791. 1794 vicep. in Stae Odae Roij. Pastor in Woensel 30 Apr. 1805, ubi obiit 25 Sept. 1812. Ejectis eo tempore in exilium Rmo Do Vicario et Buscoducensis Seminarii Moderatoribus.
(Wordt vervolgd)

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15e- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

INLEIDING

In de eerste decennia van de 16e-eeuw waren er drie apotheken tegelijk in Breda gevestigd. Dit getal liep daarna op tot vijf, maar daalde — vermoedelijk in verband met de troebele tijd vóór en in de tachtigjarige oorlog — weer snel, zodat er in de tachtiger jaren van deze eeuw nog slechts één apotheek in Breda bestond. In de eerste jaren van de 17e eeuw steeg het aantal weer tot vijf, doch zakte rond 1620 tot drie. Na 1637 — de inneming van Breda door Prins Frederik Hendrik, waarna de stad voorgoed in Staatse handen bleef — steeg het aantal apotheken snel tot zes en bereikte in de zeventiger jaren van deze eeuw een hoogtepunt met tien. Tot aan 1700 nam het aantal weer langzaam af tot zes en bleef hierna vele tientallen jaren schommelen tussen vijf en zeven. In de Franse tijd bevonden zich elf apotheken in Breda, maar ook dit was een hoogtepunt, want na de eeuwwisseling vielen er drie af, zodat er in 1811 nog acht apotheken in Breda gevestigd waren.

De apotheken waren tot aan het begin van de 17e-eeuw allen op het noordelijk gedeelte van de Grote Markt gelegen. Eerst daarna trachtte een apotheker zijn bestaan buiten de Grote Markt te vinden; hij vestigde zich namelijk in de Torenstraat. Zijn poging mislukte echter. Een andere apotheek op de hoek van de Reiger- en Schoolstraat bleef wel ruim twintig jaar bestaan, maar deze lag dan ook gunstig door de nabijheid van de boter- en havermarkt. Tegen het midden van de 17e-eeuw blijkt de bestaansmogelijkheid buiten de Grote Markt groter geworden te zijn. Er vestigden zich toen apothekers in de Vismarktstraat, Veemarktstraat en op de hoek van de Lange Brugstraat-Nieuwstraat, die op die plaatsen vele jaren een bestaan vonden. De eerste twee waren dan ook kort bij een markt gelegen: resp. Havermarkt en Veemarkt. In de tweede helft van deze eeuw kwam het zelfs zover, dat de meeste apotheken niet meer aan de Grote Markt lagen. Er werden er toen nog gevestigd in de Eindstraat, Torenstraat, Ridderstraat, Korte Brugstraat en Tolbrugstraat. In de 18e-eeuw werden er bovendien nog in de Karrestraat en Ginnekenstraat gevestigd.

Van de Bredase apothekers kan gezegd worden, dat vooral die uit de 17e-eeuw veelal aan elkander verwant waren. Meest waren het zonen of familieleden van apothekers, dokters of chirurgijns, die het beroep van apotheker kozen.

Een apothekersgilde heeft te Breda nimmer bestaan. Behalve dat de apotheker Hoze in 1555 gezworene van het kramersgilde was, is er geen enkele aanwijzing in de archieven gevonden, dat de apothekers onder een ander gilde ressorteerden. In 1696 deden de toenmalige apothekers eensgezind een poging om een gilde in Breda te verkrijgen. Zij dienden daartoe een gezamenlijk ondertekend request met een concept-gildebrief bij de magistraat van Breda in. Beide stukken zijn verloren gegaan. Het concept werd echter op 3 december om advies in handen gesteld van de doktoren, chirurgijns en drogisten te Breda. Namens de laatsten werd door de stadsdokter Dr. van Campen een memorie opgesteld. Dit laatste stuk is wel bewaard gebleven en daaruit kunnen we een voldoende duidelijk beeld verkrijgen van de door de apothekers gewenste gildebrief ¹⁾. Zij hadden namelijk de gildebrief van Haarlem tot voorbeeld genomen, maar alles wat naar inmenging van doktoren in hun zaken zweemde daaruit weggelaten. Vanzelfsprekend nam Dr. van Campen daarmede geen genoegen. In de breedvoerige memorie, waarin hij de gildebrieven van Haarlem, Zierikzee, Utrecht en Amsterdam aanhaalde, hekelde hij vele der voorgestelde artikelen. Bovendien gaf hij vier artikelen aan, die niet overgenomen waren. Zijn bezwaren kwamen voornamelijk hierop neer, dat er niets bepaald was over :

a) de visitatie der apotheken door een dokter ; b) de examinatie van nieuwe apothekers door een dokter ; c) het niet veranderen van doktersrecepten door de apothekers en d) het bezoeken en behandelen van zieken door apothekers. Over het laatste punt bestond reeds lang wrijving, reeds in 1610 had de magistraat van Breda daartoe een verbod uitgevaardigd ²⁾. De memorie werd op 24 januari 1697 door de magistraat in handen van de apothekers gesteld. Hoewel zij volstond met verdachtmakingen aan hun adres, antwoordden zij vrij rustig, dat zij accoord gingen met opneming van de genoemde artikelen en eveneens met de visitatie en de examinatie door een dokter en dat zij zich van ziekenbezoek zouden onthouden.

Hoewel er naar onze mening dus niets meer aan de op-

1) G.A. Breda, Inv. Hingman (hierna aangeduid met H.) 150, akten 3-12-1696 en 24-1-1697. 2) H. 11, f. 200vo-201.

richting van een gilde in de weg stond, is het om een ons onbekende reden toch nooit zover gekomen.

Velen van de Bredase apothekers kwamen in het stadsbestuur en in het bestuur van de diverse instellingen van liefdadigheid e.d. Duidelijk komt daarbij de tegenstelling katholiek-protestant tot uiting. In de jaren dat Breda in Spaanse handen was, waren het katholieke, in de jaren dat de stad in Staatse handen was protestantse apothekers, die tot ambten werden gekozen. Voor wat betreft de levering van medicamenten aan de genoemde instellingen ging de zegswijze op: „Wie het dichtst bij het vuur zit, warmt zich het best”. Deze leveranties bleven namelijk veelal in handen van die apothekers, die zitting hadden in het stadsbestuur of in het bestuur van een dier instellingen. Andere apothekers kwamen slechts sporadisch aan bod. In 1689 werden door de Bredase magistraat zelfs twee apothekers daartoe aangewezen ¹⁾. In het midden van de 18e-eeuw, toen die leveranties nog steeds door slechts twee apothekers werden verzorgd, noemde men die zelfs „stadsapothekers” ²⁾. Eerst in de Franse tijd kwam hierin verandering. Toen de „stadsapotheker” een verzoek indiende hem als zodanig te handhaven, werd hem te verstaan gegeven, dat een dergelijk verzoek geenszins te pas kwam, omdat de regenten der instellingen niet gedwongen konden worden door een bepaalde apotheker medicamenten te laten leveren ³⁾. In 1810 werd op verzoek van de municipaliteit de levering der medicijnen aan het Bredase hospitaal door een der apothekers onder al zijn collega's verdeeld ⁴⁾.

De opleiding van apothekers geschiedde als volgt. Op jeugdige leeftijd werden zij op een Latijnse school geplaatst of bij iemand in de kost gedaan, veelal een geestelijke, die hun Latijn kon leren. Na afloop van dit onderwijs werden zij bij een gevestigd apotheker in de kost gedaan om daar een leertijd van drie à vier jaar door te maken. De eerste jaren moest daarvoor leer- en kostgeld betaald worden, het laatste jaar was echter gratis.

Het was ook in de Franse tijd, dat hier van hogerhand werd ingegrepen. De reeds fungerende apothekers moesten zich een acte van admissie van een speciaal daartoe in het leven geroepen commissie verwerven, de nieuwe apothekers een examen afleggen.

1) H. 15, f. 238. 2) Afd. II-15, no 114, 9e cap., zie ook volgende jaren. 3) H. 91, p. 154-155. 4) H. 107, akte 11-2-1810, sub 1.

APOTHEKERS

Reeds in de eerste helft van de 15e-eeuw bevond zich een apotheker te Breda.

Dyrck Rybaert de apotheker liet op 15 november 1427 beslag leggen op een huis en erf aan „die plaetse” (= Grote Markt) te Breda voor een achterstallige erfpacht ¹⁾).

In 1443 was hij reeds overleden; *Lysbet Gielis* van Mere dochter, weduwe van *Dierick Rybaert* de apotheker, wordt in een akte van 23 juni van dat jaar vermeld ²⁾).

Bij het ontbreken van het merendeel van het archief der gemeente Breda van vóór 1490 valt niet met zekerheid te zeggen, of er en zo ja welke andere apothekers in die eeuw te Breda gevestigd waren.

De eerste, die men bij het doorbladeren van de Bredase registers van vestbrieven tegenkomt, is:

Aert Gielis Woutersz, die gehuwd was met *Kathelijnn Cornelis Heys* dochter. Van zijn zwagers kocht hij op 30 januari 1515 een huis en erf met een kleiner erfje daarbij in de Gasthuisstraat (= thans Veemarktstraat), waarvan een vijfde gedeelte reeds aan zijn echtgenote toebehoorde. Voor deze koop werd hij drie jaarlijkse erfciynzen schuldig van 2 gld. en 1/2 stuiver ieder ³⁾).

Op 13 augustus 1520 kocht hij een half huis en erf met een pleintje aan de Grote Markt. Een gedeelte van de koopsom voldeed hij contant, het restant zes jaar later ⁴⁾). Dit huis grensde ten zuiden aan het huis van de hierna te noemen apotheker *Wijnand Michielsz* ⁵⁾). Hierin zal zijn apotheek gevestigd zijn geweest tot en met het jaar 1525. Op 13 december van het laatste jaar kocht hij namelijk een ander huis en erf met plein en achterhuis aan de Grote Markt, genaamd „den Roosencrans”. Voor de koop hiervan moest hij jaarlijks 5 oude Grooten en 32 gld. aan erfciynzen betalen ⁶⁾).

Eerst in 1527 komt voor het eerst de aanduiding „cruydenier” achter zijn naam ⁷⁾). Deze benaming is te vervangen door

1) Afd. II-15, regest 6. 2) G. C. A. Juten - Cartularium van het begijnhof te Breda, p. 74, sub 109. 3) R. 423, f. 10r + v. 4) R. 427, f. 73-74v. 5) R. 428, f. 77. 6) R. 431, f. 123v-125. 7) R. 432, f. 180v-181 en f. 246v.

kruidenverkoper, want ook in latere jaren vinden we apothekers wel eens zo genoemd.

Als mede-bloedverwant was hij op 10 maart 1528 aanwezig bij de scheiding en deling van de nalatenschap van Jan Jans Leyten ¹⁾. Hierna is slechts weinig meer over hem gevonden. Op 8 februari 1537 assisteerde hij zijn echtgenote bij de verkoop van een rente, die haar was aanbedeeld uit de nalatenschap van haar ouders ²⁾. In hetzelfde jaar en ook tevoren komt hij nog enige malen voor als voogd, na dit jaar ontbreken over hemzelf verdere gegevens. Zijn weduwe vinden we nog genoemd in 1560, toen zij tezamen met een dochter het huis „de Roosencrans” overdroeg aan een andere dochter ³⁾.

Wijnand Michielsz wordt op 24 oktober 1516 voor het eerst in Breda gesignaleerd bij de koop van een hof en erf in de Molenstraat ⁴⁾. Hij was afkomstig uit Vessem, want in 1519 komt deze aanduiding „van Vessem” achter zijn naam voor, terwijl die later nimmer meer — ook niet bij zijn enige dochter — werd aangetroffen ⁵⁾.

Op 27 februari 1521 kocht hij een huis en erf, genaamd „het Vercxken” met een plein en „loodzien” (= uitbouw of af-dak) aan de Grote Markt naast het bovengenoemde huis van Aert Gielis Woutersz. Voor deze koop moest hij een jaarlijkse erfcijns van 7 1/2 gld. voldoen en een erfcijns van 12 gld. 16 stuiver en 3 1/2 oort aflossen ⁶⁾. In dit huis vestigde hij zijn apotheek.

Zijn bezittingen in de Molenstraat breidde hij op 8 februari 1525 uit met de aankoop van een huis en erf — waarin nog twee woningen stonden — en een hof daarachter gelegen ⁷⁾.

Een handige transactie, die hem geldelijk voordeel opgeleverd moet hebben, ging hij aan in oktober 1526. Ten behoeve van een ander loste hij een erfcijns van 3 gld. af, maar liet daarvoor een erfcijns van 4 gld. op zijn huis in de Molenstraat overnemen ⁸⁾.

In de jaren 1529 tot en met 1533 kocht hij diverse erfcijnsen op. We kunnen dit als een geldbelegging beschouwen. In deze eeuw waren dergelijke beleggingen zeer in trek en een zeker bewijs dat men zijn schaapjes op het droge had.

1) R. 433, f. 38v-40v; 2) R. 442, f. 19. 3) R. 465, f. 33v.
4) R. 424, f. 249r + v. 5) R. 426, f. 80. 6) R. 428, f. 27v-28.
7) R. 431, f. 21v-22. 8) R. 432, f. 96v.

Wijnand overleed op 8 september 1535 ¹⁾ en werd in de Grote kerk te Breda begraven. Zijn weduwe Marie overleed op 23 maart 1558, een half jaar na haar dochter Josijne, die gehuwd was geweest met Job Ruth Petersz, een hierna te behandelen apotheker ²⁾.

(Wordt vervolgd)

1) Hij leefde nog op 11 juli 1533 (R. 438, f. 104v-105); zijn weduwe Marie komt het eerst daarna voor op 27 juni 1536 (R. 707, z.f.). In: De Grafzerken in de Groote of O.L. Vrouwe kerk te Breda, 's-Hertogenbosch, 1923, sub 46 staat vermeld: „Juani die apteker, die sterft A^o MVcXXV, den VIII dach in September”, doch De Navorscher, 1881, p. 408 vermeldt „Jhanne die apteker en 8 sept. 1535. Afgaande op Juani zouden we ook kunnen lezen J = i; U = n; i = t en de W zou dan weggevallen zijn. Er zou dan dus staan (W) inant. Zijn overlijdensdatum klopt dan vrij goed. Bovendien is er geen apotheker Juani of Jhanne in Breda rond 1535.

2) Inv. Weeskamer (hierna aangeduid met W.) 181.

EEN BOSSCHE SLAGERSSTAMREEKS.

De linie Croeck-Loden-van Osch (± 1450 tot heden)

In de door de magistraat van de stad 's-Hertogenbosch op 1 juli 1549 aan het slagersgilde verleende kaart — welke kaart door keizer Karel V, als hertog van Brabant, op 3 oktober van dat jaar geconfirmeerd werd — was onder andere bepaald, dat voortaan alleen meester van het slagersgilde konden worden¹⁾:

- a) de oudste zoon van een Mr. slager, geboren na het meester worden van de vader en minstens achttien jaar oud;
- b) de andere zonen van een Mr. slager, geboren na het meester worden van de vader en minstens twintig jaar oud;
- c) degene, die met een slagersdochter trouwde, die geboren was na het meester worden van haar vader.

Aangezien wij aan de hand van de ledenlijsten van het gilde weten, dat deze bepalingen tot in 1820 „de facto” van kracht zijn gebleven en deze lijsten in 1554 een aanvang nemen, kwamen wij op de gedachte om een stamreeks van een nu nog levende Bossche slager samen te stellen. Hiervoor kwam in aanmerking de stamreeks van de op 25 september 1923 geboren slager *Franciscus Adrianus Maria van Osch*. Op ons verzoek toonde de heer F. Smulders zich bereid de stamreeks van voornoemde *Franciscus Adrianus Maria van Osch* te laten opklimen tot ± 1450. Waar wij hem zeer erkentelijk voor zijn.

De stamreeks ziet er als volgt uit :

- I. *Daniel Croeck*, vleeshouwer, gestorven vóór 1487, gehuwd met Jut Gielis Dunneco²⁾);
- II. *Heilwich Croeck*, gestorven vóór 1502, gehuwd ± 1480 met *Reyneer Loden*, vleeshouwer³⁾);
- III. *Daniel Loden* of *Loijen*, gestorven vóór 1550, vleeshouwer, gehuwd met *Jenneke Andries vanden Hamme*, gestorven vóór 1545⁴⁾);
- IV. *Reijner Loijen Danelssoen*, wordt in 1554 vermeld als meester van het vleeshouwersgilde, gestorven vóór 1590, gehuwd met *Peterken Jan Peters de Bitter*, gestorven vóór 1562⁵⁾);
- V. *Peeter Reynder Daendelssoen*, wordt op 14 november 1587 meester van het vleeshouwersgilde, gehuwd met *Swaentken* ± 1590⁶⁾);
- VI. *Andries* (Dries) *Peter Loijen*, gedoopt in de parochiekerk van Sint Jacob op 23 maart 1597, wordt 24 maart 1617 meester van het vleeshouwersgilde, gehuwd met *Heylken Henrick Preeckers*, gestorven vóór 1640⁷⁾);
- VII. *Cornelia* (Neelken) *Andriessen*, huwt 10 februari 1643 met *Gerrit Jacops Geenen van Os*, die op 21 februari 1643 meester van het vleeshouwersgilde wordt⁸⁾);
- VIII. *Daniel van Osch*, wordt 31 augustus 1686 meester van het vleeshouwersgilde, huwt op 9 november 1691 met *Isabella Danckers*⁹⁾);
- IX. *Jacobus van Osch*, gedoopt in het katholieke bedehuis van Sint Jacob op 28 april 1705, wordt 1 mei 1725 meester van het vleeshouwersgilde, gehuwd met *Cornelia Welhuijsen*¹⁰⁾);
- X. *Jacobus van Os*, gedoopt in het katholieke bedehuis van Sint Jacob op 9 februari 1733, wordt 16 oktober 1754 meester van het vleeshouwersgilde, huwt op 11 september 1763, als weduwnaar van *Adriana van Mackelenberg*, met *Anna Theresia Mertens* uit Antwerpen¹¹⁾);
- XI. *Adrianus van Osch*, gedoopt in het katholieke bedehuis van Sint Jacob op 4 oktober 1765, wordt op 6 oktober 1785 meester van het vleeshouwersgilde, gestorven 15 februari 1819, gehuwd met *Maria Theresia Boinen* uit Urdingen¹²⁾);
- XII. *Wilhelmus Adrianus van Osch*, geboren op 22 oktober 1809, slager, gehuwd met *Johanna Maria* in 't Groen uit Oosterhout (N.Br.)¹³⁾);
- XIII. *Adrianus Josephus Peirus van Osch*, geboren op 1 juli 1840, slager, huwt op 11 januari 1871 *Jacoba Decades*¹⁴⁾);

- XIV. *Franciscus Adrianus van Osch*, geboren op 3 augustus 1872, slager, huwt op 23 mei 1894 Josephina Bodar ¹⁵⁾ ;
- XV. *Adrianus Lambertus van Osch*, geboren op 23 december 1898, slager, huwt op 20 februari 1922 met Maria Johanna Francisca van der Leeuw, geboren 6 september 1896 ¹⁶⁾ ;
- XVI. *Franciscus Adrianus Maria van Osch*, geboren op 25 september 1923, slager, huwt op 6 februari 1950 met Maria Catharina Verhoeckx ¹⁷⁾ . *H. B. M. Essink.*

1) G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. no. 141.

2) Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1256, f. 307v. 3) Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1270, f. 152.

De familie Loden was van origine een korenkopers- en bankiersfamilie. Reyneer Loden zijn stamreeks ziet er als volgt uit :

- I Albertus van Bussel (Albertus de Bussel) ;
- II LUDOVICUS de Bussel, H. Geestmeester te 's-Hertogenbosch ;
- III. Aelbrecht Loden (= zoon van Lode, kozevorm voor Lodewijk), gestorven vóór 1382 ;
- IV. Reyneer Loden, gestorven vóór 1401, gehuwd met Agnes Godevaert Sceyvel ;
- V. Henrick Loden, gehuwd met Katherijn Henrick Monix (of Steenwech) ;
- VI. Reyneer Loden (Aantekeningen Smulders).

4) Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1356, f. 401v.

5) G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1427, f. 11.

6) G.A., Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1559, f. 51.

7) Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand der gemeente 's-Hertogenbosch, no. 52. G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1559, f. 51 en R. 1633, f. 144.

8) Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand, no. 565. G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Aantekening Smulders ; Den Bosch, Rechterlijk Archief, R. 1626, f. 252v.

9) G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand, nos. 59 en 175.

10) Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand, nos. 58 en 61. G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153.

11) Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand, nos. 61, 62 en 566. G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153.

12) Retro-acta van het oud-archief van de burgerlijke stand, no. 62. G.A. Den Bosch, Archief van het Slagersgilde, inv. nos. 152 en 153. Registers van de afdeling bevolking der gemeente-secretarie van 's-Hertogenbosch.

13) Registers van de afdeling bevolking der gemeente-secretarie van 's-Hertogenbosch.

14) Registers van de afdelingen burgerlijke stand en bevolking der gemeente-secretarie van 's-Hertogenbosch. 15) item.

16) Persoonskaart van de afdeling bevolking der gemeente-secretarie van 's-Hertogenbosch. 17) item.

IS JAN VAN AMSTEL VERWANT AAN
„DE” GYSBRECHT ?

Met een „*Barent Tibouts*, j.m. van Waert, tr. Haarlem 15-1 1636 *Syntge Zacharias*, j.d. van H'lem., begint de heer L.J. Malherbe in Gens Nostra V, pag. 124 een vier generaties tellend stamreeksje VAN AMSTEL. De zoon van de daargenoemde stamvader blijkt zich *Jacob Barents van Amstel* te noemen en het ligt voor de hand, dat ook diens vader - zij het latent - zo heette. Tot ver in de 18e eeuw schreef men in en om Haarlem blijkbaar de naam van het Limburgse stadje Weert gaarne als „*Waert*”, of „*Waarde*” etc. Onderzoekers dreigen daardoor op een dwaalspoor gebacht te worden, zeker wanneer het een zo Hollands klinkende naam als Van Amstel betreft.

Een *Tijbout van Amstel* wordt echter genoemd in de bijdrage van de heer J. A. W. Swane op pag. 173 van de vorige jaargang van dit tijdschrift. Blijkens het huwelijksjaar, 1613, van diens oomzegger Hendrik van Amstel (de vader van onze Brabantse zeeheld Johan van Amstel) zou die Tijbout van Amstelomstreeks 1560 geboren kunen zijn. Hij zou dan de vader kunnen zijn van de vanuit Weert naar Haarlem vertrokken *Barent Tibouts (van Amstel)*. *Tijbout van Amstel*, omtrent wie de heer Swane geen verdere bijzonderheden mededeelt, dan dat hij te Gemert geboren is, zou zich dan weer in Weert, de geboorteplaats van zijn vader, meester-glasmaker *Peter van Amstel*, gevestigd hebben. Uitsluitsel in deze gissingen en in de kwestie van het verdere voorgeslacht dezer van Amstels zou een onderzoek te Weert*) kunnen brengen.

Otton d'Amstel. *Otton & Gisbert, ses fils* worden in Butkens bekende Brabantse Tropheëen genoemd als edellieden in de tijd der Hertogin Joanna. Bekend is, dat na de door Vondel onsterfelijk gemaakte val van Gijsbrecht (diens zoon Jan zou ten rechte die eer toekomen) van Aemstel in 1304 zijn nabestaanden zich in de Betuwe of elders gevestigd zouden hebben.

Wanneer het niet uitgesloten is, dat de door Butkens genoemde adellijke van Amstels aan Gijsbrechts geslacht verwant zijn, lijkt het evenmin onmogelijk, dat zulks op enigerlei wijze het geval is met de later in Weert voorkomende - burgerlijke - familie van die naam.

Verwantschap aan de oude *Aemstelheren* — afstammend van een Wolfger van Amtsel, ministeriaal van de bisschop van Utrecht, schout van Amstelland, in 1100, 1108 en 1126 vermeld — gold blijkbaar in de 15e eeuw reeds als een begerenswaardige

eer. De van Myndens beginnen zich althans in die tijd op grond van een vermoedelijke afstamming of verwantschap van Amstel van Mynden te noemen. Om eenzelfde reden voegden in de 17e eeuw leden van een Loosdrechtse notabelen-familie Ploos de naam van Amstel achter de hunne. De afstamming dier familie Ploos en bijgevolg hun adellijke voorrechten werden toen officieel erkend, al kwalificeert de heer W.J.J.C. Bijleveld de Ploos van Amstels in zijn befaamde „*Opmerkingen over de geslachten, behandeld in het Nederlan'ds Adelsboek*” (1949) als „een familie van landbouwers uit Loosdrecht, die zich inbeelde af te stammen van de Heeren van Amstel uit den tak van Mynden”.

Het siert onze Brabantsche held ter zee Johan van Amstel intussen, dat het van hem niet bekend is of hij zich ooit verwantschap aangemeten heeft aan roemruchte naamgenoten, hoewel hij wat dat betreft — gezien zijn afkomst, door huwelijk verkregen familie-relaties en de mode van zijn tijd — stellig aan enige verleiding zal zijn blootgesteld.

Een reeds meer bepleit onderzoek in Weert en elders zou moeten uitmaken of op Johan van Amstel *in alle opzichten* van toepassing is, datgene, wat Vondel (die ten slotte ook enigermate in de Amstel-historie thuis was) hem toedichtte voor het grafscript in de Schijndelse kerk, dat hij er rust : „*Ter eer der Aemsterheeren*”.

E. J. M. W. van Opzeeland

*) Tussen Weert en Holland bestonden tot ver in de 19e eeuw levendige relaties. Barent Tibouts (van Amstel) was Hervormd en is dus kenmerkend om geloofsredenen uitgeweken, zoals zovele van zijn stad- en streekgenoten. Het vooral in de Gouden Eeuw bloeiende Hoornse patriciersgeslacht (Snouck) van Loosen stamt bijvoorbeeld ook uit Weert. Haarlemse textielkooplieden onderhielden in de 17e en 18e eeuw niet alleen met Helmond maar ook met Weertse wevers handelsrelaties. In de 18e eeuw vestigden zich niet alleen talloze energieke ambachtslieden (vooral schoenmakers) uit Weert of het „Land van Luyk”, zoals de omgeving genoemd werd, in de Hollandse steden, maar nog meer „have-nots” waren er, die ieder voorjaar als seizoen-arbeiders trokken naar de garen- en linnenblekerijen in de omgeving van Haarlem. Aan die trek, welke omstreeks het eind van de 17e eeuw begon en tot ongeveer 1870 aanhield, namen ook vele Brabantse Peel-bewoners deel. Velen van de laatste categorie raakten in het Haarlemse tot welstand: als zelfstandige blekers, hoveniers en in de vorige eeuw als bloemisten.

BOEKBESPREKING

Wederom verscheen binnen korte tijd een boek over de N.-Brab. familie *Diepen*, waarin hare genealogie ter sprake komt ¹⁾. Betrof het de eerste maal de directeuren ener Tilburg-

se wollenstoffenfabriek, welke een familiezaak is, thans gaat het om de familie zelve. Hare leden, waarvan de oudste, een militair, in 1728 te Breda in garnizoen lag en daar huwde, hebben zich in de tweede helft dier eeuw in de lakenhandel begeven en daarna het laken zelf vervaardigd, maar zij bewogen zich ook op ander terrein. Hetgeen in het voorgaande werk reeds daaromtrent gezegd werd, wordt nu voor nog andere Diepen's en andere N.-Brabantse plaatsen dan Tilburg en zelfs over de grenzen van het gewest herhaald. Het waren niet alleen de handel en de industrie, maar ook het ambt en de wetenschap, waarin zij zich thuis voelden.

De genealogie is deskundig samengesteld en het werk onberispelijk en onbekrompen uitgegeven. Losse kwartierstaten van vijf voorvaders uit de families Barreel, Berghedge, Hermans, Peeters en Van der Voort, herkomstig uit Communes, resp. Ostercappeln (Hannover), Maastricht, Susteren en Bortel, zijn toegevoegd.

Het familiewapen, dat aan de tekst vooraf gaat en blijkens een aantekening in of omstreeks 1833 is samengesteld, onderscheidt zich gunstig van andere destijds, zij het, dat ik de vondst der losse grondjes, waarin de drie schoppen, die de keper vergezellen, geacht worden gestoken te zijn, niet kan bewonderen. Ware het niet beter, gelijk door wijlen Mgr. A. Diepen, bisschop van 's-Hertogenbosch, reeds gedaan werd, deze grondjes weg te laten en bovendien de schoppen normaal, d.i. in plaats van hellend verticaal te stellen? De zin van dit sprekend wapen, waarvan genoemde stukken en de wapenspreuk *Approfondir* bijeen behoren, blijft m.i. ook dan duidelijk.

J. S.

1) Genealogie van het Geslacht Diepen, samengesteld door het Centrale Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage. 1958. 4°. 18 blz. in linnen band. Met wapen, lexicografisch register en 5 bijlagen.

GENEALOGISCHE SPROKKELINGEN

Beerenbroeck B. L. IV, 174. — De kinderen van Arnoldus Beerenbroek x Johanna Oostaij, zijnde Godefridus, Carel, Wilhelmus, Jacobus, Petronella en Bartel die koopman te Luik wordt genoemd; alsmede Johannes Beerenbroek koopman te Antwerpen en Juffrou Maria Beerenbroek, transporteren aan Willemijn van Deurzen Weduwe Arnoldus Beerenbroek het

huis de drie Kroonen, huis de Hoorn en effecten ad f 3315,— op den 7 Juli 1759 te Roermond Reg. Scheiding 88.

Te Weert woonde zekere Judocus Beerenbroek 12 Juli 1696 gehuwd met Catharina Bisterveld.

Van Gen. B. L. I, 100—III, 175—IV, 95. — Geslacht van Gent te Giessen, zie: „Uit Boek en Blad” III, 15, bibliografisch bijvoegsel van *Taxandria* 1942 afl. 2; alwaar o.a. vermeld wordt Willem van Gent, heer van Aarle, Beek, Rixtel en Stiphout, meermalen schepen van den Bosch tussen 1452 en 1485, wiens zegel is afgebeeld in *Taxandria* 1900:259; (vergelijk *Schutjes V* 577 art. Rixtel).

Pus B. L. V 22; 62. — Op en Neder Andel werden 24 April 1724 verkocht aan Hendrik Pus; in 1750 gaat dit bezit over op diens neef Pieter Scharp x Ida Maria Royer. James Melvill (ex matre Helena Royer) huwde Oktober 1737 te Dordrecht, Maria Velsenaar, waarbij Gerardus Philippus Pus behoutbroeder van de bruid wordt genoemd. De geboden gingen tevens te Breda, Tiel alsook Bergen op Zoom.

Utrecht.

J. Sluijters.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel. Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

Gevraagd gegevens over JOSEPHUS HELMONT'S (ook HELLEMONS) en WILHELMINA SELDE en hun voorouders.

Uit dit echtpaar zijn kinderen R.K. gedoopt te Rucphen tussen 1730 en 1743; de plaats van herkomst van de ouders is in de doopboeken niet vermeld.

Dit echtpaar komt o.a. ook voor onder de kwartieren van A. M. Juten (1847—1901) in „Genealogische kwartierstaten van Nederlandse katholieken uit vroeger en later tijd” van W. J. F. Juten.

Standdaarbuiten, Markt 23.

C. A. I. L. VAN NISPEN.

In de jaren 1659 t/m 1669 werden te Hilvarenbeek kinderen gedoopt van de chirurgijn JAN (JUDOCUSZN) VAN CAMPENHOUT en MARIA HANEGRAEF.

Waar zijn zij gehuwd, waar geboren?

Waar is een zoon uit dit huwelijk, CORNELIS VAN CAMPENHOUT, gedoopt, die in Oudenbosch 29-9-1688 voor schepenen huwde met Geertuijde van Vlimmeren en later chirurgijn was te Hoeven?

Breda, Prins Frederiklaan 11.

L. C. J. M. KNTTEL.

NAAMLIJST VAN STUDENTEN, AFKOMSTIG UIT DE
MEIERIJ, STUDEREND AAN DE
LEUVENSE UNIVERSITEIT 1654—1796

door *Pastoor H. Hens*

(Vervolg en slot van pag. 52)

1789

Adrianus Antonius Vissers ex Vugt. In Pontificio. Gratias agens congregationi Theologiam Medicinam commutavit 1792. Ad praxin se applicuit in Tilburg, matrimonio junctus.

1790

Ludovicus Gislenus Robert ex Gestel Sancti Michaëlis. Nunc Celsissimi Bavariae Electoris Quaestor in Logicam et partem physicae audivit Duaci, sed alma restituta universitate Lovanium redivit 1 Martii 1790. D. Postea jurista Lovanii, promotus in 3a linea 1793. J.U.L. Dein mercaturae applicatus et matrimonio vinculatus Ultrajecti.

Joannes Vissers, Oirschotanus. Ex necessitate audivit partem Logicae Duaci, sed restituta alma universitate Lovanium redivit. F. et D. 5tus 2ae lineae. Theologus. Sacellanus Sylvaeducis in Par. S. Cathar., dein vicep. in Schijndel 8 Febr. 1803. Past. in Waspik et Decanus Distr. S. Gert. Mont. 23 Jun. 1814.

Arnoldus Kemps, Stae Odae rodanus. F. In S. Willibrordi, postea in Pontificio, dein primus commensalis patrii Seminarii recens erecti in civitate Buscod. via de oude Diese, dein fixi in novo Herlair.

Dionysius Roeykens ex Heilvarenbeeck. F. Medicinista.

Guillelmus Habraeken ex Woensel. D. In Standonico, postea in Majori. Vicep. in Loon op Zand 1797; die 30 Maji 1808 nominatus Pastor in Buul, ubi obiit hydropicus 19 Martii 1822.

Joannes Damen, Septimontensis. In Malderi, postea in S. Willibrordi 1794. Postea in Pontificio, postea in Alticollensi.

1791

Joannes van Eersel ex Woensel. D. In abbatia Bernensi.

Arnoldus Verheijen ex Loon op Sant. Jurista, dein Juris licen-

tiatus, in civitate Buscoducensi, ubi matrimonio junctus, prima munia civica et patria obit.
 Joannes Wilhelmus *Biemans* ex Bakel. F. In Pontificio, dein in patrio Seminario. 1798 presbiter et statim pastor in Best.
 Arnoldus van Cuijck, Oirschotanus. D. et F. 2dus academicus. Medicinista Coloniae, practicus in pago patrio, ubi obiit.
 Joannes Baptista *van Hoeck*, Helmondanus. D. 6tus academicus. In Pontificio, dein in patrio Seminario.
 Franciscus *Boelens* ex Soerendonck. In Pontificio, dein in patrio Seminario.
 Henricus Adrianus van Glabbeek, Helmondanus.
 Josephus Wilhelmus *Allard*, Geertrudimontanus. In Pontificio. Anno 1796 praesbyter moratur domi et pastori assistens, postea Antverpiae, dein 1798 vicep. in Liemde. Anno 1806 functionibus renuntiat, moraturus in oppido natali.

1792

Theodorus Nicolaus Beels, Helmondanus. Medicinista.
 Arnoldus de Rooij ex Best. Dein medicinae practicus moratur in Oirschot.
 Anonius Hieronymus van Linden ex Lith.
 Willebrordus Burgers ex Vechel. Theologus in Uden anno 1794, quam scientiam Theologicam colere perrexit sub disciplina Fratris sui R.D. Math. Burgers, tunc Pastoris in Nuland, ubi sacerdotio initiatus in officio Ecclesiastico praebuit adsis entiam, quam et deinde praebuit in Parochia S. Catharinae Sylvaeducis. Anno 1798 missus vicerector in oratorio S. Annae in de Kerkstraat ibidem. 30 Julii anno 1808 constitutus Pastor in Someren.
 Christianus Janssens, Tilborgensis. Medicinista et matrimonio junctus in pago de Gilse agri Bredani.

1793

Adrianus *Mulders* ex Moergestel. In S. Anna, dein in patrio Seminario.
 Petrus Vogelpoel ex Geldorp. Obiit in juniore aetate in domo paterna.
 Gaspar *van Maasacker* ex Gerwen. In Oratorio Lovanii, dein moratur in Oratorio de Kevelaar, constitutus est 1801 vicarius pastoris in Asten. — 1a Oct. 1812 per provisionem (morantibus in exilio Rmo Vicario et Moderato-ribus Seminarii) missus pastor in Woensel, ubi et (confirmante Rmo Vicario) pastor stabilitus anno 1814.
 Petrus *van Son* ex Raamsdonk. In Stae Annae, et 1796 in Majori, 1798 ex theologo factus est jurista. Practicus Syl-

vaeducis, variis officiis et honoribus civilibus fungens.
Cornelius van Lievenooogen ex Best. In Oratorio Lovanii, dein
in Kevelaar.

Joannes van den Heuvel ex Geldorp. In Majori, dein in Seminario Patriae Dioeceseos.

1794

Arnoldus van Heumen, Oirschotanus. *Primus Lovaniensis* 1796.
In Majori 1797; 1798 in Seminario Buscoducensi primo
viâ dicta de Oude Diese, dein in Castro de Herlair novo,
sub parochia Sti Arch. Michaelis de Gestel.

Wilhelmus van den Heuvel, Oirschotanus. D. 3ius 3iae lineae.
Willebrordus Smits, Endhoviensis. 10us 3iae lineae. Medicinae
practicus moratur in Patria Civitate.

Joannes Cornelius de Bont, Waspicanus. In Stae Annae, dein
in Seminario.

Cornelius van den Bosch ex Udenhout. In Pontificio, dein in
Seminario.

Franciscus Timmermans ex Asten. F. 10us inter academicos.
Mercaturae se applicuit.

Petrus Beckers ¹⁾ ex Asten. In Pontificio 1797, deinde in Seminario.

Norbertus Jos. van Liemdt, Tilburgensis. In Pontificio 1797,
dein in Seminario.

1795

Wilhelmus Ceelen, Aerlebeekensis.

Gerardus Bernardus Verheijen ex Loon-op-Sant. Juris licentiatatus et in civit. Buscod. matrimonio junctus, primarius
ejusdem civitatis officiis civilibus cum honore fungitur.

Gijsbertus Schoenmaakers ex Waspick. In Pontificio 1796, dein
in Seminario.

Joannes van Heesbeen ex Vlijmen. Promotus in Artibus 2ae
lineae tertius, dein Theologus in patrio Seminario.

Gijsbertus Spierings ex Os. Promotus in Artibus ante medium
23us. Dein Theologus in patrio Seminario.

Walterus van Melis ex Gemert.

1796

Petrus van Iperen ex Berchem. Dein Theologus in Seminario
patrio.

..... *Verhaegen* ex Westerhoven. Mercaturae et agriculturae
se applicuit.

1) In het Filosofen-register staat: *Berkers*.

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15e- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 58)

Goris Jansz van Eyndmer werd ca. 1505 te Breda geboren als zoon van Jan Jannisz van Eyndmer en Lysbeth Geeryt Japopsz dochter. Hij huwde ca. 1523 met Cornelia Mr. Cornelis Walscharts dochter ¹⁾).

Zijn eerste bezitting kocht hij op 19 december 1527, namelijk een half huis, erf en plein met „loodzie” en achter- of turfhuis aan de Grote Markt. Hiervoor werd hij schuldig twee jaarlijkse erfcijnzen van tezamen 10 1/2 gld. en moest hij 329 1/2 gld. contant betalen ²⁾).

Op 24 januari 1541 kocht hij voor een jaarlijkse erfcijns van 1 zester rogge een afgepaalde hof en erf achter de Akkerstraat ³⁾), waarbij hij in het midden van het volgende jaar nog een weg over het erf van een ander verwierf ⁴⁾).

Na de grote brand van 1534 verving hij het rieten dak van zijn huis aan de Grote Markt door een dak van paarse leien, waarvoor van stadswege in de kosten 4 gld. en 4 stuiver werd bijgedragen ⁵⁾). In 1535 kocht hij voor een jaarlijkse erfcijns van 9 gld. een erf aan de Grote Markt ten noorden grenzend aan het Kerkhof ⁶⁾) en liet hierop een geheel nieuw huis bouwen ⁷⁾). De genoemde erfcijns loste hij op 22 juni 1543 af.

Uit de nalatenschap van zijn ouders verkreeg hij bij deling voor schepenen van Breda op 8 maart 1537 een bunder land met een huis daarop onder Princenhage in de Leegstraat; een half bunder beemd achter de Emelenberg onder Princenhage en enige kleine erfpachten en erfcijnzen ⁸⁾). Zijn ouders moeten echter reeds vóór 13 dec. 1535 overleden zijn, want op die datum trof hij met zijn broers een regeling betreffende het gedeelte, dat hun gehuwde zuster uit de nalatenschap van hun ouders toekwam ⁹⁾).

Zijn eerste echtgenote Cornelia Walscharts overleed kort

1) *Taxandria* 1937, p. 272; zijn oudste zoon uit dit huwelijk was in 1549 24 à 25 jaar oud, zie hierna. 2) R. 432, f. 283v-284v.

3) R. 436, f. 12v. 4) R. 437, f. 87v. 5) H. 1518, f. 118v.

6) R. 440, f. 83v-84. 7) R. 440, f. 1b.

8) R. 442, f. 36-38. 9) R. 440, f. 172v-173v.

vóór 19 juli 1536, toen door de Bredase weesmeesters voogden werden aangesteld over zijn zeven kinderen, te weten : Cornelis, Symon, Jan, Mariken, Kathelijna, Diericxken en Truycken¹⁾.

In 1538 vinden we hem weer hertrouwd met Marie Andries van den Langevelde dochter²⁾.

Bij deling voor schepenen van Breda op 11 april 1544 verkreeg hij met anderen de helft van acht bunder gors, genaamd „d'Lammergors”, in het land van Zevenbergen³⁾ en uit de nalatenschap van zijn broer de priester Frans van Eynmer enige erfcijnzen en -pachten en twee stukken beemd in Zevenbergen en Zonzeel⁴⁾.

Ook deze apotheker belegde diverse malen geld in erfpachten en -cijnzen.

In 1549 was hij in een proces gewikkeld met zijn oudste zoon uit zijn eerste huwelijk Cornelis van Eyndmer, die toen 24 á 25 jaar oud was en zich als apotheker te Doornik had gevestigd. Dit proces werd beëindigd door het tot stand komen van een accord, waarbij hij aan zijn zoon volgens het testament van diens moeder 60 gld. moest betalen. Dit bedrag betaalde hij op 3 juli van dat jaar en droeg dezelfde dag aan zijn zes kinderen uit het eerste huwelijk — zijn zoon Jan was inmiddels gestorven — een derde deel van een erfcijns van 7 gld. en 5 stuiver over, zoals dat door hun grootmoeder bij haar testament was bepaald⁵⁾.

De tweede echtgenote van Goris overleed tussen november 1553 en medio 1555⁶⁾.

Op 30 juni 1556 wordt voor het eerst zijn derde echtgenote genoemd : Dyrcke Reyners van Zeller dochter, weduwe van Frans Ancelmus Bocx. Uit haar eerste huwelijk had zij een 26-jarige zoon, zij zal dus niet veel jonger geweest zijn dan Goris⁷⁾. In haar huwelijk bracht zij mede het huis „den Bock” aan de Grote Markt, dat gelegen was naast het hoekhuis korte Brugstraat-Grote Markt⁸⁾.

Zijn hof en erf achter de Akkerstraat, waarop hij intussen een huis had laten bouwen, verkocht hij in 1560 voor 390 gld. Deze som werd hem pas drie jaar later betaald⁹⁾.

In de hierna volgende jaren belegde hij tezamen met zijn

1) W. 16, f. 11v. 2) R. 443, f. 78. 3) R. 449, f. 101r+v.

4) R. 450, f. 216-217. 5) R. 454, f. 125r+v.

6) R. 472, f. 99v, uit deze akte blijkt, dat zij op 17 nov. 1553 een testament liet opstellen; R. 460, f. 74r+v, in deze akte wordt gesproken over de vorige echtgenote van Goris, mogelijk was hij toen reeds hertrouwd.

7) R. 461, f. 140r+v. 8) R. 474, f. 139v. 9) R. 465, f. 138v-139v.

echtgenote vele malen geld in erfcijnzen. Daarbij werd steeds een bepaling opgenomen aan welke zijde die cijnzen na hun overlijden zouden versterven. In 1566 en volgende jaren leenden zij bovendien nog enige honderden guldens tegen rente uit.

Zijn derde echtgenote overleed in juni 1570. De eerste van die maand werd door notaris Nicolaes van den Corput een aanvulling opgesteld op haar testament, dat 5 juni 1564 voor schepenen van Breda was gepasseerd ¹⁾. Haar nalatenschap werd reeds op de zesde van de volgende maand tussen haar zuster en Goris gedeeld ²⁾.

Hij verkreeg daarbij natuurlijk alle goederen, renten en pachten, die hij zelf ten huwelijk had ingebracht of tijdens zijn huwelijk als eigen erfgoed had gekocht en verder volgens het testament van zijn echtgenote de helft van een uitgeleend kapitaal van 648 gld. en het vruchtgebruik van een erfcijs van 25 gld. Het zilveren kopje met dekseltje, dat hij haar als huwelijksgechenk gegeven had, was hem door zijn echtgenote nog bij het genoemde codicil vermaakt.

Goris liet 11 januari 1576 zijn testament opstellen door notaris Adriaen Nobel ³⁾. Hierbij bepaalde hij o.a. dat op de dag van zijn begrafenis of kort daarna aan twintig te Breda geboren en wonende armen, die niet van de Tafel der H. Geest (armenzorg) leefden, ieder $1\frac{1}{2}$ veertel rogge of 12 stuiver moest worden uitgereikt en zo vervolgens ieder jaar daarna rond de jaargetijde van zijn sterfdag. Na zijn overlijden werd hiertoe door zijn zoon Cornelis, aan wie de distributie daarvan was opgedragen, twee renten van tezamen $12\frac{1}{2}$ gld. van de nalatenschap afgezonderd. De distributie droeg hij op 26 maart 1577 over aan zijn zuster Marie ⁴⁾. Verder bepaalde het testament, dat zijn zoon Symon zijn kindsgedeelte slechts in vruchtgebruik zou krijgen, eerst na diens dood mocht het door zijn kinderen worden verdeeld ⁵⁾.

Goris overleed in het begin van 1577 in het huis „de Roze” aan de Grote Markt naast het kerkhof. Dit is het huis, dat hij in 1535 had laten bouwen en waarin zijn apotheek gevestigd was ⁶⁾.

Uit de deling van zijn nalatenschap blijkt, dat hij behalve alle genoemde onroerende goederen nog aan renten naliet ca. 128 gld., hetgeen een kapitaal vertegenwoordigde van ruim 1800

1) Notariele archieven (hierna aangeduid met N.) 5, f. 156v-158 en R. 1016, f. 185-187v. 2) R. 475, f. 117r+v.

3) Het testament is met het gehele archief van deze notaris verloren gegaan. 4) R. 481, f. 54r+v. 5) W. 24, f. 4v-5. 6) W. 308.

gld. Bovendien bezat hij nog pachten van 3 zester en 9 veertel rogge; een obligatie van 54 gld. en een vordering op de stad Breda van bijna 209 gld. voor de inkwartiering van ruiters in zijn huis ¹⁾). Naast het genoemde legaat aan de Bredase armen legateerde hij nog 16 gld. aan de O.L. Vrouwe kerk te Breda en verplichtte hij zijn erfgenamen hun tante Anne van Eyndmer, die in het klooster St. Catharinadal verbleef, te onderhouden ²⁾).

Job Ruth Petersz, ook wel genoemd *Job* (van) *Ruth* ³⁾ kocht 17 mei 1536 het burgerrecht van Breda ⁴⁾). Kort tevoren was hij gehuwd met de enige dochter van de apotheker *Wijnand Michielsz*, genaamd *Josijne*. Hun huwelijkse voorwaarden werden reeds op 31 december 1535 opgesteld, terwijl *Job* 30 augustus van dat jaar een testament had laten maken ⁵⁾).

Van een door hem gekocht huis is niets gebleken. Wel werd in 1546 een inwonerster van zijn huis genoemd ⁶⁾, met dit huis werd echter de apotheek van zijn schoonvader bedoeld, die *Job* na diens overlijden in 1535 had voortgezet. Hij leverde dan ook zelfstandig medicijnen ⁷⁾).

Wel kocht hij in de jaren 1539 tot en met 1548 een aantal erfciijnzen en leende hij enige malen geld tegen rente uit.

Job had twee zonen namelijk een onwettige zoon *Jacob* bij een onbekende vrouw en een zoon *Wijnand* tijdens zijn huwelijk geboren en genoemd naar zijn schoonvader. Nauwere connecties met andere apothekers zijn ook aan te wijzen. Zo werd zijn echtgenote peettante van de zoon *Hieronimus* van de apotheker *Anthonis Hoze*. Zelf was hij een neef van *Symon Symonsz van Ruth*, die later zijn apotheek voortzette.

Job overleed kort vóór 3 aug. 1551, op welke dag zijn echtgenote voor het eerst weduwe wordt genoemd ⁸⁾).

De inventaris van zijn nagelaten boedel werd in 1552 opgesteld. Zijn weduwe overleed kort vóór 10 sept. 1557 ⁹⁾).

Henrick Denijsz van Dongen werd „cruydenier” genoemd, toen hij op 24 mei 1537 een huis, erf, plein en achterhuis kocht. Het was gelegen aan de Grote Markt naast het huis van de weduwe en erfgenamen van *Harman van Diepenbeeck*, dat was

1) R. 481, f. 51v. 2) *ibid.*, f. 31v-33v.

3) Zijn nakomelingen noemden zich later steeds: van *Ruth*, zo b.v. de concierge van het stadhuis *Job Wijnands van Ruth*, zijn kleinzoon.

4) H. 703, p. 3. 5) W. 181. 6) R. 451, f. 105r+v.

7) Afd. II-19, no. 114, z.f. 8) R. 91, f. 77-78. 9) W. 181.

het hoekhuis Catharinastraat zoals we hierna bij de apotheker Rosier zullen zien. Voor de koop nam hij tot zijn last een jaarlijkse erfcijns van 25 gld., welke hij op 24 juni 1553 afloste ¹⁾. In dit pand vestigde hij zijn apotheek.

Henrick overleed vermoedelijk reeds vóór 1 juni 1559, aangezien we dan een Anne Cornelis Verzuenen dochter, weduwe Henrick van Dungen, vermeld vinden ²⁾.

Anthonis Goossen Buysen leverde reeds in 1539 medicijnen aan de armen van Breda ³⁾, doch kocht eerst op 14 juni 1541 een huis en erf, genaamd „de Molen”, aan de westzijde van de Grote Markt naast het huis van Goris Jansz van Eyndmer ⁴⁾. Dit was dus het tweede huis ten zuiden van het kerkhof (= thans Kerkplein). Op 7 juni 1543 verkocht hij het echter weer voor een jaarlijkse erfcijns van 10 gld. ⁵⁾.

Na de laatste datum heeft hij Breda verlaten, in 1559 bevond hij zich als licentiaat in de medicijnen te Antwerpen ⁶⁾.

(Wordt vervolgd)

1) R. 442, f. 75. 2) R. 464, f. 108r + v.

3) Afd. II-19 no. 114, z.f. Allerhande uitgaven. 4) R. 446, f. 120.

5) R. 448, f. 92-93. 6) 464, f. 101v-102v.

MULDERS IN BRABANT

II.

DENEN

Er zijn nog al wat aanwijzingen, dat dit geslacht afkomstig is van *Lommel*. Toen dan ook op het R.A. 's-Bosch de bescheiden v. d. Rentm.-Gen. 145 er op nageslagen werden, vond men op folio 62 v.h. Hertogelijk Cijsboek onder *Lommel* in de jare 1521 vermeld: „*Joannes Deenen* 43 roeden uytvanck 1467 aen geen heyde”. . . . Misschien, dat de archivalia van *Lommel*, die wij voor het onderhavige onderzoek niet konden raadplegen, dus nog interessante bijzonderheden over oudere leden dezer Muldersfamilie bevatten. . . .

De oudste ons bekende stamvader dezer Denen's was :

- I. *Joannes* (Jansz.) *Denen*, geb. *Lommel*, begr. *Dommelen* 7-9-1666 („Vrou en kinderen” volgens *Dommelen* R 9, f. 133),

huwt *Joanna van Hooff*, dr. van *Henricus*. Hij was de eerste Mulder van zijn naam op de beide Dommelse watermolens, een koren-banmolen en een volmolen, zoals zij heten in Dommelen R 10, f. 114, dd. 12-9-1675. Uit dit huwelijk blijken 10-10-1668 in Dommelen R 9, f. 184v, nog zes kinderen in leven te zijn, t.w. *Bastiaen*, *Peter*, *Hendrik*, *Guiliam*, *Corstiaan* en *Geertrui*. Andermaal komen we deze zes voor-kinderen tegen, tegelijk met *Jenneken*, het nakind uit het tweede huwelijk van *Jenneken van Hooff* met *Hendrick Bartholomeussen*, 23-12-1675 in Dommelen R 10, f. 119, uit welke acte blijkt, dat er nog 4 dezer 6 kinderen onmondig waren, terwijl *Giliam Deenen*, tegenwoordig *molder* op de *Loonder* watermolen onder *Waelre*, al mondig blijkt te zijn en *Corstiaan Deenen* reeds overleden met nalating van kinderen onder *Anthony Smolders* als hun grootvaderlijke momboir, immers vader van zijn inmiddels met *Joannes Diercks Heuvelmans* hertrouwde weduwe, *Elisabeth* oftewel *Elsken Smeulders*. Nog weer 21 jaar later blijken 7-3-1696 volgens de boedelscheidingsacte in Dommelen R 11, f. 129, nog slechts *Bastiaen* en *Peter* in leven, terwijl in deze acte wijders nog alleen maar gewaagd wordt van de 3 kinderen van *Wouter Jansen*, verwekt aen wijlen *Geertruy Deenen*, en v.d. kinderen v. wijlen *Corstiaan Deenen*, verwekt aen *Elsken Anthonis Smeulders*, geassisteert met *Jan Dirk Heuvelmans*; de in verdeling gerakende goederen blijken gelegen te zijn in Dommelen, Valkswaard en..... *Lommel*! Terugkomende op den *ouden Jan Jansen Denen*, dien we al 3-5-1659 in Dommelen R 9, f. 57, met zijn vrouw, *Jenneken*, ontmoetten, zouden we hier even willen memoreren, dat *Joncker Reynier Giliam van der Clusen* 6-3-1660 volgens Dommelen R 9, f. 69v als toparch van Dommelen o.a. de beide molens aldaar voor 8 jaar verhuurde aan hem en zijne vrouw. Ook 29-9-1662 kwamen we dit echtpaar weer tegen in Dommelen R 9, f. 101v, als *Lucas Anthonis* qq. „*President tot Dommelen*” het iets transporteert. We vragen ons af, of we hier niet met *Lucas Anthonis Vermeulen* ¹⁾ te doen hebben? Als susceptor zagen we *Joannes Denen*, *molitir*, al bij een doop in Dommelen 13-7-1665.

Uit dit huwelijk :

1. *Gertrudis Denen*, overl. vóór 7-3-1696 (Dommelen R 11, f. 129), huwt *Wouter Franssen*, zn. v. *Jan*, uit welk huwe-

1) Vgl. Onze eerlang in de Br. Leeuw te publiceren bijdrage „Teuten in Brabant”.

- lijk 7-3-1696 nog 3 kinderen in leven waren. Bastiaen Deenen als momboir en Balthus Jan Fransen als toesiender over deze kinderen zien we omtrent 1703 in Dommelen R 11, f. 190 ; in dat jaar blijkt ook Wouter Jan Fransen al overleden te zijn.
2. *Christianus* (oftewel *Corstiaen*), volgt II.
 3. *Henricus Denen*, ged. Dommelen 9-3-1644 (*Adrianus Francisci et Joanna Mathei, ambo Loemelenses*), j. gest.
 4. *Joannes Denen*, ged. Dommelen St. Michael 1646 (*Joannes Thielens balensis et Anna Jacobi Engelen loemelensis*).
 5. *Guilhelmus* (oftewel *G(u)ilham*) *Denen*, ged. Dommelen postridie S. Anthoni 1649 (*Renerus van der Clusen et Elisabeth Henrici*), fungeert 23-12-1675 in Dommelen R 10, f. 119, als Mulder op den Loonder Molen onder Waelre.
 6. *Sebastianus* (oftewel *Bastiaen*) *Denen*, ged. Dommelen 4-3-1652 (*Guilhelmus Valery et Maria Christina Lommelia*).
 7. *Henricus Denen*, ged. Dommelen 18-4-1654 (*Paulus Joannis Engelen et Catharina Henrici Hanegreefs, ambo Lommelenses*).
 8. *Sebastianus* (oftewel *Bastiaen*), volgt IIbis.
 9. *Petrus Denen*, ged. Dommelen 16-9-1660 (*Godefridus Pauli et Dymphna Henrici van Hove Loemeliana*), is 7-3-1696 volgens Dommelen R 11, f. 129 nog in leven, evenals zijn broer, Bastiaen (IIbis).
- II. *Christianus* (oftewel *Corstiaen*) *Denen*, overl. voor 12-9-1675 (Dommelen R 10, f. 113), huwt *Elisabeth* (oftewel *Elsken*) *Smeulders*, die omtrent 1680 hertrouwt met *Joannes Diercksz. Heuvelmans*. Achtereenvolgens fungeerden *hare beide echtgenoten* als *Mulders* op de beide Dommelse *watermolens*. Met name 27-1-1670 huurt Corstiaen Jansen Deenen deze „corenmolen, wesende een banmolen, en volmolen om vellen te vollen”, zulks volgens Dommelen R 10, f. 22. Andermaal huurt 5 jaar later *Elsken Anthony Smolders* als *weduwe* van haar eerste man 12-9-1675 beide molens weer opnieuw en wel volgens Dommelen R 10, f. 113v en 114, uit welke acten tevens blijkt, dat zij een *zuster* is van *Hendrik Smolders*. Drie jaar later worden deze beide molens 11-11-1678 volgens Dommelen R 10, f. 161v, voor *Schepenen van 's-Bosch* door *Cornelia van de Pol* verhuurd. Tenslotte troffen we in Dommelen R 12, f. 130, dd. 14-1-1728, dus juist een halve eeuw later, een *andermalige* verpachting aan *dier beide Dommelse watermolens* en *bijbehorende hoeve* aan *Jan Heuvelmans*, „indisponeert”, en zijn vrouw, *Elske An-*

thony Smulders, geassisteert door haar schoonzoon, Goyaert Coppens, zulks voor de tijd van zes jaren en met als borgen haar beide zoons, Corstiaen Heuvelmans, Molder tot Geldorp ²⁾, en Hendrik Heuvelmans, Molder tot Bergeyck ³⁾, en haar beide schoonzons, Hendrik Verhoeven, gehuwd met Jenneken Denen, en Goyaert Coppens, gehuwd met... Nog troffen we een acte aan in Dommelen R 11, f. 15, dd. 10-5-1682, waarin „Elske doggtère Antony Smolders” genoemd wordt met nog drie kinderen in leven van haar eerste man, Corstiaen Jansz. Denen, en nog „twee naekijnderen” van haar tweede echtgenoot, Jan Dircksz. Heuvelmans, die tot 1693 nog vier andere kinderen bij haar verwekte blijkens de Dommelse doopboeken.

Uit het huwelijk van Christianus Janz. Denen en Elsen Anthony Smeulders navolgende drie dochters :

1. *Maria Denen*, ged. Dommelen 14-8-1671 (Joannes Vogel et Elisabeth Coolen).
2. *Joanna Denen*, ged. Dommelen 1673 (*Henricus Bartholomeus* et *Antonia Smeulders*).
3. *Christina Denen*, ged. Dommelen 27-1-1676 (*Guilhemus Jansen Denen* et *Anna Smeulders*).

Omtrent de beide eerstgenoemde dochters vonden we in Dommelen R 11, f. 131v, dd. 1696, een acte, waarin zij alles testen aan hare halfbroers. De tweede, *Jenneken Denen*, huwt Dommelen 19-1-1698 *Jacob Goyaerts* en hertrouwt Dommelen 15-1-1708 *Hendrik Verhoeven*. In Dommelen R 11, f. 176v, dd. 9-2-1702, en f. 215v, omtrent 1710, vinden we deze *Jenneken Denen* genoemd : in de eerste acte blijkt zij van *Jacob Goejaers* al 3 kinderen te hebben, in de tweede van *Hendrik Verhoeven* één kind.

IIbis. *Sebastianus* (oftewel *Bastiaen*) *Denen*, ged. Dommelen 15-1-1658 (R.D. *Joannes Clusius* et *Dymphna Godefridi*), overl. Waelre vóór 19-8-1722 (WW R 152, f. 215), huwt *Barbara Stockmans* (of *Bijnen*), dr. v. *Marten Woutersz.* en *Maria* (oftewel *Maycken*) *Anthonisdr. Timmermans*. De boedelscheidingsacte hunner toenmaals nog in leven zijnde 9 kinderen en erfgenamen vindt men in WW R 152, f. 215, dd. 19-8-1722, waarbij als „neven” repudieren *Peter Muysen*, *Jan*

2) De ontlastbrief voor Corstiaen Heuvelmans bij zijn vertrek naar Geldrop vindt men in Dommelen R 12, f. 105, dd. 15-5-1726 ; hij trad in het huwelijk met **MARIA VAN DOOREN**.

3) Wie een genealogie van een Muldersgeslacht wil samenstellen, denke aan deze familie, **HEUVELMANS** !

Wouter Fransen van Lommel (!), Pauweles Gojerts ende *Hendrick Verhoeven van Dommelen* ; bij gebreke van 6 der 9 doopdata geven wij hieronder hun volgorde als die dezer boedelscheidingsacte. Deze *Bastiaen Denen* was de opvolger van zijn broeder, Giliam, als *Mulder* op den *Loonder molen* onder *Waelre* ; blijkens evengenoemde scheidingsacte woonde hij dan ook in Loon onder *Waelre* in de onmiddellijke nabijheid van dien watermolen ; en als vader heet hij in onderstaande 3 doopaantekeningen : „*Bastiaen de Mulder*”.

Uit dit huwelijk :

1. *Joannes Deenen*, ged. *Waelre* 31-8-1684 (*Joannes Godefriedi Fransen*, e.l.s. *Petrus Leonardi*).
2. *Arnoldus Deenen*, ged. *Waelre* 20-10-1686 (*Joannes de Molder van Dommelen* et *Domicella van Ysendoorn*).
3. *Christianus Deenen*, die 19-8-1722 bij de voormelde boedelscheiding absent was, maar vertegenwoordigd werd door zijn even onder 2 genoemde broeder, *Arnoldus*.
4. *Wilhelmus* (oftewel *Giliam*) *Deenen*, volgt III.
5. *Martinus Deenen*, begr. *Waelre* 5-6-1762.
6. *Henderina Deenen*, begr. *Waelre* 3-8-1763 („Laet 5 kinderen naer”), huwt *Waelre* 5-6-1707 (Testes: *Henricus Swaenen* et *Albert van Lierop*) *Joannes Swaenen*, begr. *Waelre* 14-11-1733 („Laet vrou en 9 kinderen nae”), zn. van *Christianus*. Ook hij was bij de boedelscheiding afwezig en liet zich representeren door zijn vrijgezellen oudere broeder, *Henricus Corstiaensz. Swaenen*, Teut en natuurlijke vader van *Jan Arnold*, de compagnon van de Dommelse *Dirk Vermeulen*.
7. *Maria Deenen*, begr. *Waelre* 10-12-1782, huwt *Wouter van der Heyden*.
8. *Gertrudis Deenen*, ged. *Waelre* 28-10-1694 (*Wouter Fransen van Lommel*, s.e.l. *Petrus Renarts*, et *Joanna Joannis de Mulder*), begr. *Waelre* 3-7-1750 („Vrouw van J. v. Zeelst”), huwt *Jan van Zeelst*, zn. v. *Jacob*, welk echtpaar men kan ontmoeten in WW R 152, f. 221v, dd. 10-10-1722.
9. *Jenneken Deenen*, begr. *Waelre* 3-3-1774 („Wed. Joseph van Doremalen”), huwt *Joseph van Doremalen*, begr. *Waelre*.

III. *Wilhelmus* (oftewel *Guiliam*) *Deenen*, huwt *Maria van den Brandenburg*.

Uit dit huwelijk :

1. *Huberdina Deenen*, ged. Waelre 31-1-1720, begr. Waelre 14-12-1746.
2. *Aleida Barbara Deenen*, ged. Waelre 11-8-1732, begr. Waelre 21-8-1780 („Vrouw van Wouter Boeren”), huwt Wouter Boeren.
3. *Arnoldus Deenen*, volgt IV.
- IV. *Arnoldus Deenen*, ged. Waelre 3-5-1738, begr. Waelre 24-6-1788, huwt Waelre 1-12-1765 *Johanna Ban(d)s*, hertrouwt Waelre 26-11-1769 *Adriana Boeren*.
 Uit het eerste huwelijk :
 1. *Anna Maria Deenen*, ged. Waelre 14-8-1767, begr. Waelre 5-1-1786. Uit het tweede huwelijk :
 2. *Maria Deenen*, ged. 14-9-1770 Waelre.
 3. *Petronella Deenen*, ged. Waelre 29-6-1773, begr. Waelre 19-10-1797 („Vrouw van Leendert Suykens”), huwt *Leendert Suykens*.
 4. *Johannes Deenen*, ged. Waelre 23-6-1776.
 5. *Servatius*, volgt V.
 6. *Johanna Deenen*, ged. Waelre 27-7-1782.
 7. *Wilhelmus*, volgt Vbis.
 8. *Arnoldus Deenen*, ged. Waelre 17-10-1788, begr. Waelre 24-10-1794.
- V. *Servatius Deenen*, ged. Waelre 23-8-1779, huwt Waelre 2-9-1810 *Jacoba Schoofs*.
- Vbis. *Wilhelmus Deenen*, ged. 28-6-1785 Waelre, huwt Waelre 5-11-1809 *Johanna Maria van de Santvoort*, weduwe van H. v. d. Moosdijk.
 's-Hertogenbosch.

J. A. W. Swane.

GENEALOGISCHE SPROKKELINGEN

Anna S. F. Pusch geb. 12 Oct. 1714 te ?, werd begraven Venlo 31 Aug. 1762, huwt 10 Mei 1739 Grave, Cornelis van Gheel, heer van Spanbroek. Haar moeder zou een Metsekens zijn. Slechts éénmaal zag ik deze geslachtsnaam en wel in Adte Verdraechsboek Roermond 1590 tussen Mathis van Nunhem (armmeester 1586) die 2° x Naele METZEKENS, en diens kinderen Johan (later armenprovisor) en Mette gehuwd met Willem Puijll.

Over Spanbroek : verkoop dd. 6 April 1741 Acte Nots Berns te Grave ; en in de collectie Altorffer (R.A. Zeeland) verleibrief dd. 17 Januari 1783 van tienden in Zuid-Beveland voor Johanna Jacoba van Gheel van Spanbroek, haar aangekomen van haar zuster Maria Adriana (Inv. Rijks Arch. 1929).

Utrecht.

J. Sluijters.

De heer van Opzeeland stelde de vraag of *Jan van Amstel* zou kunnen afstammen van het vermaarde oude Hollandse geslacht van die naam ¹⁾).

De publicaties van wijlen jhr. van Sasse van Ysselt ²⁾ en van mr. Smit ³⁾ verschaffen gegevens betreffende Noordbrabantse van Amstel's, waaruit men kan afleiden, dat die mogelijkheid niet is uitgesloten, alhoewel men misschien wel op een bastaard kan uitkomen. Een *Aert van Amstel* was van 1406 tot 1408 kwartierschout van Maasland en schout van Oss ⁴⁾ en omstreeks 1450 bezat een *Willem van Amstel* een hertogelijk cijns-goed aldaar ⁵⁾. In 1515 wordt reeds een zekere „heer” *Claes van Amstel* in verband met Schijndel vermeld ⁶⁾ en in diezelfde eeuw komen verschillende van Amstel's voor, die in de Meyerij woonachtig waren ⁷⁾. Bovendien moet men niet vergeten, dat in het oude hertogdom Brabant aanzienlijke van Amstel's woonden, die men niet kan verwaarlozen. Men ontmoet hen in de XVe eeuw te Antwerpen en te Mechelen, waaruit twee schouten van Amstel stammen, nl. *Reynier van Amstel*, schout van Brecht (1531), die gehuwd was met *jouffrouwe Jacqueline de Rue* ⁸⁾ en zijn zoon *jonker Gysbrecht van Amstel*, schout van Brecht en Wernhout (1544-1564). Hij was geb. omstr. 1511 en kocht „De Craenhoeve” te Duffel van *jouffrouwe Dymphna*

1) Br. Leeuw, VIII, 61.

2) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt. De voorname Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch; III, 375, etc.

3) Br. Leeuw, I, 39. Deze belangrijke vondst bewees immers, dat de dáár genoemde Jan van Amstel, volgens zijn zegel (1324), het wapen van Amstel voerde, met als vrijkwartier het wapen van Cuyck!

4) J. Cunen. Geschiedenis van Oss; p. 115.

5) Br. Leeuw, VII, 185. Hij was vermoedelijk dezelfde als Willem van Amstel, tr. *jouffrouwe Ellsabeth van Oss*, dr. Jan van Oss en *jouffrouwe Catharina dr. FLORIS HERMAN ADRIAENS*, die op 1-8-1492 (vermoedelijk te 's-Bosch) overleed. Deze laatste was, blijkens een vriendelijke mededeling van een der lezers, burgemeester van Leiden (1468) en werd in 1481 gevangen gezet als behorende tot de Kabeljouwse partij.

6) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1189 (1414-1415), folio 238.

7) Ibidem. Idem. Folio 206verso. Richard en Jan, zonen van Jan van Amstel. Idem. Reg. no. 1222 (1451), folio 90. Claes en Jan, zonen van wijlen Jan van Amstel. A.R.A. Brussel. Chambre des Comptes. Cijnsboek no. 44090-1499. Mechteld Godfriedsdr. Karper uit Vlierden was in de XVe eeuw gehuwd met Jan van Amstel uit Bakel.

8) St. A. Antwerpen. Schepenbrieven. Reg. no. I-K.B.-1531, folio 122; no. I-V.K.-1521, folio 21; no. I-K.B.-1515, folio 365.

de Cuyper voor de som van 5600 gulden⁹⁾. Hij overleed in 1591, na gehuwd te zijn geweest met *jouffrouwe Wilhelma van Eemeren*¹⁰⁾. In het stadsarchief van Mechelen berust een handschriftelijke genealogie Berthout¹¹⁾, waarin een genealogisch fragment van dit geslacht voorkomt, waaruit blijkt, dat *David Boeckeaert*, die in de XVIIe eeuw te Noordwijk (Nederland) woonde, als moeder een *Aleyt van Amstel* had, die de kleindochter was van *Claes van Amstel, juwelier* te Antwerpen, eigenaar van de herberg „De Braetgans” te Brecht, die in 1583 gedood werd tijdens de „Spaensche Furie” te Antwerpen en die voorkomt onder de slachtoffers, die vermeld staan op het monument, dat geplaatst is in de nabijheid van de „Geuzenhofkens”¹²⁾. Hij was een zoon uit het voormelde huwelijk van *Amstel-van Eemeren*¹³⁾. Al deze laatste van Amstel's stammen — blijkens Houwaert¹⁴⁾ — uit het huwelijk van „heer” *Christiaan van Amstel*, geb. omstr. 1390 en begraven „by de Predickheeren” te Antwerpen, die gehuwd was met *jouffrouwe Marie Lodders alias van den Broeck*, dr. heer Jacob Lodders alias van den Broeck, Heer van Ouwen (= Grobbendonk), doodgestoken door heer Claes van de Werve in 1401 (Houwaert vermeldt hierbij, dat reeds een *Otto van Amstel* bij de predikheren begraven lag). Hunne kinderen waren: 1. *Gysbrecht van Amstel*, wonende te Brecht, bezat een rente op het goed „Ter Voert” te Edigem (1495), gehuwd te Antwerpen (contract dd. 27-9-1466) met *jouffrouwe Maria van Halen*, † vóór 1499, dr. Vranck van Halen en *jouffrouwe Lysbeth Moens alias vander Achter*¹⁵⁾. 2. *Aelbrecht van Amstel*, die een huis te Pulle bezat, tr. *jouffrouwe Christina Otto genaemt Wthorens*, waaruit o.a. een zoon *Gysbrecht van Amstel*, wonende te Brecht, buitenpoorter van

9) St. A. Lier. Prot. not. Henric van Dornhoven (1544-1583), folio 156.

10) Zie over de familie van Eemeren de belangrijke publicatie over dit geslacht in: Oudheid en Kunst. Brecht, St. A. Antwerpen. Vierschaerboek. Op 1-2-1535 werd Jan Aertszn. van Amstel, schilder uit Amsterdam, als poorter van Antwerpen ingeschreven. R.A. Antwerpen. Fonds Wernhout. Reg. no. 33, folio 52-1564. Idem. Fonds Brecht. Reg. no. 16, folios 47verso en 70verso.

11) St. A. Mechelen. Dossier no. DDSL, no. 2bis. Als wapen staat aangegeven voor schout Gysbrecht van Amstel: van sabel twee gouden dwarsbalken; de eerste beladen met drie schuinkruisjes van keel, de tweede met twee schuinkruisjes van hetzelfde. Dit komt veel overeen met dat van een duitse familie Amstel, dat door Rietstap wordt vermeld.

12) R.A. Antwerpen. Fonds Brecht. Reg. no. 19, folios 92verso en 138. St. A. Antwerpen. Gen. nota's Bisschops, sub van Amstel.

13) Ibidem Idem. Zie ook: Le Parchemin; I, 252; II, 72.

14) Kon. Bib. Brussel. Fonds Houwaert; ms. no. II-6447, 489.

15) St. A. Antwerpen. Reg. no. 96-1479, folio 70.

Antwerpen (1484), tr. *jouffrouwe Cathelyne de Helt*, die de stamouders werden van de voornoemde schouten van Brecht¹⁶⁾. 3. *Jacob van Amstel*, bezat een hoeve te Ossendrecht, tr. *jouffrouwe Aleyt van den Anxter* (ex matre Cathelyne Ysbrants), hertr. Frederick Baers, schepen van Antwerpen (1479), waaruit een andere tak te Antwerpen¹⁷⁾. 4. *jouffrouwe Christine van Amstel*¹⁸⁾. In de XVIe eeuw leefden te Leuven: *jonker Franchois van Amstel*, tr. *jouffrouwe Joanna van der Hoeven*, waaruit: 1. een dochter, tr. *Michiel Maurissens*, notaris te Brussel (1612); 2. *jonker Jan van Amstel*; 3. *jonker Eustachius van Amstel*, tr. Leuven (St. Jacob), 6-12-1593, *Catharina Crols*¹⁹⁾.

Misschien kan het voorgaande er tevens toe bijdragen om eenmaal een genealogie van de brabantse van Amstel's samen te stellen.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

16) St. A. Lie. Charters Klooster Nazareth.

17) St. A. Antwerpen. Reg. no. 44-1451, folio 43. In de XVe en XVIe eeuw komen ook van Amstel's te Hoogstraten voor. Een Jacob van Amstel, was kapelaan en notaris van die vrijheid in 1583.

18) Idem. Gen. nota's Bisschops, sub van Amstel. Een VROUWE CHRISTINA JACOBS DR. VAN AMSTEL tr. Antwerpen (contract dd. 26-1-1458) RIDDER JAN VAN HALMALE. Idem. Reg. no. 93-1478, folio 107verso, 2-8-1478. Jouffrouwe Christina van Amstel en haar echtgenoot Willem de Cuyper, verkopen aan Ypole Toracx en zijn echtgenote, jouffrouwe Margriet van Nevele, „tgoet Hontvondere met huse, hove, hoffgrachten, vischerien inde rivieren van der Schynt van aen die Brugge te Doerne tot Eelwouts dyc toe". In 1456 wordt nog te Antwerpen vermeld: *jonker Adriaen van Amstel*, tr. *jouffrouwe Margriet van Ranst* (reg. no. 56-1456, 188). 19) St. A. Leuven. Reg. no. 8243-1612, 24-7-1612.

Vragen en antwoorden

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel.

Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

PEIJNENBURGH. — Gevraagd de ouders van PAULUS HENRICI PEYNENBURGH. Hij is gehuwd met MECHTILDA PENNINX, die te Schijndel op 14 december 1666 wordt gedoopt als dochter van PAULUS PENNINX en EMERENTIANA VAN AMSTEL (een zuster van de bekende zeekapitein JAN VAN AMSTEL).

RAYMAKERS. — Een kleindochter van bovengenoemde PAULUS PEYNENBURGH, MECHTILDA, huwt te Heeswijk 16 juli 1741 met WILHELMUS ADRIANI RAYMAKERS. Gevraagd de ouders van deze WILHELMUS RAYMAKERS.

VAN DER DONCK. — Een dochter van bovengenoemde WILHELMUS RAYMAKERS, PETRONELLA, gedoopt te Heeswijk, 9 april 1752, is gehuwd met JOANNIS VAN DER DONCK. Gevraagd de ouders van deze JOANNIS VAN DER DONCK.

's-Gravenhage.

H. VAN DER VLOODT.

MOLENIJZER EN BLOEMTAK

Een studie over beroepswapens

door dr. J. P. W. A. SMIT,

oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant, te 's-Hertogenbosch

Mij kwam het familiewapen onder de ogen van Luikse bankiers, die evenwel van oorsprong Noord-Brabanters uit Valkenswaard zijn ¹⁾. Het is 18de-eeuws en zou wellicht op grond der genealogische gegevens nog één of twee eeuwen hoger opgevoerd kunnen worden, zo de typische samenvoeging der heraldische stukken, namelijk molenijzer en bloemtak niet op hoger ouderdom wees. De geschiedenis er van getuigt inderdaad van de taaiheid der overlevering van overoude rechtstekens trots sporen van verzwakking zo niet verbastering. Dit wapen doet vermoeden, dat zelfs in de 18de eeuw nog de heugenis der rechten leefde, die molenijzer en bloemtak eens beïd hebben.

Met enige oefening leert men tussen de duizenden en duizenden wapens onderscheiden en zo herkent men er, die aan het beroep van hem, die dat wapen aan nam, herinneren ²⁾.

Oudtijds was het getal der beroepen klein, want men had geleerd zich tot de huiselijke kring te beperken. Behoeftte het handwerk kostbare werktuigen of grondstoffen en zocht men naar beperking van het risico, dan vond men bescherming bij het publiek gezag, dat in geval van rechtsschennis boete oplegde en als waarschuwing en uiterlijk zichtbaar teken van de ban een voorwerp aan de beschermde zaak vast maakte, gelijk thans nog met beschermde fabrieksmerken het geval is. Dit gezag berustte in de middeleeuwen bij de territoriale heren en in hoogste instantie bij de landsvorst, de hertog van Brabant, maar er waren gevallen van oud herkomen, toen hunne autoriteit nog niet of niet voldoende gevestigd was, derhalve uit

1) Mij werd het recenseren verzocht van „Vieille Maison Souvenirs. 1747—1947”. Het is een gedenkboek van het 200-jarig bestaan van het Luikse bankiershuys Nagelmackers. Met welke belangstelling ik deze vlot geschreven oeconomische geschiedenis ook gelezen heb, scheen zij op zich zelf voor een bespreking in de Brabantse Leeuw niet geëigend, hetgeen echter niet geldt voor het wapen der familie Nagelmackers. Het boek werd in 1946 te Brussel ter Kon. Drukkerij M. Weissenbruch S.A. gedrukt en is feitelijk een vermeerderde herdruk der uitgave van 1939.

2) Ik heb daarbij niet de wapens der hetzij militaire hetzij oeconomische gilden op het oog, die een andere geschiedenis en afkomst hebben.

de tijd van het aan het heerlijk recht voorafgaande volksrecht.

Daartoe behoorde de bescherming der watermolens, wier tijd van ontstaan m.i. minstens in het midden der 12de eeuw kan gesteld worden. Destijds was het water, ook het stromende aan ieder gemeen. Ieder mocht in zijn dorps- of zelfs volksgebied er in vissen, in varen of van de stuwende kracht er van gebruik maken om een molenrad te drijven. Had de molenaar zich op het erf gevestigd, dan genoot hij vanzelfsprekend bescherming, voor zover hij althans zijn naburen of volksgenoten geen nadeel toebreacht. Hadden deze zich met zijne privatieve bezitsname klaarblijkelijk na verloop van tijd verenigd, dan werd de volksban gelegd en een zichtbaar teken op het molenhuis bevestigd. Na verloop van tijd veranderde de aard der bescherming, zij het dat het volksrecht zwakker of dat der grondheren sterker werd. De laatsten namen de garantie van het volksbanteken over door het op hun eigen teken, het schild te plaatsen en het zodoende symbolisch te versterken, welk schild, dit zij terloops gezegd, dat van de hertog, de nadere inhoud daargelaten, kon zijn.

Het handwerk en de handel van gans Noord-West-Europa waren niet in één vorm gegoten, zodat het niet moet verbazen, dat het zelfde beroep niet overal door het zelfde banteken beschermd werd. Hetgeen wij als de Westerse samenleving en beschaving kennen, is als een mozaiek uit klein materiaal samengesteld en met het laatste kan men de bantekens der onderscheidene stammen en belangengemeenschappen vergelijken. Om kort te gaan, kende men hier in Brabant en in het bijzonder in het Noord-Oosten er van een eigen volksbanteken, het molenijzer. Niet dat het, om moderne geografische begrippen te gebruiken, in België, Frankrijk en Engeland niet bekend zou zijn, maar ginds in opvallend geringere mate ³⁾.

Dit molenijzer is een afbeelding van het echte, zijnde het ijzeren beslag van de bovenste molensteen, de looper, waarmede deze stevig met de molenas verbonden is. Het kon echter van streek tot streek in vorm verschillen, hetgeen de reden is, waarom er van het rechtssymbolische meerdere varianten zijn.

Deze gaan echter op twee grondvormen terug. Men heeft de samenhang van de asband met de as ofwel verstevigd door rechthoekig op die band daarin rechte staven, doorgaans vier in getal, te bevestigen, dan wel door twee gebogen staven met

3) Ik moge hiervoor meer in het bijzonder naar mijn werk: *De Brabantse beelden en tekens van recht*, in 1957 bij M. Nyhoff te 's-Gravenhage uitgekomen, verwijzen.

de bolle zijde tegen de as te leggen en daar omheen onderling te verbinden. (Fig. 1, 6 en 7) 4).

Valt het licht der historie voor het eerst op het Brabantse molenijzer, dan behoort het blijkbaar in Peelland en daarna in Kempenland thuis, hetgeen niet behoeft te verwonderen, omdat deze streken, sinds de 13de eeuw door de hertog tot de rechtsgemeenschap der Meierij van 's-Hertogenbosch verenigd, sterk door de eerste pogingen tot ontginning en vervolgens vestiging van landelijke industrie en handel beïnvloed zijn 5).

Men was in genoemde Meierij nog vóór het midden dier eeuw met de ontginning van heide en moeras begonnen en had naar toenmalig begrip overvloed van graan gewonnen, zelfs in die mate, dat uitvoer van het overschot mogelijk werd en bovendien een deel er van gemout en tot bier, de volksdrank, verwerkt kon worden.

Men treft dus blijkens zegels aan gedateerde acten in dien tijd bedoeld ijzer als teken van molenrecht aan. Het is daar dan blijkens de verdrievoudiging geheel in de heerlijke sfeer getrokken (Fig. 6) 6) en het schild bovendien door drie klaverbladen overtopt, uit welke laatste stukken de volgende fase der industrialisatie van het mouten en brouwen van koopbier blijkt. Nog vóór het einde der eeuw vindt men de zelfde bedrijven en de zelfde tekens in de burgerlijke kring en de enkelvoudige versie te 's-Hertogenbosch, de in- en uitvoerhaven der Meierij terug. Het is de zelfde persoon, die beide beroepen uitoefent, want aldus meen ik het zegel van Wellinus, zoon van Hille, schepen dier stad, van 1291, te mogen verklaren 7) (Fig. 1). Het schild is namelijk met een molenijzer beladen, uit het bovendee van de asband waarvan een klaverblad omhoog rijst.

Men vindt echter in Brabant in verband met het brouwen nog een ander stuk, de bloentak, op welk teken ik thans de aandacht vestig. Van beide, welke in heraldieke taal later klaverblad en rozentak genoemd worden, is de afkomst even duister

4) Door de verstijvende invloed der heraldiek zijn slechts twee der varianten, dat met de horizontaal gebogen staven en de ruitvormige asopening en dat met de rechte staven en de zelfde opening overgebleven. Niettemin was dat, hetwelk hierbij als no. 6 is afgebeeld in de Noord-Brabantse heraldiek zelfs nog in de 17e eeuw gebruikelijk.

5) Bij mijn weten komen watermolens vóór de 18e eeuw in West-Noord-Brabant niet voor.

6) Niet echter in de domaniale sfeer, getuige, dat het molenijzer in de hertogelijke munt niet voorkomt.

7) Dat te 's-Hertogenbosch een watermolen gestaan zou hebben, is historisch niet bekend, maar wordt door mij voor niet onmogelijk gehouden, daar er te Middelrode en Herlaer waren.

en het is begrijpelijk, dat de volksverbeelding zich daarmede bezig gehouden heeft en de naklank in geleerde interpretatie (van interpretatie) tot ons gekomen is. Het klaverblad zou een symbool der H. Drievuldigheid en de roos een der aardse of zelfs, in de Mariadevotie opgenomen, geestelijke liefde zijn. Men komt zodoende op een even uitgebreid als oneffen terrein der beeldende kunst en der symboliek. Van hoevele zijden en uit welke oeroude bronnen is immers het motief van de levende plant en het vruchtbaar vermogen der aarde de West-Europese mens toegekomen. Het is bovendien zeker, dat hier in Brabant sinds het midden der 13de eeuw een uitwisseling tussen wereldlijke en geestelijke symbolen heeft plaats gevonden⁸⁾. Bij bantekens als deze zoekt men echter m.i. de verklaring in verkeerde richting, want dit blad en deze tak zijn geen zaak van devotie of literatuur en de brouwer is evenmin als de molenaar een klerk of dichter.

Ik meen de bloemtak voor het eerst op Brabantse munten uit het midden der 13de eeuw gevonden te hebben, zowel op de zogenaamd stedelijke muntslag als op die van de hertog zelf, op de eerste meermalen, op de laatste zelden. De eerste was voor de plaatselijke, de tweede voor de intercommunale markt en ook het internationale geldverkeer bestemd. In beide gevallen bestaat het teken zeer rudimentair uit drie divergerende lijnen, beneden verenigd en boven ieder in een bolletje eindigend⁹⁾ (Fig. 5). Soms suggereert een vierde verticaal lijntje, eveneens in een bolletje eindigend, een gemeenschappelijke steel (Fig. 8).

Omdat het molenijzer duidelijk zijn zakelijke afkomst verdraagt, is men geneigd het zelfde van de bloemtak te onderstellen. Moet het bloeiende gagel voorstellen, waardoor het brouwsel destijds een pittige smaak ontving en zich zodoende van het huisbier onderscheidde? Men heeft wel eens gemeend, dat in die zelfde tijd het aanplanten van deze heester, die met heidegrond genoeg neemt, begonnen is en dat hetgeen daarvan nog heden aangetroffen wordt, de resten van verwilderde gagelvelden zijn.

8) Derhalve merk ik ter voorkoming van misverstand op, dat het bestaan van heraldieke roos en klaverblad geenszins door mij ontkend wordt. Zij behoren echter in een andere gedachtengang thuis, die meer de heraldiek dan het oude Brabantse recht beïnvloed hebben en zijn van niet zuiver technisch-administratief karakter.

9) Voor de stedelijke muntslag zie men Fig. 5, voorstellend een penning met het Brabantse muntkruis, in de cantons waarvan o.a. de bloemtak Fig. 4 daarentegen betreft een hertogelijke penning met diens ridderbeeld en o.a. de bloemtak drievoudig.

Ik zoek de oplossing echter in een andere richting en ga van de bevinding uit, dat de Brabantse munt van het midden der 13de eeuw en in het bijzonder de zogenaamde stedelijke een zeer eigendommelijke inhoud heeft. Daarin vindt men menig keizerlijk insigne terug, destijds zozeer verouderd en afgesleten, dat men afkomst en betekenis feitelijk reeds vergeten was en aan het eerbiedwaardig symbool een nieuwe waarde gegeven had.

Reeds noemde ik het klaverblad, dat men dus niet alleen als een dubbelganger, maar zelfs als een vereenvoudiging van de keizerlijke scepter kan zien¹⁰⁾, waarvan de versiering immers drielig was en plantaardige motieven nabootste. Het zelfde kan men van de drielige bloemtak zeggen¹¹⁾. Beide variërende afbeeldingen, de eerste van de staf, de laatste van de stok of roede, specifiek teken der justitie of rechtspraak, kan men in vereenvoudigde vorm in de bedoelde Brabantse munt terugvinden, beide afgesleten, maar tot nieuw leven gewekt en teken van het brouwrecht geworden.

De bovenstaande beschouwingen vinden hun aanleiding in het lezen van het werk *Vieille Maison Souvenirs*, zijnde, als reeds gezegd, de geschiedenis van het Luikse bankiershuis Nagelmackers, welk werk *Vieille Maison Souvenirs* tevens een van de eigenaars en leiders er van is. Dit zou nog geen bespreking er van in de Brabantse Leeuw motiveren, ware het niet, dat daarin het oude zowel als het nieuwe familiewapen beschreven en afgebeeld is en deze familie van afkomst een van Noord-Brabantse molenaars blijkt te zijn.

De genealogie, gelijk in genoemd gedenkboek gegeven, werd in de Januari-aflevering van de lopende jaargang van de *Brabantse Leeuw* naar boven opgevoerd. Daaruit bleek, dat Laureys Nagelmackers, (wiens familienaam ook Naegelmaeckers en bovendien op nog ander wijze gespeld werd,) zoon van Marcelis, in 1606 en 1608 molenaar van de watermolen van Venbergen onder Valkenswaard was.

10) Smit, *De Brab. Beelden etc.* II p. 239. Het gaat hier om de scepter van keizer Frederik I (1152—1190).

11) Men merke op, dat van de penning, afgebeeld in fig. 10, de bloemtak door een lijntje met het kruis verbonden is, welk lijntje de stok zelf verbeeldt. Ik moge op de stok wijzen, welke keizer Otto III (983—1002) in de linkerhand houdt en waarvan de topversiering uit drie divergerende lijnen, door bolletje begrenzend, bestaat, welk stuk blijkbaar zowel de zelfde stok als bloemtak is, welke in de Brabantse munt is afgebeeld. Men zie Prof. dr. Ed. Heyck, *Deutsche Geschichte*, 1905. Het betreft de gouden band van een codex, welke voor genoemde keizer vervaardigd werd en waarop deze afgebeeld. De illustratie bevindt zich tegenover pag. 312 van het 1ste deel.

Het is in het bestek dezer studie overbodig zijn afstammelingen als molenaars nader te vermelden en van weinig belang, dat deze later te Achel in het Luikse werkzaam waren. Een hunner, Petrus, zag een zijner zonen, Gerard, geboren in 1751, het familieberoep vaarwel zeggen en te Luik bankier worden.

Deze Gerard Nagelmackers voerde een wapen, waarin de vereniging van molenijzer en bloemtak te vergelijken is met die van molenijzer en klaverblad in het reeds genoemde wapenschild van Wellinus, zoon van Hille, van 1291.

De officiële beschrijving van Gerard's wapen door de wapenkoning van de prins-bisschop van Luik, van 10 Nov. 1783, luidt als volgt: zijnde d'argent, au sautoir echiqueté d'argent en gueule, surmonté de trois roses de gueule, branchées, feuillées et liées sinople. L'écu surmonté d'un heaume d'argent, bordé, lizeré, collecté, médaillé et grillé d'or, doublé gueule, posé en face, décoré d'un bourlet d'argent et gueule, ses lambrequins ou feuillages aux émaux et couleurs de l'écu, ayant pour cimier trois roses gueule, branchées, feuillées et liées sinople, tenu ledit écu par deux lions d'argent, armés, lampassés et enluminés gueule¹²). (Fig. 9).

Op het eerste gezicht springt het abnormale van dit wapen of beter van dit wapenschild, want daartoe beperk ik mij, in het oog, omdat een schuinkruis van de schildranden dient uit te gaan, of, indien men dit wil goed praten en een schuinkruisje er in herkennen, dat uiteraard een los stuk is, een geschaakt schuinkruisje hoogst ongebruikelijk om niet te zeggen onbestaanbaar is. De oorzaak van deze fout is onbekend. Gerard Nagelmackers moest, toen hij te Luik in 1780 leenman der kathedrale kerk van St. Lambert werd, zijn wapen overleggen. Hij had het vooraf de wapenkoning getoond en deze had het onder deksel van een officieel leugentje gecorrigeerd en zelfs, naar hij meende, verbeterd, want een schuinkruis gold voor hoger dan een molenijzer.

De oorspronkelijke versie van het familiewapen kan men evenwel op het hek van de doopkapel der parochiekerk van Exel onder Achel zien, want een cartouche met wapen en onderschrift herinnert er aan, dat de zelfde Gerardus daar ter plaatse gedoopt was¹³). (Fig. 2). Het oorspronkelijke wapenschild is beladen met een molenijzer van de Meijerijse vorm,

12) *Vieille Maison Souvenirs*. Bijlage no. 2 p. 111.

13) *Als* boven p. 29.

dat in 1783 wel voor niet anders dan foutief gehouden kon worden ¹⁴⁾. In het hart van het schild ziet men de drie rozentakken van het Luikse terug, ditmaal niet samengebonden met een strik, maar zó tesamen gevoegd, dat zij aan één steel schijnen te ontspruiten.

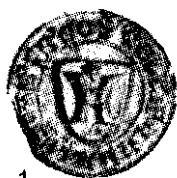
Maar ook dit is een slordige afwijking van de oorspronkelijke verbinding met het molenijzer, welke de afhankelijkheid van het tweede beroep aangaf, want ook de bloemtak was sedert de 13de eeuw aan hare oorspronkelijke betekenis ontgroeid. Dit blijkt uit de geschiedenis van het wapen der familie Loden. Tussen 1418 en 1434 zegelt de Bossche schepen Reinerus Loden, die van beroep brouwer en bovendien bankier was, met een wapen, dat de tak, of laat het het klaverblad geweest zijn, nog in hare oorspronkelijke gedaante van drie neven elkander geschikte bladeren bevat, welk stuk echter in hetgeen waar-schijnlijk een maatpot of kan voorstelt, geschikt is ¹⁵⁾. (Fig. 3).

Deze pot was een verërfd stuk, want Amelius (de) Boscel, waarschijnlijk zijn voorvader, eveneens schepen van 's-Hertogenbosch, had er in 1279 reeds mede gezegeld, vermoedelijk, omdat hij eveneens bij het brouwen betrokken was ¹⁶⁾. Reinerus grootvader, Ludovicus, zoon van Albertus de Bussel, vermoedelijk eveneens bij de brouwerij, althans de graanhandel betrokken, had het stuk eigener autoriteit verdrievoudigd en op het schild geheven, hetgeen hij zich kon veroorloven, omdat hij tot het middeleeuwse patriciaat behoorde. Bovendien was het stuk, ten tijde van Amelius nog een tinnen pot, waaruit men ook kon drinken, met scharnierend scheel, aan de tijd aangepast, want hij had er een dikbuikige vorm aan gegeven en het van een losse deksel voorzien. In Reiner's tijd geleek het stuk op een slanke bloemvaas op hoge voet, waarvan de illusie voltooid was door er de bloemtak in te steken. Ware het zegel niet zo klein, dan had men reeds kunnen menen een rozentak

14) Het zelfde wordt van de molenijzers der familiewapens Van Bommel en Van der Hoeven gezegd, gelijk op te maken uit de beschrijving als „couché”.

15) De beschrijving van het wapen is: zijnde van zilver met drie maatkannen, gesteld 1 en 2, ieder met een bloemtak, alles van keel. Met een vrijkwartier (dat de rechtsboven geplaatste kan verbergt) van keel, beladen met een gekanteelde muur, waarin een poort, van zilver. Later heeft de familie de bloemtak laten vallen, getuige het wapen van Daniel Loden, die kramer was, blijkens diens grafzerk in de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch.

16) Corpus sigillorum in voce.

1

2

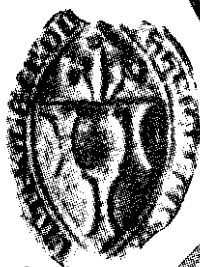
3

4

5

6

7

9

8

10

te zien ¹⁷⁾). Dergelijke vazen ziet men vaak op laat-middeleeuwse devote voorstellingen, maar dit belet niet, dat deze pot uit het zegel van Reinerus Loden in de 16de eeuw voortleeft in die, welke met wijn gevuld, door de magistraat aan voorname vreemdelingen vereerd werd. Wat hiervan zij, wettigt dit alles het vermoeden, dat de familie Nagelmackers niet alleen koren gemalen, maar ook bier gebrouwd heeft.

Ziet men bovendien door de vingers, dat deze rozentak, die thans boven het molenijzer zweeft, in de loop der eeuwen daarvan gescheiden is, dan mag dit schild voor een nog zuiver 13de-eeuws doorgaan. Waarmede ik niet bedoel te zeggen, dat de familie een van 13de-eeuwse molenaars is, maar dat dit beroepswapen omstreeks het jaar 1600 nog als zodanig bekend en gebruikelijk was, dit wellicht een argument voor nader onderzoek naar hare werkzaamheid rechtvaardigt en in ieder geval de belangstelling der heraldici en rechtshistorici waard is.

17) Men vergelijke het wapen van Johannes Waelpoyt, schepen van Mechelen, van 1449, afgebeeld in Brab. Leeuw, jrg. 1955, p. 87. Het is met drie maatpotten, ditmaal met een oor. Waelpoyt is de locale benaming voor hetgeen te Antwerpen een waelpot (waelpodium) genoemd werd, zijnde een maat, die een pint of halve pot bevatte.

1) Zegel v. Wellinus, zoon v. Hille, schepen v. 's-Hertogenbosch. 1291. Sch. 1/1. Ex Corpus sig. Neerl. no. 1370.

2) Wapen v. Gerard Nagelmackers. Cartouche v.h. hek v.d. doopkapel d. parochiekerk v. Exel. Vóór 1783. Ex Vieille Maison Souvenirs, waarin tegenover p. 28.

3) Zegel v. Reinerus Loden, schepen v. 's-Hertogenbosch. 1434. Sch. 1/1. Ex Kerkarchief St. Jan te 's-Hertogenbosch.

4) Penning v. hertog Hendrik II. Vz. Midden 13de eeuw. Sch. 6/5. Ex De Witte, Monétaire des comtes de Louvain, ducs de Brabant etc. I no. 48.

5) Penning v.d. sted. muntslag v. Brabant. 2de derde deel 13de eeuw. Kz. Sch. 1/1. Ex De Witte I no. 157.

6) Zegel v. Henricus, investitus de Mirlo. 1263. Sch. 1/1. Ex Corpus etc. no. 313.

7) Zegel v. Arnoldus de Curia (Uten Hove), schepen v. Antwerpen. 1282. Sch. 1/1. Ex Prims, Gesch. v. Antwerpen, II IV fig. 30.

8) Penning v.d. sted. muntslag v. Brabant. 2de derde deel 13de eeuw. Kz. Sch. 1/1. Ex De Witte, Monétaire etc. I no. 157.

9) Wapen v. Gerard Nagelmackers. In wapenbrief door de wapenkoning v.d. bisschop v. Luik. 1783. Ex Nagelmackers fils & Cie. Extrait des Archives Economiques de la Belgique et du Congo.

10) Penning v.d. sted. muntslag v. Brabant. 2de derde deel 13de eeuw. Kz. Sch. 1/1. Ex De Witte, Monétaire etc. I no. 89.

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15e- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 72)

Bernaert Rosier of Roserius was „apothecaris mijnre Geneden Vrouwen de Princesse van Aurangien”. Hij huwde in 1542 met Josijne Merten Bon de Cocx dochter ¹⁾. Op 22 juni van dat jaar sloot hij een overeenkomst met zijn schoonvader inzake het erfdeel, dat zijn echtgenote uit de nalatenschap van haar moeder toekwam. Zij ontving daarbij in eigendom een kwart gedeelte van het huis, plein en erf aan de Grote Markt (=thans Reigerstraat) naast de herberg „den Oort”; het overige gedeelte behoorde toe aan de drie kinderen uit het eerste huwelijk van haar vader. Dit huis konden zij betrekken op 24 juni 1542 (St. Jansdag). De daarop staande rente van 8½ à 9 gld. kwam echter tot hun last. Reeds vóór de genoemde datum mochten zij reeds een kamer in gebruik nemen. Verder verkreeg zij nog f 125,— contant, een bed, peluw, lakens en kussens en nog wat serge; terwijl haar vader haar nog twee jaar zou onderhouden ²⁾.

Op 29 april van het volgende jaar ontving Bernaert van de Prins en Prinses van Oranje 100 gouden Franse Zonnekronen, die zij hem als huwelijksgeschenk hadden beloofd. Dezelfde dag betaalde zijn schoonvader hem de f 80,—, die nog van de f 125,— resteerden en gaf hem de beloofde goederen ³⁾.

Hij was nu gehuwd, had een dak boven zijn hoofd en bezat een aardige som geld, hetgeen voor hem redenen genoeg waren om zich blijvend in Breda te vestigen. Hij kocht dan ook op 5 mei 1543 het burgerrecht van Breda ⁴⁾.

Zijn echtgenote verkocht haar gedeelte van het bovengenoemde huis op 11 juni 1545 aan haar zwager ⁵⁾. Nergens blijkt, dat Bernaert hierna een ander huis bezat of huurde, we kun-

1) De toevoeging „de Cocx” slaat op zijn beroep; hij was kok op het kasteel van Breda.

2) R. 447, f. 103-104. 3) R. 448, f. 65-66. 4) H. 703, p. 17.

5) R. 450, f. 133.

nen bijna wel aannemen, dat hij het huis als huurder is blijven bewonen.

Op 14 okt. 1545 stelde het echtpaar een testament op. Hieruit blijkt dat Bernaert 600 en Josyne 400 Karolus gulden ten huwelijk hadden ingebracht. Zij benoemden de langstlevende van hun beide tot erfgenaam, die tevens alleen als voogd over de eventuele kinderen zou fungeren. De langstlevende moest de kinderen bij hun meerderjarigheid of eerder huwelijk ieder 100 Karolus gld. uitreiken of indien er slechts een kind was dan 200 Karolusgld. Indien er geen kinderen waren, dan zouden de broers en zusters van Josijne tezamen 12 Karolusgld. erven en de rest aan de huisarmen vervallen¹⁾.

Zijn echtgenote overleed in een der volgende jaren. In 1549 vinden we namelijk dat Bernaert wederom hertrouwd is met Franse Harmans van Diepenbeeck dochter. Haar vader was barbier en gehuwd met Margriet Goderts van den Zande dochter; haar broer Cornelis wordt later vermeld als medicinae doctor. Omdat hij voor het aangaan van zijn tweede huwelijk verzuimd had onderpand te stellen voor de voldoening van het moederlijk erfdeel van zijn kinderen uit het eerste huwelijk, werd hij op 4 februari 1549 daartoe van stadswege verplicht. Hij kocht daarvoor op 14 mei twee jaarlijkse erfcijnzen van resp. 15 en 8 gld., die hij in onderpand gaf voor de bij het testament van zijn eerste echtgenote vastgestelde verplichting, dat hij de kinderen tot hun meerderjarigheid moest opvoeden en hun daarna ieder f 100,— uitkeren²⁾.

Het scheen hem nu niet meer te bevalen in Breda, want kort hierna vertrok hij naar zijn geboortestreek om zijn ouders en familie te bezoeken en de mogelijkheid te bezien om zich daar te vestigen. Mogelijk had hij ook onenigheid met de familie van zijn eerste echtgenote, waarom zou hij anders bij zijn hierna te noemen testament uitdrukkelijk de leden van die familie van de voogdij over zijn kinderen uitgezonderd hebben? Het reizen in die tijd was geenszins een ongevaarlijke onderneming, met het oog daarop stelde hij 18 juni 1549 een regeling op voor de verdeling van zijn nalatenschap, indien hij tijdens de reis mocht komen te overlijden. Hij bepaalde daarbij dat al zijn roerende goederen en gelden, die hij mee zou nemen, de twee bovengenoemde cijnzen, de ter belegging achter te laten f 257,— en alle goederen, die hem eventueel nog zouden

1) Afd. II-16, in-no 5. 2) R. 454, f. 85v-87.

aanbesterven, aan zijn zijde zouden blijven. Zijn echtgenote mocht dan de winkel met alle toebehoorten en alle overige roerende en onroerende goederen en penningen behouden, maar moest daarvoor de kinderen uit het eerste huwelijk f 24,- betalen, indien daarom gevraagd werd. Verder mocht zij een grote metalen vijzel van 140 pond zwaar behouden, mits zij de huurschuld van f 35,- betalen zou van het huis aan de Grote Markt, dat zij een week later zouden ontruimen¹⁾.

Op 10 juli daarna liet hij nog door schepenen van Breda een testament opstellen. Zijn kinderen uit het eerste huwelijk Anneken en Joostken en de eventuele nog te verkrijgen kinderen werden hierbij tot enige erfgenamen benoemd, behoudens een legaat van f 60,- aan de armen van Breda. Hij benoemde vijf executeurs, die deze f 60,- in rogpachten moesten beleggen en de jaarlijkse opbrengsten daarvan naar eigen goeddunken onder de armen verdelen; eerst na hun overlijden werd deze bevoegdheid overgedragen aan de aalmoezeniers (rentmeesters van de armenzorg). Zijn kinderen plaatste hij tot hun 30e jaar onder voogdij van de genoemde executeurs, die hun goederen en gelden moesten beheren en beleggen. Bernaert sloot de familieleden van zijn eerste echtgenote niet alleen van de voogdij uit, maar ook van het recht op versterf, indien zijn kinderen vóór hem zouden overlijden; in dat geval werden voor de helft zijn broers en zusters en voor de andere helft de armen van Breda erfgenamen²⁾.

Vestigingsmogelijkheden als apotheker in zijn geboortestreek heeft hij niet gevonden, want op 12 april 1550 bevond hij zich weer te Breda, in welke stad hij daarna steeds is blijven wonen³⁾.

Ook deze apotheker begon in de hierna volgende jaren zijn geld in cijzen te beleggen.

Eerst op 18 december 1555 werden de huwelijkse voorwaarden door het echtpaar Rosier vastgesteld. Ze bevatten voornamelijk bepalingen aan welke zijde hun goederen na hun overlijden zouden versterven. Zo zouden zij het huis, waar zij toen inwoonden tezamen bezitten, doch het zou na het overlijden van Franse aan haar zijde versterven. De kinderen uit het eerste huwelijk van Bernaert en de onwettige zoon van zijn echtgenote genaamd Dominicus, die in het buitenland vertoef-

1) R. 454, f. 133v-135.

2) R. 1015, f. 34-36v en Afd. II-19, no. 3, f. 67 en f. 113.

3) R. 455, f. 57v-58.

de, zouden uit de opbrengst van de gezamenlijke goederen onderhouden moeten worden ¹⁾).

Het genoemde huis was gelegen op de hoek van de Grote Markt en Catharinastraat en geheten „het Gulden Verkensoofter”; het was door Franse uit de nalatenschap van haar ouders gekocht ²⁾).

Op 4 maart 1557 kocht Bernaert een hof en erf „eertijts genomen van der Nonnenvelt” groot $15\frac{3}{4}$ roeden en gelegen in de nieuwe straat „van der Nonnenvelt geordineert om te gaen van de nyeuwe Veemerct nae de Ackerstrate (= thans Keizerstraat) ³⁾. In deze hof liet hij in 1557/8 een huis bouwen, dat hij voor f 50,- per jaar verhuurde ⁴⁾.

Hij overleed 8 à 9 dagen vóór Bamis 1566. Uit zijn boedel-papieren blijkt, dat hij ook zelf vervaardigde kaarsen en toortsen verkocht; na zijn overlijden was daarvoor nog ruim 527 pond was in voorraad ⁵⁾.

Zijn tweede echtgenote Franse van Diepenbeeck overleed in een der eerste maanden van 1569 ⁶⁾.

Anthonis Herbertsz Hoze was afkomstig uit 's-Hertogenbosch en kocht op 12 april 1550 het burgerrecht van Breda. Hij was toen reeds gehuwd met Aleyde Peeter Soumans dochter.

Hun zoon Hieronimus is in Breda geboren, want Josijne Wijnant Michiels dochter, echtgenote van de apotheker Job van Ruth, was zijn peettante en die woonde in Breda. Deze Hieronimus nu was reeds in 1569 Doctor in de medicijnen, hij moet dus wel vóór 1550 geboren zijn, waaruit volgt dat zijn vader zich reeds vóór 1550 als apotheker te Breda gevestigd heeft. Van deze eerste jaren van zijn verblijf in deze stad was echter niets te vinden.

Op 4 juni 1551 machtigde hij zijn zwager om zijn belangen waar te nemen voor de hoofdbank van Antwerpen in een proces, dat hij als appellant tegen een vonnis van de schepenbank van Bladel voerde ⁷⁾. In januari van het volgende jaar droeg het echtpaar Hoze de pacht van de molen, stede, hoeve en goederen van Wijnbergen in het dorp Weerde aan een burger van Eindhoven over. Deze goederen waren eigendom van

1) R. 480, f. 168v-171. 2) R. 461, f. 221v-223.

3) R. 462, f. 49v deze hof was reeds in 1550 door het klooster St. Catharinadal verkocht voor een jaarlijkse erfcijns van 4 gl. ¼ st. zie R. 457, f. 80-81. 4) R. 463, f. 188-188v. 5) W. 315.

6) Op 5 jan. 1569 vermaakte zij haar huis aan haar broeders en zusters, die het reeds op 18 apr. 1569 verkochten R. 474, f. 71r+v. 7) R. 807, f. 119.

het Godshuis van Postel, waarvan Lambrecht Hoze, een broer van Anthonis, provisor was¹⁾. Hiermede handelde hij dus enige hangende zaken in zijn geboortestreek af.

Voor zijn apotheek zal hij een huis en winkel gehuurd hebben, mogelijk het later door hem gekochte huis. In ieder geval had hij zich als zelfstandig apotheker gevestigd, want in 1551 kocht hij voor eigen rekening verschillende specerijen voor zijn apotheek uit de nalatenschap van Job van Ruth.

Van de stad Breda huurde hij op 29 mei 1553 voor f 2,- per jaar de stadswal in de Donk achter de Haagdijk met de weg daar beneden gelegen. Het grensde aan zijn eigen hof aldaar. De weg moest hij met twee poorten afsluiten²⁾. In het hof dat hier als begrenzing wordt opgegeven, werd hij eerst op 6 juni 1553 gevest, hierin stond een huisje. De koopsom bedroeg f 160,-³⁾. De stadswal heeft hij vermoedelijk slechts één jaar in huur gehad, want alleen de stadsrekening van 1554 brengt de f 2,- huur in ontvangst. In ieder geval heeft hij die wal nooit langer kunnen huren dan tot in 1560, toen deze als openbare weg in gebruik werd gesteld⁴⁾.

Eerst op 9 januari 1556 kocht hij het huis, hof en erf „den Wynthont” met het gebruik van een daarnaast gelegen gang aan de noordzijde van de Grote Markt (= thans 44). Voor deze koop nam hij een losrente van f 81,- tot zijn last⁵⁾, die hij reeds op 3 augustus 1558 geheel had afgelost⁶⁾.

Van de weduwe van de apotheker Wijnand Michielsz huurde hij in 1557 de hof in de Molenstraat voor f 5,- per jaar en gebruikte die tot in 1559 waarschijnlijk voor het kweken van kruiden⁷⁾.

In de negen jaren dat hij burger van Breda was, had hij reeds — zeker niet alleen omdat hij gezworene van het kramersgilde was⁸⁾ — een zekere bekendheid verworven, waarvan het volgende een duidelijk bewijs vormt. In juli 1559 werd hem van stadswegen verzocht een Mr. Gerrit uit Capelle in de Langstraat aan te bieden de pestlijders in Breda te komen behandelen door „het laten metten vliemen”. Dat de opzet mislukte, was geenszins de schuld van Anthonis, want Mr. Gerrit gaf te kennen, dat hij voor hetzelfde loon dat Breda had aangeboden in Capelle kon blijven⁹⁾.

1) R. 457, f. 12v-13. 2) R. 458, tussen f. 87v en 88 en tussen f. 93v. en 94.

3) R. 548, f. 91. 4) H. 1537, f. 33v. 5) R. 461, f. 5-6; in 1569 behoort hierbij nog een plein en achterhuis zie R. 474, f. 169v-170v; later ook genoemd „den Witten Wynthont” en „(de Witten) Hasewint(hont)”.

6) R. 463, f. 167v-168. 7) W. 181. 8) R. 92, f. 61.

9) H. 1534, f. 127v-128.

Het echtpaar Hoze had behalve Hieronimus nog een zoon Peter, die in 1570 reeds als gehuwd man voorkomt. In dat jaar nam zijn vader voor hem een schuld van ruim f 1204,- op zich. Volgens een provisioneel vonnis van schepenen van Breda d.d. 16 juni 1570 moest Peter deze schuld, waarvoor hij borg gebleven was, voldoen. De twee eerste termijnen van de aflossing van dit bedrag betaalde Anthonis in november en december 1570, de derde en laatste termijn werd door zijn weduwe in 1579 voldaan ¹⁾).

Als apotheker leverde hij niet alleen aan burgers, maar ook aan militairen. Zo hadden in 1571 en 1572 de Spaanse soldaten voor 31½ gld. medicijnen bij hem gehaald ²⁾. Wanneer we mogen aannemen, dat dit bij hem persoonlijk gebeurde en niet bij een eventuele waarnemer voor zijn weduwe, dan moet hij in de eerste helft van 1572 overleden zijn, want zijn echtgenote werd reeds op 18 juni van dat jaar als weduwe vermeld ³⁾.

Anthonis had op 27 aug. 1571 een testament laten opstellen door de pastoor en notaris Anthonis Dhoom ⁴⁾. De inhoud daarvan is bij het ontbreken van het archief van deze notaris onbekend; uit andere stukken blijkt echter dat zijn weduwe in het bezit van alle nagelaten goederen is gebleven ⁵⁾.

(Wordt vervolgd)

-
- 1) R. 475, f. 110v-111v. 2) H. 409a3. 3) R. 477, f. 58v-59.
4) R. 494, f. 155r+v. 5) R. 484, f. 123.
-

AANVULLINGEN VAN OSS (VII,184).

Graaf Raphaël Gastold-Orlowski uit Parijs deelt mij mede, dat blijkens in zijn bezit zijnde aantekeningen, in de St. Jan van Den Bosch een grafzerk ligt, waarop het wapen van Oss staat uitgebeeld. Hiermede zal bedoeld zijn het wapen, dat gereproduceerd wordt in het werk van Dr. C. F. Xav. Smits over de grafzerken van de St. Jan (grafzerk no. 284, p.287), vertonende: drie aanzijnde ossekoppen, geplaatst 1 en 2, met een linkervrijkwartier, beladen met een leeuw.

Aert Stamelaert van Uden was ook nog hofmaarschalk van de Hertog van Brabant en zwanebroeder. Hij overleed in 1447.

Dirc van Steenre (niet van der Schueren), zoon van Godfried (Goyaert) van Oss (leenman van Echternach, wegens 't

patronaatsrecht van het door hem gestichte O.L.V.-altaar in de kerk van Oss en wegens 't patroonaatsrecht van 't door hem begiftigde altaar van het H. Kruis, Maria Magdalena en H. Agatha in die zelfde kerk), had nog drie andere kinderen (1) : *Goyaert van Oss* ; *Lana van Oss*, tr. *Sander van Oy* ; *Luytgart van Oss*, tr. *Henric van Baex de jonge*, allen vermeld in 1395 (mededeling van de heer Ferdinand Smulders). Dirc van Steenre was vermoedelijk de kleinzoon langs moederszijde van een Dirc van Steenre, die volgens zijn zegel van 1328 met een keper cachetteerde (De Raadt, III,470).

Brussel.

B. W. van Schijndel.

1) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1180 (1395), folios 350, 359.

EEN LEUVENSE ERFENIS VAN DE FAMILIE COEREMANS TE BERLICUM (1542).

Gielis Coeremans zn. w. Quinten Coeremans, „woenende tot Berlicum by Tshertogenbossche”, erft met zijne zusters : *Berbel Coeremans*, wed. *Goert de Leeuw* ; *Cathelyne Coeremans*, echtg. *Laureys van de Mortel* ; *Verone Coeremans*, echtg. *Jan Borremans* ; en *Huygha Coeremans*, de goederen van wijlen *Matheus Abba* en *Cathelyne Coeremans* „hunder moy” (= tante), die te Leuven waren gelegen (1).

Brussel.

B. W. van Schijndel

1) G.A. Leuven. Schepenbrieven. Reg. no. 7435, akte dd. 15-5-1542.

MEDEDELING GEMEENTE-ARCHIEF BREDA

In maart 1959 zijn uit het rijksarchief te 's-Hertogenbosch overgebracht naar het gemeente-archief van Breda de rechterlijke en notariële archieven en de doop-, trouw- en begraafboeken van de in 1942 opgeheven gemeenten Ginneken, Bavel en Princenhage. Voor het raadplegen dezer archieven zomede voor het aanvragen van afschriften, uittreksels of fotocopieën daaruit wende men zich dus voortaan tot het Gemeente-archief van Breda, (Stadsarf 2).

VAN TUERENHOUT, MELCHIOR EN ROBERT,
DRIE KWARTIEREN VAN DE STICHTERES VAN HET
BLINDENINSTITUUT „ST. HENRICUS” TE GRAVE

In een der zalen van het Blindeninstituut „St. Henricus” te Grave, waarvan in september a.s. het eeuwfeest gevierd zal worden, hangt een getekende stamboom van het geslacht De la Geneste, links en rechts geflankeerd respectievelijk door de stambomen Van Tuerenhout en Melchior.

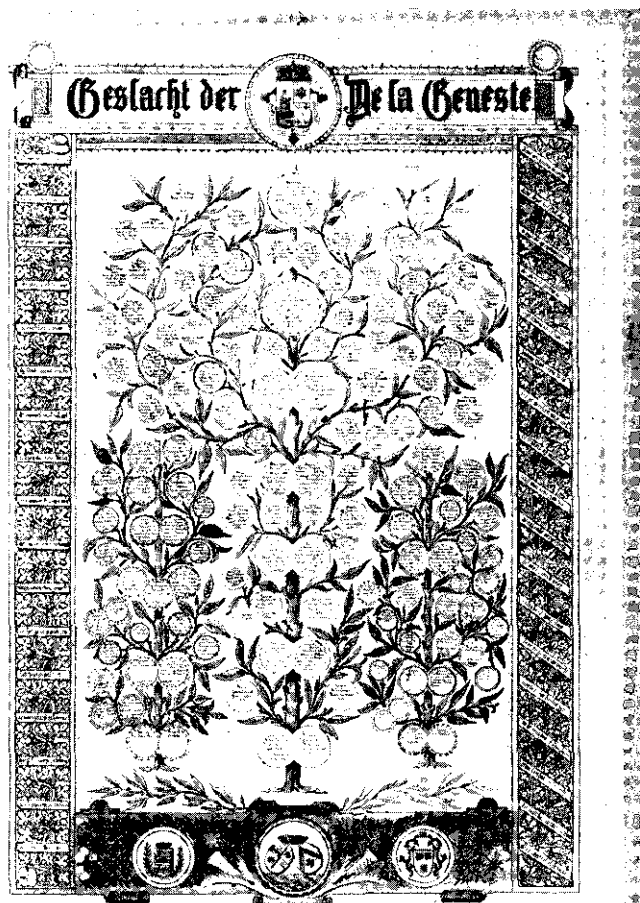
In verband met een publicatie van het geslacht der stichteres werden de op de tekening vermelde feiten gecontroleerd. De controle heeft uitgewezen, dat de samensteller veronderstellingen voor waarheden en een aantal onjuistheden had opgenomen. De onbekende genealoog, waarschijnlijk een der fraters van Tilburg, heeft gebruik gemaakt van een uit omstreeks 1850 daterende genealogie in handschrift, eveneens van onbekend origine. Het geheel eiste derhalve een herziening, waarvan een gedeelte zal volgen, hier en daar met nieuwe vondsten gecompleteerd.

Nu de genealogie De la Geneste met verbeteringen en aanvullingen gepubliceerd is ¹⁾ volgen in deze en volgende afleveringen de bewerkingen van de flankerende stambomen met toevoeging van enkele generaties van het geslacht Robert, zijnde het vierde kwartier van de stichteres van het blindeninstituut, Mej. Henriëtte De la Geneste, wier kwartierstaat men ook nog in deze jaargang zal kunnen aantreffen.

De fragmenten maken in het geheel geen aanspraak op volledigheid, want van leden van deze geslachten, die niet in relatie met de familie De la Geneste stonden, zullen nog vele gegevens ontbreken. Voor aanvullingen houdt ondergetekende zich aanbevolen.

Daar, waar op bovengenoemd handschrift en op de getekende stamboom namen en data vermeld staan, welke niet in de voor handen zijnde bronnen geverifieerd konden worden, zijn deze respectievelijk van een * en een † voorzien. Ingeval beide bronnen overeen stemden, werd het oudste handschrift gevolgd. Waar feiten en data niet verantwoord worden, zijn deze ontleend aan doop-, trouw- en begraafboeken of aan de registers der Burgerlijke Stand.

1) Numaga VI (1959), blz. 52 e.v.

STAMBOOM VAN HENRIETTE DE LA GENESTE

(Cliché welwillend door de redactie van „Numaga” beschikbaar gesteld)

VAN TUERENHOUT

Op genoemde stamboom Van Tuerenhout vindt men als stamvader een zekere Laurentius van Tuerenhout. Zijn zoon heet hier Bartholomeus, gehuwd met Elisabeth Ermers.

Bij een archiefonderzoek naar dit echtpaar bleek, dat de echtgenote geen Elisabeth, doch een Gertrudis Ermers was en dat dit paar in 1702 te Tilburg gehuwd is. De aantekening vermeldt, dat Bartholomeus — geboren in 1677 — uit Oisterwijk afkomstig was, waar echter zijn ouders niet gevonden werden. De stamboom vermeldt als zodanig Laurentius en Adriana van Batenborgh, maar dit paar huwt te Grave eerst in 1706 !

Een Laurens van Turnhout is te Grave gereformeerd gedoopt op 12 okt. 1670, als zoon van Gerrit en Trijntje Gerrits. Deze Gerrit is hoogstwaarschijnlijk identiek met Gherit Aertsen van Turnhout, die in 1663 te Grave koning van het Schuttersgilde was. De plaat, die hiervan getuigt, bevindt zich in het gemeentehuis te Grave.

Naam :

Reeds bij de eerste generaties treft men de naam als van Tu(e)renhout aan, terwijl ook een enkele maal van Turnhout wordt geschreven. Ongetwijfeld heeft de naam haar herkomst te danken aan de stad in de Kempen. Ook later blijkt het geslacht relaties met Turnhout te hebben.

Wapen :

Het wapen komt voor op een waterverf-tekening, die vervaardigd werd ter gelegenheid van het huwelijk van Willem van Tuerenhout en Anna De la Geneste, 26 juli 1758. Ook een zegelstempel²⁾ uit dit geslacht vertoont dit wapen, dat als volgt beschreven zou kunnen worden :

Op een zilveren veld een zwarte dubbele adelaar. Helm. Dekkleden en wrong van zwart en zilver. Helmteken een zwarte dubbele adelaar.

Fragment genealogie :

- I. Bartholomeus van Tu(e)renhout, geb. circa 1677 Oisterwijk, overl....

In 1694 was hij student aan de universiteit van Leuven³⁾.

2) Coll. van Leersum, Eindhoven.

3) De Brabantse Leeuw VII (1958), blz. 68. Hier wordt tevens melding gemaakt van een Adrianus van Tuerenhout, student in 1695, eveneens uit Oisterwijk afkomstig. Het is niet onmogelijk, dat dit een broer van de stamvader is.

Huw.procl. 3 nov., huw. 21 nov. 1702 Tilburg (Schepenen) (Joannes Ermers, grootvader van de bruid) met *Gertrudis Ermers*, ged. 31 aug. 1683 Tilburg (Joannes van Geldorp i.p.v. Joannes Ermers en Barbara van den Heuvel), dr van Andreas, burgemeester van Tilburg, en Margaretha Lemnius, overl.

Bij haar huwelijk was zij woonachtig aan de Heuvel te Tilburg.

Uit dit huwelijk :

a. *Vincentius*, volgt II.

b. *Elisabeth*, ged. 15 juli 1705 Oisterwijk (Joannes van Rijckevorsel, „Dominus medicus” en Maria van Esch „filia deo devota”), overl. 1 mrt †, begr. 4 mrt 1748 Turnhout.

Huw. 15 jan. 1731 Turnhout (Josephus Loyens en Joannes Pauwels) met

*Joannes Baptist Robert*⁴⁾, ged. 27 febr. 1706 Turnhout (Joannes Baptist Robert en Anna Brouwers), zn van Petrus en Joanna Maria van Eijnde, begr. 1 apr. 1762 Turnhout.

Op 22 juni 1765 werd een magescheid opgericht betreffende de nalatenschap van dit echtpaar⁵⁾.

c. *Margaretha Clara*, ged. 3 jan. 1707 Oisterwijk (... Clomp en Maria van Tuerenhout), begr. 24 jan. 1788 Turnhout. In 1791 blijken haar erfgenamen te zijn :

1. Maria Barbara Robert, gehuwd met Adriaan Michielse te Turnhout,

2. Anna Gertrudis Robert, overste van het Begijnhof te Turnhout,

3. Clara Maria Robert, gehuwd met Antonius Bartholomeus De la Geneste te Nijmegen,

4. Wilhelmus van Tuerenhout te Grave,

5. Joachim Melchior, gehuwd met Henrica van Tuerenhout⁶⁾.

1e Huw. 23 apr. 1731 Turnhout (Joannes Baptist Robert en Josephus Loyens) met

Joannes Baptista Janssens, overl. 5 nov. 1764 Arendonk⁷⁾.

Hij was secretaris van Arendonk. Als doopgetuige trad hij 15 nov. 1734, 28 nov. 1735 en 11 apr. 1738 te Turnhout op. Voorts werd hij 2 juni 1735 en 24 sept. 1758 te Grave vervangen.

4) Vgl. Fragm. Robert, in een der volgende afleveringen.

5) Vgl. Bijlage, in een der volgende afleveringen.

6) Archief Turnhout, dossier 157.

7) Medegedeeld door de heer J. Goris te Arendonk.

2e Huw. 10 dec. 1766 Turnhout (Gerardus Verhoeven en Franciscus Wouters) met dispensatie in de derde en vierde graad met *Dominicus Laurentius Verhoeven*.

Hij was notaris te Turnhout⁸⁾. Op 27 aug. 1765 was hij te Turnhout huwelijksgetuige en als doopgetuige werd hij 29 juni 1773 te Nijmegen vervangen.

- II. *Vincentius van Tuerenhout*, ged. 27 jan. 1704 Oisterwijk (R. A.D. Joes Hermers (= Ermers) en Margaretha Hermers) overl. 21 okt. †, begr. 24 okt. 1768 in de kerk te Grave.

Hij was koopman in wijnen te Grave⁹⁾. Als doopgetuige trad hij op te Tilburg op 29 aug. 1730, werd vanaf 15 nov. 1734 tot 22 febr. 1743 viermaal te Turnhout vervangen en trad vanaf 17 april 1757 tot 5 febr. 1762 vele malen te Grave als zodanig op.

Huw. procl. 25 mei Beers en Grave, huw. 10 juni 1725 Grave¹⁰⁾ (Caspar Coebergh en Henrica Huberts) met *Joanna Maria Bloemaerts*, ged. dr van Wilhelmus en Henrica van Elderom, overl. 9 jan. †, begr. 12 jan. 1781 in de kerk te Grave in graf 127¹¹⁾.

Zij trad op als doopgetuige te Turnhout 17 mei 1744, vanaf 27 aug. 1763 tot 9 juli 1769 driemaal te Grave, terwijl ze op 9 nov. 1767 te Nijmegen vervangen werd. Het echtpaar kocht 8 nov. 1742 van Jan Claessen, wedn van Christina Romnier, echtgenote van Maria Hendriks; Jacob Verlingh en Elisabeth Jans, echtelieden; en Rombout en Johanna Jans, meerderj. kinderen, een huis met landerijen te Escharen voor 55 gld.¹²⁾. Verder bezat het echtpaar roerende en

8) Medegedeeld door de heer Raym. Peeters, stadsarchivaris te Turnhout. Als standplaats van benoeming wordt 2 febr. 1766 opgegeven Antwerpen. (L. Galesloot, *Inventaire du notariat général de Brabant et des protocoles qui y ont été réunis, suivi des inventaires des protocoles de notaires de l'ancien*, Bruxelles, 1862, p. cxxxi).

9) Not. Arch. Nijmegen, not. A. van Daalveld, inv. nr. 293.

10) Plechtigheid verricht door Johannes Franciscus Bloemaerts, vanaf 1725 pastoor te Escharen.

11) „Een sark, lank agt voeten, twee duym, breed vijf voeten, leggende bij de deur daar men uit de kerk in de Gebrooken Kerk gaat, naast dien sark waar die geharnaste mannen op gehouwen sijn”. Als eersten staal vermeld Jan Blomarts (de Oude), overl. 18 okt. 1598 en Heilwig Ravens, zijn huisvrouw, 1 mrt. 1604, waarna nog enige leden van dit geslacht, totdat Joanna Maria Bloemaerts er op 12 jan. 1781 in begraven werd. Vgl. J. Verzijl, *Genealogie Bloemarts in De Limburgse Leeuw I* (1952/53), blz. 141. Een verband met dit geslacht kon niet aangetoond worden.

12) Arch. „De Wijnberg”, Grave. Hier berusten nog enkele akten, die mogelijk op hetzelfde huis betrekking hebben: dd. 7 mei 1622, 27 sept. 1700 en 25 jan. 1701.

onroerende goederen te Oisterwijk, Haaren en Enschoot¹³⁾. Het kocht met Barbara Ermers, weduwe van Theodorus Gijsbertus Ermers, te Grave bezittingen uit de nalatenschap van Margaretha Lemnius, weduwe van Andreas Ermers¹⁴⁾. Uit dit huwelijk :

a. *Henrica Gertrudis Joanna*, geb. †, ged. 2 apr. 1726 Grave (doopget. niet vermeld), overl. 5 mrt †, begr. 7 mrt 1792 in de kerk te Grave in graf 135¹⁵⁾.

Huw. procl. 4 juni, huw. 20 juni 1756 Grave (Wilhelmus van Tuerenhout en Wilhelmina Ermers) met dispensatie in de derde graad met

*Joachim Andreas Melchior*¹⁶⁾, geb. †/ged. 30 november 1729 Grave (Henricus van Elderom i.p.v. R.D. Petrus van Elderom, pastoor te Vaassen, en Theodora Dirckx i.p.v. Aldegonda de Meuse), zn van Caspar en Joanna Catharina van Elderom, overl. 10 okt. 1815 in de pastorie te Wanroy.

Hij was koopman van beroep.

b. *Gertrudis*, geb. †/ged. 17 sept. 1727 Grave (Tilmannus Ermers en Hendrina Bloemaerts), begr. 31 mei 1782 in de St.-Stevenskerk te Nijmegen.

Uit het feit dat zij te Nijmegen op 13 mei 1782 als doopget. vervangen werd, terwijl haar echtgenoot wel als zodanig optrad, zou men wellicht mogen afleiden, dat zij drie weken voor haar overlijden reeds ongesteld geweest is.

1e Huw. procl. 12 nov., huw. 26 nov. 1752 Grave (Gerardus van Waaraay en Henrica van Tuerenhout) met *Gerardus van Elsenbroek*¹⁷⁾, geb./ged. 20 okt. 1723 Nijmegen (Jesuiten) (R.D. Petrus Hagens, Gertrudis van Rijsewijk en Gerarda Gerrits dicta Menius), zn van Thomas en Wilhelmina Hagens, begr. 29 mrt. 1776 Nijmegen. Voor notaris van Daelveld te Nijmegen machtigt dit echt-

13) Not. Arch. Nijmegen, not. A. van Daalveld, inv. nr. 293.

14) Not. Arch. Grave, not. H. Bernts, inv. nr. 2265, dd. 22 mei en 25 juni 1733; inv. nr. 2266, dd. 6 juli 1734. Vgl. ook not. F. H. van Engelen, inv. nr. 2276, dd. 27 aug. 1743.

15) „Een grafstede van Steenen, Leggende agter de pylaar, die agter de advocatenbank staat na agterdeur van de Kerk”. Als eerste werd hierin begraven J. Melchior in 1739. Dit was het familiegraf der Melchiors. Momenteel dient de steen tot putdeksel.

16) Vgl. Fragm. Melchior, in een der volgende afleveringen.

17) A. R. M. Mommers, Brabant van Generaliteitsland tot gewest, Nijmegen, 1953, dl. II, blz. 376. Hier wordt een biografie gegeven van een persoon, die een kind van dit echtpaar zou zijn. Dit is zeer twijfelachtig. Volgens br † is het huwelijk „improles”.

paar op 6 juni 1769 de koopman Andreas Ermers te 's-Hertogenbosch inzake de nalatenschap van Vincentius van Tuerenhout¹⁸⁾.

2e Huw. procl. 25 mei (Sponsi Peter Hengst, sponsae Joanna Maria van Verssen, consensus matris), huw. 10 juni 1777 Nijmegen (Jesuiten) (Joannes Franciscus Hengst en Dorothea Hengst) met

Jacobus Hengst¹⁹⁾, geb./ged. 23 Febr. 1724 (Augustijnen) (Joannes Hengst en Petronella Hengst), zn van Joannes Franciscus en Theodora Speet, begr. 11 aug. 1783 in de St-Stevenskerk te Nijmegen.

Van beroep was hij wijnkoper.

c. *Bartholomeus Christianus*, geb. †/ged. 25 dec. 1729 Grave (Joes van Elderom en Barbara Ermers i.p.v. Margaretha Ermers) overl. 1730 Grave †.

d. *Bartholomeus Guilielmus*, geb. 9 juli †, ged. 15 juli 1732 Grave (Gerardus Verheijen en Barbara Ermers i.p.v. Dom. Joes van Elderom, „officialis” en Margaretha Lemnius) overl. †/begr. 26 apr. 1734 Grave.

e. *Wilhelmus Joannes Franciscus*, volgt III.

18) Not. Arch. Nijmegen, not. A. van Daalveld, inv. nr. 293.

19) Dit huwelijk wordt in br † niet vermeld. Opmerkelijk is dat in notariële akten te Nijmegen betreffende het echtpaar De la Geneste — Robert in 1769 en 1771 zowel Gerardus van Elsenbroek als Jacobus Hengst als getuigen vermeld worden.

Nijmegen, St.-Jacobsaan 210

N. A. Hamers

(Wordt vervolgd)

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel.*

Wij zullen thans trachten de Pelgrom's te behandelen, die uit het geslacht van Driel stammen. Zij voerden oorspronkelijk: van goud een heraldieke adelaar van keel; soms was het schild van zilver. Balen, die een familie van Driel behandelt, die het zelfde wapen voert, vermeldt hen echter niet¹⁾. De eerste die een genealogie van dit geslacht samen stelde was de Bossche kroniekschrijver „heer en broeder” Simon Pelgromius²⁾. Hij verwarde echter de Pelgrom's van Driel met de Pelgrom's de Bye (stammende uit het zeer oude geslacht de Bye, dat ver-

schillende leenmannen van de Hertog van Brabant telde en vele leengoederen o.a. te Drunen bezat, w.o. het goed „Ter Voirt”). Daar de beide familie's Pelgrom al spoedig „van Driel” en „de Bye” lieten vallen, werd het voorbeeld van Pelgromius nog door verschillende schrijvers in Taxandria gevolgd. Totdat wijlen jhr. Beelaerts van Blokland (in Taxandria; 1906, 102) aangaf hoe dat men deze twee verschillende familie's, die wel aan elkaar verwant waren, maar geen gemeenschappelijke stamvader hadden, uit elkaar moest houden. Dat neemt niet weg, dat sommige Belgische nakomelingen nog altijd een stamboom bezitten, die aanvangt met: „I. *Godfried Pelgrom*, enterré à Bois-le-Duc dans l' église de St-Jean en 1367 — marié en son vivant à *Cornélie de Buck*, morte et enterrée à Bois-le-Duc dans le tombeau des Pelgrom en 1353”. In het geheel worden daar dan niet minder dan twintig generaties Pelgrom behandeld³⁾. Bovendien bezit een Antwerpse familie, die langs vrouwelijke lijn uit dit geslacht stamt, een adelsdiploma op perkament en een geauthentificeerde vertaling daarvan⁴⁾. Hieruit ziet men, dat hun wapen „vermeerderd” was, en wel op de volgende wijze: gevierendeeld: 1. van zilver een adelaar van keel, geklauwd en gebekt van azuur; 2. van zilver twee tegenover elkaar staande wezels van keel; 3. van zilver drie achtpakige wielen van sabel, geplaatst 2 en 1; 4. van goud een uitgerukte den van natuurlijke kleur. Wapenkleden: rechts: van keel en zilver; links: van azuur en zilver. Aanzien de helm: gekroond. Helmtaken: een uitkomende pelgrim met lange haren en baard, gekleed van sabel, geborduurd van goud; met een hoed van sabel, beladen met St. Jacobsschelpen; houdende een pelgrimsstaf tussen zijn beide handen⁵⁾. Rietstap vergist zich, waar hij als plaats van herkomst „Vlaanderen” vermeldt (II, 404). Dit moet natuurlijk Brabant zijn. Nu vinden wij het bewijs, dat tijdens het oud regiem dit laatste wapen door de Antwerpse Pelgrom's werd gevoerd. De Bossche Pelgrom's bleven echter blijkens hun schepenzegel het simpele wapen van Driel voeren. Alleen vindt men een afgesleten grafsteen Pelgrom in de (thans Hervormde) Bredase kerk, die het gevierendeeld wapen Pelgrom vertoont⁶⁾. Wij hebben persoonlijk getracht de inschrijving van bovengemeld diploma te Wenen te ontdekken, doch zonder resultaat. Ook in Spanje (Simancas) was van deze patentbrief geen spoor te vinden. Wel schijnt er in 't Prado te Madrid een door Velasquez geschilderd portret van een Pelgrom aanwezig te zijn⁷⁾. Taxandria vermeldt echter dit diploma reeds in 1897 (blz. 49). De hier behandelde Pelgrom's waren aanvankelijk goudsmiden (XIVe en

XVe eeuw). Zij verrichtten tevens belangrijke geldtransacties. Daarna treft men hen aan als schatrijke kooplieden te 's-Hertogenbosch (XVe en XVIe eeuw) en te Antwerpen (XVIe tot XVIIIe eeuw). Hun fortuin werd echter een goede anderhalve eeuw geleden opgeslorpt door het faillissement van de „Banque de Proli” (van hunne verwanten de graven de Proli) te Parijs. Behalve de Pelgrom's van Driel en de Pelgrom's de Bye, vond men in Brabant nog de wijnkopers Pelgrom, die men vooral te Antwerpen en te Lier aantrof en die van Keulen afkomstig waren. Zij voerden: een keper, vergezeld van drie pelgrimstaven. Dan was er nog een Kempische familie Pelgrom (oorspronkelijk Pelgrim geschreven), die een haas in haar wapen voerde, vooral te Herenthals en te Geel voorkwam (XIVe en XVe eeuw), en waarvan zich eveneens een tak naar Antwerpen had verplaatst, die aldaar reeds in de XVIe eeuw gegoed was.

Wij vangen thans aan met de oudstbekende van het onderhavige geslacht, die zich noemt:

- I. *Pelgrom van Driel*, geb. omstr. 1320, vermeld 's-Hertogenbosch 1368, tr. *Aleyt van Teeffelen*, dr. Gerard van Teeffelen van Os en Aleyt N.⁸), waaruit:
 1. *Dirck Pelgrom van Driel*, vermeld 1368⁹) (misschien is hij dezelfde als Dirck van Driel, die in 1399 te 's-Bosch wordt vermeld en gehuwd was met Hadewich Jan Zeris van Erp, waaruit Dirck van Driel, tr. Sophie Aertsdr. Donckers, die een zoon hadden, Zeger van Driel, gehuwd met Arnolda Joostdr. Eynthouts, die te Nederwetten „Het Huys die hoeve ten Roode” bezaten (1516)¹⁰).
 2. *Aleyt Pelgrom van Driel*, vermeld 1368¹¹).
 3. *Claes Pelgrom van Driel*, absent 1368¹²) (misschien is hij dezelfde als Claus Pelgrom, die in 1425 te Antwerpen als overleden staat aangegeven. Hij was gehuwd met Lysbeth Gielisdr. Rops, waaruit een dochter, Lysbeth Pelgrom, echtgenote van Jan Kemp¹³).
 4. *Elisabeth Pelgrom van Driel*, vermeld 1368¹⁴).
 5. *Yda Pelgrom van Driel*, vermeld 1368¹⁵).
 6. *Johan Pelgrom van Driel*, vermeld 1368¹⁶).
 7. Gerard, die volgt II.
- II. *Gerard Pelgrom van Driel*, geb. omstr. 1350, vermeld 1368, goudsmid te 's-Hertogenbosch¹⁷), tr. N.N., vermeld 1444¹⁸), waaruit:
 1. *Pelgrom*, die volgt III.
 2. *Dirck van Driel*¹⁹).
- III. *Pelgrom van Driel*, geb. omstr. 1380, goudsmid te 's-Herto-

- genbosch (1429), † v. 1435 ²⁰), tr. N.N., waaruit :
1. *Gerard*, die volgt IV.
- IV. *Gerard Pelgrom*, geb. omstr. 1410, goudsmid „op den Huls” te 's-Hertogenbosch (1451-1454) ²¹), tr. 1. *Crispine Vosberg*, † v. 1459, dr. Baudewijn en Zwevelde N. ²²), tr. 2. *Elisabeth Reiniersdr. Loden*, wed. Thomas Rutgersdr. Koude ²³), waaruit : uit eerste huwelijk :
1. *Pelgrom Pelgrom*, priester, lid van de Illustre O. L. V.-broederschap te 's-Bosch, woonde in de Peperstraat aldaar (1490), † v. 1516 ²⁴);
uit tweede huwelijk :
 2. *Henric*, die volgt V.
 3. *Aert Pelgrom van Driel*, goudsmid te 's-Hertogenbosch, † v. 1504 ²⁵), tr. *Lutgard Henricsdr. Pauweter* ²⁶), waaruit :
 - a. *Peregrinus Pelgrom*, vermeld 1504 ²⁷);
 - b. *Elisabeth Pelgrom*, vermeld 1504, tr. *Jan van Paeschen* ²⁸);
 - c. *Christina Pelgrom*, tr. *Gerard Bernardsz. Pasch*, vermeld 1504 ²⁹).
- V. *Meester Hendric Pelgrom*, geb. omstr. 1440, schepen (1489-1490) en secretaris van 's-Hertogenbosch, lid van de Ill. O. L.V.-broederschap, afgevaardigd door zijn stad naar Wijk-bij-Duurstede, waar de vertegenwoordigers van Brabant en Gelder bij de bisschop van Utrecht vergaderd waren ; begaf zich tweemaal in 1504 met een verzoekschrift naar de Koning (Brussel en Gent), bezit de hoeve „Ter Vloet” te Deurne, † v. 1514 ³⁰), tr. *Elisabeth Witmers* (van Witmeer), dr. Jan Witmers, schepen van 's-Hertogenbosch ³¹), waaruit :
1. *meester Peter Pelgrom*, notaris en secretaris van 's-Bosch (1555) ³²), tr. *Mechteld de Bie*, dr. meester Hendrick de Bie, apotheker te 's-Bosch, en Elisabeth Jacobsdr. Heymans ³³), waaruit : a. *Elisabeth Pelgrom*, vermeld 1574 ³⁴); b. *Christina Pelgrom* ³⁵); c. *Marie Pelgrom*, tr. *Dirck Janszn. Hoppenbrouwer* ³⁶).
 2. *Frans*, die volgt VI.
 3. *meester Henrick Pelgrom*, priester, kannunik en cantor van de St. Janskerk te 's-Bosch (1532-1551), † 21-7-1556 en begraven in de cathedraal ³⁷).
 4. *Gerard Pelgrom*, tr. *Catharina van Buedel*, dr. Goyaert Dirck Tielmans van Buedel en Aleyt N. ³⁸).
 5. *Elisabeth Pelgrom* ³⁹).
 6. *Christina Pelgrom*, tr. *Gerard van den Hovel*, † voor 1521 ⁴⁰).

7. *Joanna Pelgrom* ⁴¹⁾.

8. *Henrica Pelgrom*, vermeld 1501 ⁴²⁾.

- 1) Mathys Balen. Beschrijvinge der stad Dordrecht. Biz. 1045.
- 2) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1350 (1547), folio 253. Hij is ook de samensteller van de genealogie Pelgrom de Bye, die des tijds in het bezit was van Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt.
- 3) In het bezit van generaal Louvau te Brussel. Op het Stadsarchief van Antwerpen berusten verscheidene aantekeningen betreffende dit geslacht in de Collectie van genealogische nota's van Archivaris Bisschops.
- 4) In het bezit der familie Claasen te Antwerpen. De copie van het diploma van 1 Januari 1577 en van de verklaringen van echtheid berusten op het Stadsarchief. 5) Tax. 1897, 49.
- 6) G.A. Breda. Verzameling van grafschriften der Groote Kerk te Breda. Idem. Vestboek no. 809, folio 112verso, 23-4-1556, folio 175 (1556). JAN JACOB PELGROM, geboren van 's-Hertogenbosch en wonende tot Breda (1556).
- 7) Mededeling van de Heer Marcel Pelgrom te Brussel.
- 8) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt. Verzameling van Oorkonden betreffende 's-Hertogenbosch; I, 39. Misschien was hij de zoon van DIRC HEYMERIC JANSONE VAN DRIEL, die nog in 1372 te 's-Hertogenbosch wordt vermeld. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1175 (1368-1372), folio 97, 3-10-1368. 9) Ibidem. Idem.
- 10) Idem. Reg. no. 1200, folio 260verso, 8-8-1429; no. 1240 (1470), folio 246verso; no. 1288 (1516), folio 280.
- 11-12) Idem. Reg. no. 1175 (1368-1372), folio 99.
- 13) Antwerps Archievenblad. XXVII, 397, 7-3-1425. Vidimus van schepenbrief dd. 1-9-1422.
- 14-16) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1175 (1368-1372), folio 99.
- 17) Ibidem. Folio 97, 3-10-1368; no. 1210 (1439), folios 155verso-156.
- 18-19) Idem. Reg. no. 1215 (1444), folio 211.
- 20) Idem. Reg. no. 1195 (1424), folio 204; no. 1200, folio 167, 7-2-1429; no. 1266 (1497), folio 71. In 1497 wordt vermeld Herman zn. w. Dirc Henric Pelgroms van Dryel. Tax. 1906, 104.
- 21) Ibidem. Idem. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1225 (1454), folio 26; no. 1222 (1451), folios 61verso-62; no. 1230, folio 330verso, 4-9-1459, folio 346verso, 14-12-1459; no. 1235 (1465), folio 110verso; no. 1239 (1469), folio 245verso; no. 1240 (1470), folios 2, 12.
- 22) Idem. Reg. no. 1222 (1451), folios 61verso-62; no. 1235 (1465), folio 134.
- 23) Idem. Reg. no. 1251, folios 594-594verso, 11-5-1481; no. 1320, folio 330verso, 4-9-1459, folios 336, 349. Tax. 1906, 104. Gens Nostra. XI, 50, 52.
- 24) A. Godshuizen 's-Bosch. Rekeningen van de H. Geest. Reg. no. 413 (1489/1490); no. 414 (1493-1494). R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1235 (1465), folio 110verso; no. 1239 (1469), folio 245verso; no. 1240 (1470), folio 67verso; no. 1260 (1490), folio 423.
- 25-26) Idem. Reg. no. 1235 (1465), folio 110verso; 1239 (1469), folio 245verso; no. 1240 (1470), folio 40verso; no. 1241 (1471), folio 130; no. 1272, folio 445, 30-10-1504. 27) Idem. Reg. no. 1270, folio 445, 30-10-1504.
- 28-29) Ibidem. Idem. Tax. 1906, 104.
- 30) Hij wordt in het diploma genoemd „l'illustre Henri Pelgrom", ten dienste van Maximiliaan I en van Maximiliaan II. Van deze diensten, die eventueel financieel moeten zijn geweest, is mij uit de diverse archieven niets gebleken. Zijn zilveren schepencachet (no. 1489) bevindt zich op het

stadsarchief te 's-Hertogenbosch. Het vertoont de adelaar. Zijn zegel bevindt zich in het archief van het Bossche Weeshuis (no. 1131). Tax. 1903, 279 (waar men hem een verkeerde echtgenote geeft). R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1251 (1481), folios 474, 594verso. In 1481 verschijnt te 's-Hertogenbosch: Hillegonda, wed. Henric van Dryel; no. 1253 (1483), folio 272verso; no. 1268 (1499), folio 2; no. 1270 (1501), folios 28 verso, 67-verso; no. 1282 (1511), folio 136verso.

31) Idem. Reg. no. 1235 (1465), folio 110verso; no. 1239 (1469), folio 275verso. Tax. 1906, 194. Zij had twee zusters: Catharina Witmers, tr. Lambert de Wolf en Mechteld Witmers, tr. mr. Claes Kuyst.

32) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1290 (1517), folio 46; no. 1295 (1520), 25 verso. Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt. Oude Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch. II, 199.

33) Kon. Bib. Brussel. Cab. des Ms. Fonds Houwaert. Ms. no. III6511, 23-27. Hare broeders en zusters waren: mr. Henric de Bie; Frans de Bie, apotheker, tr. Joanna Spyckers, dr. Claes Spyckers en Cathalyn van Zutphen; Elisabeth de Bie, tr. Jan van Herlaer, zn. Mathys van Herlaer, koopman in „De Gulden Swaen” te 's-Bosch, vaandrig van den Ouden Voetboog, en Geertruyd de Bruyn; Joanna de Bie; Maria de Bie, tr. Willem van Riel. Deze de Bie's behoorden tot het geslacht Pelgrom de Bye.

34) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt; o.c. II, 199.

35) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1480 (1607-1698), folio 367. 36) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt; o.c. II, 199.

37) Tax. 1906, 104. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1318 (1532), folio 326; no. 1322 (1534), folio 318verso; no. 1437 (1540), folio 139.

38) G.A. Antwerpen. Prot. not. 's-Hertogen senior. no. 2039, folio 96, 16-9-1549. Idem. Weesmeesterkamer. Reg. no. 54, no. 10, 6-9-1584. Zij hadden vermoedelijk twee kinderen: 1. JAN PELGROM, geb. 's-Bosch, wonende te Hamburg, leed schipbreuk nabij het eiland Borkum en werd op 8-11-1582 te Embden (Duitsland) begraven, tr. JOANNA JANSEN, geb. 's-Bosch, dr. Jacob Jansen, waaruit: a. JOUFFROUWE CATHARINA PELGROM, vermeld 1584; b. JAN PELGROM, vermeld 1584; 2. JACOB PELGROM, geb. 's-Bosch, tr. Antwerpen (O.L.V.), 27-11-1574 APPOLLONIA HERSCAP, waaruit geb. Antwerpen en ged. O.L.V.: a. GERARD PELGROM, ged. 19-9-1575; b. CATHERINA PELGROM, ged. 2-5-1588.

39-40) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt; o.c. III, 401.

41) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1312 (1529), folio 208.

42) Idem. Reg. no. 1271 (1501), folio 376verso.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

(Wordt vervolgd)

RECTIFICATIE.

In de mededeling omtrent de overbrenging naar het gemeentearchief van Breda van rechterlijke en notariële archieven en doop-, trouw- en begraafboeken van de in 1942 opgeheven gemeenten Ginneken en Bavel en Princenhage, in ons vorig nummer, zou door het wegvallen van het voegwoord *en* tussen Ginneken-Bavel de verkeerde conclusie kunnen worden getrokken dat het hier de archieven betreft van drie verschillende gemeenten.

Het zijn echter de archieven van twee gemeenten: Ginneken (waarbij Bavel behoort) en Princenhage. *Red.*

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 95)

Adriaen van Vosholen huurde voor zijn apotheek m.i.v. 24 juni 1551 (St. Jansdag) voor f 54,- per jaar een gedeelte van het huis en erf „de Helm” aan de Grote Markt (= thans 24) ¹⁾. Andere gegevens over hem zijn niet gevonden.

Symon Symonsz van Ruth was een neef van de apotheker Job van Ruth en kwam na diens overlijden in 1551 naar Breda om diens weduwe bij de voortzetting van de apotheek de behulpzame hand te bieden. Na zich overtuigd te hebben, dat het mogelijk was deze apotheek later zelf voort te zetten, kocht hij op 11 december 1553 het burgerrecht van Breda ²⁾.

Omstreeks oktober 1557 na het overlijden van genoemde weduwe huurde hij die apotheek dan ook en was hiermede de derde apotheker in dat pand. Uit de nagelaten boedel van Jobs weduwe kocht hij „cruyt, suyker ende andere specerije” en verkreeg daaruit enige legaten.

Nu hij zich zelfstandig gevestigd had, huwde hij met Anne Frans Anthonisz dochter ³⁾. Op 24 juni 1558 huurde hij ook nog de grote hof in de Molenstraat uit de nalatenschap van de weduwe van Wijnand Michielsz. Voor de beide huren — de apotheek aan de Grote Markt en de hof in de Molenstraat — betaalde hij tezamen f 36,— per jaar. Lang heeft hij er echter niet van geprofiteerd, want hij overleed reeds in de tweede helft van 1558 ⁴⁾.

Dyrck van den Dal vinden we slechts op 10 maart 1562 vermeld, toen op zijn hof en erf in de Akkerstraat voor een schuld van f 160,— beslag werd gelegd ⁵⁾. Mogelijk is hij identiek aan de Dierick van Dale, die in 1573 huurder was van een huis aan de oostzijde van de Grote Markt naast het huis „den Helm” ⁶⁾.

1) R. 456, f. 143v-144v; 2) H. 703, p. 39;

3) Tussen 5 aug. 1577 en 27 mei 1588 zie R. 462, f. 146v-147 en R. 463, f. 117-118v; 4) W. 181;

5) R. 467, f. 54, hij kocht deze hof van de executeur-test, van Balthazar Masschereel, priester, die 9 jan. 1559 overleed; 6) R. 467, f. 172-173;

Wouter Jan Woutersz van Deurne, (Duern), was een zoon uit het tweede huwelijk van de chirurgijn Jan Woutersz van Deurne en Agnes Goossen Buysen, een zuster van de apotheker Anthonis Goossen Buysen. De eerste maal vinden we hem genoemd op 24 oktober 1562, toen hij tezamen met zijn moeder, die weduwe was, en tevens optredend voor de overige kinderen, een akkoord aanging met de bewoner van het pand „de Zonne” aan de Grote Markt, dat ten noorden grensde aan hun huis „t Pater Noster” 1). Wouter zal toen ongeveer 25 jaar geweest zijn.

Enige jaren later is hij getrouwd met Margriet Melchior Veris dochter. Vóór het aangaan van zijn huwelijk ontving hij van zijn moeder met toestemming van de andere kinderen uit de gemeenschappelijke goederen een hof en erf in de Akkerstraat op de hoek van de Keizerstraat. Na haar overlijden zou hem daarvoor echter bij de deling van de nalatenschap f 80,— op zijn aandeel in mindering worden gebracht 2). Deze hof en erf, waarop hij intussen een huisje had laten bouwen, verkocht hij 18 maart 1577 3) en kocht twee weken daarna een erf van 40 roeden, genaamd „d’Bijlken”, gelegen buiten de stad „achter de nonnen” (= thans nabij de Lovensdijk 4).

In 1579 en 1581 verwierf hij door koop enkele bezittingen in de Doelstraat (= thans Zwaanstraat). In het eerste jaar een hof en erf met een speelhuisje daarin, dat ten westen aan de oude vesten en ten noorden aan de nieuwe vaart grensde 5) en nog een hof en erf. De koopsom voor het laatste bedroeg f 129,— 6). In 1581 kocht hij aldaar nog een huis, erf en hofje voor f 73,— 7). Al deze bezittingen grensden aan elkander.

Bij de deling van de nalatenschap van zijn moeder in 1580 verkreeg hij, behalve hetgeen hem reeds ten huwelijk gegeven was, nog een jaarlijkse erfrente van 4 gld. 4 stuiver 8).

Evenals andere apothekers in die tijd vestigde hij zich aan de Grote Markt. Aanvankelijk in het huis van zijn ouders, doch in 1579 blijkt, dat hij een huis had gehuurd aan de noordzijde van de Markt (thans Reigerstraat) naast het huis „den Oort” 9).

Na de furie van Haultepenne in 1581, waarmede Breda in Spaanse handen viel, verliet hij de stad. Mogelijk had hij bij de

1) H. 1910 b, f. 15v en R. 440, f. 167v; 2) R. 472, f. 68v-69;

3) R. 481, f. 51; 4) R. 481, f. 57;

5) R. 483, f. 76, deze hof van 27 roeden werd ten behoeve van de stad afgegraven en was daardoor buiten gebruik in de jaren 1579 en 1580, waarvoor hem van stadswege een vergoeding van f 5, werd betaald, zie H. 406¹⁰;

6) R. 483, f. 76; 7) R. 485, f. 77; 8) R. 484, f. 157v-158;

9) H. 1911, f. 4 en H. 1912, f. 17v en H. 1913, f. 10;

verdediging van de stad een rol gespeeld. Reeds in 1579 leverde hij op bevel van de krijgsraad waren aan busschieters „om vyerclooten” te maken ¹⁾. Zijn goederen werden toen geconfisqueerd. Een van zijn huizen in de Doelstraat werd op 17 september 1586 verkocht, omdat de daarop staande lasten niet voldaan waren ²⁾. Hij vestigde zich vermoedelijk in Zierikzee en overleed aldaar; zijn kinderen woonden althans in 1597 in die stad ³⁾.

Na de inname van Breda door middel van het turfschip in 1590 werd de confiscatie natuurlijk teniet gedaan, de gemachtigde van zijn weduwe en zijn zes kinderen — de jongste was toen 1½ jaar oud — verkocht eind 1595 het hof met het speelhuysje en een der huizen in de Doelstraat. Het andere huis werd eind 1597 door een zijner kinderen van de hand gedaan ⁴⁾.

Michiel Peeters Weers was afkomstig uit Hoogstraten. Hij huwde te Breda met Marie Wijnant Joris Wijnants van Bernagien dochter en liet zich kort daarna op 15 juli 1575 als burger van Breda registreren. Voor zijn apotheek huurde hij een huis aan de Grote Markt ⁵⁾. Eerst op 18 maart 1586 kocht hij de herberg en het huis met plein, stal en erf, genaamd „de Wildeman”, gelegen op de hoek van de Grote Markt en Gasthuisstraat (= thans Veemarktstraat). De koopsom bedroeg f 1600,—, waarvan hij f 600,— contant betaalde ⁶⁾. Toch voldeed dit huis hem niet en toen zich dan ook reeds op 31 april d.a.v. een gelegenheid voordeed om een huis te kopen, dat meer naar zijn zin was, deed hij het direct weer van de hand voor dezelfde prijs. Voor de door hem betaalde f 600,— ontving hij echter een jaarlijkse rente van 37½ gld. Op dezelfde dag kocht hij het huis met plein, achterhuis, hof, erf en naast gelegen gang, genaamd „de Swaen”, gelegen aan de Grote Markt tussen het stadhuis en de vroegere apotheek van Anthonis Hoze (= thans 40 en 42). In de loop van het volgende jaar betaalde hij hiervoor ruim f 1075,— ⁷⁾. Met zijn buurvrouw de weduwe van Anthonis Hoze sloot hij vervolgens op 19 jan. 1587 een overeenkomst over de afvoer van water van zijn huis ⁸⁾.

Mogelijk had hij zelf reeds het plan opgevat dit perceel in twee winkels en woningen te laten splitsen, doch dan is de uitvoering daarvan door zijn overlijden op 11 sept. 1587 ver-

1) G. G. van der Hoeven, *Gesch. der vesting Breda*, 1868, p. 43;
 2) R. 487, f. 308; 3) R. 498, f. 113; 4) R. 496, f. 189-190;
 5) H. 1911; 6) R. 487, f. 177-178; 7) *ibid.*, f. 204v-207;
 8) R. 488, f. 14v-15;

ijddeld. Hij werd op 13 sept. 1587 in de Grote kerk begraven.

Uit de inventaris van de nagelaten goederen, die door zijn weduwe in 1589 ter weeskamer van Breda werd ingediend — zij was toen reeds hertrouwd met Dyrck Wachmans ¹⁾ — blijkt dat zij de inboedel van de apotheek verkocht had aan de apotheker Gijsbrecht Eeltkens, die tevens vanaf 28 juli 1588 de helft van het huis „de Swaen” huurde. De splitsing van het huis was toen dus reeds een feit, de kosten daarvan hadden f 118,— bedragen. Voor de ca. f 1500,— aan te betalen schulden en voor het onderhoud van haar vier kinderen — w.o. drie dochters — behield zij het huis „de Swaen” met de achterhuisjes en een huis en hof in de Akkerstraat in eigendom ²⁾. Dit laatste huis had het echtpaar Weers verkregen door koop van haar vader ³⁾.

De splitsing van het huis „de Swaen” in twee winkels en woningen werd eerst op 6 sept. 1590 geregistreerd ⁴⁾. Het zuidelijk deel (thans 40) behield de oude naam, het noordelijk deel (thans 42) werd „de Pellicaen” genoemd.

Vermeldenswaard is nog, dat de oudste dochter van Weers, genaamd Elisabeth en ca. 1577 geboren, later met de apotheker Henrick Anthonisz Wissens huwde.

(Wordt vervolgd)

1) Afd. III-8, no. 4, f. 35v vermeldt een Mr. Michiel Wachmans, apothecaris, in die tijd 1586/7 komt geen apotheker Wachmans in Breda voor, men zal zich vergist hebben met de tweede echtgenoot Dyrck Wachmans van de weduwe van de apotheker Michiel Weers; 2) W. 324;

3) R. 492, f. 81v-82; 4) R. 491, f. 101v-104;

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel.

Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

DER NEDERLANDEN — Op 5 juli 1820 werden Willem en Marianne der Nederlanden in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid te Vledder opgenomen. Hun onbekende moeder zou, volgens Gens Nostra's februari-nummer, stammen uit een vooraanstaande Rotterdamse koopmansfamilie en in 1843 van Koning Willem II drie boerderijen in Noord-Brabant ten geschenke hebben gekregen. Deze liet zij na aan een nichtje, wier erigenamen in 1901 de goederen voor ruim 2 ton verkochten. Kan iemand mij een aanwijzing geven om welke goederen het hier kan gaan?

HAARLEM, Prinsenvolwerk 10.

Mr. J. W. F. X. DE RIJK

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 112)

Henrick Anthonisz Wissems senior, werd ca. 1579 geboren¹⁾ en huwde in februari 1604 met Elizabeth, een dochter van de apotheker Mr. Michiel Weers²⁾. Hij heette toen Henrick Anthonis Henrick Gielissone. Hij was de eerste van vier generaties apothekers Wissems en met hem komt deze familienaam in gebruik. Op 17 februari 1604 werden door notaris Melis Janssen voor het echtpaar Wissems de huwelijksvoorwaarden opgesteld. De langstlevende van beide echtelieden werd daarbij tot erfgenaam benoemd³⁾.

Zij vestigden zich in het huis „de Pellicaen” aan de Grote Markt (= thans 42), dat zij ten huwelijk had ingebracht.

Henrick was de eerste Bredase apotheker, die verschillende officiële functies verkreeg, t.w. achtereenvolgens H. Geestmeester of aalmoezenier, tienraad, schepen, weesmeester en kerkmeester van de Grote kerk. Een aanzienlijk aantal bestuursfuncties dus. In de tijd dat hij aalmoezenier en H. Geestmeester was verkreeg hij de levering van „specerijen, solve, etc.” aan de Bredase armen⁴⁾.

Aangezien hij reeds een huis bezat en dus niet genoodzaakt was er een te kopen, belegde hij zijn geld in de aankoop van 1/24 deel in de windmolen van Baarle-Hertog op 15 april 1611⁵⁾ en in de aankoop van een schuldbrief van 457¹/₂ gld. op 20 juni 1608⁶⁾. Met hetzelfde doel pachtte hij met twee mededoeners van de Prins van Oranje m.i.v. 1 januari 1619 de grote watermolen met de schuur of de stal daarbij gelegen op de stads-

1) N. 26, f. 38v. 2) R. 1104 A, f. 109, eigenaardig is dat een andere Betteken (= Elizabeth) Michiel Weers dochter huwde met Gheryt van Eyndmer in 1601 en in 1605 bij haar tweede huwelijk met Peeter Servaes Ysaacx ook Elizabeth Mr. Michiel Weers dochter werd genoemd zie R. 1104 A, f. 95v en f. 112. Zowel in het weeskamerarchief als in de vestbrieven worden deze Elizabeth en de echtgenote van Wissems steeds allebei Elizabeth genoemd. Michiel Weers had echter vier kinderen: Elizabeth (Lysken), Judich, Michiel en Marie in 1591 resp. 14, 9, 7 en 5 jaar oud zie R. 492, f. 81v. Een van beide Elizabeth genoemde dochters zal Judich geweest zijn. 3) Zie het hierna te noemen testament. 4) Afd. II-19, no. 39, f. 85 5) R. 510, f. 56v-57. 6) R. 507, f. 74r+v.

vesten en de nieuwe rosmolen in de Akkerstraat voor een termijn van 5 jaar à f 6100,— per jaar en trad dezelfde dag op als mededoener in de pacht van de windmolen in de Zandbergen onder Ginneken met het woonhuis daarbij voor een pachtsom van f 2100,— per jaar ¹⁾. Opmerkelijk is wel, dat hij in deze akten zowel „cruydenier” als „apothecaris” wordt genoemd. „Cruydenier” noemde men hem ook in 1623 ²⁾, terwijl hij in 1615 „coopman appoticaris” heette ³⁾. In de meeste gevallen noemt men hem echter apotheker.

Op 30 juni 1620 leende hij ruim f 133,— uit ⁴⁾; eveneens als geldbelegging kocht hij 15 juli 1626 het half huis met erf en achterhuis, plein met pomp en regenbak en een hof, genaamd „den Valck”, gelegen aan de Grote Markt (= thans Ridderstraat). Van de koopsom ad f 925,— voldeed hij ruim f 231,— contant en gaf voor de rest een schuldbekentenis af, welke hij op 9 december 1628 afloste ⁵⁾. Dit huis werd door hem verhuurd aan een chirurgijn.

Op 23 mei 1627 leende hij nog eens f 144,— uit, die echter reeds op 2 maart van het volgende jaar werden terugbetaald ⁶⁾.

Henrick overleed 14 december 1629. Zijn weduwe bleef in het bezit van alle goederen overeenkomstig het bepaalde bij het testament van 25 februari 1625 voor notaris J. Naggers opgesteld ⁷⁾. Lang heeft zij haar echtgenoot niet overleefd, zij overleed reeds een jaar na hem. Behalve de bovengenoemde bezittingen lieten zij nog vele landerijen, weiden, beemden en bos in Princenhage, Etten, Leur en Hoeven na. Deze goederen zullen Henrick aanbestorven zijn van zijn ouders ⁸⁾.

Tijdens zijn huwelijk werden vijf kinderen geboren: Anthonis ca. 1607, die apotheker werd en de gehele apotheek overnam; Michiel gedoopt 29 aug. 1609 in de R.K. kerk aan de Brugstraat, die op jeugdige leeftijd overleed; Catharina gedoopt 18 mei 1611 in dezelfde kerk, die later huwde met de apotheker Jan Jan Dingmans Dirven; Dyrck ca. 1613 en Perijcken ca. 1615, die later huwde met Gijsbrecht Martinus Stickers, de vader van de apotheker Jan Stickers.

Na het overlijden van de weduwe Wissems verkreeg haar zoon Dyrck het vruchtgebruik van alle nagelaten goederen. Eerst op 5 augustus 1656 werden de bezittingen ten overstaan van notaris J. van den Couwenberch tussen de erfgenamen gedeeld met uitzondering van enige goederen, w.o. het huis „de

1) R. 517, f. 171-172. 2) W. 41, f. 100v. 3) N. 24, f. 104.
 4) R. 519, f. 78r+v. 5) R. 524, f. 76-77v. 6) R. 525, f. 96v-97.
 7) N. 38, f. 4-6. 8) W. 761.

Pellicaen", die reeds in december 1637 gedeeld waren. In 1656 had de boedel nog een waarde van ca. f 4800,—¹⁾.

Michiel Michielsz Rijers was een zoon en kleinzoon van Bredase chirurgijns, resp. Mr. Michiel Willemsz en Mr. Willem Willemsz en werd omstreeks 1570 geboren.

In 1595 bevond hij zich te Roosendaal. Op 26 juli van dat jaar droeg zijn vader hem diverse schuldvorderingen over ter voldoening van zijn moederlijk erfdeel²⁾.

Hij huwde ca. 1602 met Adriana Cornelis Henrick Claes Gijsbrechts, alias Rat(ten) dochter en vestigde zich ongeveer een jaar daarna in Breda in het huis en erf met kamer en plein en huisje daarop, genaamd „den Gulden Arent", gelegen op de hock van de Reigerstraat (= thans 32) en de Schoolstraat, dat door zijn vader op 21 maart 1603 was gekocht³⁾.

Twée jaar later is ook zijn vader overleden. Op 2 februari 1605 verkochten Michiel en zijn zuster het door hun vader nagelaten huis op de Veemarkt voor f 800,—⁴⁾.

Als geldbelegging kocht hij 26 april 1612 drie gemeten beemd in de Donk achter de Haagdijk⁵⁾ en in 1614 een huisje, hof en erf aan de Keizersbrug te Breda voor f 550,—, het laatste gedeelte van de koopsom werd door hem reeds in het jaar daarna voldaan⁶⁾.

Ook deze apotheker kreeg een bestuursfunctie in Breda, van 1612—1615 was hij tienraad.

Zijn eerste echtgenote overleed op 16 november 1619 en werd drie dagen later in de Grote kerk begraven. Zij liet hem met vele kleine kinderen achter. Door de weesmeesters werd het testament opgeëist op 7 augustus 1620, doch eerst op 3 december gaf hij daaraan gehoor. Het was opgesteld door notaris C. van Oeteren en gedateerd 1602, de echtelieden benoemden daarbij elkander tot erfgenaam⁷⁾.

Kort na het overlijden van zijn eerste echtgenote hertrouwde hij met Elisabeth Buycx. Zijn apotheek „de Gulden Arent" en nog twee huizen in de Schoolstraat, die hij ook van zijn vader had geërfd, verkocht hij mede namens zijn kinderen uit het eerste huwelijk op 5 april 1627 voor totaal f 3000,—. Voor dit bedrag werd een obligatie afgegeven⁸⁾. Nadat hij al-

1) N. 160. 2) R. 817, f. 48v-49. 3) R. 502, f. 47r+v. 4) R. 504, f. 29v. 5) R. 511, f. 54. 6) R. 516, f. 74v-75. 7) W. 68, f. 19; het archief van notaris van Oeteren is verloren gegaan. 8) R. 525, f. 70-71; hij zal toen reeds kinderen uit het tweede huwelijk hebben gehad, men sprak n.l. van „voorkinderen", zodat de veronderstelling gewettigd is, dat hij reeds „nakinderen" had.

dus zijn apotheek van de hand gedaan had, is hij naar Zevenbergen vertrokken. Toen op 25 mei 1629 de laatste termijn van de genoemde koopsom werd voldaan, woonde hij reeds te Zevenbergen¹⁾. Lang heeft hij daar niet meer als apotheker gefungeerd, want reeds vóór 15 april 1631 is hij overleden²⁾.

Sebastianus la Porte komt alleen voor als getuige bij de doop van een kind in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda. Aangezien er verder niets meer over hem in de Bredase archieven te vinden is, neem ik aan dat hij niet te Breda woonde, of dat hij deel uitmaakte van het garnizoen. Zijn naam pleit voor het laatste.

Gijsbrecht Jans Eeltkens werd ca. 1562 te 's-Hertogenbosch geboren en kwam in 1588 naar Breda. Hij vestigde zich hier in de helft van het huis „de Swaen” aan de Grote Markt (= thans 40), dat hij met de achterste hof van dit huis van de erfgenamen van de apotheker Michiel Weers huurde op 28 juli 1588 voor een termijn van vier jaar à f 66,— per jaar. Van dezelfde erfgenamen kocht hij tevens de inboedel van de apotheek voor ruim f 693,—³⁾.

Toen hij in Breda arriveerde was hij reeds gehuwd met een Wilhelmina, want op 25 nov. 1588 liet het echtpaar al een dochter Maria dopen in de R.K. kerk aan de Brugstraat. In dezelfde kerk lieten zij nog dopen Anna 4 maart 1590; Clementia 13 oktober 1591 en Catharina 27 juni 1595⁴⁾. Hun zonen Jan en Gijsbrecht zijn vermoedelijk nog te 's-Hertogenbosch geboren, aangezien hun doopinschrijvingen alhier niet gevonden zijn. Gijsbrecht kocht het burgerrecht van Breda op 5 december 1588⁵⁾.

Blijkt uit de dopen van zijn kinderen reeds dat hij katholiek was, uit de verklaring die pastoor Cornelis Gobbinx te Breda in 1591, een jaar na het innemen van Breda door de Staatse troepen, afgaf blijkt, dat hij een oprecht goed katholiek was en dat hij zelfs met gevaar voor eigen leven priesters, monniken en andere katholieken uit hun gevangenissen had verlost en zich voor hen borg had gesteld⁶⁾, bovendien had hij het koperwerk uit de Grote kerk in zijn kelder bewaard en gaf dit in 1625, toen de kerk weer in katholieke handen was, terug. Het werd op 3 december van dat jaar bij hem door 4 arbeiders afgehaald⁷⁾.

1) R. 526, f. 161r + v. 2) R. 527, f. 96r + v. 3) W. 324 en R. 491, f. 101v-104. 4) Doopboek 2, f. 64v, f. 88, f. 89v en f. 115v. 5) H. 703, p. 178. 6) A.R.A. Brussel. Papiers d'état et de l'audience 1819.

7) Afd. III-8 no 33, f. 123.

Na het beëindigen van de huur van het huis „de Swaen” kocht hij op 27 september 1593 het huis „de Wynthont” ook wel „de Hasenwint” aan de Grote Markt (thans 44), waarin de apotheek van wijlen Anthonis Hoze gevestigd was geweest ¹⁾. Een jaar later had hij de gehele koopsom reeds voldaan ²⁾.

De volledige naam van zijn echtgenote luidt mogelijk Wilhelmina Wijnants n.l. op 1 april loste een zwager van Gijsbrecht een obligatie van f 1800,— aan hem af en deze zwager heette Marten Wijnants ³⁾. In 1607 belegde hij zijn geld in de koop van een woning met erf en hofje achter een winkel aan het rui op het Ginnekenseinde; de winkel met toebehoren zelf kocht hij kort daarna ook ⁴⁾. Eveneens als belegging nam hij in de jaren hierna tot en met 1630 verschillende erfcijnzen over en kocht nog een aantal landerijen in de omgeving van Breda.

Direct na de inname van Breda in 1625 door de Spanjaarden kwam deze katholieke apotheker in het stadsbestuur. Tot in 1635 was hij achtereenvolgens wcesmeester, tienraad en schepen. Eigenaardig is wel, dat hij van 1605—1607, toen Breda in Staatse handen was, toch H. Geestmeester werd.

Met het oog op zijn functies is het niet verwonderlijk, dat zijn zoon Gijsbrecht griffier van Breda en later Drossaard van Rethy werd en dat zijn dochter Clementia huwde met de Schout van Prinsenland Henrick Hulshouts. Zijn zoon Jan (zie hierna) werd apotheker en assisteerde zijn vader in diens zaak.

In 1635 heeft hij zich zowel uit het openbare als uit het zakenleven teruggetrokken. Het is immers het laatste jaar, dat wij hem bestuursfuncties zien vervullen en ook verder was niets meer over hem te vinden, hij was toen trouwens in de 70 jaar oud. Hij overleed op 21 januari 1641.

1) R. 494, f. 155r+v. 2) R. 1119, f. 36v. 3) R. 499, f. 43v.

4) R. 506, f. 19r+v en f. 33r+v.

UNE VIEILLE FAMILLE BRABANCONNE LES COGELS

in: *genialogicum belgicum* (2) door François de Cacamp (379 blz.) (500 frs; te verkrijgen bij de schrijver: 36 boulevard Lambermont, Brussel 3).

Deze publicatie is ook van belang voor de geschiedenis van Noordbrabantse families ¹⁾. Op mijn aanraden had de schrijver de hulp ingeroepen van Ferdinand Smulders, die de genealogie van de desbetreffende familie vanuit Waalwijk tot de XVe eeuw heeft op kunnen voeren en te Helvoirt is aangeland. De

Antwerpse Cogelsen, die vanaf het einde der XVIIe eeuw zo'n belangrijke rol in de Antwerpse economische geschiedenis hebben gespeeld, reeds onder het oude regiem in de adelstand werden verheven en vervolgens de titel van baron verkregen, stammen af van de jonge Waalwijkse kleermaker *Huybrecht Cogels*, die in 1660 als poorter van Antwerpen werd ingeschreven (de Waalwijkse kleermakers waren van ouds — evenals de schoenmakers en de hoedenmakers — voor hunne vakkennis wijd en zijd bekend). Behalve de Cogelsen zijn er verscheidene Waalwijkers geweest, die zich in de XVIe en XVIIe eeuwen in het tegenwoordige België hebben gevestigd²⁾. De nakomelingen van de meesten zijn daar langzamerhand in mannelijke lijn uitgestorven. Anderen kwamen van daar in de XVIIIe eeuw om zich te Waalwijk voort te planten³⁾. Verschillende Noordbrabantse families zullen zich met de familie van deze Cogelsen kunnen verbinden. Er is vooreerst de tak van wijlen minister LOEFF, die een stammoeder Cogels heeft. Dan mr. Frans van Wijk, wethouder van Amsterdam, die eveneens aan deze familie verwant is. Te Waalwijk leefde nog in de vorige eeuw een Boris Kogels (sic!), die verschillende nakomelingen heeft nagelaten, die uit dien hoofde als mede-erfgenamen optraden bij de verdeling van de nalatenschap van Maria van den Broek, een ongehuwde bejaarde juffrouw, die in 1924 te Waalwijk overleed. In de XVIIIe eeuw leefde nog aldaar een Marten Cogels, weduwnaar van Adriana van Son, die hertrouwd was met Cornelia Croll, gedoopt te Baardwijk op 22-7-1699, als dochter van Adriaen Croll en Aldegonda van de Leur. Zijn tweede echtgenote hertrouwde met Wouter van Woensel, zoon van Cornelis van Woensel en Barbara van Boxel. Uit al deze huwelijken waren kinderen. De heer de Cacamp heeft eer van zijn goed verzorgd werk. Laat ons hopen, dat er nog meer dergelijke boeken het licht zullen zien, die tevens ook op onze provincie betrekking hebben. Zij zullen onze familiegeschiedenis ten zeerste bevorderen.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

1) Op blz. 18 wordt een familie van Uden behandeld, die ik ook bestudeerd heb. Goessen Willemszn. van Uden was een zoon van Willem Willemszn. van Uden, die in 1438 een molen te Helvoirt bezat. Deze laatste was de zoon van Willem van Uden uit Geffen, „molitor”, die ik niet heb kunnen verbinden met het geslacht van Uden, waarvan het wapen wordt aangegeven.

2) Van Veen (Brussel; in de adelstand overgegaan); van Heyst (Brussel en Antwerpen); van Schijndel (Leuven); Slaets (Duffel); van Hedickhuysen (Antwerpen); Klevits (Antwerpen).

3) Van Hilst (Hasselt); Duquesnoy (Soigny); de Corty (Luik).

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel.*

(Vervolg van pag. 108)

- VI. *Frans Pelgrom*, geb. omstr. 1480, koopman, schepen van 's-Hertogenbosch (1536), hij zegelt met de adelaar ⁴³⁾, woonde op de Markt te 's-Bosch, bezat met zijn broeder Peter de hoeve „Ter Vloet” te Deurne (1520) ⁴⁴⁾, was gegoed te Waalwijk (1551) ⁴⁵⁾, luitenant der schutterij van den Ouden Voetboog te 's-Bosch, † v. 1556 ⁴⁶⁾, tr. *Margriet Kemps*, dr. Willem Kemps en Marie Pels ⁴⁷⁾, waaruit geb. 's-Bosch :
1. *Heylwich Pelgrom*, † v. 1613 ⁴⁸⁾, tr. *Joris van der Meer*, eigenaar van de hoeve Haenwyck te St. Michielsgestel ⁴⁹⁾, schepen en raad van 's-Bosch (1580-1594), kapitein der schutterij van den Ouden Voetboog, bezit het huis „De Gulden Schoen” en een kasteel te Berlicum, dat hij in 1591 gekocht had van de erfgenamen van meester Godewaert Lombaerts van Enckevoirt (hij hertr. Elisabeth Stassart), zn. Dirck Reynierszn. van der Meer en Joanna van Oss ⁵⁰⁾).
 2. *Henrick sone Frans sone wylen meester Henrick Pelgrom* ⁵¹⁾ poorter van Antwerpen (10-11-1556), koopman aldaar (Neurenbergier) ⁵²⁾, woonde te Antwerpen „Inde Gulde Sterre” in de Erickstraat (1585) en was wijkmeester van de vierde wijk, † Antwerpen 9-8-1587, en begraven in de Minderbroederskerk onder een grafsteen met zijn wapen. (Hij voerde het gevierendeeld wapen van het diploma en was volgens dit stuk „au service de l'Empereur Rodolphe II”, bekwam „augmentation de Noblesse” en werd tot ridder verheven. Het is vanzelf sprekend, dat hij als „Neurenbergier” een voornaam koopman was en veel in contact stond met Duitsland. Van zijn ridderlijke titel is mij echter in de Antwerpse schepenakten niets gebleken) ⁵³⁾. Hij huwde 1. *Besselken Rubbens* (Robbens) ⁵⁴⁾, dr. Robert Gysbertszn. Heymans en tr. 2. Antwerpen, 30-7-1574, *Catharina Thielmans*, geb. 's-Bosch, † Antwerpen 6-10-1591, en begraven bij haar man in de Minderbroederskerk ⁵⁵⁾, waaruit : uit eerste huwelijk : a. *Frans Pelgrom*, koopman, wonende op de „Brabantsche Corenmarct” lid van het schermersgilde te Antwerpen (1621), tr. *Françoise de la Croix* ⁵⁶⁾; b. *Henric Pelgrom*,

koopman van „Neurenbergsche waeren” te Antwerpen, † 1642, tr. *jouffrouwe Clara de la Croix*, dr. Jeronimus de la Croix en Johanna de Mangelaer⁵⁷⁾, waaruit geb. Antwerpen: aa. *jouffrouwe Bessela Pelgrom*, verm. 1636⁵⁸⁾; bb. *Joanna Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. Ste. Walburgis, 13-6-1602⁵⁹⁾; cc. *Henrick Pelgrom*, ged. ibidem, 19-4-1604, capucijn, gardiaan te Hasselt, Lier, Mechelen, Leuven, Antwerpen, Brussel (pater Serenus), testeert ten overstaan van notaris Jan Hermans op 4-11-1628, † Antwerpen 22-1-1676⁶⁰⁾; dd. *Jeronimus Pelgrom*, ged. ibidem, 30-3-1608, testeert in 1630 ten overstaan van notaris Barth. van den Berghe⁶¹⁾; ee. *Peter Pelgrom*, ged. ibidem, 11-7-1611, was in het buitenland in 1642⁶¹⁾; ff. *Frans Pelgrom*, ged. ibidem, 25-11-1612, capucijn, gardiaan te Maastricht, Aalst, Lier, Tervuren, Mechelen, Leuven, Antwerpen, Gent (pater Ancelmus), testeert ten overstaan van notaris Jan Hermans op 18-1-1633, † Lier 23-8-1674⁶²⁾; gg. *jouffrouwe Clara Pelgrom*, ged. ibidem, 16-3-1614, leeft ongehuwd in 1642⁶³⁾; c. *Robert Pelgrom*, koopman te Rotterdam (1615)⁶⁴⁾; uit tweede huwelijk: d. *Bessela Pelgrom*, † Antwerpen 14-11-1644 en begraven in de Minderbroederskerk aldaar, tr. *Justinus Canis*, geb. Gent, weduwnaar van Catharina de Haze († 8-10-1610), † Antwerpen 21-4-1644 en begraven in de Minderbroederskerk aldaar onder een grafzerk met zijn wapen⁶⁵⁾; e. *Margriet Pelgrom*, tr. *Pierre Suls*⁶⁶⁾; f. *Willem Pelgrom*, lid van het Schermersgilde (1621), † Antwerpen 9-8-1637⁶⁷⁾; g. *Marie Pelgrom*, tr. *Quiryn Boel*, koopman te Antwerpen (1696)⁶⁸⁾; h. *Cathelyn Pelgrom*, † Antwerpen 3-11-1632, tr. *Simon de Heuvel*, koopman te Antwerpen, † 26-8-1638, weduwnaar Cathelyn Droogbroot, † 30-11-1614 en begraven bij haar man in de Minderbroederskerk; hunne afstammelingen werden in 1681 door Koning Karel II van Spanje in de adelstand verheven⁶⁹⁾; i. *Heylwich Pelgrom*⁷⁰⁾; j. *Helena Pelgrom*, † Antwerpen 17-11-1632, tr. aldaar (Ste. Walburgis), 11-6-1613, *Antoine Michielszn. Batens*, schepen van Mechelen, † aldaar 25-1-1649, wednr. *jouffrouwe Maria van der Hofstadt* alias Boel, † Mechelen 10-3-1612 en begraven in de St. Romboud⁷¹⁾; k. *Suzanna Pelgrom*, † Antwerpen 17-8-1659, tr. aldaar (St. Walburgis) 8-3-1635, *Marten Daelmans*, † v. 1649⁷²⁾; l. *Elisabeth Pelgrom*, ged. (O.L.V.) 29-7-1575, † aldaar 24-4-1600⁷³⁾; m. *David Pelgrom*, ged. ibidem, 4-9-1585, lid van het Schermersgilde (1621), † Antwerpen 31-

1-1624 ⁷⁴); n. *Sara Pelgrom*, ged. (O.L.V.) 15-12-1585, † aldaar ongehuwd 25-9-1658 ⁷⁵); o. *Hester Pelgrom*, ged. ibidem, 5-4-1587, † aldaar 5-4-1654, tr. aldaar, 1-4-1622, *Pierre de Heuvel*, † aldaar 22-1-1654, zn. Simon en Catharina Droogbroot ⁷⁶).

3. *Jan*, die volgt VII.

4. *Elisabeth Pelgrom*, tr. 1. *Wolfaert Heesters*, koopman te 's-Bosch, tr. 2. *Herman Jan Hermans van Bergen*, † v. 1551 ⁷⁷).

5. *Petronella Pelgrom*, † 's-Bosch v. 1560, tr. *Gysbert Rubbens* (Robbens), zn. Robben Gysbert Heymans en Maria Jansdr. van Rysingen ⁷⁸);

6. *Gerard Pelgrom*, poorter Antwerpen (5-1-1549), koopman aldaar (cremer), bezat een huis in de Ziericstraat, woont nadien te Neurenberg (Duitsland), waar hij omstr. 1588 overleed, tr. 1. *Antoinette van Dyck*, tr. 2. *Suzanna Stevensdr. Cuveliers* ⁷⁹), waaruit: uit eerste huwelijk: a. *Jan Pelgrom*, vermeld (1588) ⁸⁰); uit tweede huwelijk: b. *Sophie Pelgrom*, ged. (Ste. Walburgis) 18-8-1560 ⁸¹); c. *Herman Pelgrom*, ged. ibidem, 13-10-1562 ⁸²); d. *Gerard Pelgrom*, ged. ibidem, 11-6-1567 ⁸³).

Brussel.

B. W. van Schijndel.

43) Idem. Reg. no. 1351 (1548), folio 252. Tax. 1903, 281.

44) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1295 (1520), folio 25verso. G.A. Antwerpen. Schepenbrieven. Reg. no. II-W.G.-1551, folio 182, 28-5-1552. Hij is niet te verwarren met FRANS FRANSZN. PELGROM, droogscheerder (= lakenmaker), geb. Haarlem, poorter van Antwerpen (1-8-1539), tr. aldaar op 7-8-1533, DIGNA VAN BREDA, geb. in de parochie van O.L.V. te Antwerpen.

45) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1333 (1540), folio 427verso; no. 1351 (1548), folio 252; no. 1354 (1549), folio 35; no. 1361 (1551), folio 160.

46) G.A. Antwerpen. Reg. no. I-G.A.-1564, folios 177, 296, 404; no. I-A.M.-1574, folio 41; certificatieboek 1576, folio 548; no. II-M.N.-1577, folio 307; no. II-G.Z.-1584, folio 180.

47) Idem. Prot. not. 't-Hertogen senior, akte dd. 16-9-1549. Tax. 1906, 104.

48) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1514 (1613), folio 63.

49) Tax. 1906, 104-105.

50) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselst; o.c. III, 258.

51) R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1271 (1556), folio 159verso. Tax. 1897, 49; 1906, 105.

52) G.A. Antwerpen. Vierschaerboek. Inschrijving dd. 10-11-1556. Idem. Schepenbrieven. Reg. no. I-G.A. 1566, folio 59, 26-6-1566.

53) Idem. Reg. no. I-G.A. 1564, folio 177, folio 404, 12-3-1534; no. I-G.A. 1566, folio 59, 26-6-1566. Wijkboek IV (1585).

54) Idem. Certificatieboek 1583, folio 16. Idem. Schepenbrieven. Reg. no. I-G.L. 1584, folio 180. Idem. Prot. not. J. Nocolai, akte dd. 17-10-1596. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1370, folio 204, 9-3-1555.

55) Graftschriften der Provincie Antwerpen. Antwerpen : Minderbroederskerk. Hij voerde blijkens het wapen op zijn grafzerk het gevierendeeld schild.

56) G.A. Antwerpen. Prot. not. J. Nicolai, akten dd. 10-4-1593, 23-4-1593, 17-10-1596, 13-1-1608 ; idem. prot. not. L. van den Berghe, akte dd. 27-4-1621 ; idem prot. not. Gielis van den Bossche, akte dd. 10-5-1621.

57) Idem. Prot. not. J. Nicolai, akte dd. 11-6-1602. Idem. Schepenbrieven. Reg. no. I-1635, folio 300 ; no. VI-1635, folio 124 ; no. II-1642, folio 17, 20-3-1642. 58) Idem. Reg. no. I-1636, akte dd. 7-3-1636.

59) Idem. Doopboek Ste. Walburgis.

60) Ibidem. Idem. Prot. not. Jan Hermans, testament dd. 4-11-1628. B. W. van Schijndel ; in: Het Oude Land van Loon. 1948, 14. Aantekeningen betreffende Pater Serenus, Capucijn, Gardiaan te Hasselt (1646) en zijne familie.

61) G.A. Antwerpen. Prot. not. Bart. van den Berghe, testament dd. 26-7-1630. 62) Idem. Prot. not. Jan Hermans, akte dd. 18-1-1623.

63) Idem. Schepenbrieven. Reg. no. III-1621, folio 120 ; no. II-1642, folio 17, 20-3-1642.

64) Idem. Prot. not. T. van den Bosch, akte dd. 9-5-1585 ; prot. not. L. van den Berghe, akte dd. 3-6-1615.

65) Graftschriften der Provincie Antwerpen. Antwerpen. Minderbroederskerk. Zij voerde, blijkens deze grafzerk, het gevierendeeld wapen.

66) G.A. Antwerpen. Prot. not. J. Nicolai, akte dd. 10-4-1593.

67) Idem. Gen. nota's Bisschops, sub Pelgrom.

68) Idem. Prot. not. J. Nicolai, testament dd. 26-12-1596.

69) Tax. 1897, 50. Graftschriften der Provincie Antwerpen. Antwerpen. Minderbroederskerk.

70) G.A. Antwerpen. Gen. nota's Bisschops, sub Pelgrom.

71) Graftschriften der Provincie Antwerpen. Mechelen. G.A. Antwerpen. Prot. not. J. Doppegieter, akte dd. 22-3-1649. 72) Ibidem. Idem.

73-74) Idem. Doop- en Begrafnisregisters van O.L.V.

75) Idem. Prot. not. J. Doppegieter, akte dd. 22-3-1649.

76) Ibidem. Idem. Graftschriften der Provincie Antwerpen. Antwerpen. Minderbroederskerk.

77) G.A. Antwerpen. Prot. not. 's-Hertogen senior, akte dd. 16-9-1549. Idem. Certificatieboek 1577-1578, folio 279 ; no. II-W.G. 1551, folio 182, 21-12-1551 ; no. II-M.N. 1576, folio 366.

78) Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt ; o.c. III, 402. Tax. 1906, 105. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1370 (1556), folio 204.

79) G.A. Antwerpen. Vierschaerboek. Inschrijving dd. 5-1-1549. Idem. Certificatieboek 1584, folio 342. Idem. Schepenbrieven. Reg. no. I-G.A. 1564, folio 177, 12-1-1564 ; no. I-G.A. 1566, folio 59, 26-6-1566 ; no. I-M.N. 1588, folio 167, 16-1-1588. Prot. not. 's-Hertogen senior, akte dd. 16-9-1549.

80) Idem. Reg. no. I-M.N. 1588, folio 167, 16-1-1588.

81-83) Idem. Doopboek Ste. Walburgis.

BOSSCHE POORTERS

Jan Loenman, Goyart Boest en zijn zoon Mr. Gerit Boest, en Gerit Mol van Dryel verklaren op 7 Febr. 1443 n.st., dat Goossen Aertss. Steenweg gedoopt is in Den Bosch.

(Den Fosch R. 1213 fol. 47).

Willem Daniels van Vlierden, Wouter Meliss. vanden Nuwenhuys, Goyart van Engellant en Peter vanden Bogart, poorters, verklaren op 9 Jan. 1442 n.st., dat Jan en Leunis, kinderen van Gijb Janss. Kesselman, geboren poorters zijn.
(Den Bosch R. 1212 fol. 233v).

Jan vanden Pas en Engbrecht vanden Hezeacker, poorters, verklaren op 25 Febr. 1443 n.st., dat Willem zoon van wijlen Henrick vanden Staecck een geboren poorter is.
(Den Bosch R. 1213 fol. 184v).

Arnt Stamelart van Uden, Zibert van Hoculem en Henrick Spiker verklaren op 20 Jan. 1443 n.st., dat jonkheer Jan, heer tot Megen, („zwager” van wijlen Henrick Dicbier, heer tot Myerle) een geboren poorter is van Den Bosch.
(Den Bosch R. 1213 fol. 272).

Den Bosch.

F. W. Smulders.

VAN TUERENHOUT, MELCHIOR EN ROBERT,
DRIE KWARTIEREN VAN DE STICHTERES VAN HET
BLINDENINSTITUUT „ST. HENRICUS” TE GRAVE

Van Tuerenhout

(Vervolg van pag. 103)

- III. *Wilhelmus Joannes Franciscus van Tuerenhout*, geb. †/ged. 2 juni 1735 Grave (Joannes Bloemarts, pastoor te Escharen i.p.v. Joannes Baptista Janssens en Barbara Ermers i.p.v. Elisabeth van Tuerenhout), overl. 10 dec. †, begr. 14 dec. 1799 in de kerk te Grave in graf 127.
Hij was mede-erfgenaam van Margaretha Clara van Tuerenhout (Ic). De functie van lid der municipaliteit van Grave vervulde hij van 1 mrt. 1795 tot 16 april d.o.v.. Op laatste datum behaalde hij 41 stemmen en werd 29 okt. van dat jaar herkozen. Na 22 jan. 1798 legde hij de eed van afkeer van het stadhouderschap en federalisme af. In okt. 1798 was hij deken van de Broederschap van St. Elisabeth²⁰).

Waterverftekening ter gelegenheid van het huwelijk van Tuerenhout - De la Geneste. (Coll. v. Leersum, Eindhoven).

1e Huw. procl. 6 juli, huw. 26 juli 1758 Grave (Andreas Ermers en Angela De la Geneste) met

Anna Gertrudis Maria De la Geneste ²¹⁾,

geb.†/ged. 2 juli 1736 Grave (Joanna van Dijck i.p.v. Petrus Hagens en Gertrudis Hagens), dr van Antonius Caspar en Maria Margaretha van de Sandt, overl. 15 mrt. †, begr. 19 mrt. 1785 in de kerk te Grave in graf 127.

2e Huw. procl. 20 juni Boxmeer, huw. 10 juli 1786 Grave (Escharen — Schopenen) en Beers met *Caspardina Looden*, geb./ged. 3 juli ²²⁾ 1740 Grave (Franciscus Audigier i.p.v. Hubertus Henricus Claesens en Sibilla Kemerlingh i.p.v. Sibilla Peters), dr van Nicolaas Petruszn

en Agneta Jaspers (Daenen), overl. 16 okt., begr. 19 okt. 1814 's morgens vroeg in de kerk te Grave in graf 127.

Uit het eerste huwelijk:

- a. *Angela Maria Gertrudis* ²³⁾, geb./ged. 23 febr. 1760 Grave (Antonius Caspar De la Geneste en Joanna Maria Bloemaerts), overl. 7 juni ²⁴⁾, begr. 11 juni 1814 's morgens vroeg in de kerk te Grave in graf 127.
- b. *Gertrudis Maria*, geb. 4 febr., ged. 5 febr. 1762 Grave (Vincentius van Tuerenhout en Angela Joanna De la Geneste), overl. 20 juni 1831 Grave.
In 1824 woonde zij tezamen met haar drie zusters te Grave in de Brugstraat (Wijk D nr 92).
- c. *Maria Clara Henrica*, geb.†/ged. 30 apr. 1764 Grave (R.D. Bloemaerts, pastoor te Escharen en Joanna Maria Bloemaerts i.p.v. Margaretha Clara van Tuerenhout), overl. 16 juli ²⁵⁾, begr. 20 juli 1795 in de kerk te Grave in graf 127.

d. *Henrica Lamberta Joseph*, geb.†/ged. 19 mrt. 1767 Grave (Henricus De la Geneste en Henrica van Tuerenhout), overl. 25 mrt.²⁶⁾, begr. 30 mrt. 1818 om 7 uur in de H. Mis in de kerk te Grave in graf 127.

e. *Vincentius Antonius Gerardus*, volgt IV.

f. *Wilhelmina Clara*, geb./ged. 14 sept. 1771 Grave (Joachim Melchior i.p.v. Gerardus van Elsenbroek en Henrica van Tuerenhout i.p.v. Clara Robert), overl. 3 sept. 1843 Grave. In 1824 woonde zij met haar drie zusters en in 1840 nog met haar enige zuster te Grave in de Brugstraat (Wijk D nr 92).

g. *Joanna Maria*, geb.†/ged. 6 dec. 1772 Grave (Joachim Melchior en Joanna Maria Bloemaerts), overl. 16 sept. †/begr. 19 sept. 1776 Grave.

h. *Sophia Elisabeth*, geb. 13 jan./ged. 14 jan. 1774 Grave (R.D. Petrus Joannes van Esch te Grave i.p.v. Andreas Ermers en Henrica van Tuerenhout i.p.v. Maria van Dal), overl. 31 juli 1830 Grave.

Met haar drie zusters woonde zij in 1824 te Grave in de Brugstraat (Wijk D nr 92).

i. *Aldegondis Wilhelma*, geb./ged. 6 dec. 1777 Grave (Henrica van Tuerenhout i.p.v. Wilhelma Ermers en Bernardus Mulders), overl. 17 febr. 1857 Grave.

Zij woonde in 1824 met haar drie zusters en in 1840 met haar enige zuster te Grave in de Brugstr. (Wijk D nr 92).

j. *Jacoba Gertrudis Joanna*, geb./ged. 5 juli 1782 Grave (Jacobus Hengst en Joanna Catharina Henrica Melchior), begr. 23 apr. 1785²⁷⁾ Grave in de kerk.

IV. *Vincentius Antonius Gerardus van Tuerenhout*, geb./ged. 29 juli 1769 Grave (Henricus De la Geneste i.p.v. Antonius De la Geneste en Maria Bloemaerts i.p.v. Gertrudis van Tuerenhout) overl. 26 nov. 1828 Grave.

Hij was controleur der belastingen²⁸⁾ en lid van de gemeenteraad van Grave van 1811 tot 1815²⁹⁾.

Ondertr. 11 sept. Grave (Schepenen) en 's-Hertogenbosch, huw. 29 sept. 1807 's-Hertogenbosch (St. Catharina) (Agnes Maria de Lepo en Sophia Elisabeth van Tuerenhout) met

Florentia Johanna Maria Verster
(1779-1852).
(Coll. van de Mortel, Boxmeer).

*Florentia Joanna Maria Verster*³⁰), ged. 13 juni 1779 's-Hertogenbosch (St. Jan) (Josephus Blisset en Joanna Maria Verbeeke), dr van Abraham Gijsbert en Maria Esther Blisset, overl. 3 mei 1852 Boxmeer.

Het echtpaar woonde in 1824 te Grave in de Gasthuisstraat (Wijk D nr. 57/58).

Uit dit huwelijk³¹):

a. *Agnes Maria Joanna Ludovica Angela*, geb./ged. 16 juli 1808 Grave (Joachim Andreas Melchior en Agnes Maria de Lepo, wed. van notaris Joannes Ludovicus Verster), overl. 11 jan. 1891 Boxmeer.

Huw. 10 juni 1836 Grave met

*Augustinus Franciscus Henricus van de Mortel*³²), geb./ged. 13 juli 1803 Boxmeer (Engelbertus van Odenhoven i.p.v. Augustinus Lambertus Hubertus Portmans en Maria Henrica Josepha Portmans) zn van Josephus Franciscus en Maria Francisca Antonia Ursula Portmans, overl. 9 juli 1845 Boxmeer.

Hij was notaris en burgermeester te Boxmeer.

b. *Wilhelm Abraham Hendrik*, volgt V.

V. *Wilhelm Abraham Hendrik van Tuerenhout*, geb. 2 juni 1811 Grave overl. 6 febr. 1844 Grave.

Wilhelm Abraham Hendrik van Tuerenhout (1811-1844).
(Coll. van Leersum, Eindhoven).

Vincentius Antonius Gerardus van
Tuerenhout (1769-1828).

Maria Christina Francisca Hubertina
von der Bourg (1818-1880).

(Coll. van Leersum, Eindhoven).

Als student in de rechten te Leiden ingeschreven op 19 febr. 1831 ³³⁾, alwaar hij promoveerde. Hij vestigde zich als advocaat te Grave, werd daar kantonrechter. Daarbij vervulde hij nog de volgende functies: Amanuensis en rentmeester der openbare Armenfondsen, Dijkgraaf van de Polder van Escharen en Grave, Honorair lid der Schoolcommissie van Noord-Brabant, Auditeur van de Schuttersraad bij het derde bataillon, eerste afdeling Noord-Brabantse rustende Schutterij ³⁴⁾.

Op 11 juni 1835 zou de Bisschop van Curium, Mgr. van Wijckersloot te Grave arriveren. Een zestal jonge mensen, waaronder Mr. W. A. H. van Tuerenhout zou de bisschop van de stadspoort afhalen, maar door omstandigheden wist men niet of deze Grave door de Maas- of door de Ham-poort zou betreden. Van de voorgenomen inhaling moest afgezien worden. De volgende dag betuigde de heer van Tuerenhout, namens een commissie van vier „Jonge Heeren”, het leedwezen der Graafse „jongelingschap”, dat zij de eer niet hadden kunnen hebben Zijne Hoogwaardigheid in te halen ³⁵⁾. Huw. 30 aug. 1838 Keulen ³⁶⁾ met

Maria Christina Francisca Hubertina von der Bourg, geb. 8 okt. 1818 Keulen, dr. van Johann Adolph Frans Tilman en Maria Catharina Becker, overl. 23 aug. 1880 Utrecht. Zij hertrouwde met de Luit.-Kolonel Willem Clement Eslié de Villeneuve. Uit dit huwelijk:

- a. *Floris Adolph Vincent Willem Hendrikus*, volgt VI.
- b. *Adolphina Augusta Aldegonda Wilhelmina Ursula*, geb. 19 okt. 1840 Grave, overl. 20 jan. 1911 Teteringen. Zij deed haar Eerste H. Communie op 3 mei 1854 nog te Grave 37). Huw. 19 okt. 1868 met *Hendrik Peter van Leersum*, geb. 10 juli 1836 Middelburg, zn van Johannes Josephus en Christina Sophia Olifiers, overl. 24 dec. 1890 Breda. Hij was Directeur der Posterijen te Breda.

VI. *Floris Adolph Vincent Willem Hendrikus van Tuerenhout*, geb. 27 apr. 1839 Grave, overl. 17 mei 1918 Haarlem.

Hij was officier in het Ned. Oost-Indisch leger en werd in 1892 benoemd tot Kolonel der Infanterie. Op 14 febr. 1896 werd hij gepensioneerd onder toekenning van de rang van Generaal-Majoor 38).

Huw. met *Cornelie Julie Lodewine Marie Elise Pierette Pluiet*, geb. 21 okt. 1841 Semarang, dr van Jean Jacques en Lodewine Elisabeth Johanna Maria de Veer, overl. 21 juni 1898 Haarlem. Uit dit huwelijk 39):

- a. *Christine Jeanette Wilhelmine*, geb. 9 mei 1865 Breda, overl. 20 juli 1950 's-Gravenhage.

Huw. 15 mei 1912 Haarlem met *Franciscus Johannes Nuijens*, geb. 6 febr. 1864 Hillegom, zn van Franciscus Johannes en Elisabeth Gezina Meijer, overl. 29 apr. 1917 Haarlem.

- b. *Florince Adolphine Josephine Ludewine*, geb. 15 sept. 1872 's-Gravenhage.

(Wordt vervolgd)

Nijmegen.

N. A. Hamers.

20) Mommers, t.a.p., dl. I, blz. 307 en 308, dl. II, blz. 545.

21) Vgl. Numaga, t.a.p., blz. 62. 22) Br + vermeldt abusievelijk 3 juni.

23) Doopinschr.; later steeds aangetroffen als Angela Gertrudis Maria.

24) Volg. br + overl. 7 febr. 1773. Er is een zekere van Tuerenhout te Grave begraven op 9 febr. 1773. 25) Br + vermeldt 17 juli.

26) Br + vermeldt abusievelijk 25 maart 1811.

27) Br + vermeldt overl. 7 juli 1785.

28) Volg. br + advocaat en kantonrechter. De samensteller heeft aan diens zoon gedacht. 29) Gem. Arch. Grave.

30) Bij het huwelijk heet zij Florentia Anna Henrica.

31) Br + geeft geen verdere uitwerking.

32) Vgl. Ned. Patr., dl. I (1910), blz. 291.

33) Album Studiosorum Academiae Lugduno-Batavae, 1575-1875, 's-Gravenhage, 1875, kol. 1290. 34) Volg. overl. akte B.S. Grave.

35) De Godsdienstvriend, dl. 35, blz. 52 e.v.

36) Akte naderhand te Grave ingeschreven.

37) Communieprentje (Coll. van Leersum, Eindhoven).

38) Medegedeeld door de heer J. C. B. Huijzer, Overveen.

39) Andere kinderen uit dit huwelijk zijn jong overleden.

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 117)

Lucas Stas vestigde zich enige dagen na de verrassing van Breda door middel van het turfschip als apotheker te Breda. Voor zijn winkel huurde hij op 12 maart 1590 het gemeubileerde huis „de Sevensterre” aan de Grote Markt (= thans 50) voor f 85,— per jaar ¹⁾).

Enige maanden na zijn komst werd hij gearresteerd en ingesloten op de gevangenpoort te Breda onder verdenking van het in omloop brengen van 150 valse munten. Toen zijn zaak op 11 augustus voor de schepenbank gebracht werd, verzocht zijn advocaat hem toe te staan het proces door een procureur te laten voeren, zodat Lucas dus niet door de roedragers (= politie) van de gevangenpoort naar het stadhuis gevoerd behoefde te worden. Als redenen voerde de advocaat aan, dat Lucas een „expert apteker” was, die hoopte stad en land van Breda grote diensten te bewijzen en dat zodoende groot schandaal voorkomen kon worden ²⁾. Volgens de aanspraak van de Drossaard ter criminele rol zou Lucas 4 à 5 jaar tevoren omgang gehad hebben met een valse munter, die hem in Vianen het valse geld had overhandigd en dat daarna door hem vooral in Vlaanderen en Dordrecht was uitgegeven. De eis luidde: verbeurte van lijf en goed en „dat men over denselfden metten sweerde richten zoude, sulcx datter de doot naer volgen zoude oft dat de verweerder anderssins bij bannissement, confiscatie van goederen oft diergelijcke pene” gestraft zou worden. Lucas ontkende de omgang met de valse munter, doch gaf wel toe dat hij 150 daalders van hem te Culemborg ontvangen had, maar niet had geweten dat die vals waren. Hij ontkende dan ook per daalder 22 stuivers betaald te hebben en zei dat hij ze alleen in Dordrecht had uitgegeven. Na veroordeeld te zijn tot betaling van een boete van 200 Hollandse daalders en de kosten van het proces werd hij op 5 oktober uit zijn arrest ontslagen ³⁾).

Deze rechtszaak schijnt hem niet veel kwaad berokkend

1) R. 491, f. 82r + v. 2) R. 44, z.f. 3) R. 95, f. 203v-204.

te hebben, want op 7 januari 1591 kocht hij het burgerrecht van Breda zonder dat blijkt dat daartegen enig bezwaar is ingebracht; zelfs verkreeg hij in dat jaar de levering van banket, sucade, rozijnen en kruiden voor de maaltijden van de Bredase magistraat. Hij behield die leveringen tot in 1603 ¹⁾).

In 1595 werd hem van stadswege f 24,- geschonken, omdat hij de eerste was, die te Breda de „Veneetsche Driakele” had samengesteld. De schepenen met de stadsdokter waren het recept in zijn apotheek gaan onderzoeken en hadden van hem ieder een potje met deze medicijn ten geschenke ontvangen ²⁾).

Dit middel, dat o.a. tegen de beet van vergiftige dieren gebruikt werd, was zeer samengesteld en bestond uit niet minder dan een 70-tal ingrediënten, waaronder ook opium begrepen was. Tegen de pest was het echter ook geen afdoend middel ³⁾).

Behalve als apotheker trad Lucas ook op als medicus van het Bredase garnizoen. Hij heeft een aanstelling daarvoor ontvangen van de Staten Generaal. Men noemde hem dan ook medicus van het garnizoen in de attestatie, die burgemeester en schepenen van Breda hem op 14 juni 1595 verstrekten. In deze akte werd verklaard, dat Lucas sedert zijn vestiging in Breda „vele treffelijke ende notable curen aen vele ende verscheyden schamele soldaten, die bynnen denselven tijde alhyer in garnisoene gelegen hebben” had verricht zonder daarvoor iets ontvangen te hebben, omdat deze soldaten niet bij machte waren te betalen en dat hij hierin was „continuerende ende dagelijcx hem employerende omme deselve in heure siekten, hoedanich die sijn tzij contagieux oft vuyt andere accidenten spruytende, met sijnen middelen ende scientie te assisteren daerin den cost noch moeyte sparende, hem daerinne in alle vlijt quytende tot contentement van eenen-yegelijcken; des te meer dat alhyer geene gasthuysen noch plaetsen en zijn omme zulcke crancke soldaten bij malcanderen te accomoderen”. Hij moest dus de gehele stad doorkruisen om alle zieke soldaten te bezoeken. De attestatie hield verder nog in dat hij ook vele zieke burgers hielp en dat hij geweigerd had Breda te verlaten niettegenstaande hem door verschillende andere steden „een loffelijck tractement wel tot hondert daelders 'tsiaers ende meer” was aangeboden, terwijl hij in Breda nimmer enig tractement had genoten ⁴⁾).

1) H. 1569-1581, hoofdstuk „maaltijden en gelagen”. 2) H. 9, f. 63v en H. 1573, f. 352v. 3) Jaarboek van „Die Haghe”, 1948/9 p. 65-66 N.J.C. van Breemen-Kruij - De gave gods in de mallemlen. 4) R. 817, f. 36v-37.

ELECTRUM VITÆ.

Het welcke is een

ſchat der gheſontheit voor alle
Menſchen / te Water en te Lande / een
onbederfelijke univerſale Medecijne. In Welcke ligt
ofte helegherde Leiden / voor den epenenden Man /
voor alle verlatens ende ghebeſperende ſierkten /
dienende doch voor alle levende gheſontten /
Een Roep bericht / hoe men dieſelvighe
Univerſale Medecijne ſal gebruiken.
Du roytſich int licht gebracht
Door

LUCAS STAS.

Beſitter Medicus van mijne Ed. moghende He-
ren Staten / in den Garnifone van Breda.

Waar by noch gebreicht zinemighe En-
clafſe preparaten der Chymique Medicamenten,
Arcanen, Quinteſſentie, Extracten, Olien,
Souten, ende waren andere dergelicks / ſes
dienſtelich tot gheſontheit
der Menſchen.

(7)

Ghebeycht tot Breda / by my
Pieter Ghevaerts / Woonende op de
Deer-marcht / in de dyt Croon.

Anno 1604.

Op 10 december van hetzelfde jaar verklaarden twee kapiteins van een uit Frankrijk teruggekeerd regiment, dat hij daarvan 180 meest met het „roodt melisoen” geïnfecteerde soldaten „ghecureert ende ghenesen” had, zonder dat er daarvan naar hun weten één was gestorven¹⁾. Wanneer men nu weet, dat het „roodt melisoen” bloeddiarrhee was, is die genezing toch voorwaar geen kleinigheid geweest.

In 1598 hielp hij daadwerkelijk mee om de pestepidemie in Breda te onderdrukken, door het stadsbestuur werd hem daarvoor f 50,- toegezegd, omdat hij zijn diensten zowel aan armen als rijken had verleend, zonder dat hij er iets voor ontvangen had²⁾. Deze epidemie zal hij wel bestreden hebben met de Ventiaanse Theriakel, want in het begin van dit jaar kreeg hij voor de vervaardiging daarvan nogmaals een geschenk in de vorm van een stuk zilverwerk ter waarde van f 36,-³⁾.

Het is niet geheel aan philanthropie toe te schrijven, dat hij armen gratis behandelde, hij had namelijk ook „proefkonijnen” nodig voor de toediening van het door hem samengestelde medicijn. Het volgende geeft daar wel een bewijs van.

In 1604 liet hij bij Peeter Ghevaerts op de Veemarkt te Breda een boekje drukken, getiteld: „Electrum vitae, het welke is een schat der ghesontheyt voor alle menschen, te water ende te lande, een onbederffelijcke universale medecijne, in velt-legers ofte belegherde steden, voor den reysenden man, voor alle verlatene ende ghedespereerde sieckten, dienende oock voor alle levende gedierten. Een kort bericht hoe men die selvighe universale medecijne sal gebruycken..... Waerbij noch gevoecht zijn eenighe curiose praeparatien der ghymique medicamenten, arcanen, quintae essentiae, extracten, olien, souden ende meer andere dergelijcke, seer dienstelijk tot ghesontheyt der menschen”⁴⁾. Het boekje vangt aan met een opdracht aan de Staten Generaal, waarin Lucas mededeelt dat hij al de tijd dat hij de „conste der medecijnen” uitgeoefend had „Godt dagelijcx ghebeden, dat hij mij in die selvige theorie ende conste soude willen verlichten om mijnen even naesten bij te staen, soo veele zijne Goddelijcke Ghenade mij wilde verleenen, hebbe mij in dien tijt altoos laten gebruycken, gheen en arbeyt ofte onkosten sparende, ende soo ist dat ick door de ghenade Godts ende langen ondersoek ende

1) Zie het hierna beschreven boekwerkje. 2) H. 1576, f. 254v.

3) H. 10, f. 105v.

4) Het boekje is aanwezig in de bibliotheek van het Gemeente-archief van Breda. Het is tevens de oudst bekende Bredase druk.

curieuse indagatie een universele medecijne becommen hebbe tot behoefte van alle crancke menschen, als andere ghedierten, die de natuere seer familiaer is, welcke alle distemperature des menschelijcken lichaems restaureert...". Hij had dus een middel gevonden tegen alle kwalen. Daar hij echter ook wel inzag, dat iedereen dit niet geloven zou, had hij bij de beschrijving der verschillende ziekten en de geneeswijze daarvan met „onse medecijne" verklaringen bijgevoegd van veelal kosteloos door hem behandelende en genezen personen. Voorin liet hij bovendien een aantal verklaringen van goed gedrag afdrukken, die hij had weten te verkrijgen van burgemeesters, schepenen en raad der stad Breda, van de gewezen kapitein-majoor van Breda en van de auditeur-militair van deze stad. Dat hij inderdaad veel tegenkanting ondervonden had, blijkt wel uit het volgende in het boekje opgenomen gedichtje: „Zo dus ghij ghebroetsel ende aderen geslacht/Die niet en connen dan lasteringhe spreken/Vol haet ende nijt zijt ghij sonder kennis geacht/Prijsende quaet voor goet/'t is U soo in ghesteken/Ghij hebt U verzworeen in Uwes Meesters preken/Waerom ghij onwetende 't goede haet dat in mij leeft/Want gheen meerder vyant voor de Conste ghebleken/Als den onwetenden/die se niet gheleert en heeft".

Behalve de wijze van toediening en de hoeveelheid daarvan geeft hij geen verdere bijzonderheden over de medicijn. De samenstelling daarvan hield hij geheim, ter compensatie geeft hij dan echter in het tweede deel wel een aantal bereidingswijzen van andere geneesmiddelen.

Windeieren zal hem de uitgave van dit boekje niet gelegd hebben. Moest hij in 1600 nog f 1600,- lenen¹⁾, in 1606 was hij reeds in staat als geldbelegging een erfrente van f 16,- per jaar aan te kopen²⁾. Op 24 oktober van hetzelfde jaar nog kocht hij een huis, plein, hof en erf in de Catharinastraat³⁾. Gezamenlijk met een ander verwierf hij op 1 febr. 1608 door koop het huis met poort, poortkamer, mout- of achterhuis, stal, hof en erf en een gang daarnaast, genaamd „den Grooten Hert", gelegen aan de Grote Markt ten zuiden van het stad-huis (= thans daarbij getrokken). De koopsom hiervoor bedroeg met alle verdere onkosten ruim f 3561,—⁴⁾. Reeds drie maanden later nam hij ook de helft van de mede-eigenaar van dit huis over, zodat hij het toen geheel in bezit kreeg⁵⁾. De gehele koopsom was reeds vóór medio 1610 door hem afbe-

1) R. 500, f. 88v. 2) R. 505, f. 24-25. 3) *ibid.*; f. 134r+v.

4) R. 507, f. 10r+v. 5) *ibid.*, f. 59v-60.

taald, doch hij was genoodzaakt daarvoor de eerder genoemde erfrente en het huis in de Catharinastraat te verkopen¹⁾. Zijn apotheek had hij al overgebracht naar het huis „den Grooten Hert” voordat hij ook de andere helft verwierf.

Ook na het verschijnen van zijn boekje werden nog verklaringen voor hem afgegeven over door hem verrichtte genezingen²⁾. In dit verband is het aardig de volgende akte te vermelden. Het was een overeenkomst tussen Lucas enerzijds en een kornet anderzijds aangaande de genezing van een „accident in de mond” van laatstgenoemde. Er werd bepaald, dat de kornet vóór de behandeling reeds f 50,- zou betalen en dat hij na de eventuele genezing nog f 150,- verschuldigd zou zijn³⁾. Een bedrag van f 200,- dus, geen kleinigheid als men in aanmerking neemt, dat hem op zijn verzoek aan burgemeesters en schepenen van Breda in 1605 slechts f 50,- betaald werden voor zijn diensten en moeiten in het visiteren van de zieke soldaten tijdens de monsterring⁴⁾.

Vermoedelijk was hij reeds vóór zijn komst in Breda gehuwd met Hendricxken Jans de Loose dochter. We vinden haar pas voor het eerst vermeld op 2 juni 1617 bij de opstelling van het testament van het echtpaar Stas. Bij dit testament benoemden zij de langstlevende van hun beiden tot erfgenaam. Hun zoon Matheeus zou boven zijn kindsgedeelte nog f 1500,- ontvangen en toch na het overlijden van de langstlevende van zijn ouders gelijk opdelen met zijn zusters: Maria, echtgenote van de gouverneur van IJzendijke Pauwels Grenu en Susanna, echtgenote van de vaandrig Cornelis Snoeck⁵⁾.

Behalve het bovengenoemde huis had Lucas ook nog aangekocht de hoeve met het huis, schuur, kooi, hof en erf, genaamd „Wolfslaer”, gelegen te Overakker onder Ginneken⁶⁾. Hij verhuurde het met uitzondering van een kamer en de grote boomgaard voor f 200,- per jaar⁷⁾. Bovendien bezat hij nog een heideveld onder Bavel⁸⁾.

Kort voor zijn overlijden moest hij nog f 350,- lenen⁹⁾. Hij overleed in 1620 en werd op 26 januari van dat jaar in de Grote kerk te Breda begraven.

(Wordt vervolgd)

1) R. 508, f. 504v en R. 509, f. 15r+v. 2) R. 820, f. 120, R. 821, f. 12r+v en f. 54-55 en R. 822, f. 12r+v. 3) N. 17, f. 78v-79. 4) H. 1583, f. 182. 5) N. 35, z.f. 6) Taxandria, 1901, p. 274. 7) R. 517, f. 181v-182v. 8) R. 689, akte 11-4-1617. 9) R. 518, f. 109v-110.

VAN TUERENHOUT, MELCHIOR EN ROBERT,
DRIE KWARTIEREN VAN DE STICHTERES VAN HET
BLINDENINSTITUUT „ST. HENRICUS” TE GRAVE

(Vervolg van pag. 128)

Melchior

Op genoemde getekende stamboom *Melchior* wordt als stamvader aangetroffen een *Gijsbert Melchior, Casparzn.* Deze staat vermeld als gehuwd met *Anna van Bockholt.* Hieruit zouden twee zoons zijn geboren, n.l. *Antonius* en *Caspar.*

Antonius is gehuwd met *Catharina Hoebbers* en heeft als enig kind: *Joanna Gertrudis*, geb.†/ged. 27 dec. 1725 Grave (*Adam Frits en Gertrudis Emonts*).

Van Caspar, geboren te Luik en gehuwd met *Joanna van Elderom*, wordt hieronder de afstamming gegeven.

Bij een onderzoek naar de oudste generaties van dit geslacht in de Graafse huwelijksregisters werd in dat van de Geref. Gemeente gevonden: Ondertr. 11 jan. en huw. 3 febr. 1658 te Grave: *Melchior Melchiors, J.M. van Luik* en *Anneke Janssen J.D. van Grave.* Heeft de samensteller zich vergist met de namen *Gijsbert* en *Melchior*? En is *Anneke Janssen* identiek met *Anna van Bockholt*? Mogelijk geeft een diepgaand onderzoek antwoord op deze vragen. In ieder geval staat vast, dat het geslacht *Melchior* te Grave het wapen van de familie van *Bockholt* voerde. Of is de samensteller er van uitgegaan, dat het wapen — gevoerd door leden van het geslacht *Melchior* en zijnde dat van van *Bockholt* — er op zou moeten wijzen, dat een der voorouders een lid van het geslacht van *Bockholt* moest zijn?

Omtrent de eerstgenoemde zoon, *Antonius*, gehuwd met *Catharina Hoebbers* vindt men in de kerkelijke registers niets anders dan de doop van zijn dochter en het begraven van *Catharina Hoebbers* (30 sept. 1761 Grave). Een verband echter met een *Gijsbert* of *Melchior* blijkt nergens. Heeft de samensteller soms de naam *Hoebbers* geïdentificeerd met die van *Huber(t)s*, doordat enige malen bij de dopen van kinderen van *Caspar Melchior* een zekere *Henrica Huber(t)s* als meter optreedt?

Een aansluitende stamreeks begint eerst bij *Caspar.*

Volgens de getekende stamboom is het geslacht uit *Luik* afkomstig, waar deze familienaam nog voorkomt. In deze richting wijst ook de eerste huw.procl. in de Graafse registers der

Geref. Gemeente, die hierboven is vermeld. Een duidelijker bewijs echter levert het feit, dat in de overlijdensakte der B.S. te Wanroy als geboorteplaats van Joachim Andreas Melchior abusievelijk Jemeppe (prov. Luik) is opgetekend, terwijl deze J. A. Melchior op 30 nov. 1729 te Grave is gedoopt.

De aantekening, dat dit geslacht afkomstig zou zijn uit Mors (Rijnland), is geheel onjuist ⁴⁰).

Naam :

De naam Melchior is ontstaan uit het gelijkkluidende patronyme. De familienaam komt dan ook veelvuldig voor. Een opgave van circa 30 stammen Melchior, die niet aan elkaar

verwant zijn, berust in de bibliotheek van het Kon. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde te 's-Gravenhage ⁴¹).

Wapen ⁴²) :

Op blauw, drie aanzierende leeuwenkoppen, geplaatst 2 - 1.

Dekkleden van blauw en goud.

Helmteken : een aanzierende leeuwenkop.

Fragment genealogie :

- I. Caspar Melchior, geb. Luik †, begr. 18 okt. 1752 Grave ⁴³).

In de huwelijksakte staat als beroep vermeld „nauta”, zodat hij vermoedelijk een maasschipper was.

Huw. ⁴⁴) 10 mei 1716 Grave (Velp) (Henrica Huberts en Joanna van Gemert) met

Joanna Catharina van Elderom, geb. Grave †, dr van Joachim en Petronella Egberts ⁴⁵), overl. Grave †. Uit dit huwelijk ⁴⁶) :

- a. Petronella, geb., overl. 20 mei †, begr. 23 mei 1792 in de kerk te Grave in graf 112 ⁴⁷).

Huw. 8 juli 1743 Grave (R.D. Petrus van Elderom en R. D. Franciscus Bloemaerts) met

Petrus de Meuse ⁴⁸), geb., zn van Pierre † en Anna Anstai ⁴⁹), overl. 14 okt. †, begr. 16 okt. 1761 Grave. Hij was maasschipper.

- b. Henrica, geb.†/ged. 25 febr. 1721 Grave (Petrus van Elderom en Henrica Huberts i.p.v. Joannes Aussums en

Catharina Melchioris⁵⁰⁾) overl. vóór apr. 1744.

c. *Caspar Melchior*, geb.†/ged. 15 jan. 1724 Grave (Henricus van Elderom i.p.v. R.D. Petrus van Elderom en Hendrina van Elderom) overl. 1724 Grave †.

d. *Caspar*, geb.†/ged. 1 okt. 1725 Grave (Joseph Passet en Henrica Hubers), overl. vóór apr. 1744⁵¹⁾.

e. *Maria Catharina*, geb.†/ged. 27 mrt. 1728 Grave (Henricus van Elderom i.p.v. Hubertus Ienon en Helina van Elderom) overl. vóór apr. 1744.

f. *Joachim Andreas*, volgt II.

- II. *Joachim Andreas Melchior*, geb.†/ged. 30 nov. 1729 Grave (Henricus van Elderom i.p.v. Petrus van Elderom, pastoor te Vaessen, en Theodora Dirckx i.p.v. Aldegunda de Meuse), overl. 10 okt. 1815 Wanroy.

Hij was koopman en tevens na 1795 burger-hopman. Hij werd 16 apr. 1795 lid van de municipaliteit te Grave en op 29 okt. van dat jaar herbenoemd. Van 1795 tot 1813 was hij regent van het St. Catharina-Gasthuis te Grave⁵²⁾. Waarschijnlijk nam hij daarna zijn intrek bij zijn zoon, pastoor van Wanroy, waar hij in de pastorie overleed.

Huw.procl. 4 juni, huw. 20 juni 1756 Grave (Wilhelmus van Tuerenhout en Wilhelmina Ermers) met dispensatie in de derde graad, met

*Henrica Gertrudis Joanna van Tuerenhout*⁵³⁾, geb.†/ged. 2 apr. 1726 Grave (doopget. niet vermeld), dr van Vincentius en Joanna Maria Bloemaerts, overl. 5 mrt. †, begr. 7 mrt. 1792 in de kerk te Grave in graf 135.

Het echtpaar kwam op 25 jan. 1787 in het bezit van twee huisjes — van ouds „De Vier Winden” genaamd — bij de Brugpoort in Grave. Het ene was groot 1 roede, 60 ellen en het andere 78 ellen. Later werden de bezitters Dr. H. J. A. De la Geneste, diens dochter Henriëtte en kleinzoon de latere Mgr. De la Geneste. De huisjes werden overgedragen aan het kerkbestuur en daarna aan de Zusters van Liefde ten behoeve van „De Wijnberg”⁵⁴⁾.

Uit dit huwelijk :

a. *Caspar Bartholomeus*⁵⁵⁾, geb./ged. 17 apr. 1757 Grave (Vincentius van Tuerenhout en Joanna van Elderom), overl. 3 mei, begr. 6 mei 1826 Wanroy.

Hij studeerde aan het Bisschoppelijk Seminarie te Roermond. Daar verdedigde hij op 7 aug. 1778 de theologische stelling: „Fidei Mysteria de Deo Uno, Trino et Incarnato, de Angelis et Beatis, Juxta inconcussa, tutissimaque Dogmata Angelici Doctoris S. Thomae Aquinatis”⁵⁶⁾.

Als diaken verdedigde hij op 6 aug. van het erop volgende jaar : „Theses Canonico-theologicae de Sacramentis en genere et specie, Juxta in concussa, tutissimaque Dogmata Angelici Doctoris S. Thomae Aquinatis”⁵⁷). Zijn priesterwijding volgde op 20 mei 1780 te Roermond. Als kapelaan werd hij in 1782 te Ewijk en nog hetzelfde jaar te Cuijk benoemd⁵⁸). Pastoor te Wanroy werd hij op 1 juli 1784. De eervolle functies van Officiaal van de Bisschop en Landdeken van het distrikt van Cuijk volgde in 1819⁵⁹).

b. *Bartholomeus Joannes*, geb.†/ged. 24 sept. 1758 Grave (Vincent van Tuerenhout i.p.v. Joannes Baptista Janssens en Joanna Maria Bloemaerts) overl. 3 okt. †, begr. 5 okt. 1758 Grave.

c. *Wilhelmus Joannes*⁶⁰), geb.†/ged. 31 jan. 1760 (R.D. Joannes Franciscus Bloemaerts, pastoor te Escharen en Petronella Melchior) overl. 14 okt. 1837 Kranenburg. Hij studeerde ook aan het seminarie te Roermond, waar hij als diaken op 7 aug. 1782 verdedigde : „Theses Theologicae de Sacramentis in genere et specie, Juxta inconcussa, tutissimaque Dogmata Angelici, quinti et Communis Ecclesiae Doctoris S. Thomae Aquinatis”⁶¹). Nog hetzelfde jaar werd hij benoemd tot kanunnik van het Collegiaal Kapittel van de H. Martinus te Kranenburg⁶²).

Wegens het verlies van zijn prebende kende het Staatsbewind der Bataafse Republiek hem op 3 sept. 1804 een pensioen toe⁶³).

Hij was op latere leeftijd geheel blind. Desondanks maakte hij nog gedichten, waarvan er op 11 dec. 1833 bij gelegenheid van het jubileum van Jacobus Siegen, pastoor te Beek bij Nijmegen, werden voorgedragen⁶⁴). Op 76-jarige leeftijd vervaardigde de grijsaard ter gelegenheid van het tweede eeuwfeest van de parochie „De Ster” te Amsterdam in 1836 enkele „jaarschriften”⁶⁵).

Als laatste kanunnik van het voormalig kapittel te Kranenburg overleed hij in zijn woning, die in 1913 nog als kapelanie dienst deed⁶⁶). Te zijner gedachtenis voerde men de volgende teksten aan :

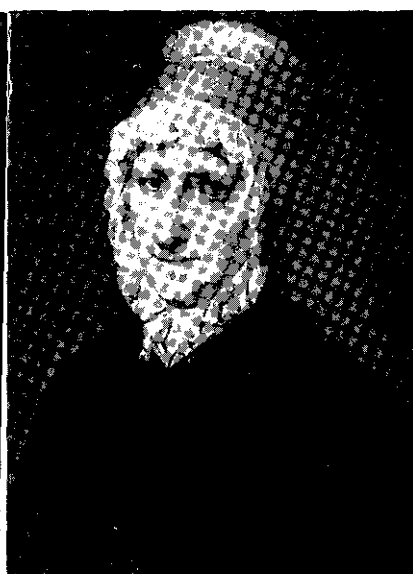
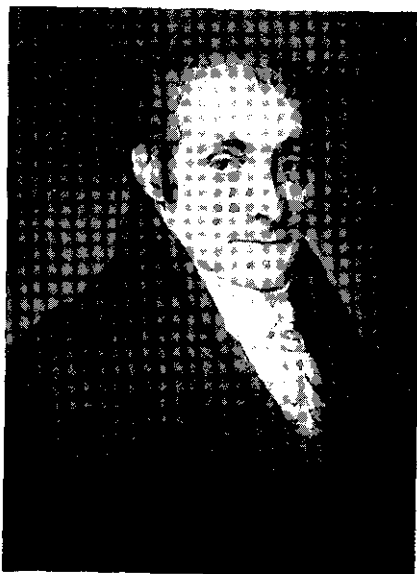
„God heeft hem de beproeving laten overkomen, opdat zijn verduldigheid den nakomelingen tot een voorbeeld zou verstrekken..... Hij toonde geene droefheid tegen God, omdat hem de plaag overkwam, maar bleef onbeweglijk in de vreeze Gods.”

(Tob. II 12-14) 67).

d. *Vincentius Gerardus*, geb./ged. 12 mrt. 1762 Grave (Wilhelmus van Tuerenhout en Gertrudis van Tuerenhout), begr. 7 dec. 1796 in de kerk te Grave in graf 135. Evenals zijn broers studeerde hij te Roermond, waar hij in aug. 1783 het tractaat behandelde: „Theologicae de actibus humanis, peccatis et legibus ad mentem S. Thomae Aquinatis cum adjecta Apendice in Casus Reservatos Dioecesis Ruraemundensis”⁶⁸), 5 aug. 1784 volgde: „Theses Theologicae de Jure, Justitia et contractibus ad mentem Angelici, quinti et communis Ecclesiae Doctoris S. Thomae Aquinatis”⁶⁹) en tenslotte als diaken juist een jaar later: „Theses Theologicae de Sacramentis in genere et specie, Juxta inconcussa tutissimaque dogmata Angelici, quinti et communis Ecclesiae Doctoris S. Thomae Aquinatis”⁷⁰). Hij werd in 1791 assistent bij zijn oudste broer te Wanroy⁷¹).

e. *Bartholomeus Joachim*, volgt III.

f. *Joanna Catharina Henrica*, geb./ged. 12 okt. 1766 Gra-

Dr. Henricus Joannes Antonius
De la Geneste (1767-1847),
arts te Grave, stichter van het
klooster „De Wijnberg”.

Joanna Catharina Henrica
Melchior
(1766-1835)

(Coll. St. Henricus) (Cliché's „Numaga”).

ve ⁷²⁾ (Henricus De la Geneste en Anna De la Geneste), overl. 11 nov. ⁷³⁾, begr. 14 nov. 1835 in de kerk te Grave in graf 135.

Huw. 15 juni Grave (Schepenen), 16 juni 1794 Wanroy ⁷⁴⁾ (Bartholomeus Melchior en Clara De la Geneste) met dispensatie in de derde graad met

Henricus Joannes Antonius De la Geneste ⁷⁵⁾, geb./ged. 9 nov. 1767 Nijmegen (Augustijnen) (Gerardus van Elsenbroek i.p.v. Rev. Dom. Henricus Jacobus Robert en Gertrudis van Teurenhoudt i.p.v. Joanna Maria Blommers), zn van Bartholomeus en Clara Maria Robert, overl. 7 dec., begr. 11 dec. 1847 in de kerk te Grave in graf 135.

Hij was medisch doctor te Grave, stichter van het klooster „De Wijnberg”, kantonrechter enz.

Dit echtpaar had o.a. als kind Henriëtte De la Geneste, de stichteres van het blindeninstituut „St. Henricus” te Grave.

g. *Maria Petronella*, geb./ged. 6 mrt. 1769 Grave (Adrianus Michielse en Maria Bloemarts), overl. 20 febr., begr. 24 febr. 1812 's morgens om 5 uur in de kerk te Grave in graf 135.

III. *Bartholomeus Joachim Melchior*, geb.†/ged. 27 aug. 1763 Grave (Vincentius van Tuerenhout i.p.v. Gerardus van Elsenbroek en Joanna Maria Bloemarts i.p.v. Margaretha Clara van Tuerenhout) overl. 12 jan. †, begr. 14 jan. 1795 Grave.

Huw. 15 juni Grave (Schepenen), 16 juni 1794 Wanroy ⁷⁶⁾ (Henricus De la Geneste en Joanna Melchior) met dispensatie in de derde graad met

Clara Maria Elisabeth De la Geneste ⁷⁷⁾, geb./ged. 24 juli 1766 Nijmegen (Augustijnen) (Joannes van de Sant i.p.v. Antonius Gaspar De La Geneste en Gertrudis van Tuerenhoudt i.p.v. Clara Margarita van Tuerenhoudt), dr van Antonius Bartholomeus en Clara Maria Robert, overl. 16 sept., begr. 19 sept. 1814 's morgens om 5 uur in de kerk te Grave in graf 135.

Uit dit huwelijk :

Bartholomeus Caspar Joachim, geb.†/ged. 22 mei 1795 Grave (Joachim Andreas Melchior en Clara Maria Robert) overl. 24 aug. †, begr. 27 aug. 1798 in de kerk te Grave.

Nijmegen.

N. A. Hamers.

(Wordt vervolgd)

- 40) Mommers, t.a.p., dl. II, blz. 467: „N.B. Familie afkomstig uit Mors (Rijnland), zie geslachtslijst Fam. Melchior, Amersfoort, 1930”.
- 41) Medegedeeld door de heer S. W. Melchior, Hoevelaken.
- 42) Taxandria XVII (1910), blz. 41; ook voorkomend op br †.
- 43) De grafsteen welke de graven van de afstammelingen dekte, vermeldde J. Melchior - 1739 (vgl. n. 15). Ligt hier mogelijk zijn vader begraven? Of de zoon Caspar, ged. 1 okt. 1725?
- 44) Geen huw.procl. te Grave.
- 45) Br † vermeldt: dr van Joachim en Dirckxken Dircx. Deze Joachim ondertr. 7 aug. 1694 te Grave als wedn van Pieterella Egberts met Dirckxken Dircx uit Velp. Gezien de oudste kleindochter Petronella gedoopt werd en geen enkel kleinkind de naam Theodora gedragen heeft, mag men aannemen dat Joanna Catharina een dochter uit het eerste huwelijk geweest is.
- 46) Mogelijk meer kinderen, doch dan jong overleden. Het testament van dit echtpaar vermeldt als kinderen alleen Petronella, die gehuwd was en de nog minderjarige Joachim. Not. Arch. Grave, not. F. H. Engelen, inv. nr. 2277 dd. 7 apr. 1744.
- 47) „Drie graff Steenen. Leggende N.W. de pylaar daar de Advocatenbank tegen staat. Daarop staat Johan van Elderom en zijn Huysvr. Handersken Aerts”. (Dit echtpaar ondertr. 12 aug. 1648 Grave).
- 48) Br † geeft de navolgende kinderen: a. Joanna Catharina, geb. te Dordrecht, huw. 21 nov. 1786 met Wilhelmus Nicolaas Horion de Corbij. b. Petrus Antonius, geb. 1752 Dordrecht, overl. 24 jan. 1821 Grave, 1e huw. met Anna Gertrudis Neijmaier uit Grave, 2e huw. met Petronella Loven-daal uit Cuijk, c. Melchior Joachim, geb. 28 sept. 1753 Grave, d. Caspar Bartholomeus, geb. 23 sept. 1755 Grave, overl. 21 nov. 1759 Grave.
- 49) Als voogd van de minderjarige kinderen van Pierre Demeuse en Anna Anstai trad 11 febr. 1738 te Grave op de maasschipper Thomas Dechamps uit de stad Luik.
- 50) Is dit Catharina Hoebers, gehuwd met Antonius Melchior?
- 51) Vgl. n. 43. 52) Mommers, t.a.p., dl. I, blz. 307/308; dl. II, blz. 467. Vgl. Taxandria XX (1913), blz. 61, voetnoot.
- 53) Brab. Leeuw VIII (1959), blz. 102.
- 54) Arch. De Wijnberg, Grave, Kroniek. Vgl. Numaga t.a.p. blz. 70.
- 55) Vgl. Taxandria XX (1913), blz. 61, voetnoot.
- 56) De Maasgouw XXVIII (1906), blz. 38.
- 57) De Maasgouw XXII (1900), blz. 95.
- 58) L. H. C. Schutjes, Geschiedenis van het Bisdom 's-Hertogenbosch, St.-Michielsgestel, 1875, dl. III, blz. 401 en 635.
- 59) Idem, dl. IV, blz. 897. Bidprentje (coll. Sluijters, Utrecht).
- 60) Als n. 55. 61) De Maasgouw XXVIII (1906), blz. 39.
- 62) De Godsdienstvriend, dl. 49, blz. 246.
- 63) A. F. O. van Sasse van Ysselt, Nieuwe Catalogus der oorkonden van het Prov. Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen in de Prov. Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch, 1900, blz. 155.
- 64) De Godsdienstvriend, dl. 32, blz. 84. 65) Idem, dl. 37, blz. 148 e.v.
- 66) Als n. 55. 67) Als n. 62. 68) Als n. 61.
- 69) De Maasgouw XXVIII (1906), blz. 44.
- 70) Idem, XXII (1900), blz. 96. 71) Als n. 59.
- 72) Mommers, t.a.p., dl. II, blz. 385 vermeldt abusievelijk 20 okt.
- 73) Idem, vermeldt abusievelijk 12 nov.
- 74) Plechtigheid verricht door Vinc. Ger. Melchior. Huw. ook ingeschreven in huw.reg. Grave. 75) Vgl. Numaga, t.a.p., blz. 68 e.v.
- 76) Als n. 74. 77) Vgl. Numaga, t.a.p., blz. 65.

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel.*

(Vervolg van pag. 122)

- VII. *Jan Pelgrom* doude, geb. omstr. 1520, ouderman van het Meersenambacht, tesorier van Antwerpen, wonende in „De Wolf” in de Zierikstraat (1585), bezat „De Sterre” in de Hofstraat (1566), † Antwerpen 29-6-1592 en begraven in de cathedraal ⁸⁴), tr. 1. 's-Bosch, *jouffrouwe Margriet van Schijndel*, dr. Henric van Schijndel, kapelmcester van Ste Anna te 's-Bosch (1550), bezat een huis te Berlicum-Middelrode (1533) ⁸⁵) en Christina Jacob Jans Coelborners, tr. 2. Antwerpen (O.L.V.), 13-4-1578, *jouffrouwe Clara Berthels* ⁸⁶), † Antwerpen 10-11-1637 en begraven in de Dominikanenkerk ⁸⁷), waaruit geb. Antwerpen (Ste. Walburgis): uit eerste huwelijk :
1. *Frans Pelgrom*, ged. 16-4-1554, geeft procuratie te Amsterdam (1611) ⁸⁸);
 2. *Christine Pelgrom*, tr. *Henri t'Kint*, geb. Antwerpen 15-11-1557, koopman aldaar, † Antwerpen 11-9-1630, zn. Aert t'Kint en Cathelyne Spierincx ⁸⁹);
 3. *Petronella Pelgrom*, tr. *Perpet Tabolet* ⁹⁰); uit tweede huwelijk :
 4. *Jan*, die volgt VIII.
 5. *Magdalena Pelgrom*, ged. 23-3-1579 ⁹¹);
 6. *Jaspar Henric Pelgrom*, tr. N.N. ⁹²), had een zoon, *Jan Pelgrom*, vermeld (1646), en een dochter *Christine Pelgrom*, ged. (O.L.V.) 20-1-1602 ⁹³).
- VIII. *Jan Pelgrom*, geb. Antwerpen omstr. 1570, koopman, wonende te Sivilla (Spanje), † v. 1646, tr. een Spaanse ⁹⁴), waaruit :
1. *Jacob (Diego) Henrick Pelgrom* ⁹⁵).
 2. *Henrick*, die volgt IX.
- IX. *Henrick Pelgrom*, geb. omstr. 1600, koopman, † San Lucar (Spanje) 21-4-1680, tr. omstr. 1622, *Georgia Cavarro*, † kinderbed San Francesco (San Lucar) 1626 ⁹⁶), waaruit :
1. *Anna Maria Pelgrom*, religieuse in het klooster der H. Maagd te Sevilla (1642) ⁹⁷).
 2. *Margaretha Henriette Pelgrom*, religieuse in hetzelfde klooster (1642) ⁹⁸);
 3. *Francesco Henrico*, die volgt X.

X. *Francesco Henrico Pelgrom*, geb. San Lucar in februari 1626, koopman, testeert 2-11-1642 ten overstaan van notaris B. van den Berge te Antwerpen „sur le point de partir pour Seville”, † Antwerpen en begraven in de St. Jacobskerk in 1670, tr. Antwerpen, 11-12-1646, *Catharina Maria Mols*⁹⁹⁾, geb. Antwerpen 28-7-1628, † Amsterdam 19-9-1678 en begraven in de kerk der Dominikanen te Antwerpen, dr. Willem Mols en Elisabeth van den Heuvel¹⁰⁰⁾, waaruit geb. te Antwerpen (O.L.V.N.):

1. *Frans Pelgrom*, ged. 27-9-1647¹⁰¹⁾.
2. *Henrico Guilielmo*, die volgt XI.
3. *Maria Anna Pelgrom*, ged. 23-10-1650¹⁰²⁾.
4. *Isabella Clara Pelgrom*, ged. 10-6-1652¹⁰³⁾.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

(Wordt vervolgd)

84) Idem. Reg. no. I-G.A. 1564, folio 177; no. I-G.A. 1566, folio 59, 26-6-1566; indem prot. not. J. Nicolai, akte dd. 7-10-1596. Idem. Certificatieboek 1577, folios 78, 291. Antwerps Archievenblad, XVI, 155, 163; XXIV, 450. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1396 (1571), folio 254; no. 1399 (1575), folio 189.

85) Idem. Reg. no. 1319 (1533), folio 416verso; no. 1266 (1497), folios 21, 209verso; no. 1288 (1516). G.A. Antwerpen. Schepenbrieven. Reg. no. V.B. 1505, folio 148; no. K.B. 1530, folio 246verso; prot. not. B. van den Berghe senior. Inventaris no. 497, 28-3-1635; prot. not. J. Nicolai, akten dd. 26-12-1596 en 7-10-1596. De familie van Schijndel was te Antwerpen geen onbekende. In 1503 was reeds een Jan van Schijndel uit 's-Hertogenbosch poorter van Antwerpen geworden. Hij was de zoon van Lambert Henriczn. van Schijndel en Joanna Francken van Uden, dreef grote zaken in speceryen, bezat verscheidene schepen en woonde in het huis genaamd „Den Slach van Brabant op de Borchbrugge” in 1525. Hij was gehuwd met Lysbeth Seghers en overleed kinderloos in 1530. Zijn oudste broeder Hendrick van Schijndel werd al in 1499 als poorter van Antwerpen ingeschreven. Hij was gehuwd met Christina Loyens en had de navolgende kinderen, die in 1530 de goederen van hun voormelde oom erfen: jouffrouwe Joanna van Schijndel, die gehuwd was met Gilles de La Bar, die een leengoed te Conlich bezat; Jan van Schijndel; heer Jacob van Schijndel, priester.

86) Idem. Schepenbrieven. Reg. no. I-1646, folio 185. Prot. not. J. Nicolai, akte dd. 7-10-1596.

87) Volgens het genealogisch fragment, dat bij Bisschops voorkomt, correspondeert de afstamming van de huidige generatie vanaf dit echtpaar met de authentieke akten. De twaalf andere rechtstreekse stamvaders, die worden opgegeven, behoren grotendeels tot het geslacht Pelgrom de Bye.

88) G.A. Antwerpen. Reg. no. I-M.N. 1588, folio 167. R.A. 's-Hertogenbosch. Rt. A. 's-Bosch. Reg. no. 1427 (1611-1615), akte van het jaar 1611.

89) Annuaire de la Noblesse belge. 1855, 153. Généalogie t'KINT. G.A. Antwerpen. Prot. not. B. van den Berghe. Inventaris no. 497, 28-3-1635; prot. not. J. Nicolai, akten dd. 10-4-1593, 23-4-1593, 4-10-1596. Uit dit geslacht stammen de graven t'KINT de ROODENBEKE.

90) Idem. Prot. not. J. Nicolai, akten dd. 7-10-1596, 26-12-1596. Idem. Certificatieboek 1598, folio 211.

- 91) Idem. Gen. nota's Bisschops, sub Pelgrom.
 92-93) Idem. Reg. no. I-1646, folio 185.
 94) Ibidem. Idem. Prot. not. B. van den Berghe, akte dd. 2-11-1642.
 95) Ibidem. Idem.
 96) Ibidem. Idem. Wapen Cavarò : gevierendeeld : 1 en 4 van azuur, drie gouden Franse lèlie's, geplaatst 2 en 1 ; 2 en 3, van sabel, drie zilveren sikkels, geplaatst 2 en 1.
 97-98) Idem. Prot. not. B. van den Berghe, folio 500, akte dd. 2-11-1642.
 99) Ibidem. Idem. Kon. Bib. Brussel. Cab. des Ms. Fonds van der Straelen. Ms. no. VIII, 91. Hare quartieren waren : Mols ; Lossyen ; van den Heuvel ; Marchant. Haar broeder en zusters waren : Elisabeth Mols ; Cornelia Mols ; Anna Mols, tr. Frans van den Broeck, tr. 2. Petrus de Vivario ; Catharina Mols ; Willem Mols, tr. Isabella de Backer. De familie Mols is afkomstig van Susteren (Limburg). Annuaire de la Noblesse belge. II-1895, 1576. Généalogie MOLS.
 100) G.A. Antwerpen. Gen. nota's Bisschops, sub Pelgrom.
 101-103) Idem. Doopboeken O.L.V.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Nieuwe vragen

Cornelis Leenderts van der Pol ged. Veen 18 maart 1784 + Wijk 7 april 1864, landbouwer, 1838 koopman x te ? op ? x Anna van Helden ged. Almkerk 23 aug. 1778 + Wijk 21 nov. 1831, dr. van Gerrit x Judith Spandonk.
 Gevraagd: verdere kwartieren van Anna van Helden.

Leendert Leenderts van der Pol, ged. Almkerk 27 nov. 1740 + Veen 9 febr. 1815 landbouwer ? x Veen 19 mei 1815 Lijsbeth Sonneveld ged. Veen 18 aug. 1754 + Veen 2 jan. 1830 dr. van Johannes en Hendrina de Vries.

Gevraagd: verdere kwartieren van Lijsbeth Sonneveld.

Cornelis Hermans van der Beek, ged. Genderen 1 aug. 1790 + Waalwijk 6 juni 1852, koopman in granen Waalwijk x te ? op ?, als wedr. van Antonia Branderhorst.

Antonetta Vermeulen, geb. Capelle 14 jan. 1796 + Waalwijk 18 juni 1878 dr. v. Michiel Gerrits Vermeulen geb. Loon op Zand 9 mei 1768 + ? x 's-Grevelduin Capelle 12 mei 1793 Adriana Verhoeven ged. 's-Grevelduin Capelle 26 jan. 1770 + ? dr. van Adriaan van der Hoeven en Antonetta van Pelt (zie artikel v. J. Loeff in Brab. L. 1957).

Herman Cornelis van der Beek ged. Genderen 29 jan. 1736 + ? x Genderen 15 jan. 1769 Hendrina van Wijk ged. Genderen 20 aug. 1747 + Genderen 23 febr. 1827 dr. van Lambert en Teuntje van den Heuvel.

Gevraagd: verdere kwartieren van Wijk.

Cornelis van der Beek geb. Babyloniënbroek op ? + ? x Genderen 28 jan. 1735 Jenneke in het Veld geb. te Genderen op ? + ?

Gevraagd: verdere kwartieren v.d. Beek — in het Veld.

Leendert Janse van der Pol, ged. Almkerk 3 dec. 1704 + Almkerk 28 juli 1778 is een zoon van Jan Hermens van der Pol en Neeltje Cornelisdr. van der Stelt.

Gevraagd: verdere kwartieren van Leendert Janse van der Pol.

Petronella van Cleeff ged. Loon op Zand 8 aug. 1728 begr. ald. 12 sept. 1803 dr. van Jan en Maria Leempoel.

Gevraagd: verdere kwartieren van Cleeff.

Vught (N.Br.), Bosscheweg 41

Mr. W. de Vries

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 134)

Jan Gideons d'Assignies werd ca. 1575 te Doornik geboren als zoon van Gideon d'Assignies, die in 1590 thesaurier van de compagnie paardevolk van de gouverneur van Breda en tevens auditeur-militair van Breda was en van Catharina Blauwet. Na enige tijd te Amsterdam vertoefd te hebben, vestigde Jan zich vóór 1603 wederom in Breda¹⁾ en huwde alhier kort voor 17 maart 1605 met Apolonia Jan Wouter Henricx van Haren dochter²⁾.

Op 28 mei 1607 kocht hij het huis en erf „de Granaetappel” in de Kerkstraat (= thans Torenstraat 18) op de hoek van het kerkhof voor f 734,- en vestigde zich hierin als apotheker³⁾. De koopsom werd eerst op 14 maart 1619 geheel afgelost.

Als apotheker schijnt hij slechts kort gefungeerd te hebben, want in de stadsrekening van 1609 komt hij reeds voor als schoolmeester in de Franse en Duitse taal. Op 21 juli 1608 werd hem daarvoor van stadswegen per jaar f 50,- toegekend, welke gage in 1616 werd verhoogd tot f 75,- en in 1618 tot f 100,-⁴⁾. Van het Bredase weeshuis verdiende hij nog f 25,-, omdat hij de wezen in het tijdvak van 8 maart 1617 tot 8 maart 1618 had leren schrijven⁵⁾.

Intussen had hij op 13 februari 1613 een ander huis en ert met een hof en plein gekocht. Het was genaamd „het Root Vosken” en gelegen tegenover het Kerkhof in de Kerkstraat (= thans Torenstraat 9). Voor de koopsom daarvan gaf hij een schuldbrief van f 2250,- af en leende kennelijk voor de inrichting van dit huis dezelfde dag nog f 600,-. Van de schuldbrief loste hij 22 februari 1620 f 1450,- af en betaalde op 9 december 1622 de geleende som geheel terug⁶⁾.

Het huis „de Granaetappel” deed hij eerst op 8 januari 1618 van de hand voor f 2300,-, meer dan driemaal zoveel, dan hij

1) Bijblad Ned. Leeuw, Dl. II, p. 106 en 108. 2) R. 503, f. 64 i.m.

3) R. 506, f. 66v-67. 4) H. 1587-1601, hoofdstuk: Dienaars gages.

5) H. 400c, f. 23. 6) R. 512, f. 30-31.

er zelf voor betaald had ¹⁾). Hij zal er dus aanzienlijke verbouwingen en verbeteringen in aangebracht hebben.

Hij bleef schoolmeester te Breda tot in augustus 1622, toen hij in deze functie werd opgevolgd door zijn aanstaande schoonzoon Johan van Looveren. Zelf werd hij tot auditeur-militair van Breda benoemd.

Vóór de belegering van Breda door Spinola in 1624 verliet hij Breda en vestigde zich in 's-Gravenhage. Als zoon van een uit Doornik gevluchte protestant, wiens goederen verbeurd waren verklaard en als neef van een te Doornik gehangen ketter, had hij immers niet veel goeds te verwachten van het Spaanse bewind. Zelf was hij bovendien een overtuigd protestant, wat wel bewezen wordt door het feit, dat hij in 1607 en volgende jaren diaken van de Waalse gemeente was. Daarenboven was hij auditeur-militair.

In 's-Gravenhage vatte hij het beroep van apotheker weer op en werd daar zelfs in 1633 en 1637 hoofdman van het apothekersgilde.

Zijn huis „het Root Vosken” liet hij op 20 maart 1627 door een gemachtigde verkopen. De opbrengst f 2700,- kreeg hij echter niet in handen, maar moest door de koper aan zijn schuldeisers worden voldaan ²⁾). Zijn echtgenote kwam daarvoor over naar Breda en liet op 22 mei 1627 een akte opstellen, waarbij precies bepaald werd aan wie en hoeveel aan ieder betaald moest worden ³⁾).

Nadat Breda in 1637 wederom in handen van Prins Frederik Hendrik gevallen was, kwam Jan direkt terug en werd door de Prins op 26 oktober van dat jaar opnieuw tot auditeur-militair aangesteld. Hij behield deze functie tot aan zijn dood.

Op 18 december 1637 kocht hij een huis in de Nieuwstraat (= thans 3) ⁴⁾, en vestigde zich hierin. Het beroep van apotheker oefende hij echter niet meer uit. In hetzelfde jaar werd hij nog benoemd tot kerkmeester van de Grote kerk te Breda, hij bleef dit tot in 1645.

Reeds in die tijd werd ook aan de kerk gerepareerd en werden er nieuwe huisjes daarbij gebouwd. Hij had hiervoor uit eigen middelen f 2100,- voorgesloten en verkreeg daarvoor op zijn verzoek 3 jaar rente uitbetaald ⁵⁾).

Hij overleed te Breda en werd op 9 november 1654 in de Grote kerk begraven. Voor zover na te gaan had het echtpaar

1) R. 517, f. 6r v. 2) R. 525, f. 47r v. 3) *ibid.*, f. 99v-100v.

4) R. 530, f. 161v. 5) H. 345 a10.

d'Assignies zes kinderen, waarvan er drie op jeugdige leeftijd overleden. De drie anderen waren: Maria, die huwde met de genoemde schoolmeester Van Looveren; Gideon, medicinae doctor en apotheker te 's-Gravenhage en Noé, notaris en auditeur-militair te Breda.

Jan Eeltkens was een zoon van de genoemde apotheker Gijsbrecht Eeltkens en werd ca. 1585 geboren vermoedelijk nog in 's-Hertogenbosch ¹⁾).

Hij huwde omstreeks 1612 met Maria Aert Henricx van Zutphen dochter en liet in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda op 14 april 1613 een dochter Wilhelma dopen ²⁾. Van een tweede dochter Johanna, die later huwde met de Med. Dr. Balthazar van der Cruyssen, is de doopakte niet gevonden ³⁾.

Van een door hem gekocht of gehuurd huis is niets gebleken. We mogen wel aannemen, dat hij zijn vader in diens apotheek, die later immers zijn eigendom zou worden, is blijven assisteren. Hij had dus geen kapitaal nodig om een eigen winkelpand en voorraden te kopen en belegde zijn geld daarom eensdeels in een schuldbrief van f 800,- op 13 juni 1617 ⁴⁾, anderdeels in de aankoop van een kavel land in de Manciapolder onder Standdaarbuiten voor f 4100,- op 13 juni 1618 ⁵⁾.

In zijn vaders zaak moet hij echter ook voor eigen rekening voorraden hebben ingeslagen en verkocht, want in 1618 legde hij beslag op de goederen van de chirurgijn van de Prins van Oranje voor een schuld van ruim f 50,- voor door hem geleverde medicijnen ⁶⁾ en uit de boedel van de chirurgijn Jan Peters de Hooge kocht hij in september 1622 specerijen ⁷⁾. Bovendien werd aan zijn weduwe in augustus 1625 het huis „Waelwijk” in onderpand gegeven voor de levering van medicijnen tot een bedrag van ruim f 816,- aan het garnizoen tijdens de belegering van Breda ⁸⁾.

Jan overleed tijdens die belegering en werd op 2 maart 1625 begraven ⁹⁾. Van het overnemen van de apotheek van zijn vader kwam daardoor niets, de laatste overleefde hem nog vele jaren.

Anthonis Henricx Wissems was een zoon van de genoemde apotheker Henrick Anthonisz Wissems en werd te Breda ca.

1) R. 821, f. 166v. 2) Doopboek 1, f. 130v.

4) R. 516, f. 90r+v. 5) R. 517, f. 108-109. 6) R. 344, f. 181v.

7) W. 652. 8) R. 523, f. 173r+v en N. 62. 9) Afd. III-8, no. 32,
er staat Mr. Jan Gellekens, apothekaris.

1607 geboren. In 1628 huwde hij met Adriana Niclaes Peter Eyckmans dochter, die ongeveer even oud was als hij. Bij dit huwelijk schonk zijn vader hun behalve de voorradige medicijnen en specerijen (w.o. ook zuidvruchten en waren, die tegenwoordig bij drogisten te verkrijgen zijn), de gehele winkel-inventaris in totaal tot een waarde van ongeveer f 1900,-. Dit alles bevond zich in het huis „de Pellicaen” aan de Grote Markt (= thans 42), welk huis hij in de aanvang van 1628 voor f 72,- per jaar van zijn vader huurde en later van hem erfde. Vóór zijn huwelijk had hij reeds ca. f 1256,- genoten, welk bedrag later op zijn erfdeel zou gekort worden, met uitzondering van f 150,-, die voor zijn bruiloftsfeest waren besteed, omdat zijn vader daarbij ook de Bredase magistraat had uitgenodigd ¹⁾.

In hetzelfde jaar dat hij zelfstandig apotheker werd, trachtte hij het monopolie voor de levering van de medicamenten aan de Bredase gestichten te verwerven. Op 9 september 1628 namelijk had hij de Dr. Fredericus van der Mie ten eten uitgenodigd en hem tijdens de maaltijd een okshoofd wijn beloofd op voorwaarde, dat deze alleen bij hem de medicamenten, zowel voor het hospitaal als voor andere zieken zou bestellen ²⁾. Weliswaar werd dit door de weduwe van Anthonis later ontkend, maar we kunnen wel aannemen, dat het — zij het mischien zijdelings of slechts onder vier ogen — ter sprake is gebracht. In ieder geval was de levering van medicijnen aan de armen van 1629 tot in 1639 uitsluitend in zijn handen ³⁾.

In het laatste jaar, dat Breda in Spaanse handen was, 1636/7 werd hij zowel tienraad van Breda als aalmoezenier van de armen.

Zijn vijf kinderen, te weten Maria, Henricus de latere apotheker, Anthonis, Nicolaus en Elisabeth, werden tussen 1629 en 1639 in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda gedoopt. Beide dochters overleden op jeugdige leeftijd.

Tijdens een ziekte liet hij tezamen met zijn echtgenote op 1 augustus 1631 een testament opstellen door notaris Aert van Loon. Het vruchtgebruik van al zijn goederen vermaakte hij daarbij aan zijn echtgenote, mits zij hun zoon Hendrik — toen nog enig kind — zou opvoeden tot zijn 25e jaar of eerder huwelijk; daarna moest zij hem twee derde deel van zijn vaders nalatenschap overdragen, de rest mocht zij in vruchtgebruik behouden. Van dit ziekbed is hij weer genezen.

1) W. 761. 2) Zie processtukken schepenbank Breda 1651-1653 Peeter van der Burght gte.qua, contra de weduwe van Dr. F. van der Mie.

3) Afd. II-19, no. 48-51, 54 en 58.

Op 5 oktober 1640 kocht hij twee barakken met daarachter gelegen hoven in de Akkerstraat¹⁾. Zes weken later overleed hij, dus vrij plotseling, hij werd op 20 november 1640 in de Grote kerk begraven.

In het begin van zijn huwelijk bewoonde hij het huis „de Pellicaen”, waarin hij tot 24 juni 1637 gevestigd bleef²⁾, daarna huurde hij van zijn broer Dirk het naastgelegen pand „de Swaen”, waarin zijn zwager Dirven een apotheek had³⁾. Het huis „de Swaen” werd m.i.v. 24 juni 1638 tot 1 juni 1639 wederom aan Dirven verhuurd, waar Anthonis toen woonde is onbekend, mogelijk wederom in „de Pellicaen”, dat hij in 1637 bij een onderhandse deling van de nalatenschap van zijn ouders in bezit kreeg. Hij overleed echter in het huis „de Swaen”.

De weduwe van Anthonis stelde pas in 1642 een inventaris van de nagelaten goederen van haar echtgenoot op. De winkel-inventaris vertegenwoordigde volgens de taxatie van de apothekers Jan Wils en Jacop Anssems een waarde van ruim f 562,-. Tot zijn onroerende eigendommen behoorden de twee barakken, die hij voor f 192,- had gekocht, het huis „de Pellicaen”, dat op f 2870,- getaxeerd werd en verschillende landerijen onder Prinsenhage en Elten en het aandeel in de windmolen van Baarle-Hertog uit de nalatenschap van zijn ouders, tezamen getaxeerd op f 3097,-. Bovendien waren er nog diverse goederen onverdeeld in het bezit van de familie Wissems⁴⁾.

(Wordt vervolgd)

1) R. 532, f. 88r+v. 2) W. 761 en N. 111, akte 16-1-1638.

3) W. 761. 4) W. 693.

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel.*

(Vervolg van pag. 144).

XI. *Henrico Guilielmo Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. (O.L.V. N.) 22-8-1649, koopman, † Utrecht 18-1-1721, tr. Amsterdam (schepenbank) 23-4-1681, *Anna Maria Coops*, geb. Amsterdam 1665, † Amsterdam 14-7-1709¹⁰⁴⁾, waaruit geb. Amsterdam (Boompjeskerk):

1. *Wenceslas*, die volgt XII.

2. *Maria Anna Pelgrom*, † jeugdige leeftijd¹⁰⁵⁾.

3. *Joanna Theresia Pelgrom*, ged. 9-12-1692¹⁰⁶⁾, † jeugdige leeftijd.

4. *Joanna Theresia Pelgrom*, ged. 29-12-1697 ¹⁰⁷). Haar meter was Isabella Clara Pelgrom, haar tante.
 5. *Maria Anna Pelgrom*, religieuze te Weert (Limburg) ¹⁰⁸).
- XII. *Joncker Wenceslas Pelgrom*, geb. Amsterdam, ged. (Boompjeskerk) 18-3-1691, † Antwerpen 3-2-1748 en begraven in de St. Jacobskerk, tr. 1. ibidem, 16-6-1711, zijn nicht, *Maria Francisca de Wannemaecker* ¹⁰⁹), geb. Antwerpen, ged. (St. Jacob) 10-8-1693, † 9-9-1713 en begraven in de St. Jacob, tr. 2. Antwerpen, ibidem, 1-7-1714, *vrouwe Dorothea Noeys* (Noyens), † Antwerpen 6-12-1737 en begraven in de St. Jacob, wed. Jan Philips Reyns, advocaat te Antwerpen ¹¹⁰), zn. Laurens Reyns en Anna van Loon, tr. 3. Antwerpen (St. Joris) 26-2-1741, *Marie-Hélène Lunden*, † Antwerpen 28-1-1761, en begraven in de St. Joriskerk ¹¹¹), waaruit: geb. Antwerpen en ged. (St. Joris) uit tweede huwelijk:
1. *Marie-Joséphine Pelgrom*, ged. 23-9-1715, tr. Antwerpen (St. Jacob) 26-9-1733, "*Heer*" *Ludovic-André-Emmanuel Ghesquière*, geb. Doornik ¹¹²).
 2. *Dorothea Pelgrom*, ged. 23-12-1716, † Antwerpen 22-9-1791 en begraven in de St. Joriskerk, tr. Antwerpen, ibidem, 24-1-1739, *Jacques-Joseph Wouwermans*, geb. Antwerpen, ged. (St. Jacob) 12-10-1711, auditeur van de citadel en begraven ibidem onder een grote grafsteen, † 21-2-1765, zn. Jean-Pierre Wouwermans en Petronella Helena Costenoble ¹¹³).
 3. *Jacques-Joseph Wenceslas*, die volgt XIII.
 4. *Helena Pelgrom*, ged. 7-2-1719 ¹¹⁴).
 5. *joncker Josse-Hubert-Joseph-Arnauld Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. 2-11-1726, baljuw van Breuseghem (1764), Heer van Hollebeke en Breuseghem, bewoonde 't kasteel „Het Sleutelshoff" te Burcht, stichtte een dagelijkse mis in de kapel van het H. Kruis in de St. Jacob (1789), † 18-3-1789, en begraven in de St. Jacobskerk, tr. *Maria Theresia Allegonda Francisca Josepha Stevens*, dr. Jan Joseph Stevens en Aldegonda Catharina Clouwet ¹¹⁵), waaruit geb. Antwerpen (St. Joris): a. *Maria Theresia Pelgrom*, ged. 9-9-1761, † jeugdige leeftijd ¹¹⁶); b. *Marie Thérèse Dorothee Jeanne Josephe Pelgrom*, ged. 21-1-1764, † Antwerpen 14-7-1826 ¹¹⁷); c. *Isabelle Joséphe Antoinette Pelgrom*, ged. 29-9-1768, begintje te Antwerpen (1807), † 10-6-1827 ¹¹⁸); d. *ridder Léopold Joseph Augustin Hubert Pelgrom*, ged. 5-9-1771, Heer van Hollebeke en Breuseghem, wonende te Ecaussines (1791), † v. 1836,

tr. Antwerpen (St. Joris), 18-12-1797, *Anna Maria Mertens*, geb. Capellen, dr. Gerard Mertens (herberg „Den Hoorn”)¹¹⁹), waaruit geb. Antwerpen (St. Joris): aa. *Charles Léopold Joseph Hubert Pelgrom*, ged. 2-3-1798, priester (1821), jezuïet¹²⁰); bb. *Josèphe Marie Thérèse Adrienne Pelgrom*, geb. 1801¹²¹); bb. *Michel Auguste Pelgrom*, geb. 1805¹²²); dd. *Eulalie Thérèse Françoise Pelgrom*, geb. 1806, † ongehuwd begijnhof Lier 30-3-1834¹²³); ee. *Auguste Stanislas Edouard Pelgrom*, geb. 9-5-1807, advocaat tr. Antwerpen, 14-4-1836, *Henriette Antoinette Louise Françoise Dochez*, geb. Willebroek 15-5-1819, dr. Jean Baptiste Joseph Dochez, advocaat (Eschen) en Maria Theresia Cels¹²⁴); e. *Joanna Maria Ludovica Josepha Pelgrom*, ged. 9-12-1772, † jeugdige leeftijd¹²⁵); f. *Theresia Carolina Catherine Coletta Pelgrom*, ged. 17-1-1778, tr. Antwerpen (St. Jacob) 7-4-1796, joncker *Amatus Joannes Josephus van Gameren*, geb. 1-4-1769, † Berchem 19-2-1820, begraven in de kerk, zn. joncker Jan Frans van Gameren, burgemeester van Antwerpen en Rosa Maria Francisca Muytincx¹²⁶).

6. *Jeanne Catherine Caroline Pelgrom*, ged. 31-12-1731¹²⁷).

XIII. *Joncker Jacques Joseph Wenceslas Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. 16-1-1716 (een afdruk van zijn cachet bevindt zich in het protokol van notaris Melchior Kramp)¹²⁸), aalmoezenier der St. Jacobskerk, „a voyageé jusq’u’en Chine sur les navires de la Compagnie Asiatique et été à Lorient, à Ostende, etc.”, bracht als bruidegom mede: „een diamanten kruis met schuyver en croix de Maltha, twee orbieten alles brillant ende geentvieert; eenen brilant rinck van dry steenen ende finalyck eenen gouden etuie waar op gesneden is het cachet van d’Heer toecomende bruydegom en een groote huysinghe met annexhe hove int Kipdorp ter waerde van 6300 gulden”¹²⁹), † Antwerpen 3-8-1769, en begraven in de St. Jacobskerk, tr. Antwerpen (O.L.V.Z.) 31-3-1750, *jonkvrouwe Jeanne Aldegonde de Proli*, bracht bij haar huwelyk 40.000 gulden wisselgeld mee, een fortuin voor die tijd, geb. omstr. 1725, † Antwerpen en begraven in de St. Jacobskerk, dr. joncker Petrus de Proli, geb. Como (Italië), geadeld in 1727, directeur der Keyserlijke Oostindische Compagnie, en vrouwe Aldegonda Joanna Pauli, Vrouwe van Wespelaer, Nederassent, etc., waaruit geb. te Antwerpen (St. Jacob) (bij het springen van de bank de Proli te Parijs verloren deze kinderen het grootste gedeelte van hun vermogen¹³⁰):

1. *Marie Jeanne Aldegonde Pelgrom*, ged. 21-2-1751, † Antwerpen 1810 ¹³¹).
2. *Hélène Marie Josèphe Pelgrom*, ged. 7-5-1752, religieuse (ursuline) te Mechelen, † 1788 ¹³²).
3. *Jeanne Marie Victorine Pelgrom*, ged. 20-5-1753, † ongehuwd ¹³³).
4. *Charles Jacques Pierre Joseph Pelgrom*, ged. 29-10-1754, consul voor de Keizer van Oostenrijk en de Groothertog van Toscane, † ongehuwd 17-1-1823 ¹³⁴).
5. *Marthe Marie Jeanne Pelgrom*, ged. 2-2-1756, † ongehuwd Antwerpen 21-6-1779, en begraven in de St. Joriskerk ¹³⁵).
6. *Marie Anne Thérèse Dorothée Pelgrom*, ged. 4-7-1757, † Antwerpen 14-9-1826 ¹³⁶).
7. *Cornelie Jeanne Marie Pelgrom*, ged. 27-8-1758 ¹³⁷).
8. *Anne Regine Marie Pelgrom*, ged. 22-9-1769 ¹³⁸).
9. *Jean Frans Joseph*, die volgt XIV.
10. *Joseph Antoine Hubert Pelgrom*, ged. 13-7-1765, † jeugdige leeftijd ¹³⁹).

XIV. *Jan Frans Joseph Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. St. Jacob 4-6-1763, † Antwerpen 16-11-1826, tr. St. Truiden 1789, *Marie Antoinette Dussart*, geb. Antwerpen, † Brussel 1834 ¹⁴⁰), waaruit geb. te Antwerpen (St. Joris):

1. *Constant Henri François*, die volgt XV.
2. *Catharine Marie Pelgrom*, ged. 4-3-1788, † ongehuwd Antwerpen 28-1-1875 ¹⁴¹).
3. *Henri Jean Pelgrom*, ged. 11-2-1792, † Brussel 4-11-1840, tr. 25-7-1817, *Catherine Anne Adrienne van den Plassche*, † Brussel 1840, waaruit geb. te Antwerpen: a. *Antoine Henri Jean Pelgrom*, geb. 1-7-1818; b. *Jean François Henri Pelgrom*, geb. 15-7-1819, woonde in 1840 te Brussel; c. *Henri Antoine Charles Pelgrom*, woonde in 1840 te Lion (Frankrijk); d. *Jeanne Catherine Pelgrom*, woonde te Brussel in 1840; e. *Victor Pierre Pelgrom*, woonde in 1840 te Farciennes bij Charleroi; f. *Marie Henriette Antoinette Pelgrom*, † Brussel, tr. *Jean Henri Louvau*, waaruit aa. *Adele Louvau* (was van een bijzondere schoonheid en goede musicienne), tr. Brussel (haar neef), *Georges Charles Marie Joseph Pelgrom*, geb. Antwerpen 8-7-1847, zn. chevalier Georges Wenceslas Constant Pelgrom en vrouwe Marie de la Garde; bb. *Emile Louis Louvau*, geb. Brussel 1850 † Brussel 1928, tr. *Marie Angeline Cordier*, waaruit: aa. *generaal Louis Emile Victor Henri Louvau*, geb. Brussel 1879, president van de U.F.

A.C. te Brussel, tr. *Marie Kinlock*; bb. *Julie Louvau* (Argentinië) tr. *René Spitzer*; g. *Alfred Constant Désiré Pelgrom*, wonende te Brussel in 1840.

- XV. *Constant Henri François Pelgrom*, geb. Antwerpen, ged. (St. Joris) 24-6-1784, koopman, † Antwerpen 20-6-1828, tr. Antwerpen (St. Andries), 29-5-1822, *Anna Catharina Antoni*, geb. Antwerpen 18-7-1796, † aldaar 2-4-1846, dr. *Gillis Martin Antoni* en *Joanna Catharina Dierickx*, waaruit geb. te Antwerpen:

1. *Georges Wenceslas Constant*, die volgt XVI.
2. *Joseph Marie Constant Pelgrom*, geb. 19-7-1826, wonende te Ronsse in 1860.

- XVI. *Chevalier Georges Wenceslas Constant Pelgrom* (komt nog met deze titel op zijn doodsbericht voor, alhoewel hij verzuimd had de Koninklijke erkenning aan te vragen), geb. Antwerpen 26-6-1824, † Schaarbeek 20-2-1902, tr. 1. Antwerpen 28-7-1846, *vrouwe Anne-Marie de la Garde*, geb. Antwerpen 9-9-1820, † aldaar 5-8-1862, dr. *Cornelis Francis de la Garde*, en *Maria Cornelia Swennen*, tr. 2 Antwerpen, 11-11-1865, de zuster zijner eerste vrouw, *vrouwe Adrienne Thérèse de la Garde*, geb. Antwerpen 3-1-1834, † v. 1888, waaruit geb. te Antwerpen:
uit eerste huwelijk:

1. *Georges Charles Marie Joseph*, die volgt XVII.
2. *Jacques Henri Jules Pelgrom*, geb. 1851, tr. *Anna Catharina Callot*, geb. Borgerhout 28-6-1852, dr. *Carolus Joannes Callot* en *Elisabeth Dom* (hertr. Antwerpen 4-4-1888, *Jan Henri Lus*, geb. Ostende 24-9-1848, wednr. *Rosalie De Roeck*, zn. *Angelus Ivo Lus* en *Sophia Boury*).
3. *François Pelgrom*, vrijgezel in 1902.
4. *Marie Célestine Joséphine Pelgrom*, geb. 21-1-1858, tr. Antwerpen, 14-5-1881, *Nicolas Jean Marie Hubert Antoine van den Haute*, candidaat notaris, geb. Antwerpen 11-8-1856, zn. *Henri Marie Basile Hubert Antoine van den Haute*, advocaat, en *Hélène van Groeningen* (waaruit een dr. tr. *Arnold De Vel*, dr. med. Turnhout).
5. *Lucie Joséphine Marie Thérese Pelgrom*, geb. 1860, ongehuwd in 1902.
6. *Constant Marie Joseph Pelgrom*, geb. 30-7-1862, tr. Antwerpen, 19-4-1893, *Pauline Marie Louise van Camp*, geb. Brasschaet, 16-3-1866, dr. *Louis Frans van Camp* en *Joanna Adriana Heulens*.
7. *Marie Joséphine Célestine Pelgrom*, geb. 15-3-1868, † Rotterdam 28-10-1946, tr. Antwerpen, 10-12-1893, *Jean*

Baptiste Guillaume Claasen, koopman, geb. Keulen 4-5-1867, zn. Jean Michel Claasen, notaris te Brühl, en Hélène Litz (waaruit nakomelingen te Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen).

XVII. *Georges Charles Marie Joseph Pelgrom*, geb. Antwerpen 8-7-1847, koopman Antwerpen, tr. Brussel, zijn nicht, *Adèle Louvau*, dr. Jean Henri Louvau en Marie-Henriette-Antoinette Pelgrom, waaruit geb. Antwerpen :

1. *Louis*, die volgt XVIII.

2. *Julia Constance Marie Pelgrom*, geb. 1884, tr. Brussel, 8-7-1908, *Félix Istas*.

3. *François Jean Marie Pelgrom*.

4. *Marguerite Pelgrom*.

5. *Jacques Arthur Lucien Marie Joseph Pelgrom*.

6. *Maria Française Gevergine Pelgrom*, tr. *Félicien Herbier*.

XVIII. *Louis Henri Marie Paul Pelgrom*, geb. Antwerpen 13-12-1876, rentenier te Brussel, tr. Antwerpen, 12-2-1901, *Julia Cecilia van Gool*, geb. Antwerpen 12-9-1875, † Koeckelberg 7-4-1957, dr. Jean Pierre van Gool, mr. broodbakker, en Marie Cécile Lamy, waaruit :

1. *Yvonne Adèle Pelgrom*, geb. Antwerpen 16-5-1901, tr. Brussel 19-12-1925, *Willem Lamens*, geb. Bost, fabrikant Brussel.

2. *Aline Cécile Pelgrom*, geb. Antwerpen 15-7-1904, tr. Parijs (1925), *Auguste Beaugez*, geb. Antwerpen, industrieel te Parijs.

3. *Marcel Louis Jacques Pelgrom*, geb. Antwerpen 15-6-1909, koopman (amateur kunstschilder), tr. Brussel 19-11-1936, *Aline Ryckalts*, geb. Tongeren 31-7-1911.

4. *Renée Georgine Joséphe Pelgrom*, geb. Brussel 18-7-1915, tr. Brussel *Georges Rymen*, koopman aldaar.

(Wordt vervolgd)

Brussel.

B. W. van Schijndel.

104-108) G.A. Antwerpen. Doopboek O.L.V. Verschillende Amsterdamse gegevens werden mij destijds gracieus verstrekt door jhr. mr. C. C. van Valkenburg, waarvoor ik hier nogmaals mijn dank betuig.

109-110) Idem. Placcaetboek IV, 88, 6-11-1789. Idem. Prot. not. Guiliam Schuermans no. 11937, akte dd. 13-6-1714.

111) *Annuaire de la Noblesse belge*. 1876, 191, 408. *Généalogie LUNDEN*. Anna van Loon was de dochter van mr. Robert van Loon, advocaat te Antwerpen.

112-114) G.A. Antwerpen. Doop-, Trouw- en Begrafenisboeken van St. Joris.

115) A. Theys. *Bulletins de la Propriété*. 1888, 18.

116-117) G.A. Antwerpen. Doop- en Begrafenisregisters van St. Joris.

118-119) A. Thys; o.c. 1888, 20, 25-6-1803.

120-125) G.A. Antwerpen. Doop-, Trouw- en Begraffenisregisters van St. Joris. 126) A. Theys; o.c. 1888, 20, 25-6-1803. Annuaire de la Noblesse belge. 1892, I, 102; 1893, I, 255; 1895, I, 240. Généalogie van GAMEREN.

127) G.A. Antwerpen. Doopregister van St. Joris.

128) Idem. Gen. nota's Bisschops sub Pelgrom. De archivaris qualificeert hem als „erfelijk ridder”.

129) Idem. Prot. not. Melchior Kramp no. 2331, folio 219, contract dd. 18-3-1750, folios 240, 743, 817; no. 2335, folio 725 (afdruk van zijn cachet-1754); prot. not. E. de Zuertmont, akte no. 177, dd. 15-11-1787. Idem. Scabinaal prot. sub Colins, akte dd. 8-9-1788.

130) Annuaire de la Noblesse belge. 1847, 304; 1849, 187; 1853, 334. Généalogie de PROLI. J. Denucé. De Insolvente Boedelkamer. Blz. 229. Antwerpsch Archievenblad 1932. Hare broeders en zusters waren: 1. Martha Maria de Proli, begijntje te Mechelen; 2. Anna Theresia Josepha de Proli, religieuze ursuline, † 31-2-1750; 3. graaf Barthélémy Florent Joseph de Proli, admiraal van de Schelde, raadsheer, algemeen ontvanger van de Rijksfinanciën te Brussel, tr. Marie Jeanne de Clootz (hun zoon Pierre de Proli werd tijdens de Franse revolutie onthoofd); 4. Anne Martine de Proli, tr. Jean Charles de la Blstrate, Heer van Laer en Neerwinden; 5. Marie Charlotte Barbe de Proli, tr. Jean Baptiste Stampa, Italiaan, koninklijk secretaris van de Raad van Milaan; 6. graaf Charles Melchior André de Proli, admiraal van de Schelde (1765), tr. Cornelia Petronella van der Linden, uit Rotterdam.

131-139) G.A. Antwerpen. Doop-, Trouw- en Begraffenisregisters van St. Jacob. 140-141) Idem. Gen. nota's Bisschops, sub Pelgrom.

VAN TUERENHOUT, MELCHIOR EN ROBERT
DRIE KWARTIEREN VAN DE STICHTERES VAN HET
BLINDENINSTITUUT „ST HENRICUS” TE GRAVE.

(Vervolg van pag. 141)

ROBERT ⁷⁸⁾

De genealogie Robert is niet zoals beide voorgaande geslachten op genoemde getekende stamboom uitgewerkt. Wel vermeldt de stamboom van Tuerenhout bij het huwelijk van Elisabeth met Joannes Baptista Robert ⁷⁹⁾ als ouders van laatstgenoemde: Joannes Baptista Robert en Isabella Diels. Dit is echter niet juist, zoals uit het onderstaande fragment zal blijken.

Reeds in het midden van de 17de eeuw komt het geslacht te Turnhout voor. Dat hier de bakermat van de familie heeft gelegen is niet bewezen; want een enkel gegeven verwijst naar Doornik.

Leden van deze stam waren handelaren, die met Rotterdam en Delft relaties onderhielden. Op het eind van de 17de eeuw woonde zelfs een der leden in laatste stad.

Daar de naam Robert in de 18de eeuw te Turnhout veelvuldig voorkomt, is ongetwijfeld een interessante genealogie van dit geslacht samen te stellen. De beperking tot een fragment hiervan heeft zijn oorzaak in het feit, dat slechts getracht is enkele generaties te reconstrueren, om de betrekkingen van enkele leden tot het geslacht De la Geneste te kunnen verklaren.

Naam :

Het betreft hier — evenals de naam Melchior — een patronyme, dat zeer verspreid voorkomt. Een verband met andere geslachten van deze naam zoals in Holland en Utrecht in de 19de eeuw is niet aangetoond.

Fragment genealogie ⁸⁰⁾ :

- I. *Petrus Robert*, ged. 5 mrt. 1685 Turnhout (Elisabeth Robert i.p.v. Rev. Dom. Petrus van Emmel en Maria Mallans), zn van Joannes Baptista en Maria van Emelen, overl. vóór 1735. Huw. ⁸¹⁾ met

Joanna Maria van (den) E(ij)nde, ged. 25 mrt. 1686 Turnhout (Antonius van Ende en Maria Bleyens), dr van Petrus en Anna de Brouwer (Brouwers), overl. 7 jan., begr. 10 jan. 1735 Turnhout.

Uit dit huwelijk o.a.:

a. *Joannes Baptista*, volgt II.

b. *Henricus Jacobus*, ged. 1 mrt. 1710 Turnhout (Henricus Robert en Angela van den Eijnde), overl. 19 nov. 1776 Broechem.

Hij was r.-k. priester te Broechem bij Antwerpen. Als doopget. werd hij 2 nov. 1733 te Turnhout en 9 nov. 1767 te Nijmegen vervangen. In 1776 gaat men over tot verdeling van zijn nalatenschap ⁸²⁾.

c. *Petrus Antonius*, ged. 12 jan. 1712 Turnhout (Gislenus Robert en Maria Theresia van Ende), overl. na 1765.

Vele malen trad hij als doopgetuige te Turnhout op en aldaar als huw.get. op 27 aug. 1765.

d. *Maria Theresia*, ged. 6 sept. 1718 Turnhout (Petrus van Ende i.p.v. Josephus van Ende en Helena Veugs), overl. na 1746.

Vanaf 11 apr. 1738 tot 10 aug. 1746 trad zij verschillende malen als doopgetuige te Turnhout op.

- II. *Joannes Baptista Robert*, ged. 27 febr. 1706 Turnhout (Jan Baptist Robert en Anna Brouwers), begr. 1 apr. 1762 Turn-

hout. Hij was koopman⁸³⁾ te Turnhout en tevens kerkmeester.

Huw. 15 jan. 1731 Turnhout (Josephus Loyens en Joannes Pauwels) met

*Elisabeth van Tuerenhout*⁸⁴⁾, ged. 15 juli 1705 Oisterwijk (Joannes van Rijckevorsel „Dominus medicus” en Maria van Esch „filia devota”), dr van Bartholomeus en Gertrudis Ermers, overl. 1 mrt. †, begr. 4 mrt. 1748 Turnhout.

Op 22 juni 1765 werd een magescheid betreffende de nalatenschap van dit echtpaar opgericht⁸⁵⁾.

Uit dit huwelijk :

a. *Maria Barbara*, ged. 14 nov. 1732 Turnhout (Petrus van den Eijnde en Margaretha Lemnius), overl. 27 nov. 1802 Turnhout.

Huw. 19 okt. 1762 Turnhout (Simon Plasmans en Petrus Kristianus Robert) met

Adrianus Michielse(n), geb. 12 mrt. 1732 Turnhout (Adrianus van Eijck en Maria Catharina Michielsens), zn van Jan en Catharina Willems, overl. 22 mrt. 1810 Turnhout. Hij was tijdfabrikant te Turnhout.

Dit echtpaar koopt in 1769 van het echtpaar De la Geneste-Robert : huis, stallen, schuren met drie woningen en zeven bijbehorende akkers, die waarschijnlijk te Turnhout waren gelegen⁸⁶⁾. Adrianus Michielse werd 2 aug. 1771 gemachtigd om namens het echtpaar De la Geneste-Robert op te treden inzake de nalatenschap van Petrus Christianus Robert⁸⁷⁾ en op 20 dec. 1776 inzake de nalatenschap van Henricus Jacobus Robert⁸⁸⁾.

b. *Anna Gertrudis*, ged. 2 nov. 1733 Turnhout (Petrus Antonius Robert i.p.v. Henricus Jacobus Robert en Anna Margaretha Lemnius), overl. 17 juni 1802 Turnhout.

Zij was tweemaal tot overste van het Begijnhof te Turnhout verkozen.

c. *Maria Theresia*, ged. 15 nov. 1734 Turnhout (Joannes Baptista Janssens i.p.v. Vincentius van Tuerenhout en Johanna Maria van Eijnde), jong overl.

d. *Isabella Angela*, ged. 28 nov. 1735 Turnhout (Joannes Baptista Janssens en Angela Theresia van Eijnde).

e. *Joanna Clara*, ged. 5 mrt. 1737 Turnhout (Petrus Antonius Robert en Anna Margaretha Lemnius i.p.v. Margaretha Clara van Tuerenhout).

f. *Maria Theresia*, ged. 11 apr. 1738 Turnhout (Joannes Baptista Janssens, secretaris te Arendonk, i.p.v. Vincentius van Tuerenhout en Maria Theresia Robert), jong overl.

g. *Joannes Baptista*, ged. 26 apr. 1739 Turnhout (Petrus Antonius Robert en Margaretha Clara van Tuerenhout).

h. *Maria Theresia*, ged. 1 juni 1740 Turnhout (Petrus Antonius Robert i.p.v. Vincentius van Tuerenhout en Margaretha Lemnius i.p.v. Maria Theresia Robert).

i. *Clara Maria*, geb.†/ged. 8 dec. 1741 Turnhout (Petrus Antonius Robert en Margaretha Clara van Tuerenhout), overl. 7 apr.*; begr. 10 apr. 1806 in de kerk te Grave in graf 127.

Huw.procl. 7 aug. Grave en Turnhout; huw. 27 aug. 1765 Turnhout (Petrus Robert en Dominicus Verhoeven) met *Antonius Bartholomeus De la Geneste*⁸⁹), geb.†/ged. 2 apr. 1741 Grave (Vincentius van Tuerenhout en Maria Bloemarts), zn van Antonius Caspar en Maria Margaretha van de Sandt, overl. 29 mei*, begr. 1 juni 1790 des avonds in de St. Stevenskerk te Nijmegen.

Hij was medisch doctor te Nijmegen.

Het echtpaar machtigde 20 mei 1769 Petrus Christianus Robert om hun deel in de nalatenschap van J. B. Robert en El. van Tuerenhout te verkopen aan Adrianus Michielse en Anna Barbara Robert, echtelieden⁹⁰).

A. B. De la Geneste machtigde 24 mei 1771 zijn echtgenote „tot schifting, scheidinge en delinge van de nalatenschap van haar broeder Petrus Christianus Robert⁹¹). Beide machtigden op 2 aug. van dat jaar Adr. Michielse om aan de Eerw. Heer Henricus Jacobus Robert te transporteren een rente ten laste van Jan Verbraak en groot 1400 gld. Brab. Cours, welke „aanbedeeld was uit de nalatenschap van Petrus Christianus Robert. Bovendien meerdere onroerende goederen, welke door de dood van

Dr. Antonius Bartholomeus
De la Geneste (1741-1790),
stadsdokter te Nijmegen.

(Coll. Wijnberg) (Cliché „Numaga”)

genoemde P. Chr. Robert op dit echtpaar pro portione was vererft en verstorven en tussen hen en mede-erfgenamen nog onverdeeld en in gemeenschap waren" ⁹²). Tenslotte machtigden zij op 20 dec. 1776 nogmaals A. Michielse „om namens hen en mede-erfgenamen ab intestato de nalatenschap van wijlen Weleerw. Heer Henricus Robert, in leven wereldlijk priester te Broechem te helpen schiften, scheiden en delen, zijn onroerende goederen publiek te verkopen, transporteren en op te dragen, en de uitstaande gelden, obligatieën, kapitalen op te Vorderen en daarna te quiteren" ⁹³).

j. *Petrus Vincentius*, ged. 22 febr. 1743 Turnhout (Petrus Antonius Robert i.p.v. Vincentius van Tuerenhout en Theresia de Visser i.p.v. Maria Theresia Robert), jong overl.

k. *Petrus Christianus*, ged. 17 mei 1744 Turnhout (Joannes Baptist Robert en Gertrudis van Tuerenhout i.p.v. Maria Blommaerts), begr. 6 febr. 1771 Turnhout.

Op 20 mei 1769 werd hij door het echtpaar De la Geneste-Robert gemachtigd onroerende goederen te verkopen ⁹⁴). In het jaar van zijn overlijden gaat men over tot het verdelen van zijn nalatenschap ⁹⁵).

l. *Paulus Laurentius*, ged. 10 aug. 1746 Turnhout (Paulus Joachim Lowijs en Maria Theresia Robert).

Nijmegen.

N. A. Hamers.

EIJLAGE.

Not. Arch. Nijmegen, Not. A. van Daelveld, inv. nr. 289.

Op huyden den twintigsten Mey 1700 negen en sestig compareerden voor mij Mr Anthony van Daelveld openbaar Notaris bij den Edelen Hove Provinciael van Gelderland geadmitteert, binnen Nijmegen residerende, ter presentie van ondergetekende getuygen den Heer Med. Doct. A. B. de la Geneste, en Vrouwe Clara Maria Robert Echtl. De Vrouwe geadsisteert met haeren man als rechtens, alhier woonagtig, My Notaris wel bekend, de welken verklaerden, kragt, en mitsdeesen in de beste, en bestendigste forme van rechten te constitueren, en volmagtig te maken haeren swaeger en broeder den Heer Petrus Christianus Robert, speciael om in name van de Comparaten daer en so het sal behooren te erscheinen, en in en ten erfelyken behoeve van Comparanten swaeger en broeder de Heer Adrianus Michielse en Anna Barbara Robert Echtl. en erven in vollen eygendom over te geven en te transporteren seker welgelegene huysinge, Stallingen, Schuieren met drie woningen daeraen gelegen, met den aengelegen erve dijer gestaen ende gelegen aen den Bousenpadt — groot in het geheel omtrent Roeden, comende in het geheel Oost den Heere Doctor Lowijs, Zijld den voorschreven Bousenpad, West de weduwe wijlen de Heer Francois Vueghs, Noord de kinderen van de Heer Joseph Vueghs,

Alsmede sodane seven bijbehorende akkeren lands, als aen de tweede Comparante bij voorgespecificeerde huysinge bij scheidingen en de verdere kinderen van wijlen de Heer J. B. Robert, Peters Soone, en Juffr. Elisabetha van Tuerenhout den 22 Juny 1765 opgeregt, en betekent sijn, worden toe en aenbedeelt, en in opgemaelde scheidinge breeder beschreven sijn, welke beschrijvinge bij Comparante in deesen verklaarden te houden voor gerepeteert, en dienvolgden in name van de Comparanten ten behoeve van koperen te verclaeren, dat sij Comparanten van alle de sekere goederen sijn onterft, ontregt en ontgoet, sonder dat sij Comparanten hun eenig regt, of actie daerop sijn reserveerende Vrijing en Wharing als rechte te beloven, en mede te vercklaeren van de coopspenningen ter summa van 4200 Gld. wisselgeld voldaan en betaelt te sijn, voorts daeromtrent alles te doen, en te verrigten, hetgeen na costume locael verder mochte gerequireert worden, alschon het een of ander een naderer of speciaelder volmacht als deese is, mogt gerequireert worden, de welke de Comparanten in deesen voor geinsereert willen gehoeden hebben, mitsgaders in hun Comparanten naam den Eede non amortisatione involge den 15 Art. van Haere Majests. placat van 15 Septbr. 1753, belovende al t'geen uyt krgt deeses door den Heere geconstitueerde sal werden gedaen en verrigt te sullen van waarde houden, en approberen, alsmede den Heere geconstit. in alles te sullen houden vrij kost, en schaedeloos, sonder arg, of list.

Aldus gedaen en gepasseert ter praesentie van den Heeren Gradus van Elsenbroek en Jacobus Hengst, als getuygen, die dese als minute neffens den Heere en Vrouwe Comparanten en Mij Notaris eygen hand is betekent hebben in Nijmegen. Dato ut Supra.

(w.g.) A. B. DE LA GENESTE
C. M. ROBERT
GERARD VAN ELSEN BROEK
JACOBUS HENGST
A. VAN DAELVELD.

Rectificatie.

Onder het mansportret op blz. 127 moet staan : Mr. Wilhelm Abraham Hendrik van Tuerenhout (1811—1844).

Er zijn dus twee portretten van deze persoon bij dit artikel opgenomen.

78) Het overgrote deel dezer gegevens is medegedeeld door de heer Raym. Peeters, stadsarchivaris, Turnhout.

79) Brab. Leeuw, VIII (1959), blz. 100.

80) Voor oudere generaties zie Kwartierstaat Henriëtte De la Geneste in een der volgende afleveringen.

81) Huwelijk niet te Turnhout. 82) Vgl. blz. 159.

83) Not. Arch. Grave, not. H. Bernts, inv. nr. 2265, dd. 22 mei 1733.

84) Als n. 79. 85) Vgl. Bijlage blz. 159. 86) Idem.

87) Not. Arch. Nijmegen, not. A. van Daelveld, inv. nr. 330.

88) Idem, inv. nr. 470. 89) Vgl. Numaga, t.a.p. blz. 64. 90) Als n. 85

91) Not. Arch. Nijmegen, not. A. van Daelveld, inv. nr. 324.

92) Als n. 87. 93) Als n. 88. 94) Als n. 85. 95) Als n. 87.

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel*

(Vervolg van pag. 155)

Nous RUDOLPHE SECOND par la grâce de Dieu, élue empereur toujours auguste, Roy de l'Allemagne, de Hongrie, de Bohême, Dalmacie, Croacie, Esclavénie, Archeduc d'Autriche, Duc de Bourgogne, de Brabant, Stirie, Corintie & Carnole, de Luxembourg, Wirtenberg, de la haute & basse Silésie, Prince de Suède, Marquis du Saint Empire Romain, de Burgau & Moravie, de la haute & basse Lusacie, Prince Comte de Hasbourg, Tirol, Psierdt, Quiberg et de Gordz-Langlant & Elsass, Seigneur de Eudesque, Marquis de Portenesu et de Salines, reconnaissons publiquement, par ces présentes nos lettres & Privilèges, et savoir faisons à un chacun par l'éminence de notre impériale Majesté, dans laquelle il a plu au tout Puissant, par sa sainte Volonté, de nous établir; comme nous sommes toujours inclinés par notre bonté et majesté d'avancer et conserver l'honneur et le bien de tous nos sujets, et nobles du Saint Empire Romain, et ceux de nos autres Royaumes, Provinces, Principautés, Terres et Pays de notre grâce et bonté, et à élever et honorer d'avantage de dignités, les personnes dont les ancêtres proviennent de familles nobles et qui par leurs actions, leurs vertus, moeurs et services méritent continuellement, et de jour en jour, l'augmentation de noblesse, étant au service de plusieurs années de l'empire Romain et de l'illustre maison d'Autriche, au grand bénéfice de nos royaumes et ayant considéré et admiré la bravoure, la capacité, les vertus et actions dont sont se illustrés, devant notre Saint Empire et Majesté, nos fidèles et bienaimés sujets et nobles du Saint Empire, HENRIC PELGROM, ses frères et cousins GODEFROI, JEAN & JACQUES PELGROM, et comme aussi les fidèles, agréables, valeureux & lucratives services, que leurs ancêtres ont rendus à nos illustres prédécesseurs dans le Saint Empire Romain aux Empereurs et Roys, et principalement leur ayeul, l'ILLUSTRE HENRI PELGROM au sérénissimé Prince et Seigneur Maximilien Ier., et le surnommé HENRI PELGROM au sérénissime Empereur Maximilien second, notre bien-aimé Père, Seigneur de glorieuse mémoire, pour l'accroissement de nos finances, et autres services sans nombre, selon le désir de nous majesté, le tout à leur louable mémoire au singulier bénéfice et satisfaction de notre Majesté impériale, ce que les susdits HENRI PELGROM, de même de ses frères et neveux GODEFROID, JEAN & JACQUES PEL-

GROM ont rendus fidèlement à notre Saint Empire et illustre MAISON D'AUTRICHE, c'est qu'ils ont continués, avec humble soumission, c'est pourquoi avec bonne intention et murement considéré :

Nous octroions et accordons aux susmentionnés HENRI PELGROM, ses frères, neveux et descendants légitimes, héritiers tant MALES QUE FEMELLES à perpétuité l'état et grade de NOBLE DU SAINT EMPIRE ROMAIN, de nos Royaumes, Etats et Provinces héréditaires, les ayant reconnus égaux, à la plus distinguée Noblesse et Chevaliers participant, comme eux, aux exercices et Tournois de Nobles en tout cas, tout comme si e'était du Noblesse des quatre quartiers et de famille de Père et de Mère vraiment Nobles, nés chevaliers et capables de Tournois et fiefs, et en plus grand foi, et mémoire, de notre Grâce, et augmentation de noblesse, dans laquelle nous les avons confirmés, auxdits PELGROM, leurs armes et privilèges, obtenus par leurs ancêtres de nos Prédécesseurs, particulièrement de l'Empereur Maximilien Premier, de glorieuse mémoire, à savoir :

Un Ecusson noble de 4 quartiers dont le champ premier d'embas, a le fond d'argent et le dernier d'embas a le fond d'or, dans ce même est un arbre vert de vigne avec des racines et dans le premier d'embas à fond d'argent sont trois roues de chariots noirs 2 en dessus et un en dessous chacun à huit royes, et dans les deux champs en dessus à fond d'argent dans le premier un aiglon de gueule à une tête avec les ailes ouvertes pour voler bec ouvert et langue rouge pendente et les pattes bleues, et dans l'autre champ supérieur sont deux belettes de gueules se tenant debout l'un contre l'autre, avec les queues levées et langues rouges pendantes, et au dessus dudit écusson, un casque, ombragé sur la droite d'un pennache d'azur doré et noir et sur la gauche d'un pennache rouge argenté et blanc et en haut dudit casque paraît sortir la figure d'un Pélerin en buste avec de longs cheveux & barbe grise longue, en habit noir, étroit- depuis le coup jusqu'en bas brodés d'un galon d'or, ayant sur la tête un chapeau noir garni d'escalipes de St. Jacques, tenant devant lui un bourdon de Pélerin dans ses deux mains et outre tout cela nous l'avaons encore enrichie et changé le simple casque en un casque de face, la visière relevée, nobles de tournois étant la marque d'une véritable noblesse d'extraction, et nous avons orné le dessus d'une couronne d'or, c'est que nous lui gratifions pour lui et ses successeurs nobles à perpétuité de naissance, de quoi ils se peuvent vanter, et porter les dits armes de noblesse ; partout ou bon leur sem-

ble, et pour véritable témoignage de ce que nous avons faite tracer les mêmes armes ci-dessus avec les couleurs mentionnés en notre présent privilège impérial, nous leurs faisons et accordons cette grâce en haute dignité les établissons dans la noblesse comme personnes nobles, libres afin de pouvoir dans leur noble état aller de pour avec la noblesse de notre Saint Empire Romain, de nos autres royaumes et Provinces etc. etc. les faisant de la naissance nobles Tournoisseurs et véritables nés CHEVALIERS DU SAINT EMPIRE ROMAIN ordonnons et voulons et reconnaissons maître de porter les armes de cette véritable noblesse du Saint Empire, et de s'en vanter, l'étant par notre pouvoir impérial et de notre bonne science et pour plein autorité et d'authenticité de ces lettres, nous leurs accordons et voulons que les susnommés HENRI, GODEFROID, JEAN & JACQUES PELGROM, ses frères et descendants et légitimes héritiers tant males que femelles, soient pour toujours et à jamais appelés, honorés et réputés de tous, de quelque dignité qu'il soit ou dans quelque lieux que ce puisse être, comme aussi de naissance nobles et que les males soient reconnus comme principaux tournoisseurs et véritables *chevaliers du St. Empire* quelque cas ce soit tant ecclésiastique que séculière et que partout ils jouissent des honneurs, Privilèges, libertés, immunités et prééminences antiques avec faculté de pouvoir jouir des bénéfices ecclésiastiques et séculiers et qu'ils peuvent avec nos autres chevaliers et nobles du St. Empire Romain de nos Royaumes et principautés etc. entrer dans les tournois et y jouir avec les autres chevaliers de tous les honneurs, droits prééminences attaquer et donner sentence, et aussi agir et pouvoir faire toutes les actions de la noblesse étant de toute valeur et autorisé pouvant user de leur présent privilège, armes et blasons, dans tous les exercices nobles de chevalerie, dans les fêtes et tournois, dans les guerres, assauts, batailles, les pouvant porter sur leurs cornettes ou drappaux de chevalerie, sur leurs selles de chevaux, sur leur sépulture et peintures et partout ou l'honneur le leur indiquera et selon leur bon plaisir, comme le font et jouissent directement nos autres chevaliers de naissance et seigneurs de Notre St. Empire, de nos royaumes, états héréditaires comme ils ont droit et comme est la coutume sans être d'aucun molesté.

C'est pourquoi nous ordonnons et voulons absolument et expressément ordonner par la présente, à tous les electeurs ecclésiastiques et séculiers, aux Prélats, Comtes, Barons, seigneurs, chevaliers nobles, maréchaux, administrateurs, Amans, éccoutelles, Bourgmaitres, échevins, à tous nos conseils, héraux

et Roys d'Armes, Bourgeois et à tous autres sujets et Vassaux de quelque qualité et condition qu'ils soient de notre St. Empire, Royaumes, états héréditaires et voulons, et prétendons que ledit HENRI PELGROM, ses frères, cousins, ses légitimes héritiers et les héritiers des héritiers à perpétuité soit male ou femelle, jouissent du présent privilège à jamais comme les autres seigneurs du St. Empire Romain, les males étant véritablement et en droit ligne issue, et né CHEVALIER DU SAINT EMPIRE, et Vrais tournoisseurs, qu'ils soient recus pour tels, dans tous les tournois et dans les autres exercices nobles, tant ecclésiastiques que séculiers, qu'on les y honorant et regardant pour vrais chevaliers, qu'on ne les moleste ni inquiète dans leur noble exercice, et grade de noble, ni dans leurs susdits blasons et armes, mais qu'on les laisse jouir paisiblement et sans aucune contradiction de leurs armoiries et de toutes les graces, privilèges, libertés, honneurs, préeminences, immunités, ci dessus nommés, dans quelque occasion de noblesse que ce soit, en justice et hors d'elle et qu'on ait à se conformer entièrement à son contenu, qu'on les contrariant en rien, ni consentent qu'on les leur fassent en aucune manière puisqu'on attirerait par là notre grande indignation à celle de tout l'empire, outre le chatiment, et particulièrement une amende de cinquante marcs d'or fin, étant encore condamnés à les payer toutes les fois, qu'ils y succomberont, sans aucun remission, dont la moitié sera versée dans la caisse de nos finances de Notre Saint Empire, et l'autre moitié en bénéfice des susdits nommés Henri Pelgrom, ses frères, cousins et tous ses légitimes héritiers à perpétuité, sans omettre les autres peines que les lois requierent, maintenir en honneur les susdits armes et privilèges.

En foi de quoi nous avons fait sceller les présentes lettres patentes avec notre scel impérial pendant ici bas.

Donné dans notre royal chateau de Prague, le Premier Janvier, après la naissance de Notre Seigneur Jésus-Christ, l'an mil cinq cent septante sept, je dis l'an 1577 de notre règne de Bohême, le 2 de Hongrie, le 5e de l'empire le 2, et était signé RUDOLPHE et en bas en latin :

Vie. a nomine Rme Danielis Archi Concellarij noj. ; était signé : Ve. Je. Be. Weber et en bas : il lisait, *cette traduction a été confronté et examiné avec le vrai original qui était scellé et a été trouvé en tout semblable de verbo ad verbum et avec les signatures & souscriptions, et il y pendait avec un ruban de fil d'or le sceau impérial, et il était en tout entier et bien conditionné et sans aucun défaut* signé Joseph Lochner notaire

matricule public et de la chambre impériale bourgeois de Norenbergh et en témoignage de quoi, j'ai signé le présent de ma propre main et sel notariel étant à cause de mon emploi public requise à ce sujet en date de Norenbergh le Onze du mois de mai l'an de notre seigneur 1577. Signé Joseph Lochner notaire public en foi de quoi de ma propre main avec le simple compris en marge. Veritas Laude Victrix : Joseph Lochner.

NOTA : Confronté avec la copie authentique trouvé d'accord en tout par moi Henri Van Uffele Exc. Subs. par autorité de Sa Majesté impériale, résidant à Anvers, et admis par le Conseil de Brabant, en foi de quoi j'ai signé et mis ici mon nom le 9 de Juin, de mil cinq cent quatre vingt (1580), était signé : H. Van Uffele, Ex. publiq. Et était écrit en bas : tiré et traduit de la langue haute Allemagne, de la copie authentique par l'écrivain public Van Uffele, par nous autres Pedro Ernesto Meltzer & Jean Mandis de Salas, écrivains du Roi, notre seigneur et résident publiquement dans la ville de Bruxelles et l'avons trouvé conforme dans l'être et substance : à Bruxelles, le 20 février 1643, et en foi de quoi nous avons mis ici notre signature ; était signé ; P. E. Meltzer, not. pub. Jean Mandis de Salas no.pub.

Examiné et confronté cette copie, avec la copie authentique, signé comme ci deseus expliqué, j'ai trouvé qu'elle était en tout conforme, et parole à parole, par moi soussigné Emmanuel Henri Peres, écrivain admis et approuvé par le Conseil de sa majesté Catholique et Cansellerie de Brabant, résidant à Anvers, en témoignage de quoi, j'ai mis ici mon nom et signé Notariel accoutumé à Anvers deux Octobre de 1682, je dis mil six cent quatre vingt deux (était signé) E. H. Péres. Not.publ. 1682.

A tous ceux qui verront la présente ou l'entendront lire : nous Bourgmestre échevins et Conseil de la Ville d'Anvers, dans le Duché de Brabant salut.

Nous savoir faisons et certifions que Emmanuel Henri Peres de quel main est signé la présente copie, est écrivain public résidant en cette ville, fidèle et légal de toute confiance & qu'à ses actes & écritures qui sont comme ci dessus signé de lui en a toujours donné et ou'on y donne une entière confiance & crédit an justice et hors d'elle en témoignage de quoi nous avons fait signer la présente avec notre Grand scel usité pour les affaires de cette dite Ville et par le nom de soussigné juré de cette ville le deux du mois d'Octobre 1682 mil sis cent quatre vingt deux (était signé) Melch. Gerardi & scellé en due forme.

Nous Jean-Ferdinand par la grâce de Dieu et du St. Seige,

Evêque d'Anvers, à tous ceux et celles qui verront la présente salut en Dieu nous savoir faisons & attestons que Melch. Gerardy & Emanuel Henri Peres, respective secrétaire de cette Ville et notaire publicque sont des honnêtes gens de très bonne réputation & vie & qu'à leurs instruments & actes publics on a toujours donné une entrière foi et crédit en foi de quoi nous avons signé cette de notre propre main et y avons mis notre scel.

Fait à Anvers dans notre Palais Episcopal l'an du Seigneur 1682. (était signé) T. Ferdinandus Ep.us.Antv.s. en bas était par ordre de l' Me. et Reve. Seigneur Evêque. (Était signé) De Grez, secétaire et scellé en due forme.

Je D. Joseph Vanderleene, seigneur de Lodelinsarts & de Castillon du Conseil de sa Majesté Cesarienne & Catholique et son premier Roy d'Armes dans les états de Flandre etc. D. Charles Nicolas De Berckel, chevalier de l'habit du Christ, seigneur d'Erenbodeghem, Roy d'armes de la Dite Majesté Cesarienne & Catholique du Brabant, déclarons et certifions à tons ceux qui verront la présente, qu'aujourd'hui date ci dessous on nous a présenté la copie entière du diplôme impérial ci écrit, et qu'en conformité de ce qui est ordonné par l'article XIII du placart publié 1616 touchant les armoiries et marques d'honneur et de noblesse, nous l'avons enregistré dans les livres respectifs de nos charges, en foi de quoi nous avons signés la présente de nos noms. Fait dans la Chambre Héraldique dans le Palais à Bruxelles, Ville de Cour, dans le Duché de Brabant, le premier de Juin mil sept cent quinze (1715); était signé : Joseph Van der Leene & De Berckel, Roys d'Armes de Brabant.

Nous soussignés Messires Barthélemi Joseph Jaerens et Egide Ange Labiniau aliter Labina, Patrice Romain, respectivement Roys d'Armes et Herauts de S.M. l'Empereur & Roy à titre de Brabant et de Flandre, déclarons et certifions d'avoir examiné ces présentes lettres patentes et de les avoir chacun de nous enregistrés aux registres respectifs de nos charges par notice particulière en conformité de l'article XIII de l'édit héraldique de l'an 1616 en foi de quoi nous avons signé cette, et l'avons muni du scel de notre charge Royal à Bruxelles, le 23 février 1781 (était signé): Bart. I. Jaerens 1781 Brabant. E. A. Labiniau aliter Labina, Roi d'Armes de Flandre & scellé en due forme.

Nous Egide Ange Labiniau al. Labina senior, Patrice Romain, Roi & Heraut d'Armes de l'Empereur et Roi à titre de sa Province & Comté de Flandre, déclarons la présente copie exacte,

fidèle & conforme à son original qui nous a été subministré à l'effet du présent certificat, que nous avons signé & muni du sceau de nos armes, à Bruxelles, le 18 février 1782. (signé : Labinau al. Labina) ¹⁴²⁾. Brussel. B. W. van Schijndel.

¹⁴²⁾ Ibidem. Idem. Voor echt verklaarde vertaling van het Keizerlijk diploma dd. 1-1-1577.

KWARTIERSTAAT HENRICA MARIA ELISABETH DE LA GENESTE

De eerste helft van de vorige eeuw kenmerkte zich door een hernieuwd geloofsbesef en daardoor door Christelijke naastenliefde. In elke stad, vooral in het zuiden van ons land, waren welgestelde families, die zich het lot van de minderbedeelden aantrokken. In Grave was dit o.a. de familie *De la Geneste*. De toenmalige arts Dr. H. J. A. De la Geneste werd de grondlegger van het klooster „De Wijnberg”, het latere instituut voor vrouwelijke blinden te Grave. Zijn dochter *Henrica*, gewoonlijk Henriëtte genoemd, is de stichteres van de inrichting voor mannelijke blinden: „St. Henricus” aldaar, dat in september en oktober van dit jaar haar eeuwfeest herdacht.

Wij geven hierbij haar voorouders in 64 kwartieren en achten het onnodig van de eerste 16 kwartieren bijzonderheden te vermelden. Gaarne verwijzen wij naar de tijdschriften waarin deze gevonden kunnen worden.

Ons rest nog bijzondere dank te betuigen aan de heren Drs L. A. C. A. M. van Rijckevorsel te 's-Gravenhage, archivaris Raym. Peeters te Turnhout en Th. M. van Dun te Tilburg, zonder wier hulp deze uitvoerige kwartierstaat niet tot stand had kunnen komen.

Henriëtte De La Geneste,
(1800-1859), stichteres van het
Blindeninstituut „St. Henricus”
te Grave.
(coll. St. Henricus)
(cliché „Numaga”)

16	17	18	19	20	21	22	23
DE LA GENESTE ANTONIUS DOMINICUS * 12-7-1654 Nijmegen † 24-1-1722 Grave DE MEIJER ANGELA MARIA 1655 Grave † 10-1-1723 Grave Grave x 14-2-1694	VAN DE SANDT JACOBUS Nijmegen * † VAN SALINGEN ANNA * † Nijmegen x 18-2-1694	ROBERT PETRUS * 5-3-1685 Turnhout * † VAN ELJNDE JOANNA MARIA 25-3-1686 Turnhout * † 7-1-1735 Turnhout * † x	VAN TUERENHOUT BARTHOLOMEUS * 1677 Oisterwijk * † ERMERS GERTRUDIS * 31-8-1683 Tilburg * † Tilburg x 21-11-1702				
8 DE LA GENESTE ANTONIUS CASPAR * 6-1-1704 Grave † 22-5-1782 Grave x 2-2-1726 Nijmegen	9 VAN DE SANDT MARIA MARGARETHA * 8-2-1700 Nijmegen † 1-7-1761 Grave x 27-8-1765 Turnhout	10 ROBERT JOANNES BAPTISTA * 27-2-1706 Turnhout † 1-4-1762 Turnhout x 15-1-1731 Turnhout	11 VAN TUERENHOUT ELISABETH * 15-7-1705 Oisterwijk † 1-3-1748 Turnhout				
4 DE LA GENESTE ANTONIUS BARTHOLOMEUS * 2-4-1741 Grave † 29-5-1790 Nijmegen	5 ROBERT CLARA MARIA * 8-12-1741 Turnhout † 7-4-1806 Grave						
2 DE LA GENESTE HENRICUS JOANNES ANTONIUS * 9-11-1767 Nijmegen † 7-12-1847 Grave x 16-6-1							
1 * 18-1-1800 Grave				Henrica Maria Elisa Stichteres van het blindenin			

Henrica Maria Elisa

Stichteres van het blindenin

24	25	26	27	28	29	30	31
MELCHIOR		VAN ELDEROM JOACHIM	EGBERTS PETRONELLA Oploo	VAN TUERENHOUT BARTHOLOMEUS 1877 Oisterwijk	ERMERS GERTRUDIS 31-8-1683 Tilburg	BLOEMAERTS WILHELMUS	VAN ELDEROM HENDRINA
* †	* †	* †	* †	* †	* †	* †	* †
x		Mill x 8-5-1678		Tilburg x 21-11-1702		Grave x 18-9-1691	
2		13		14		15	
MELCHIOR CASPAR		VAN ELDEROM JOANNA CATHARINA		VAN TUERENHOUT VINCENTIUS		BLOEMAERTS JOANNA MARIA	
* Luik 18-10-1752 Grave		* Grave † Grave		* 27-1-1704 Oisterwijk † 21-10-1768 Grave		* † 9-1-1781 Grave	
x 10-5-1716 Grave				x 10-6-1725 Grave			
				7			
		MELCHIOR JOACHIM ANDREAS * 30-11-1729 Grave † 10-10-1815 Wanroy		VAN TUERENHOUT HENRICA GERTRUDIS JOANNA * 2-4-1726 Grave † 5-3-1792 Grave			
		x 20-6-1756 Grave					
		MELCHIOR JOANNA CATHARINA HENRICA * 12-10-1766 Grave † 11-11-1835 Grave					
		Grave					

ut „St. Henricus” te Grave

† 15-4-1859 Grave

1. *Henrica Maria Elisabeth De la Geneste*, (Numaga VI, 1959, blz. 73 e.v.).
2. *Henricus Joannes Antonius De la Geneste*, (Numaga, t.a.p., blz. 68 e.v.).
3. *Joanna Catharina Henrica Melchior*, (Brab. Leeuw VIII, 1959, blz. 139 e.v.).
4. *Antonius Bartholomeus De la Geneste*, (Numaga, t.a.p., blz. 64 e.v.).
5. *Clara Maria Robert*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 158).
6. *Joachim Andreas Melchior*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 137).
7. *Henrica Gertrudis Joanna van Tuerenhout*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 102).
8. *Antonius Caspar De la Geneste*, (Numaga, t.a.p., blz. 61).
9. *Maria Margaretha van de Sandt*, (Numaga, t.a.p., blz. 61).
10. *Joannes Baptista Robert*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156 e.v.).
11. *Elisabeth van Tuerenhout*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 100).
12. *Caspar Melchior*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 136).
13. *Joanna Catharina van Ellderom*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 136).
14. *Vincentius van Tuerenhout*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 101 e.v.).
15. *Joanna Maria Bloemaerts*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 101).

Dr. Antonius Dominicus
(De) La Genette (1652-1722),
arts te Grave.
(coll. St. Henricus) (cliché „Numaga”)

16. *Antonius Dominicus (De) La Genette*, (Numaga, t.a.p., blz. 59 e.v.).

Ouders :

32. ANTONIUS LA GENESTE, (Numaga, t.a.p., blz. 58 e.v.). Geb. 1612 Breda, overl. 19 jan. 1667 Nijmegen, sergeant, later luitenant. Huw. procl. 5 dec. 1647 Nijmegen/Breda (Mater sponsae, Aernt van Gent en Jan Thibou) met (33).

Luitenant Antonius La Geneste
(1612-1667).

Beatrix Barclay
(1613-1683)

(coll. St. Henricus) (cliché's „Numaga”).

33. BEATRIX BARCLAY, (Numaga, t.a.p., blz. 58 e.v.). Geb. 1613 Engeland, begr. 6 mrt. 1683 Nijmegen.

Grootouders onbekend.

17. *Angela Maria de Meijer*, (Numaga, t.a.p., blz. 60).

Ouders :

34. JOHAN DE MEIJER, overl. 1691. Doctor in de Rechten, syndicus van de stad Grave, advocaat. 1e Huw.procl. 6 jan. 1661 Grave met (35). 2e Huw. met Joanna Catharina Paegie (Paesle etc.)

Door de magistraat van Grave werd hij in 1672 naar de Prins van Oranje gezonden om deze verslag uit te brengen inzake het geschil tussen de Med. dr. — tevens burgemeester — Croeser en de magistraat, en om pogingen aan te wenden om die commissie als Med. dr. — die deze buiten voorkennis van de magistraat van Zijne Hoogheid had weten te verkrijgen — in te trekken 1).

In mei 1675 werd hij zeer ernstig ziek vanwege een „accident” aan zijn heup en was ettelijke maanden niet buiten „doodsgevaar” 2).

Met de burgemeester Frank Cruysier werd hij in maart 1690 als afgevaardigde van Grave naar Tilburg gezonden teneinde daar met de afgevaardigden van andere Generaliteitssteden te beraden over door de Staten-Generaal voorgenomen belastingen 3).

35. GERTRUDIS HORNKENS, overl. 8 nov. 1669, begr. in de kerk te Grave in graf 45 4).

Grootouders :

68/69 onbekend.

70. JOANNES HEURNKEN, overl. 2 aug. 1636, begr. in de kerk te Grave in graf 45.

71. GERTRUDIS VAN RIEMSDIJK, overl. 19 sept. 1658, begr. in de kerk te Grave in graf 45.

18. *Jacobus van de Sandt*, J.M. van Nijmegen.

Huw.procl. 4 febr. (Sponsi Pater, Sponsae Marij van Salingen), huw. 18 febr. 1694 Nijmegen (Jezuïeten) (Edwardus van de Sande en Maria van Salingen) met (19).

Als huw.get. trad hij 20 jan. en 2 febr. 1726 te Nijmegen op. Te Grave werd hij 3 mrt. 1727 vervangen.

Uit het huwelijk met (19) :

- a. Lambertus Melchior, ged. 6 jan. 1696 Nijmegen (Jezuïeten) (Gerard van de Sandt en Maria van Salingen), begr. 20 okt. 1696 Nijmegen.

- b. Maria Margaretha (9).

Ouders onbekend.

19. *Anna van Salingen*, J.D. van Nijmegen.

Ouders :

38. LAMBERTUS VAN SALINGEN, begr. 6 sept. 1687 Nijmegen.

Uit het huwelijk met (39) :

- a. Anna (19).

- b. Maria 5).

39. MARGARETHA SPECK, begr. 22 aug. 1683 Nijmegen.

Grootouders :

76/77 onbekend.

78. JAN SPECK. In 1631 en 1640 tekende hij als burger van Nijmegen met nevenstaand huismerk 6). De hof, welke hij Achter de Ezel te Nijmegen bewoonde, werd later naar hem „Jan Speckhof” genoemd 7).

79. EIJTJE N.

Nijmegen. N. A. Hamers.

(Wordt vervolgd)

1) P. Hendrixx, *Geschied- en Aardrijkskundige Beschrijving van de Stad Grave*, Grave 1846, dl. II, blz. 41.

2) Not. Arch. Grave, not. D. Paringet, inv.nr. 2227 d.d. 6 nov. 1695, verklaring van Elisabeth Coebergh. 3) Hendrixx, t.a.p., dl. II, blz. 179.

4) „Een sark, lank seven voeten, breet drie voeten vijf duymen, Leggende voor de ingang van de Gouverneursbank”. Vgl. Numaga VI (1959) blz. 89 en Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en om de Kerken der Provincie Noord-Brabant, Utrecht*, 1924, dl. I, blz. 223. 5) Ger. Arch. Nijmegen, inv.nr. 1931. Transporten etc. over het jaar 1735, d.d. 24 mei. 6) Arch. Oud-Burger Gasthuis, Nijmegen. Registers van Burgers, letter J. 7) Numaga, t.a.p., blz. 61.

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15e- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 149)

Jan Jan Dingmans Dirven was een zoon van de brouwer Jan Dingmans Dirven en Geertruyt Jan Simons van Bavel en werd ca. 1605 gedoopt. Mogelijk leerde hij het beroep van apotheker bij Henrick Anthonisz Wissens met wie zijn vader connecties had. Hij huwde dan ook met diens dochter Catharina, die in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda op 18 mei 1611 werd gedoopt. Zijn huwelijk met haar vond ca. 1630 plaats. Uit deze echt werden vier kinderen geboren, die allen tussen 1631 en 1637 in dezelfde R.K. kerk als hun moeder werden gedoopt, te weten: Elisabeth; Jan Francis; Henricus en Geertruyd. De beide laatsten van deze kinderen overleden op jeugdige leeftijd, Jan Francis was „innocent”.

Na zijn huwelijk vestigde Jan zich als apotheker op de Grote Markt in het huis „de Swaen” (= thans 40), dat afkomstig was uit de boedel van de grootmoeder van zijn vrouw, de weduwe van Michiel Weers en dat hij van de vruchtgebruiker, zijn zwager Dirk Wissens, huurde. Hij woonde er in ieder geval in 1633 in en zal het tot in juni 1637 in huur gehad hebben. Zoals we boven reeds zagen, huurde Anthonis Wissens dit huis van 1 juni 1637 tot 24 juni 1638, waar Dirven toen woonde is onbekend. Van 24 juni 1638 af had Dirven het echter wederom in huur voor f 145,- per jaar. Bij deze huur was een achterhuisje, waarin militairen woonden, inbegrepen¹⁾. Op 17 maart 1639 kocht hij zelf een huis, hof en erf, genaamd „het Suyckerhuys” eveneens aan de Grote Markt (= thans 20) gelegen en vestigde hierin voorgoed zijn apotheek²⁾.

Als geldbelegging kocht hij o.a. op 18 mei 1641 voor f 300,- een huisje met een erf en stal in de Keizerstraat, waarvan hij de koopsom binnen het jaar voldeed³⁾ en op 11 september 1643 ³/₄ bunder beemd in Abroek, dat ten dele voor de fortificatie van Breda was ingegraven en ten oosten aan de Mark en ten noorden aan de stadswerken grensde⁴⁾.

Tijdens een ziekte liet zijn echtgenote op 5 september 1645 een testament opstellen door notaris Jan Hendrik Dirven.

1) N. 111, akte 16-1-1838. 2) R. 531, f. 222v-223. 3) R. 532, f. 171v-172. 4) R. 533, f. 80v.

Zij vermaakte daarbij aan haar echtgenoot al haar tijdens het huwelijk verkregen goederen en het vruchtgebruik van de goederen, die zij van haar ouders had geërfd. Hij moest daarvoor echter alle schulden van haar nalatenschap tot zijn last nemen en de drie kinderen opvoeden tot hun 20e jaar of eerder huwelijk, waarna hij onder hen de goederen moest verdelen, die haar bij deling van de nalatenschap van haar ouders op 23 december 1637 waren te beurt gevallen¹⁾.

Zij overleed waarschijnlijk kort hierna.

De bovengenoemde deling was onderhands geschied, de nog resterende goederen werden pas op 5 augustus 1656 tussen de erfgenamen gedeeld. De kinderen Dirven verwierven daarbij de helft van het huis „de Swaen” ter waarde van f 1262,— en 1/2 bunder bos en land onder Princenhage van f 335,—²⁾. De andere helft van het huis „de Swaen” verkreeg hun vader in ruil voor enige obligaties op 7 mei 1667³⁾.

Hij overleed op 18 december 1662 en werd drie dagen later begraven in de Grote kerk. Bij zijn overlijden bezat hij behalve de bovengenoemde goederen nog een stede met huis en schuur onder Oosterhout, die hij op 2 mei 1658 had gekocht en een woning aan de Markt te Princenhage, die hij gekocht had op 5 maart 1658. Bovendien bezat hij nog goederen onder Etten, Princenhage, Hoeven, Teteringen en Leur, die hij gedeeltelijk door koop en gedeeltelijk door versterf had verkregen⁴⁾.

*Jacop Willem Henrick Anssems*⁵⁾ werd gedoopt in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda op 8 november 1612, als oudste zoon van Willem Henrick Anssems en Cornelia Jacobs Sprong dochter. Na het overlijden van zijn moeder in juli 1626 bleef hij met zijn broers als wees achter. Op 12 november 1631 op 19-jarige leeftijd dus werd hij voor f 50,— per jaar in de kost gedaan bij de apotheker Anthonis Wissems, die nauwelijks vijf jaar ouder was dan Jacop, „om hem in de apothecarye te oefenen ende hem daarvan te instrueeren”. Hij bleef daar tot 11 november 1634 en igng toen „om meerdere experientie van de saecke te verkrijgen” naar Henrick Rijsens, apotheker op de Nieuwendijk in „de Olifant” te Amsterdam voor een jaarlijks kostgeld van 112¹/₂ gld.⁶⁾.

Hoewel hij zich in 1636 wederom te Breda bevond, had hij

1) N. 79. 2) N. 160. 3) R. 550, f. 146-147. 4) W. 962.

5) Zijn grootvader heette Henrick Anssem Claessen. De naam Anssems werd van voornaam tot familienaam. Zijn zoon noemt zich dan ook Willem Anssems. 6) W. 724.

zich toch nog niet als apotheker gevestigd, in ieder geval kocht hij daarvoor geen huis en had hij ook geen huis uit de nalatenschap van zijn ouders geërfd. Die nalatenschap bestond voornamelijk uit renten en landerijen, waarvan hij er later verschillende verkocht.

Eerst na zijn huwelijk vestigde hij zijn apotheek in het hoekhuis Lange Brugstraat-Nieuwstraat, dat „Emaus” genaamd was. Dit huis had zijn echtgentoe in haar huwelijk medegebracht. Hij huwde voor schepenen van Breda op 28 oktober 1640 met Adriana Dirk Dirks van der Velde dochter, die in de R.K. kerk aan de Brugstraat op 16 juni 1613 was gedoopt en wier moeder Jenneken Henrick Adriaen Wils dochter was. Zij was een nicht van de apotheker Jan Wils.

Op 8 februari 1645 kocht Anssems naast zijn apotheek het aan de Nieuwstraat gelegen pand „de Prins van Luik” voor f 989,—. De laatste aflossing van die som voldeed hij op 23 juli 1648 ¹⁾).

Behalve het bovengenoemde huis „Emaus” had zijn echtgenote nog niet haar gehele kindsgedeelte uit de nalatenschap van haar ouders ontvangen. Op 29 december 1656 werd daarover een accoord gesloten met haar stiefvader. Bij dit accoord verkreeg zij in eigendom een stede met huis en hof, landerijen en erven te Bavel ter Voort met een aantal door haar stiefvader daarbij gekochte beemden, weiden en zaailanden en een stede met huis, schuur, bakhuis, land, dries, heideveld en weide eveneens te Bavel op de Eikberg en nog een stede met huis, schuur, kooi, zaai- en weilanden, bos en groes onder Zonzeel. Daartegenover droeg zij aan haar stiefvader over het huis „de Bel” met mout- en brouwhuis, pleintje, achterhuis en hof op het Ginnekenseinde; een obligatie van f 100,— en de eerste vier jaar f 25,— en een lijfrente van f 100,— ²⁾. De meeste van de aldus door haar verkregen goederen waren door haar stiefvader gekocht, van de eigenlijke bezittingen van haar ouders was niet veel over.

Als apotheker leverde Jacop tussen 1664 en 1671 medicamenten aan de aalmoezeniersarmen ³⁾).

In mei 1677 kocht hij een huis en erf aan de Ginnekenseindse brug achter Moses (thans Houtmarkt) naast het huis „de Drye Rooskens” voor f 383,— ⁴⁾. Het leg misschien in zijn bedoeling te gaan rentenieren en de apotheek aan zijn zoon Willem over te laten. Wat hiervan zij, zeker is het, dat hij niet in dit pand

1) R. 533, f. 252r+v. 2) R. 536, f. 82-83v. 3) Afd. II-19, no. 64, 65 en 70. 4) R. 541, f. 242v.

heeft gewoond, want reeds in september 1678 verkocht hij het weer voor f 435,— 1).

In maart en april 1681 leende hij in totaal f 1400,— 2), waartoe hij dit geld nodig had, is onbekend.

Hij overleed op 21 juli 1683 en werd drie dagen later in de Grote kerk begraven. De dopen van zijn kinderen zijn niet gevonden, behalve die van een zoon Johannes Baptista op 10 december 1658 in de R.K. kerk aan de Brugstraat. Behalve deze zoon werden in 1704 nog genoemd Theodorus, Hendrick, Johan (waarschijnlijk identiek aan genoemde Johannes Baptista), Cornelia en Maria 3). Zijn zoon de apotheker Willem Anssems was toen reeds overleden en in februari 1683 was nog een dochter van hem gestorven. Hij moet dus minstens zeven kinderen gehad hebben.

(Wordt vervolgd)

1) R. 542, f. 61r + v; N. 306, f. 215r + v. 2) R. 543, f. 38-38v; 40v en 43r + v. 3) R. 559, f. 151v-153v.

PETER ADRIAENS VAN WEERT

In verband met het belangrijk artikel in dit tijdschrift (VII, 171) van de heer Swane, verwijs ik naar de *Helmondse* akte van 9-5-1556, waarin staat dat „*Peter Adriaens van Weert* heeft erfelijk vercocht aen heer Janne van Asten, cappelaen tot Helmont, een huys, hofstadt ende hoff, gelegen tot Helmont inde Kerckstraet”.

Er zal dus te Helmond verder moeten worden gezocht om zijn geslacht op te voeren 1).

Brussel.

B. W. van Schijndel.

1) R.A. 's-Hertogenbosch. Fonds Helmond. Reg. no. 236, folio 27. Een Bossche akte verklaart nog, dat een Henric van Amstel, gehuwd met Heylwich dr. w. Aert zn. w. Volquin Mys van Amersfort, in 1409 (o.s.) het goed „Die Brake” te Schijndel bezat (reg. no. 1186 (1409), ff. 403-407 verso).

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel.
Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

Gegevens gevraagd omtrent familie VERMEULEN VAN GRIENSVEN (18de eeuw, omgeving Den Bosch).

Den Bosch, Gheert v. Woustr. 2.

Dr. TH. GOOSSENS.

DE BREDASE APOTHEKERS

van de 15e- tot het begin van de 19e-eeuw

door G. J. REHM

(Vervolg van pag. 176)

Gerard Peeter Cornelis Gobbincx was een zoon van de glazenmaker Peeter Cornelis Gobbincx en van Elisabeth Gerard Aarts van Loon dochter en werd ca. 1610 te Breda geboren. Hij huwde kort vóór 1636 met de ca. 1612 geboren Maria Karels van Loon dochter, wier moeder Anneken Adriaen Oerlemans dochter was. Maria werd reeds op jeugdige leeftijd wees en kwam toen onder voogdij van de vader van haar latere echtgenoot.

Voor de vestiging van hun apotheek kocht het echtpaar op 14 juli 1636 het huis „de Bijl” met achterhuis en pleintje en het recht van medegebruik van brandput, regenbak, privaat en gang naar de Schoolstraat (= thans Vismarktstraat 4). De koopsom hiervoor bedroeg f 2375,—, waarvan een derde gedeelte kontant betaald werd en de rest op 14 april 1640 ¹⁾.

Het echtpaar was geenszins onbemiddeld. Behalve het huis „de Eyntvogel” in de Brugstraat bracht zij nog verschillende landerijen in de baronie van Breda ten huwelijke mede ²⁾; Gerard zelf bezat het huis „de Backhoven” op de westzijde van de Haagdijk ³⁾.

Van 1639-1641 leverde hij medicamenten aan de aalmoezeniersarmen.

Gezamenlijk met zijn echtgenote liet hij in zijn huis „de Bijl” op 19 januari 1663 een testament opstellen door notaris Johan Beeris. Op 17 februari d.a.v. werd het reeds enigszins gewijzigd. Bepaald werd dat hun zoon Peeter vóór de deling van de nalatenschap f 600,— en hun dochter Elisabeth f 1800,— zouden krijgen om een gelijk gedeelte te ontvangen als hun zuster Anthonetta, die reeds het nodige ten huwelijk had medegekregen. De langstlevende van de echtelieden zou het huis „de Bijl” in vruchtgebruik en de inboedel daarvan in volle eigendom verkrijgen; de overige goederen moesten verdeeld

¹⁾ R. 530, f. 40v-41v. ²⁾ W. 646.

³⁾ R. 548, f. 220-223v en R. 533, f. 255v.

worden¹⁾. De drie hierboven genoemde kinderen waren de enige kinderen van het echtpaar en werden tussen 1637 en 1647 in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda gedoopt.

Gerard overleed op 2 november 1655 en werd vier dagen later begraven. Zijn weduwe overleed op 7 maart 1666 en werd drie dagen daarna ter aarde besteld. Hun dochter Elisabeth huwde twee jaar later met de apotheker Smidts.

Peeter Jans de Hooge werd geboren te Breda ca. 1609 als zoon van de chirurgijn Jan Peeters de Hooge en Anneken Adriaen Spierinx dochter. Zijn moeder overleed eind juni 1620, waarna zijn vader hertrouwde. De laatste overleed op 27 november 1623 in het huis „Sint Nicolaas” aan de Veemarktstraat (= thans westelijk gedeelte van 8). Peeter bleef toen met zijn stiefmoeder Anneken Niclaes Vermolen dochter achter. Hij bleef na het overlijden van zijn vader nog 8 maanden bij zijn stiefmoeder wonen en werd daarna tot 25 maart 1627 uitbesteed bij Pauwels de Haen te Dordrecht, waarna hij tot 2 juni 1628 bij de schout van Princenhage Adriaen van Bergen verbleef. Hij was toen ca. 19 jaar oud en ging gedurende één jaar in de leer bij de apotheker Henrick van Bladegem te Dordrecht, waarna hij wederom naar Princenhage kwam.

In 1631 werd hij reeds apotheker genoemd, doch „om de spraecke te leeren en om voirdere experientie van saecken te mogen vercrijgen” vertrok hij op advies van zijn vrienden naar Parijs, waar hij tot 25 juni 1632 verbleef. In 1633 vertoefde hij te Amsterdam.

Uit de nalatenschap van zijn vader, die hij met zijn stiefmoeder deelde, verkreeg hij enige obligaties en schuldbrieven tot een totale waarde van f 1550,—; een rente van f 55,— per jaar en pachten van een zester en een veertel rogge per jaar. Aan vaste goederen verwierf hij het huis „Sint Nicolaas”, dat verhuurd was; de helft van een huis en erf in de Keizerstraat, eveneens verhuurd; een stede, huis en erf in Bagven onder Princenhage 1¹/₂ bunder groot, dat door zijn voogd was aangekocht; 5 bunder beemden onder Princenhage en in kontanten f 300,— van de verkochte klederen van zijn vader, waarvan de opbrengst hem was verzekerd in de huwelijksvoorwaarden bij diens tweede huwelijk opgesteld²⁾.

In 1638 zien we hem voor het eerst zelf in Breda optreden

1) N. 130, f. 109v e.v.

2) W. 68, f. 21v; W. 652 en R. 825, f. 25r+v.

Zijn apotheek had hij toen gevestigd in het huis „Sint Nicolaes”. Op 28 april van dat jaar haalde hij zijn koffertje met papieren aan de Weeskamer af ¹⁾, hetgeen er op zou kunnen wijzen, dat hij toen voor het eerst wederom in Breda verbleef.

Van de drie percelen beemden onder Princenhage verkocht hij er twee op 28 juni van datzelfde jaar voor f 1800,— ²⁾. Verloor hij daarmede een bezitting, op 15 maart 1639 verkreeg hij er weer een bij door de aankoop van de andere helft van het huis in de Keizerstraat, dat uit twee woningen, een hof en twee erven bestond. Voor de koopsom en voor geleend geld tezamen bleef hij echter f 1200,— schuldig ³⁾.

Voortdurend bleek hij geldgebrek te hebben, de reden daarvan is evenwel niet te achterhalen. Zo verkocht hij op 24 september 1643 een aantal renten met een totale jaarlijkse opbrengst van f 15,— ⁴⁾ en leende hij 20 augustus 1644 f 500,— ⁵⁾. In 1647 verkocht hij de twee woningen in de Keizerstraat voor f 750,— ⁶⁾ en leende daarna nog f 400,—, doch loste de schuld van f 500,— af ⁷⁾.

Op 10 april 1647 werd een dochter van hem en Aeltje Spierinx in de Grote kerk te Breda gedoopt, drie dagen later ondertrouwde hij met haar en huwde 26 mei 1647 te Ginneken. Zeven maanden later overleed hij reeds en werd op 2 januari 1648 in de Grote kerk te Breda begraven.

Men krijgt de indruk, dat hij niet zo'n geacht burger van de maatschappij is geweest. Immers waar zijn vader verschillende functies in Breda had bekleed, was het toch te verwachten, dat hij ook tot enig ambt verkozen zou worden, hetgeen niet geschied is. Bovendien verkeerde hij voortdurend in geldnood en ook zijn huwelijk werd niet onder ideale omstandigheden gesloten. Mogelijk was hij ziekelijk, hij overleed nog voor zijn 40e jaar. Wat hiervan nu de juiste veronderstelling is, daarover zwijgen alle bronnen.

Jan Wils werd in januari 1613 in de R.K. kerk aan de Brugstraat te Breda gedoopt, als zoon van Jan Henrick Adriaen Wils en Jacomijntien Jan Zibs dochter. Hij huwde 27 of 28 november 1636 met de nagelaten dochter van de brouwer Cornelis Goossens van Bernagien en Maeyken Henrick Corneliss

1) W. 68, f. 21v.

2) R. 723, z.f.

3) R. 531, f. 222r+v.

4) R. 533, f. 81.

5) *ibid.*, f. 166r+v.

6) R. 534, f. 44v.

7) *ibid.*, f. 60v.

van Dun dochter, genaamd Perina, die toen ongeveer 22 jaar oud was ¹⁾).

Hij vestigde zijn apotheek in het huis, erf, plein met achterhuis of stal en woning, eertijds genaamd „Bethlehem” en daarna „De Witte Pluym”, gelegen aan de Grote Markt (— thans 52). Hij kocht het voor dit doel op 12 augustus 1636 voor f 2532,—. De helft van die som voldeed hij kontant en de andere helft op 22 september 1638 ²⁾).

Op 27 januari 1665 kocht hij het huis met werkhuis, aanbouw, plaats en erf, genaamd „den Cleynen Spiegel”, gelegen in de Karnemelkstraat (= thans 8) tegenover de „busthoren” of „poeyertoren”. De koopsom hiervoor bedroeg f 2650,—, die hij in twee keer voldeed n.l. in mei 1665 en in mei 1666 ³⁾. Dit huis liet hij voor zich verbouwen en ging er daarna in wonen ⁴⁾. Zijn apotheek „De Witte Pluym” verhuurde hij aan zijn neef Johan Stickers, zoon van zijn zuster Maria ⁵⁾).

Op 4 februari 1667 kocht hij nog het huis met erf en hof „Den Oyevaer” in de Eindstraat, dat achter grensde aan het genoemde huis in de Karnemelkstraat. De koopsom groot f 2170,— voldeed hij voor de helft kontant en voor de helft op 10 april 1668 ⁶⁾).

Zijn apotheek verkocht hij op 28 januari 1671 aan zijn bovengenoemde neef Stickers voor f 4000,—. Hij ontving er dus bijna f 1500,— meer voor dan hij er zelf voor betaald had, waaruit we kunnen afleiden dat hij er de nodige verbouwingen aan had laten verrichten ⁷⁾).

In zijn huis in de Karnemelkstraat liet hij met zijn echtgenote door notaris Pieter Beeris op 10 juli 1673 een testament opstellen. Hierbij vermaakten de echtelieden elkander alle huizen en landerijen in volle vrije eigendom en alle renten, schuldbrieven en obligaties in vruchtgebruik. De moeren, turven en schuiten en al het overige wat tot het turfsteken behoorde mocht de langstlevende óf een jaar behouden en daarna de helft aan de erfgenamen van de eerst-overledene overdragen, óf alles in eigendom blijven behouden en de getaxeerde waarde binnen acht jaar aan die erfgenamen voldoen ⁸⁾).

Op 4 februari 1675 werd hij nog gevest in een gedeelte van het „Huis Assendelft” in de Nieuwstraat, dat hij op een publieke verkoping voor f 4270,— had gekocht. Tien dagen later was reeds bijna driekwart van de koopsom voldaan ⁹⁾).

Twee jaar later op 4 januari 1677 kocht hij nog een huisje

1) W. 708. 2) R. 530, f. 44r + v. 3) R. 538, f. 134r + v.

4) *ibid.*, f. 174-175. 5) H. 1916, f. 1v. 6) R. 538, f. 286-287.

7) R. 540, f. 131v-132. 8) N. 291, f. 200-206. 9) R. 541, f. 22-23.

met twee huisjes daarachter, genaamd „de Pomp”, op de Zuidoost-hoek van de Waterstraat gelegen, voor f 900,-¹⁾ en op 4 mei van dat jaar werd hij voor schepenen van Ginneken gevest in een stede met huis, schuur, boomgaard en zomerhuisje, tezamen 2³/₄ bunder groot, gelegen te Ulvenhout tegenover Grimhuysen en in 1 bunder 82 roeden land en 260 roeden weide daarbij ²⁾).

Hij overleed kinderloos op 2 oktober 1679 en werd in de Grote kerk te Breda begraven. Tijdens zijn gehele leven had hij vele sommen geld uitgeleend. Hij was bovendien nog ge-goed in Zundert, Ginneken en Ulvenhout, zodat hij een aanzienlijke erfenis naliet aan zijn erfgenamen te weten: zijn neven Jan Henrick Wils; Johan Stickers en de kinderen van zijn overleden nicht Maria Stickers, echtgenote van Cornelis Seldenslagh.

Zijn weduwe Perina van Bernagien, die alle goederen in eigendom en vruchtgebruik was blijven bezitten, overleefde hem nog 21 jaar en overleed op ongeveer 85-jarige leeftijd op 28 november 1700. Zij werd bijgezet in het graf in de Grote kerk, dat zij in 1680 had gekocht ³⁾ en waarin haar echtgenoot reeds rustte.

De deling van de nagelaten goederen kreeg zijn beslag pas op 19 maart 1704 ⁴⁾).

Een vermeldenswaardige akte met betrekking tot de nalatenschap is nog de volgende:

Bij hun testament hadden Jan Wils en zijn echtgenote bepaald, dat hun dienstbode haar leven lang het huisje „de Pomp” mocht blijven bewonen en de profijten van de twee bijbehorende achterhuisjes zou trekken. Na haar overlijden zouden die profijten 50 jaar lang aangewend moeten worden ten behoeve van de armste en behoeftigste bloedverwant. Tot onderhoud van die woningen moest een rente van f 45,- per jaar van de nalatenschap afgezonderd worden. Acht jaar na het overlijden van de dienstbode op 4 september 1711 gingen de erfgenamen van het echtpaar Wils een overeenkomst aan, waarbij werd bepaald, dat van iedere zijde bij toerbeurt om de zes jaar de oudste zoon uit de opbrengst van die huisjes zou onderhouden worden, mits die Latijn ging studeren in een katholieke plaats. In de familie kwamen dus geen arme bloedverwanten voor ⁵⁾.

(Wordt vervolgd)

1) R. 541, f. 203. 2) R. 697, z.f.

3) H. 435, n° 1, „.... in den ommeganck van 't Choir aen de suytsijde noorden aen den trap van het choirdeurken tegensover de consistorie....”.

4) R. 599, f. 56-59v. 5) N. 627, f. 240 e.v.

KWARTIERSTAAT
HENRICA MARIA ELISABETH DE LA GENESTE

(Vervolg van pag. 172)

20. *Petrus Robert*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156).
Uit het huwelijk met (21):
- a. *Joannes Baptista*, (10).
 - b. *Anna Maria*, ged. 31 juli 1708 Turnhout (*Petrus van Eijnde en Isabella (= Elisabeth) Diels*).
 - c. *Henricus Jacobus*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156).
 - d. *Petrus Antonius*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156).
 - e. *Anna Catharina*, ged. 23 jan. 1714 Turnhout (*Petrus van Eijnde en Maria Helena Robert*).
 - f. *Frans Jozef*, ged. 8 okt. 1717 Turnhout (*Josephus van Eijnde en Elisabeth Diels*).
 - g. *Maria Theresia*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156).
- Ouders :
40. *JOANNES BAPTISTA ROBERT*, ged. 5 mrt. 1654 Turnhout (*Joannes Robert en Anna Empsen*), begr. 2 juli 1717 Turnhout.
Huw. ca 1679 met (41) 8).
Uit het huwelijk met (41):
- a. *Gislenus*, ged. 10 mrt 1680 Turnhout (*Petrus Robert i.p.v. Gislenus van Emelen en Helena van Meurs*).
 - b. *Maria Helena*, ged. 31 mrt. 1682 Turnhout (*Petrus Robert en Joanna Maria Robert i.p.v. Maria de Man*).
 - c. *Marcus Antonius*, ged. 8 nov. 1683 Turnhout (*Henricus Robert i.p.v. Marcus van Emelen en Elisabeth Robert i.p.v. Joanna Watty*).
 - d. *Petrus* (20).
 - e. *Anna Catharina*, ged. 28 mei 1686 Turnhout (*Guillelmus Vueghs en Anna Empsens*).
 - f. *Joannes Baptista*, ged. 16 dec. 1687 Turnhout (*Joannes Baptista van Meurs en Helena Diels*).
 - g. *Thomas*, ged. 20 febr. 1689 Turnhout (*Henricus Robert i.p.v. Thomas Potters en Agnes Robert*).
 - h. *Henricus*, ged. 6 juli 1690 Turnhout (*Henricus Robert en Jolijn van Emelen i.p.v. Helena Diels*).
 - i. *Hugo*, ged. 3 juni 1697 Turnhout (*August Leurs i.p.v. Hugo Leurs en Anna Catharina van Meurs*).
41. *MARIA VAN EMELEN*, begr. 21 sept. 1704 Turnhout.
Grootouders :
80. *PETRUS ROBERT*, overl. 13 mrt. 1694 Turnhout.
Huw. 3 jan. 1651 Turnhout (*Joannes Gevaerts en Adrianus Diels*).
Hij was kerkmeester te Turnhout en dreef in 1683 handel met Rotterdam. In 1690 was hij te Delft woonachtig.
Uit het huwelijk met (81):
- a. *Henricus*, ged. 4 apr. 1652 Turnhout (*Jacobus de Blaen en Heylwigis van Meurs*) 9).
 - b. *Joannes Baptista* (40).
 - c. *Agnes*, ged. 22 dec. 1655 Turnhout (*Georgius Clasen en Agnes Ponsens*).

- d. Joanna Maria, ged. 15 nov. 1657 Turnhout (Matthias Diels en Joanna van der Vleut).
- e. Helena, ged. 28 aug. 1659 Turnhout (Jacobus Hudsebout i.p.v. August Willems en Maria Diels i.p.v. Catharina Michels).
- f. Elisabeth, ged. 25 sept. 1661 Turnhout (Henricus Robert 10) i.p.v. Matthias Diels en Maria Aerts).
- g. Anna Catharina, ged. 8 apr. 1663 Turnhout (Egidius Dielen i.p.v. Matthias Diels en Elisabeth Diels).
- 81. HEYLWIGIS (= HELENA) DIELS, begr. 27 jan. 1698 Turnhout. 82/83 onbekend.
- 21. *Joanna Maria van (den) E(ij)nde*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 156).
Ouders :
42. PETRUS VAN (DEN) E(IJ)NDE (ENDT).
Huw. 3 febr. 1675 Turnhout (Carolus Gevarts) met (43).
Uit het huwelijk met (43):
a. Joanna Maria, ged. 25 mrt. 1676 Turnhout (21).
b. Antonius, ged. 29 sept. 1677 Turnhout (Nicolaus van der Veechen en Elisabeth Wouters).
- c. Jacobus, ged. 16 febr. 1680 Turnhout (Jacobus de Brouwer i.p.v. R.D. Joannes van der Veechen, Reg. Kanun. te Tongerlo en Anna van der Vliet).
- d. Daniel, ged. 28 febr. 1682 Turnhout (Joannes Baelmans en Elisabeth Verbrugghen).
- e. Angela, ged. 6 juni 1683 Turnhout (Jacobus de Brouwer en Anna Maria van Endt).
- f. Anna Catharina, ged. 22 jan. 1685 Turnhout (Adrianus de Brouwer en Suzanna Augustijns).
- g. Petrus Anthonius, ged. 11 jan. 1686 Turnhout (Antonius van Endt i.p.v. Abraham Vueghs en Margaretha Verlinde).
- h. Elisabeth, ged. 1 juli 1687 Turnhout (Augustinus Meijs en Dimphna Janssens).
- i. Joannes Baptista, ged. 14 dec. 1688 Turnhout (Godefridus Lockermans en Lucia de Brouwer).
- j. Jacobus, ged. 11 sept. 1690 Turnhout (D. Goverdus van den Weghe en Maria Borgmans).
- k. Theresia Barbara, ged. 5 dec. 1692 Turnhout (Jacobus de Brouwer i.p.v. Gualterus Verpenen en Elisabetha van den Eynde).
- l. Adriaan Jozef, ged. 13 mei 1694 Turnhout (Jan Bapt. Clymans en Helena Soffarts).
- m. Petrus Antonius, ged. 13 mei 1694 Turnhout (Anthonius van der Buytsen en Theresia van den Eynde).
- n. Josephus, ged. 9 mrt. 1694 Turnhout (Anthonius van den Eynde en Maria van Roij).
- o. Jan Antoon, ged. 30 okt. 1698 Turnhout (Gerardus de Nijs en Angela van den Eynde).
- p. Anna Catharina, ged. 5 jan. 1700 Turnhout (Joannes Bapt. Robert en Maria Catharina Empsens i.p.v. Joanna de Brouwer).
- 43. ANNA DE BROUWER, ged. 4 mrt. 1655 Turnhout (Adrianus Balelemans en Maria Balemans).
Grootouders :
84/85 onbekend.
- 86. JACOBUS DE BROUWER.
- 87. JOANNA ANSOMS.

22. *Bartholomeus van Tuerenhout* (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 99 e.v.).
Ouders onbekend.
23. *Gertrudis Ermers*, (Brab. Leeuw, t.a.p., blz. 100).
Ouders :
46. ANDREAS ERMERS, burgemeester van Tilburg 11).
Huw.procl. 8 okt. 1682 Hilvarenbeek met (47).
Uit het huwelijk met (47):
a. Gertrudis (23).
b. Tilmanus, ged. 25 apr. 1685 Tilburg (Barbara Lemnius i.p.v. D. Joannes van den Heuvel en Theodora Clomp).
c. Joannes, ged. 11 apr. 1687 Tilburg (Haymo Ermers en Joanna de Free i.p.v. Helena Nelissen) 12).
d. Tielemanus, ged. 9 jan. 1689 Tilburg (Anna Cornelis Colen i.p.v. Henricus Robbert en Cornelia Ermers).
e. Tilmanus, ged. 18 dec. 1690 Tilburg (Gertrudis Colen en Cornelia Clomp).
f. Barbara, ged. 19 aug. 1692 Tilburg (Joanna Adriana Maes i.p.v. D. Joannes van Rijckevorsel en Cornelia Ermers).
g. Theodorus, ged. 3 juli 1694 Tilburg (Cornelia Ermers i.p.v. Gijsbertus Ermers en Maria Mallands).
h. Sophia, ged. 9 mei 1696 Tilburg (Cornelia Ermers i.p.v. Tilmannus Lemnius en Theodora Clomp).
47. MARGARETHA LEMNIUS, ged. 10 sept. 1658 Hilvarenbeek (Cornelia echtg. Guilielmus Henrici Ludovici de Smit i.p.v. Margaretha wed. Thomas van den Heuvel).

Tielman Lemmens
Schepen van Hilvarenbeek

Barbara van den Heuvel

(Gem. Nijmegen, coll. Verheijen)

Grootouders :

92. JOANNES ERMERS, zn van Derk en Cornelia Dimers.

Nadat hij weduwnaar geworden was, werd hij priester en pastoor te Deurssen, later te Velp bij Grave 13).

Huw.procl. 20 jan. 1656 te Grave met (93).

Uit het huwelijk met (93) 14):

o.a. Andreas (46).

93. GERTRUDIS CLOMP.

94. TIELMAN LEMNIUS (LEMMENS VAN TULDER) 15), zn van Adriaan en Cornelia N., schepen van Hilvarenbeek (1666-1681), president-schepen in 1672 en gecommiteerde van het kwartier van Oisterwijk.

Uit het huwelijk met (95) 16):

a. Joanna, ged. 20 jan. 1641 Hilvarenbeek (Adrianus Dielemans en Margaretha Thomas van den Heuvel).

b. Thomas, ged. 2 aug. 1642 Hilvarenbeek (Georgius Adriani Lemnius i.p.v. Georgius Joachimi Verschueren en Margaretha wed. Thomas van den Heuvel i.p.v. Odilia wed. „magistri” Lemnius te Boxtel).

c. Adrianus, 28 febr. 1644 Hilvarenbeek (Guilielmus Tielemanni Lemnius en Cornelia Guilielmi Henrici de Smit).

d. Maria, ged. 31 okt. 1645 Hilvarenbeek (Gregorius Adriani Lemnius i.p.v. Joannes Aegidii de Weer en Cornelia Guilielmi Henrici de Smit i.p.v. Anna Joannis van Nederven).

e. Maria, ged. 5 nov. 1646 Hilvarenbeek (Guilielmus Tielemanni Lemnius i.p.v. Joannes van Berckel en Aleijdis wed. Adrianus Tielmanni Lemnius i.p.v. Anna Nodens echtg. Joannes van Nederven).

f. Ivo, ged. 27 aug. 1651 Hilvarenbeek (Georgius Adriani Lemnius i.p.v. Mr. Joannes Rijsbos en Cornelia Guilielmi de Smit i.p.v. Barbara echtg. Joachim van Es) 17).

g. Catharina, ged. 29 nov. 1654 Hilvarenbeek (Nicolaus Joannis van Wilterroy en Maria dr van Thomas van den Heuvel) 18).

h. Margaretha (47).

95. BARBARA VAN DEN HEUVEL, ged. 1 mrt 1616 Oisterwijk, dr van Thomas, secretaris van Loon op Zand, en Margaretha Joannis Panis 19).

24/25. Onbekend.

26. *Joachim van Elderom*, wijnkoper te Grave 20).

1e Huw.procl. 22 apr. Grave, huw. 8 mei 1678 Mill met (27).

2e Huw.procl. 7 aug. 1694 Grave, huw. te Beers inet Dirckx-ken Dirckx uit Velp.

Uit beide (?) huwelijken o.a.:

a. Petrus, in 1726 pastoor op de Cannenburg te Vaassen, vanaf 1740 pastoor te Arnhem (St. Jan), ontving in aug. 1751 de benoeming tot Aartspriester van Gelderland. In 1754 leed hij aan geelzucht en overleed 20 jan. 1755 te Arnhem 21).

b. Joanna Catharina (13).

Ouders :

52/53 onbekend.

27. *Petronella Egberts* uit Oploo.
Ouders onbekend.
- 28/29 als 22/23.
30. *Wilhelmus Bloemaerts*, J.M. van Grave, overl. na 1697 22).
Huw.procl. 10 sept. Grave (met vermelding: getrouwt te Schijndel), huw. 18 sept. 1691 Grave (Franciscus Blommaert en Joanna van Elderom te Schijndel) met (31).
Uit het huwelijk met (31) o.a.:
a. Joannes Franciscus, pastoor te Escharen vanaf febr. 1725.
Overl. 10 aug. 1779 Escharen 23).
b. Joanna Maria (15).
Ouders onbekend.
31. *Hendrina van Elderom*, J.D. van Grave, overl. na 1724.
Ouders :
62/63 - 52/53, gezien de dispensatie bij het huwelijk van (6) met (7).

Nijmegen.

N. A. Hamers.

8) Huwelijk niet te Turnhout.

9) Overl. 18 jan. 1733 Turnhout. Hij huwde 7 febr. 1685 Turnhout met Maria Ida Mallants, ged. 15 aug. 1649 Turnhout (Joannes Pauli en Ida van Hof), dr. van Christiaan en Maria Geertmans. Deze Maria Mallants huwde 1e maal met Ivo Lemnius, zn van (94) en (95). Uit dit huwelijk werden geboren: a. Anna Margaretha, ged. 27 juli 1677 Turnhout (Balthazar Mallants i.p.v. R.D. Joannes van den Heuvel en Sara Mallants). b. Franciscus, ged. 11 mei 1679 Turnhout (Balthazar Mallants en Maria Geertmans i.p.v. „Domicella” Maria van den Heuvel „Rectrix beginasij Turnhouti”). Uit haar tweede huwelijk met Henricus Robert werd geboren: Maria Helena, ged. 6 mei 1686 Turnhout (Balthazar Mallants i.p.v. Christiaan Mallants en Helena van Meurs).

10) Deze was handelaar en te Doornik gevestigd.

11) Not. Arch. Grave, not. H. Bernts, inv.nr. 2265, d.d. 22 mei en 25 juni 1733; inv.nr. 2266, d.d. 6 juli 1734; not. F. H. Engelen, inv.nr. 2276, d.d. 27 aug. 1743. 12) Later r.-k. priester te Turnhout.

13) Vgl. L. H. C. Schutjes, *Geschiedenis van het Bisdom 's-Hertogenbosch*, St. Michielsgestel, 1876, dl. IV, blz. 802.

14) Daar schrijver dezes voornemens is de genealogie Ermers samen te stellen en deze t.z.t. te publiceren, zijn de oudere generaties met kinderen niet uitgewerkt.

15) B. W. van Schijndel, *Généalogie Otten dit Otto de Mentock*, Bruxelles, 1954, t. II, p. 309 e.s. A. F. van Sasse van Ysselt, *De voorname Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch*, dl. II, blz. 48 e.v.; *Taxandria IV* (1897), blz. 61 e.v. en *XLII* (1935) blz. 314.

16) Doopregister 1616-1647 eindigt 28 mei 1647, het volgende begint eerst in 1659. 17) Vgl. n. 9.

18) Blijkens een extract uit het doopregister van Hilvarenbeek d.d. 12 sept. 1842. Dat haar doopinschrijving in het doopboek thans ontbreekt wordt verklaard doordat de maand november 1654, de onderste helft van de betreffende bladzijde, is weggesneden. (Mededeling Drs L. van Rijkevorsel, 's-Gravenhage).

19) Vgl. *Taxandria XXV* (1918), blz. 80 e.v. en *XLVII* (1940), blz. 230.

20) Not. Arch. Grave, not. D. Paringet, inv.nr. 2229, d.d. 21 juni 1702 en inv.nr. 2231, d.d. 5 febr. 1705.

21) Archief Aartsbisdom Utrecht I (1874), blz. 65, 67, 68; II (1875), blz. 157; X (1882), blz. 35; XX (1893), blz. 220 en XXVI (1900), blz. 76.

22) Not. Arch. Grave, not. D. Paringet, inv.nr. 2228 d.d. 26 aug. 1697.

23) Schutjes, t.a.p., dl. III, blz. 618.

AANVULLINGEN

B.L. 1959 : 99 *van Tuerenhout*. — Te Velp bij Grave huwden R.K., 16 Juni 1684, Renerus Wolfswinckel en Joanna van Tur-nouw, Silvaeducenses; dus beiden uit den Bosch.

W. van Tuerenhout zegelt : een dubbelkoppige adelaar; helm-teken : de adelaar *uitkomend*, op brieven uit Grave dd. 9 en 30 April 1734 (part. verz.).

De wapens die de plaat op pag. 98 te zien geeft, pretenderen-de (?): links van Tuerenhout, rechts : Melchior, zullen moeten worden toegeschreven aan (links) *van der Meulen*, immers R. van der Meulen te Grave zegelt op brief dd. 16 April 1794 al-dus : twee dwarsbalken, vergezeld boven : van 3 merletten, midden : twee merletten en een burcht, onder : drie merletten ; helm gekroond, kroon met 11 parels, het geheel is gemonteerd op een hoorn (wschl. was hij postmeester te Grave) (partic. verz.) het rechter wapen : *van Boecholt*: drie luipaardskoppen, vergelijk Bloys van Treslong Prins : Noord-Brabant I 222-224.

Utrecht, Zuilenstraat 11.

J. Sluijters.

Mag ik aan deze aanvulling door de heer Sluijters toevoegen, dat de beschrijving van het eerstgenoemde wapen, dat van zeer ongewone vorm is, geheel aan dat van de stad Grave be-antwoordt. Indien de toeschrijving aan van der Meulen juist is pleit daarvoor dat deze (waarschijnlijk) postmeester van Grave was, toen hij op 16 April 1794 daarmede zegelde. Wie anders zou dat hebben mogen of durven doen ? Draagt de brief een ambtelijk karakter dan is alles duidelijk, mits men daaruit niet besluit, dat het later wel het familiewapen van der Meulen zal geworden zijn, tenzij door misbruik. J. S.

B. L. 1959, 172.

Dr. W. P. Thijsen te Hilversum deelde ons ter aanvulling nog mede : van Salingen, Lambert Jansz. j.m. trouwt Nijmegen N.H. 27-8-1643 Margriet Jans Speck j.d. van Nijmegen (testes : frater sponsae, frater sponsi, Willemken Gossens). Red.

Claes Janssoene alias Claus Hackaert, „eerdenpotmaeker tot Bergen opten Soeme”, compareert te Antwerpen in 1463 (1).

Brussel.

B.W. van Schijndel

In dit tijdschrift werden de familie's van verscheidene Bergense potbakkers behandeld uit de XVIIe. eeuw. Uit deze aantekening kan men opmaken, dat dit vak aldaar reeds vroegtijdig werd uitgeoefend

1) G.A. Antwerpen. Schepenbrieven. Reg. no. 62-1462, folio 23.

GEEN = GERIT (voor de derde maal)

Reeds tweemaal heb ik bewijzen aangehaald voor de samenhang van Geen met Gerit (B.L. III 132 ; VI 141).

In de middeleeuwen vindt men nooit de namen Eugenius en Genesius, althans niet in de Meierij van Den Bosch. Dat iemand in de 17e of 18e eeuw Genesius heet, bewijst niets in deze zaak. Tot nu toe heeft niemand een Genesius uit de 14e en 15e eeuw aangewezen.

Ik heb nooit beweerd, dat Genesius geen voornaam is. Ik heb gezegd, dat ik tussen duizenden namen de naam Genesius nooit gevonden heb (in de Meierij van Den Bosch in de 14e en 15e eeuw, om duidelijk te zijn voor slechte lezers !). Ik wist ook wel, dat er een gemeente St. Genesius-Rode bestaat (B.L. VI 190). De heer van Reeth praat langs de zaak heen ; hij had moeten bewijzen, dat Geen een afkorting zou zijn van Genesius. Hetgeen onwaarschijnlijk is, daar men eerder Nees zou verwachten. Maar al die lariafarie doet niets ter zake.

Sinds 1957 zijn er twee jaar verlopen, zonder dat iemand, noch hier noch in Brussel noch in Antwerpen, het bewijs geleverd heeft, dat Geen van iets anders dan van Gerit een afkorting is.

Ik stel dus nogmaals vast, dat Geen een vleinaam was voor Gerit ; en ik lever nogmaals enige bewijzen.

Johannes f.q. Wolteri roy Gerits, in 1443 te Tilburg, is een

oom van Michael f. Nycolai f.q. Wolteri roy Geenkens soen¹⁾.

Gerardi dicti Geen Laureyns, te Orthen in 1439²⁾.

Gerardi dicti Gheen vander Meer, te Boekel in 1439³⁾.

Gerardo filio Johannis Ghenen de Gorp te Goerle in 1438⁴⁾.

Petrus f.q. Gerardi dicti aude Gheen f.q. Gerardi Jueten soen in 1435⁵⁾.

Gerardi dicti Gheen Lanen Sluyters zoen, te Berlikem in 1432⁶⁾.

Deenkinus f.q. Gherardi dicti Gheen Deenkens in 1432⁷⁾, heet ook : Deenkinus dictus Ghenen zoen f.q. Gerardi dicti Gheen Deenkens zoen, in 1431 te Berchen⁸⁾.

Henricus f.q. Gerardi dicti Geen Geritss. in 1432 en 1429 te Oirscot⁹⁾.

Gerardus dictus Geen Eelkens in 1429¹⁰⁾.

Gerardi dicti Gheen in 1430 te (Moer-) Gestel¹¹⁾.

F. W. Smulders.

1) Den Bosch R. 1213 fol. 172v. 2) Den Bosch R. 1209 fol. 222v.

3) Den Bosch R. 1209 fol. 237. 4) Den Bosch R. 1208 fol. 92v.

5) Den Bosch R. 1205 fol. 215v. 6) Den Bosch R. 1202 fol. 224.

7) Den Bosch R. 1202 fol. 341. 8) Den Bosch R. 1201 fol. 49.

9) Den Bosch R. 1202 fol. 344v ; en 1199 fol. 89.

10) Den Bosch R. 1203 fol. 25. 11) Den Bosch R. 1200 fol. 112.

OUDE BRABANTSE FAMILIE'S

5. *Pelgrom van Driel*

(Vervolg van pag. 167)

Bovenstaande vertaling komt ook „in extenso” voor in het register „ENREGISTREMENTS” van wapenkoning Labinau (143). Wij hebben gezien, dat Henric Pelgrom een broeder Jan had (144). Van Godfried Pelgrom is tot nog toe geen spoor gevonden. Misschien wordt met Jacob Pelgrom, diegene bedoeld, die in 1574 te Antwerpen geboren werd¹⁴⁵⁾. Verder komen in bovengemeld register nog de navolgende attestatie's voor.

143) Kon. Bib. Brussel. Cab. des Ms. no. 798.

144) B. L. VIII, 142. Zijn vrouw was een tante van : Henric Oliviers van Berckhuysen en Joest Roevers. Deze laatste had een zoon, Boudewijn Roevers, die eveneens te Antwerpen woonde. Zijn enige zoon, Mathias Roevers, woonde in 1612 te Hamburg. 145) B. L. VIII, 108.

Nous soussignés déclarons par la Presente que Notre Neveu *Charles Jacques Pierre Joseph Pelgrom*, né en cette Ville d'Anvers rue du Kipdorp Paroisse St-Jacques le 29 Octobre 1754, est Fils aîné de feu notre Frère et Beau-frère *Jean Joseph Pelgrom ancien aumonier de cette Ville* né le 15 Janvier 1718 et de *Dame Jeanne Aldegonde Proli*, que le dit Jean Joseph étoit fils aîné *Wenceslas Pelgrom* né le 18 Mars 1691 et de *Dame Dorothea Noeij*s, lequel Wenceslas étoit fils de *Henri Guillaume Pelgrom* né le 12 avril 1649 et de *Dame Marie Coops*, marié à *Dame Marie Molz* en 1646, qui étoit fils de *Henri Pelgrom* marié avec *Dame Gregoria Ostaro*¹⁴⁶⁾, dont le Père étoit *Henri Pelgrom*, lequel étoit aumonier de cette Ville¹⁴⁷⁾ a obtenu augmentation de Noblesse en 1577 de l'Empereur Rodolphe Second suivant les Patentes aux quelles Nous Nous referons et dont la copie authentique reside es mains du sus-nommé Notre Neveu Charles Jacques Pierre Joseph Pelgrom. Fait à Anvers ce septieme Mai 1700 quatrevingt-un.

(Getekend :) M. F. Pelgrom De Breuseghem née Stevens ; J. Hub. Pelgrom Van Breussehem (zwarte lakafdruk van zijn cachet met het gevierendeeld wapen Pelgrom met helmteken)¹⁴⁸⁾.

Je sous-signé Notaire admis au Conseil Souverain de Brabant déclare, que *Monsieur Josse Hubert Pelgrom*, Seigneur de Breuseghem marié à *Dame Marie Thérèse Stevens*, qui conjointement avec sa dite Dame Compagne en ma présence a signé et cachetté de ses Armes l'acte ci-dessus est l'Oncle Paternel de Monsieur Charles Jacques Pierre Joseph Pelgrom, en la dite acte plus amplement repris. Fait à Anvers Date comme Dessus.

(Getekend :) Mich. And. van Hencxthoven. Nots. Reqs.

Nous soussigné Egide Ange Labina dit Labinau, Ecuier, patrice Romain, Roi heraut d'Armes et genealogiste de S.M. l'Empereur et Roi en Flandre ayant eus Les Papiers et Patentes de

146) De Antwerpse archiefstukken vermelden „Cavaro”. Bisschops vermeld zelfs het wapen van deze familie.

147) B. L. VIII, 142. Hier is een stamvader vergeten.

148) Men ziet weer hieruit, dat de in Frankrijk en België heersende mening, dat de adellijke personen tijdens het oud regiem de „particules” van en de gebuikten als kenteken van adeldom, in plaats van „Van” en „De”, die op een „roturière” positie zouden slaan, op een vergissing berust. Het voeren van de „petit de” is geen bewijs van adellijke afkomst. Talrijk zijn de handtekeningen van personen van hoge adel in binnen- en buitenland, die „Van” of de „De” vertonen en die aldus ook in de desbetreffende akten staan vermeld.

Noblesse accordé aux Praedecessours de *Monsieur Charles de Pelgrom* d' Anvers porteur de cette l'avons reconnu en droit de porter le titre de *Chevalier du St Empire Romain* partout ou bon lui semblera suivant en cela le Privilege repris au Diplome de Rodolphe Empereur des Romains par Lettres patentes Signé au château de Prage l'an 1577 Le... juin en soi de quoi nous avons signé le present. Fait à Bruxelles le 23 février/ avril 1781. Semblable confirmé le 18 fevrier 1782.

Hierbij is een blaadje gevoegd, dat vermeldt: „Extrait Genealogique de la branche ainé de Jean Pelgrom né à Nuremberg en 1458 Lieutenant Colonel au Service de Maximilien Ier en 1488”.

Ik weet niet wie met hem bedoeld wordt. In het diploma wordt wel gesproken van een Henric Pelgrom, die in zijn dienst was.

Dan volgt: „son fils unique Henri (Pelgrom) au Service de Maximilien II, né à Neuremberg 1499, mort en 1560, augmentation de Noblesse de Rudolphe II en 1577, mort en 1591, marié en 1553 avec Dame Catherine Tillemans, mort en 1587”. Indien men dit vergelijkt met de thans gepubliceerde gegevens¹⁴⁹⁾ zal men bemerken, dat hier niet veel van klopt. Alleen de verklaring die daarbij volgt: „tous deux enterrés dans le caveau de famille aux recolets à Anvers” blijkt juist te zijn. Dan volgt: „son fils Henri Pelgrom, né en 1557, marié à Madrid en 1601 à *Donia* (sic!) *Ostaro*¹⁵⁰⁾, mort en 1612, enterré dans son caveau aux Pères de St-François à Madrid”. Ook deze data en feiten komen niet met de werkelijkheid overeen. Hierna volgt: „son fils Henri François Pelgrom, né en Espagne en 1605, marié en 1646 à Amsterdam à Dame Marie Molz, mort au dit endroit en 1664”. Alleen het huwelijksjaar is juist. Dan volgt de moderne generatie, waarvan in bovenstaande verklaring sprake is. Het is echter sinds lang bekend, dat de inhoud van de meeste wapenbrieven tijdens het oude regiem niet altijd met de werkelijkheid overeen stemmen. Ook de stambomen,

149) B. L. VIII, 119.

150) Ik vond die naam ook als „Tavaro” geschreven. Kon. Bib. Brussel. Van Heurck. Familles Anversoises. VI, 92-96. Deze collectie geeft XVIIIe eeuwse gegevens Pelgrom, die overeen stemmen met het gepubliceerde. In B. L. VIII, 149-150 dienen nog te worden vermeld: 4. ISABELLA CLARA PELGROM, ged. 29-12-1694; en 7. ANNA MARIA PELGROM, † 1733, tr. REYNIER VAN DER MEYE, waaruit: Jan Arnold van der Meye, „pastor in Leyde en Berckel”; Marie van der Meye, † jeugdige leeftijd; David van der Meye. In de voetnota no. 30 (VIII, 107) dient „en van Maximiliaan II” te vervallen.

die door de wapenkoningen werden opgesteld bevatten meestal oudere gegevens, die aan de desbetreffende authentieke akten mochten worden getoetst, waarbij men dan meestal ontdekt, dat zij ten onrechte gewoon hebben overgenomen wat hun „kanten” volgens overlevering hadden verklaard. Het feit, dat Labinau de in het diploma vermelde Henric Pelgrom reeds met een Jan Pelgrom verwart, is hierbij kenschetsend.

Brussel.

B. W. van Schijndel.

Vragen en antwoorden

Correspondentie met betrekking tot deze rubriek te richten aan de Redactie, p.a. de Heer J. van Heeswijk, Maasbandijk 30, Kerkdriel. Gelieve postzegel voor antwoord bij te sluiten.

Nieuwe vragen

VAN GROENINGEN, B. L. 1953 : 47, 95.

I. Jan Jansz van Groeningen, wordt 25 Juli 1643 meester van het Beenhouwers Ambacht in den Bosch, heeft een dochter getrouwd van REIJNDER Peters Loeljen (stamreeks Loden zie B. L. 1959 : 55 en 60).

II. Reinier van Gruengen, oudsten soon, wordt 20 Nov. 1682 meester... (Den 29 Oct. 1678 werd Peter van Gruengen meester, heeft getrouwt de dogter van Aert Maersen ; deze Peter kan echter niet de vader van Reinier zijn, aangezien volgens het artikel van H. B. M. ESSINK, onze Reinier, als oudste zoon, minstens 18 jaar oud moest zijn en bovendien geboren na het meester worden van de vader).

III. Peter van Gruengen, oudsten soon van Riennier van Gruengen, wordt 25 Juli 1705 meester van het slagersgilde.

(Bronnen : G. A. den Bosch ; Ambachtsgilden No. 152-153).

Utrecht, Zuilenstraat 11.

J. SLUIJTERS.

VAN GROENINGEN, B. L. 1953 : 47, 95.

Jacob, zoon wijlen Sebert VAN GROENINGEN krijgt een cijns in Schijndel, (den Bosch R. 1342 : 21vso dd 16 Oct. 1544).

Henrick Kemp en JAN VAN GROENINGEN, worden aangesteld als voogden, met verlof om goederen te verkopen, als naeste magen en vrienden van Willem, Christijken en Chaterynken, onbejaerde kinderen van Jan Gast Willemszoon en wylen Catarynke dochter van Arnt Monic..... den Bosch R. 1343 dd 30 Sept. 1545.

Andries Peeters Loyaen, beenhouwer (B. L. VIII 1959 : 59) draagt op aan Styntken Gysbert Gysbertsz van der After, weduwe van PEETER VAN GROENINGEN eene camere oft wooninge wezende de seste camere van negen cameran opt Hinthamereynde tussen beyde de poorten in een straetken achter den Jeger, den Bosch R. 1563 : 47 dd 20 Oct. 1643. (Andries had deze kamere gekocht 11 Juli 1640 R. 1558 : 499 vso). (Aantek. F. W. Smulders te 's-Hertogenbosch).

Jan Sijmons, coster van St. Janskerke alhier, GEBOREN TE GROENINGEN, poorter den Bosch 8-9 Sept. 1632. Den Bosch G. A. No. 8086 : 51.

Roelant Roelantz VAN GROENINGEN werd poorter den Bosch 13 Sept. 1632 ibid. folio 54.

Utrecht, Zuilenstraat 11.

J. SLUIJTERS.

INHOUDSOPGAVE

	blz.
Naamlijst van Studenten, afkomstig uit de Meierij, studierend aan de	
Leuvense Universiteit 1654—1796, door Pastoor H. Hens	1, 17, 33, 49, 65
De Heusdense familie Hamel, door A. J. L. v. Bokhoven	5
Mulders in Brabant (I. Nagelmakers), door J. A. W. Swane	9
Kwartierstaat Mgr. Th. Goossens, door A. J. L. v. Bokhoven	22
Nogmaals het geslacht van Hedickhuysen, door A. J. L. v. Bokhoven	26
Roover = Raphael, door G. J. Rehm	28
De oud-Helmondse Dokters-familie van den Grootenacker,	
door Jac. Heeren	28, 36
Bossche Poorters, door F. W. Smulders	38, 122
Bossche Scherprechtters en hun familie, door Mr. W. de Vries	39
De Heusdense familie Hamel, door J. L. Hamel	46
De Bredase Apothekers van de 15e tot het begin van de 19e eeuw,	
door G. J. Rehm	53, 68 90, 109, 113, 129, 145, 173, 177
Een Bossche Slagersstamreeks. De linie Croeck-Loden-van Osch	
(± 1450 tot heden), door H. B. M. Essink	58
Is Jan van Amstel verwant aan „De” Gysbrecht ?,	
door E. J. M. W. van Opzeeland	61
Boekbespreking (familie Diepen), door J. S.	62
Genealogische Sprokkelingen, door J. Sluijters	63, 77
Mulders in Brabant (II. Denen), door J. A. W. Swane	72
Brabantse van Amstel's, door B. W. van Schijndel	78
Molenijzer en Bloentak, Een studie over beroepswapens,	
door Dr. J. P. W. A. Smit, oud-Rijksarchivaris in Noord-Brabant, te 's-Hertogenbosch	81
Aanvullingen van Oss (VII, 184), door B. W. van Schijndel	95
Een Leuvense Erfenis van de familie Coeremans te Berlicum (1542),	
door B. W. van Schijndel	96
Mededeling Gemeente-Archief Breda	96
Van Tuerenhout, Melchior en Robert, drie kwartieren van de stichter	
ter van het blindeninstituut „St. Henricus” te Grave,	
door N. A. Hamers	97, 123, 135, 155
Oude Brabantse Families (5 Pelgrom van Driel),	
door B. W. van Schijndel	103, 119, 142, 149, 161, 189
Une Vieille familie Brabaconne Les Cogels, door B. W. van Schijndel	117
Kwartierstaat Henrica Maria Elisabeth De la Geneste,	
door N. A. Hamers	167, 182
Peter Adriaens van Weert, door B. W. van Schijndel	176
Een XVe eeuwse Bergen op Zoomse Potbakker, door B. W. v. Schijndel	188
Geen = Gerit (voor de derde maal), door F. W. Smulders	188

Evenals vorige jaren werden de inhoudsopgave en het naamregister samengesteld door de heer A. J. L. van Bokhoven te Schijndel, waarvoor de Redactie hem zeer erkentelijk is.

NAAMREGISTER

Aanhout v., 42, 44 ; — Abba, 96 ; — Achter v.d., 79 ; — Adams, 41 ; — Adriaensz., 7, 48, 78 ; — Aerts, 183 ; — After v.d., 192 ; — Amersfort v. 176 ; — Amstel v., 61, 78, 79, 80, 176 ; — Amstel v. Mynden v., 62 ; — Amsterdam v., 6 ; — Anastai, 136 ; — Andriessen, 59 ; — Anholt v., 41, 42, 43, 44 ; — Anhou(d)(t) v., 41 ; — Anssems, 149, 174, 175, 176 ; — Ansoms, 183 ; — Anstai, 141 ; — Anthonisz., 109 ; — Antoni, 153 ; — Anxter v.d., 80 ; — Arberg v., 38 ; — Arnoldi, 30 ; — Asperen v., 48 ; — Assignies d', 145, 146, 147 ; — Asten v., 176 ; — Augigier, 124 ; — Augustijns, 183 ; — Aussums, 136.

Backer d., 144 ; — Baelmans, 183 ; — Baers, 80 ; — Baex v., 96 ; — Balemans, 183 ; — Ban(d)s, 77 ; — Baptist, 15 ; — Bar d.l., 143 ; — Barclay, 171 ; — Baron d. Loe, 38 ; — Barreel, 63 ; — Bartholomeusz., 6, 73 ; — Bastiaen(s), 28 ; — Batenborgh v., 99 ; — Batens, 120 ; — Bavel v., 173 ; — Beaugez, 154 ; — Becker, 127 ; — Beckers, 12, 14 ; — Beckx, 29 ; — Beek v.d., 144 ; — Beerenbroeck, 63, 64 ; — Belaerts, 6 ; — Berckel v., 166, 185 ; — Bergen v., 46, 121, 178 ; — Berghegge, 63 ; — Berings, 31 ; — Berngien v., 178, 181 ; — Berthels, 142 ; — Bie d., 106, 108 ; — Bierens, 9 ; — Bisbinck, 47 ; — Bisterveld, 64 ; — Bistrate d.l., 155 ; — Bitter d., 59 ; — Bladegem v., 178 ; — Blaen d., 182 ; — Blakenbroek v.d., 23, 24 ; — Blauwet, 145 ; — Bleyens, 156 ; — Blissert, 126 ; — Bloemaerts, 101, 102, 123, 124, 125, 136, 137, 138, 140, 158, 159, 169, 170, 186, — Bloemen, 13 ; — Blom, 44 ; — Blommers, 140 ; — Bockholt v., 135 ; — Bockhoven v., 7, 25 ; — Bocx, 69 ; — Bodar, 60 ; — Boeckaert, 79 ; — Boecholt, 187 ; — Boel, 120 ; — Boeren, 77 ; — Boest, 122 ; — Bogart v.d., 123 ; — Boinen, 59 ; — Bom v. Cranenborch, 47 ; — Bommel v., 87 ; — Bon, 47 ; — Bon de Cocx, 90 ; — Borgmans, 183 ; — Borremans, 96 ; — Boudewijns, 28 ; — Bourg v.d., 127 ; — Boury, 153 ; — Boscel (d.), 87 ; — Bostel v., 118 ; — Brandenburg v.d., 76 ; — Branderhorst, 144 ; — Breda v., 121 ; — Breugel v., 15 ; — Brodier, 32 ; — Broe(c)k v.d., 23, 24, 26, 79, 118, 144 ; — Brouwer d., 156, 183 ; — Brouwers, 100, 156 ; — Bruyn d., 108 ; — Bruyninx, 8 ; — Buck d., 104 ; — Buedel v., 106 ; — Bueren v., 30 ; — Burch v.d., 46 ; — Bussel (v)(d), 60, 87 ; — Buycx, 115 ; — Buys, 6 ; — Buysen, 72, 110 ; — Buytsen v.d., 183 ; — Bye d., 27 ; — Bijnen, 10, 11, 12, 13, 14, 75 ; — Bijnen v. Achel, 11.

Daelmans, 120 ; — Daems, 10 ; — Daendelss., 59 ; — Daenen, 124 ; — Dal v., 109, 125 ; — Danckers, 59 ; — Danelss., 59 ; — Decades, 59 ; — Deenkens, 189 ; — Deiring, 43, 44 ; — De la Geneste, 97, 124, 125, 137, 139, 140, 158, 159, 167, 168, 170, 171, 182 ; — Demeuse, 141 ; — Denen, 72, 73, 74, 75, 76, 77 ; — De Roeck, 153 ; — Deuring(h), 42, 43 ; — Deurne v., 110 ; — Deurzen v., 63 ; — De Vel, 153 ; — Dhoom, 95 ; — Dicbier, 123 ; — Diele-

mans, 185 ; — Dielen, 183 ; — Diels, 155, 182, 183 ; — Diepen v., 62, 63 ; — Diepenbeeck v., 91, 93 ; — Diepenbroek, 42, 43 ; — Dieperbeeck v., 71 ; — Dierickx, 153 ; — Dimbers, 185 ; — Dirckx, 102, 137, 185 ; — Dirven, 114, 149, 173, 174 ; — Dochez, 151 ; — Dom, 153 ; — Donck v.d., 80 ; — Donckers, 105 ; — Dongen v., 71 ; — Dooren v., 75 ; — Doremalen v., 76 ; — Döring, 43 ; — Driel v., 105, 107, 108 ; — Droogbroot, 120, 121 ; — Dun v., 179 ; — Dungen v., 72 ; — Dunnecop, 59 ; — Dussart, 152 ; — Duquesnoy, 118 ; — Dijk v., 121, 124.

Eel(t)kens, 112, 116, 147, 189 ; — Eemeren v., 79 ; — Egberts, 136, 141, 169, 186 ; — Eiman, 45 ; — Ekert v., 30 ; — Elderom v., 101, 102, 103, 135, 136, 137, 141, 169, 170, 185, 186 ; — Elsenbroek v., 102, 103, 125, 140 ; — Emelen v., 182 ; — Emmel v., 156 ; — Emonts, 135 ; — Empsens, 182, 183 ; — Endt v.(d), 183 ; — Engelant v., 123 ; — Engelen, 74 ; — Ermers, 99, 100, 102, 103, 123, 124, 125, 137, 157, 168, 169, 184, 185 ; — Erp v., 105 ; — Es v., 47, 185 ; — Esch v., 100, 125, 157 ; — Everits, 6 ; — Eijck v., 157 ; — Eykemans, 148 ; — Eymans, 15, 16 ; — Eijnde v.(d.), 100, 156, 157, 168, 182, 183 ; — Eyndmer, 68, 69, 72, 113 ; — Eynmer v., 69 ; — Eunthouts, 105.

Flenshoorn, 48, — Fockestaert, 47 ; — Fransen, 73, 74, 76 ; — Free d., 164.

Gameren v., 151 ; — Garde d.l., 152, 153 ; — Gast, 192 ; — Geen, 188 ; — Geerits, 12 ; — Geertmans, 186 ; — Geldrop v., 31, 100 ; — Gemert v., 136 ; — Geneste d.l., 97, 99, 124, 125, 137, 139, 140, 158, 159, 167, 168, 170, 171, 182 ; — Gent v., 64 ; — Gentil d., 32 ; — Gerit, 188 ; — Gerrit(s), 94, 99, 102 ; — Gerts, 15 ; — Gestel v., 26 ; — Gevaerts, 182, 183 ; — Geverslage, 48 ; — Gheel v.d., 77 ; — Ghesquière, 150 ; — Ghevaerts, 132 ; — Gielliss, 113 ; — Gobbinx, 177 ; — Gool v., 154 ; — Goossens, 22, 23, 24 ; — Gorp d., 189 ; — Gossens, 187 ; — Goyarts, 27, 75 ; — Goyarts, 36 ; — Graaf v. Arbereg, 38 ; — Graeff v.d., 8 ; — Grevenbroeck v., 25, 26 ; — Griente v.d., 12 ; — Grinsven v., 23 ; — Grenu, 134 ; — Groen in 't., 59 ; — Groenenberg, 44, 45 ; — Groeningen v., 153, 192 ; — Grootenacker v.d., 28, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 38 ; — Gruegen v., 192 ; — Gijsberts, 6 ; — Gijsbertsz., 10 ; — Gijsbrechts, 115.

Hackaert, 188 ; — Haeck d., 38 ; — Haen d., 178 ; — Haevestadt, 140 ; — Hagens, 102, 124 ; — Halen v., 79 ; — Halmale v., 80 ; — Hamel, 5, 6, 7, 8, 46, 47, 48 ; — Hamel-Bruyninx, 8 ; — Hamme v.d., 59 ; — Hanegraef, 64 ; — Hanegreefs, 74 ; — Hansen, 40 ; — Haren v., 145 ; — Hasselt v., 23, 24 ; — Haute v.d., 153 ; — Haze d., 120 ; — Hedickhuijsen v., 7, 8, 26, 27, 118 ; — Heerman, 48 ; — Heesters, 121 ; — Heeswijck v., 10, 11, 13 ; — Helden v., 144 ; — Hellemons, 64 ; — Helmont v., 16 ; — Helmonts, 64 ; — Helt d., 79 ; — Hendrickx, 101 ; — Hengst, 103, 125 ; — Henricx, 6 ; — Hensen, 37 ; — Herbier, 154 ; — Herlaar v., 6, 108 ; — Hermans, 63 ; — Hermers, 101 ; — Herrarts, 31 ; — Herscap, 108 ; — Hertog Hendrik II, 89 ; — Heulens, 153 ; — Heurnken, 172 ; — Heusden d'Elshout v., 27 ; — Heuvel v.d., 15, 100, 120,

121, 143, 184, 185 ; — Heuvelmans, 73, 74, 75 ; — Heyden v.d., 76 ; — Heymans, 106, 119, 121 ; — Heys, 56 ; — Heyst v., 118 ; — Hezeacker v.d., 123 ; — Hilst v., 118 ; — Hixpoors, 30 ; — Hoculem v., 123 ; — Hoebers, 135, 141 ; — Hoeven v.d., 29, 80, 87, 144 ; — Hof v., 186 ; — Hofstadt v.d., 120 ; — Hooff v., 73 ; — Hooge d', 147, 178, 179 ; — Hoppenbrouwer(s), 11, 12, 13, 106 ; — Horion, 141 ; — Hornkens, 172 ; — Hove v., 74 ; — Hovel v.d., 106 ; — Heuvelmans, 26 ; — Hoije, 47 ; — Hoze, 54, 71, 93, 95, 111, 117 ; — Huber(t)s, 101, 135, 136 ; — Hubers, 137 ; — Hudsebout, 183 ; — Hulshouts, 117 ; — Hurekmans, 30.

Ienon, 137 ; — Istas, 154 ; — Jacopsz., 68 ; — Jaerens, 166 ; — Jans, 101 ; — Jans(s)en, 6, 12, 15, 73, 108, 135 ; — Janssens, 100, 123, 138, 157, 183 ; — Jaspers, 124 ; — Joosten, 14 ; — Jurrien, 41.

Kael, 41 ; — Calé, 43, 44 ; — Kalee, 43, 44 ; — Calen, 41 ; — Kalle, 41 ; — Callot, 153 ; — Camp, 46 ; — Camp v.(d.), 30, 153 ; — Campen v., 54 ; — Campenhout v., 64 ; — Campo del, 46 ; — Canis, 120 ; — Cante, 45 ; — Karsmakers, 15 ; — Karper, 78 ; — Cattenburg v., 27 ; — Caudeoven, 38 ; — Cavaró, 142 ; — Kellenaer, 40 ; — Kellner, 40 ; — Cels, 151 ; — Keltingh, 41 ; — Kemena v., 15 ; — Kemp, 105, 192 ; — Kemps, 119 ; — Kesselman, 123 ; — Keijser, 7 ; — Kivi(e)ts, 12, 118 ; — Kinlock, 153 ; — Kint 't, 142 ; — Kint d. Roodenbeke 't, 143 ; — Claessen(s), 41, 101, 124, 154, 182 ; — Cleeff v., 144 ; — Klein, 42 ; — Clercx, 25 ; — Cleyne, 44 ; — Kleyne, 40, 42, 43, 44, 45, 46 ; — Clomp, 100, 184, 185 ; — Clootz, 155 ; — Clouwet, 150 ; — Clusen v.d., 73, 74 ; — Clymans, 183 ; — Kemerlingh, 124 ; — Knoyen, 7 ; — Cocx d., 90 ; — Coebergh, 101, 172 ; — Coelborners, 142 ; — Coeremans, 96 ; — Cogels, 117, 118 ; — Colen, 29, 38, 184 ; — Cool, 48 ; — Coolen, 16, 75 ; — Coops, 149, 190 ; — Coppén(s), 10, 13, 14, 75 ; — Corbij d., 141 ; — Cordier, 152 ; — Cornelissen, 7 ; — Corput v.d., 70 ; — Corty d., 118 ; — Costenoble, 150 ; — Koude, 106 ; — Crabben v.d., 11, 13 ; — Cranenborch v., 38 ; — Croeck, 58, 59 ; — Croix d.l., 119, 120 ; — Croll, 118 ; — Crols, 80 ; — Cruysen v.d., 147 ; — Curia, 89 ; — Cuveliers, 121 ; — Cruyff d., 38 ; — Cuyper, d., 78, 80 ; — Cuypers, 36 ; — Kuyst, 108.

Labiniau, 166 ; — Laeck v.d., 29 ; — Lamens, 154 ; — Lamy, 154 ; — Langevelde, 69 ; — Laukens, 10 ; — Lauw d., 12 ; — Leempoel, 144 ; — Leene v.d., 166 ; — Leersum v., 128 ; — Leeuw (v.)d., 60, 96 ; — Leeuweveldt, 27 ; — Lemnius, 100, 102, 157, 158, 184, 185, 186 ; — Lepo d., 125 ; — Leur v.d., 46, 118 ; — Leurs, 182 ; — Leijten(s), 16 ; — Leyten, 57 ; — Lierop v., 76 ; — Lievens, 29 ; — Linden v.d., 155 ; — Lith v.d., 12 ; — Litz, 154 ; — Lockermans, 183 ; — Ladders, 79 ; — Loden, 58, 59, 60, 87, 89, 106 ; — Lodewijcks, 13 ; — Loe d., 38 ; — Loeckermans, 6 ; — Loeff, 118 ; — Loenman, 122 ; — Loeren v., 8 ; — Loeijen, 192 ; — Lombaerts v. Enckevoirt, 119 ; — Lommei v., 76 ; — Looden, 124 ; — Loon v., 150, 177 ; — Loose d., 134 ; —

Loossen v., 62 ; — Looveren v., 146, 147 ; — Louvau, 152, 153, 154 ; — Lovendaal, 141 ; — Lowijs, 159 ; — Loijen(s), 59, 100, 143, 157, 192 ; — Lundén, 150 ; — Lus, 153 ; — Luyben, 25 ; — Luytelaar v.d., 29.

Mackelenberg v., 59 ; — Maersen, 192 ; — Maes, 5, 184 ; — Mallans, 156 ; — Mallands, 184, 186 ; — Man d., 182 ; — Mangelaer d., 120 ; — Matheeus, 5 ; — Maugin, 32 ; — Maurissens, 80 ; — Meer v.d., 119 ; — Megen v., 123 ; — Melchior, 97, 123, 125, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 155, 169, 170, 172, 187 ; — Meltzer, 165 ; — Melvill, 64 ; — Menius, 102 ; — Merckx, 16 ; — Merve v., 56 ; — Mertens, 59, 150 ; — Messingh, 41 ; — Metsekens, 77 ; — Meulen v.d., 187 ; — Meurs, 182, 186 ; — Meuse d., 102, 136, 137 ; — Meye v.d., 191 ; — Meijer, 128, 168, 171 ; — Meijs, 183 ; — Michels, 183 ; — Michielsz., 11, 13, 56, 57, 71, 93, 100, 109, 140, 157 ; — Mie v.d., 148 ; — Mierlo v., 14, 31 ; — Moens, 79 ; — Moïs, 143, 144 ; — Molz, 190, 191 ; — Mol v. Dryel, 122 ; — Monix, 60, 192 ; — Moons, 13 ; — Moors, 26 ; — Moosdijk v.d., 77 ; — Mortel v.d., 96, 126 ; — Mulders, 125 ; — Müller, 44 ; — Muyn-tincx, 151 ; — Mynden v., 62.

Naerssen v., 46 ; — Nagelmakers, 9, 10, 11, 12, 13, 81, 86, 89 ; — Nanning, 41, 42 ; — Nederlanden d', 112 ; — Nederveen v., 27, 185 ; — Nelissen, 184 ; — Nevele v., 80 ; — Neijmaijer, 141 ; — Niepoort v., 47 ; — Nispen v., 27 ; — Nobel, 70 ; — Nodens, 185 ; — Noeys, 150, 190 ; — Noyens, 150 ; — Nunhem v., 77 ; — Nuwenhuys v.d., 123 ; — Nuijens, 128 ; — Nijs d., 183.

Odenhoven v., 126 ; — Oerlemans, 177 ; — Oldenburch v., 39, 40 ; — Oli-fiers, 128 ; — Oliviers, 189 ; — Oorschot D', 8 ; — Oostaij, 63 ; — Ormy d' Marquellie, 38 ; — Osch v., 58, 59, 60 ; — Oss v., 78, 95, 96, 119 ; — Ostaro, 190, 191 ; — Otje(n)s, 23, 24, 26 ; — Otto, 79 ; — Oukoop, 46 ; — Oy v., 96.

Paegie, 171 ; — Paeschen, 106 ; — Pangelaert, 38 ; — Panis, 185 ; — Pas v.d., 123 ; — Pasch, 106 ; — Passet, 137 ; — Pauli, 151 ; — Pauwels, 100, 157 ; — Pauweter, 106 ; — Pelgrom, 104, 105, 106, 107, 119, 121, 142, 143, 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 161, 189, 190, 191, 192 ; — Pelgrom d. Beye, 103, 105, 107, 108 ; — Pelgrom v. Driel, 103, 105, 107, 142, 143, 144, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 161, 162, 163, 164, 189 ; — Pels, 119 ; — Pelt v., 144 ; — Peres, 165, 166 ; — Pesenacker, 36 ; — Peters, 6, 32, 47, 58, 63, 71, 124 ; — Peynenburgh, 80 ; — Pheffer, 40 ; — Philipsen, 38 ; — Plasmans, 157 ; — Plassche v.d., 152 ; — Ploos, 62 ; — Ploos v. Amstel, 62 ; — Pluiet, 128 ; — Pol v.d., 74, 144 ; — Ponsens, 182 ; — Porte l., 116 ; — Portmans, 126 ; — Potteau, 32 ; — Potters, 182 ; — Preeckers, 59 ; — Proli, 151, 155, 189 ; — Pus, 64 ; — Puijll, 77.

Raessens, 30 ; — Ranst v., 80 ; — Raphael(s), 28 ; — Rat(ten), 115 ; — Ravens, 101 ; — Ravensteyn v., 29, 30 ; — Raymakers, 31, 80 ; — Reyns, 150 ; — Riel v., 108 ; — Riemsdijk v., 172 ; — Robert, 97, 100, 123, 125, 135,

140, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 168, 170, 182, 183, 184, 186 ; — Roeck d., 153 ; Roevers, 189 ; — Rommens, 28 ; — Romnier, 101 ; — Roover, 28 ; — Ro(o)-vers, 28 ; — Rops, 105 ; — Roserius, 90 ; — Rosier, 72, 90, 92 ; — Rovert, 28 ; — Roij v., 183 ; — Royer, 64 ; — Royers, 9, 15 ; — Rue d., 78 ; — Rummens, 28 ; — Ruth (v.), 71, 93, 109 ; — Ruyter d., 38 ; — Ruybaert, 56 ; — Ryckaerts, 154 ; — Rijckevorsel v., 100, 157, 184 ; — Rijers, 115 ; — Rymen, 154 ; — Rijsbos, 186 ; — Rijsens, 174 ; — Rijsewijk v., 102 ; — Rijsingen v., 121 ; — Rijswijk v., 27.

Salas d., 165 ; — Salingen v., 168, 172, 187 ; — Sandt v.d., 124, 140, 158, 168, 170, 172 ; — Santvoort v.d., 77 ; — Sceyvel, 60 ; — Schäfer, 44 ; — Schakels, 46 ; — Scharp, 64 ; — Scheerders, 23 ; — Scheiders, 23 ; — Schellekens, 23, 24, 26 ; — Schey, 31 ; — Schoenmans, 41 ; — Schoofs, 16, 77 ; — Schueren, 95 ; — Schijndel v., 118, 142, 143 ; — Seghers, 143 ; — Selde, 64 ; — Seldenslagh, 181 ; — Siegen, 138 ; — Slaets, 118 ; — Sledsen, 14 ; — Sluys v.d., 30 ; — Sluyters, 189 ; — Smeulders, 73, 74, 75 ; — Smets, 15 ; — Smidts, 178 ; — Smit d., 184 ; — Smolders, 73, 74 ; — Snelders, 15 ; — Snoeck, 62, 134 ; — Snijder(s), 41 ; — Soffarts, 183 ; — Son v., 118 ; — Sonneveld, 144 ; — Soumans, 93 ; — Spandonk, 144 ; — Speck, 172, 187 ; — Speet, 103 ; — Spelsers, 13 ; — Spierincx, 142, 178, 179 ; — Spierinck v. Wel, 6 ; — Spiker, 123 ; — Spitzer, 153 ; — Sprong, 174 ; — Spyckers, 108 ; — Staak v.d., 25, 123 ; — Stamelaert v. Uden, 95, 123 ; — Stampa, 155 ; — Stamproij, 8 ; — Stas, 129, 131 ; — Stassart, 119 ; — Steenre v., 95, 96 ; — Steenweg, 122 ; — Stelt v.d., 144 ; — Stevens, 25, 150, 190 ; — Steylaerds, 45 ; — Stickers, 114, 179, 180, 181 ; — Stiphout v., 16 ; — Stockmans, 47, 75 ; — Stoppelaer, 48 ; — Suls, 120 ; — Suykens, 77 ; — Swaenen, 76 ; — Swart d., 23 ; — Sweerts, 8 ; — Swennen, 153 ; — Swieten v., 32.

Tabolet, 142 ; — Teeffelen v., 105 ; — Thielemans, 119 ; — Thomissen, 15 ; — Tibouts, 61, 62 ; — Tillemans, 191 ; — Tielmans, 106 ; — Tieleman, 12 ; — Timmermans, 75 ; — Toracx, 80 ; — Trap, 43 ; — Tricht v., 29 ; — Trompendagh, 45 ; — Tuerenhout v., 97, 99, 100, 101, 102, 103, 123, 124, 125, 126, 127, 135, 136, 138, 139, 140, 155, 157, 158, 159, 160, 168, 169, 170, 184, 187 ; — Tulder v., 185.

Uden v., 118, 143 ; — Uffele v., 165 ; — Uittenbogaard, 48 ; — Uten Hove, 89 ; — Uithorens, 79.

Vanassel, 26 ; — Veechen v.d., 183 ; — Veen v., 118 ; — Veer d., 128 ; — Vel d., 153 ; — Veld i.t., 144 ; — Velde v.d., 175 ; — Velsenaar, 64 ; — Verbeeke, 126 ; — Verbrugghen, 183 ; — Verheijen, 103 ; — Verhoeckx, 60 ; — Verhoeven, 29, 75, 76, 101, 144, 158 ; — Veris, 110 ; — Verlinde, 183 ; — Verlingh, 101 ; — Vermeulen, 23, 24, 76, 144 ; — Vermolen, 178 ; — Vernicker, 40 ; — Verpennen, 183 ; — Verschueren, 185 ; — Verssen v., 103 ; — Verster, 126 ; — Verzuenen v., 72 ; — Vessem v., 57 ; — Veugs, 156 ; —

Vianen v., 46 ; — Villeneuve, 127 ; — Visser d., 159 ; — Vivario, 144 ; — Vleut v.d., 183 ; — Vlierden v., 123 ; — Vliet, 183 ; — Vlimmeren v., 64 ; — Vloers, 32 ; — Vogel, 75 ; — Voges, 42 ; — Voort v.d., 63 ; — Vosberg, 106 ; — Vosholen v., 109 ; — Vries d., 144 ; — Vueghs, 182, 183.

Wachmans, 112 ; — Waelpoyt, 89 ; — Wagemans, 29 ; — Walcheren v., 46 ; — Walscharts, 68 ; — Wannemaecker, 150 ; — Wanraay v., 192 ; — Watty, 182 ; — Weeber, 46 ; — Weer d., 185 ; — Weers, 111, 112, 113, 116, 173 ; — Weert v., 176 ; — Weghe v.d., 183 ; — Welhuijsen, 59 ; — Werve v.d., 79 ; — Wiel v.d., 6 ; — Wildenberg v.d., 15 ; — Willemsz., 115, 118 ; — Willems, 157, 183 ; — Wils, 149, 175, 178, 179, 180, 181 ; — Wilterroy, 185 ; — Wissems, 112, 113, 114, 147, 173, 174 ; — Witmeer v., 106 ; — Witmers, 106, 108 ; — Witte, 46 ; — Woensel v., 118 ; — Wolf d., 108 ; — Wolfswinckel, 187 ; — Woutersz., 56, 57, 101, 183 ; — Wouwerms, 150 ; — Wijk v., 118, 144 ; — Wijnants, 117 ; — Wijnants v. Bernagien, 111.

Ypelaer, 7, 47 ; — Ysaacx, 113 ; — Ysbrants, 80 ; — Ysendoorn v., 76.

Zacharias, 61 ; — Zande v.d., 91 ; — Zeelst v., 76 ; — Zeller v., 69 ; — Zibs, 178 ; — Zutphen v., 108, 147.

**REGISTER OP DE NAAMLIJST VAN STUDENTEN AFKOMSTIG UIT
DE MEIERIJ, STUDERENDE AAN DE LEUVENSE UNIVERSITEIT
1654—1796**

Achter de namen staan de jaartallen, waaronder ze te vinden zijn.

Persoonsnamen

Aa v. d. Hendr. 1713, Laur. 1748 — Abe(e)len v. Ant. 1675, Arn. 1709 — Adriaens Theod. 1672 — Aellewijns Petr. 1739 — Aelst v. Henr. 1756 — Aerts Andr. 1693, 1733, Ant. 1753, Guill. 1725, Jac. 1745, Joes 1734, Petr. 1712, 15, 34, 65, Rhen. 1693, Walt. 1717 — Albado de Joes 1677 — Aldenhuijsen Ant. 1757, Joes 1654, 1717 — Allard Jos. 1753, 91 — Alphen v. Ant. 1765, Jac. 1717, Joes 1684 — Ancker v. d. Franc. 1703 — Arts Andr. 1693, Rhen. 1693 — Asdonck v. d. 1673, Leon. 1741 — Asten v. Jac. 1785, 87, Joes 1757, Wilh. 1763.

Backers Henr. 1757, Jac. 1702 — Backx Henr. 1750 — Baer v. Guil. 1742 — Baesten Joes 1776 — Baten Wilh. 1713, 68 — Beckers Petr. 1794 — Becx Henr. 1778, Petr. 1673 — Becx de Casp. 1768 — Bedijx (zie: Biedinx) — Beek v. Joes 1779 — Beelen Theod. 1672 — Beels Adr. 1786, Petr. 1700, Theod. 1792 — Be(e)renbroe(c)k Car. 1748, 60, Barth. 1762 — Berchla(e)-ren v. Corn. 1654 — Berck v. d. Paul. 1673 — Berckel v. Arn. 1666 — Berckers Joes 1771, Petr. 1794, Wilh. 1753 — Bergh v. d. Henr. 1750 — Bergmans Jac. 1745 — Bernuli Arn. 1762, Jac. 1745, Lud. 1756 — Berrings Elias 1715 — Beurden v. Corn. 1787 — Bever de Ever. 1710 — Bevers Jac. 1710 — Beijnen v. Walt. 1757 — Biedinx Henr. 1721 (zie: Bijdiickx) — Bie-mans Joes 1791 — Bierens Adr. 1698, Wilh. 1727 — Biesbosch Jac. 1717 — Biestraeten v. d. Joes 1718 — Bloemen v. d. Barth. 1745 — Bluijsen Walth. 1693, Wilh. 1733 — Boelarts Laur. 1681 — Boelens Franc. 1791 — Boer v. d. 1748 — Boer v.d. Ant. 1703 — Boeracker Ger. 1701, Nic. 1697 — Boerlet(h) Theod. 1654, Wijn. 1737 — Bo(o)gaer(d)t v.d. Andr. 1761, Christ. 1753, Joes 1722, 43 — Bo(o)ga(e)r(t)s Adr. 1730, Ant. 1747, Franc. 1726, Joes 1670, Petr. 1715, 23, Siardus 1670 — Boom v. d. Wolt. 1671 — Bo(o)me(n) v. d. Ant. 1654, Joes 1675, Lamb. 1766, Nic. 1696 — Booms Joes 1708 — Boonaerts Gijsb. 1720, Jac. 1719 — Borgers Ger. 1745 — Borghouts Corn. 1758 — Borgh't v. d. Jac. 1775, Petr. 1779 — Bo(e)rlet(h) Theod. 1654, Wijn. 1737 — Bosch v. d. Corn. 1794 — Bosmans Ant. 1751 — Boven v. Guil. 1753 — Braecken v. d. Franc. 1718 — Braken v. d. Joes 1680 — Branten Joes 1778 — Brecht Barth. 1654 — Breda v. Wilh. 1777 — Breij v. Joes 1680 — Brock Henr. 1721 — Broe(c)k v. d. Adr. 1717, Arn. 1675, Godef. 1756, Guil. 1721, Henr. 1700, Joes 1719, 24, 27, 50, 60, Mich. 1723, Wilh. 1713, 47 — Broe-ders Nic. 1697 — Brouwerts Wijn. 1684 — Bruers Adr. 1751 — Bruggen v. Joes 1755 — Brussel v. Petr. 1737 — Bruijn de Car. 1784, Henr. 1750, Joes 1777, Petr. 1739 — Bruijnen Henr. 1773, Jac. 1769, Joes 1762, Petr. 1739, Vinc. 1779 — Bueters Adr. 1769 — Bull Arn. 1671, Godefr. 1757 — Bungeners Henr. 1778 — Burgers Matth. 1773, Willebr. 1792 — Burght v. d. Ant. 1720, Mich. 1725, Petr. 1751 — Bussel v. Franc. 1677, Guil. 1737 — Buijstel de Joes 1717 — Bijdiickx Theod. 1707 (zie: Biedinx) — Bijnen Barth. 1710, Gasp. 1725, Henr. 1710, 44, Joes 1693, 1720, 36.

Camme(n) v. d. Joes 1725, Petrus 1788 — Cannari v. Engelb. 1696 — Cant. v. d. Aeg. 1711 — Ceelen Wilh. 1795 — Claessens Henr. 1773 — Clajmans Phil. 1670 — Clajsen v. d. Hub. 1677 — Cock de Aug. 1725 — Cocq de Petr. 1750 — Cocx (zie: Cox) — Coenen Henr. 1706, Joes 1672 — Collart Guil. 1700 — Co(o)len Aeg. 1710, Andr. 1732, Ant. 1743, Corn. 1668, Godef. 1724, Greg. 1696, Henr. 1654 (2x), Joes 1686, 1731, Lamb. 1694, Laur. 1696, Nic. 1708, Petr. 1672, Walt. 1671, 95 — Conincx Adr. 1738, Nic. 1734 (zie: Konincks) — Coppens Christ. 1697, Guil. 1710, Henr. 1705, Jac. 1774, Petr. 1672, Theod. 1729 — Corput v. d. Joes 1669 — Cort de Giso. 1755 — Court de la Lamb. 1778, Paul. 1778 — Couwenberg Ger. 1751 — Covels Joes 1742, 77 — Cox Guil. 1710, Henr. 1708, 57, Jud. 1686, Mich. 1654 — Cranen Joes 1763, Wilh. 1688 — Croonenburch Paul. 1681 — Cruce a Henr. 1654, Joes 1665 — Cruys v. d. Ant. 1698, Franc. 1688, Joes 1654, 65, Petr. 1717 — Criijnen Petr. 1693 — Cuij(c)k v. Arn. 1791, Joes 1778, Petr. 1784 — Cuijlen Henr. 1684, Joes 1681.

Daems Franc. 1694 — Dam v. Franc. 1754, Georg. 1753 — Damen Arn. 1716, Joes 1790 — Dams Adr. 1786 — Danck(a)er(t)s Adr. 1654, Jac. 1670, Leon. 1677, Walt. 1654 — Daneels (Daniels) Flor. 1654 — Davids Petr. 1745 — Deelen Adr. 1723, 31, Aug. 1727, Herm. 1767, Petr. 1749, Thom. 1756 — Denissen Petr. 1696 — Deuren v. Joes 1669 — Diepenbroeckx Adr. 1706 — Diepens Corn. 1696 — Diestel v. Petr. 1748 — Ding(h)ens Mich. 1674, Theod. 1654 — Di(e)nt(h)er v. Franc. 1668, Guil. 1723 — Doeve's Barth. 1772 — Dommelbergen v. 1717 — Dommelen v. Joes 1700 — Donckers Wilh. 1724 — Donquers Melch. 1698 — Doren v. Henr. 1694 — Douven Theod. 1763 — Driesmans Joes 1654 — Dubbelden den Henr. 1786 — Du(e)re(n) v. Arn. 1730, Leon. 1695, Seb. 1751 — Dunghen v. Greg. 1697 — Dussen v. d. Walt. 1666 — Dijck v. Gualb. 1671, Henr. 1727, Mart. 1763, Petr. 1710, Serv. 1702, Thom. 1704.

Eersel v. Arn. 1767, Joes 1791, Petr. 1782 — Elmpt v. Joes 1686 — Else(n) v. d. Arn. 1734, Dion. 1720, Joes 1791 — Emberti Erbert. 1654 — Emonts Ant. 1665, Franc. 1703 — Endepoel v. d. Hyac. 1785 — End(h)oven v. Andr. 1726, Joes 1773 — Engelen v. Henr. 1698, Wilh. 1697 — Ermers Ger. 1743, Joes 1705 — Erp v. Joes 1756, 74, Walt. 1754 — Esch v. Guil. 1668, Joes 1670, Walt. 1754 — Esdonck v. Marcel. 1698 — Ever(t)s Arn. 1718, Petr. 1745 — Eijck v. Arn. 1655, 1722 — Eij(c)ken Joes 1723, Petr. 1763 — Eijnde(n) v. d. Andr. 1686, Ant. 1747, Joes 1665, 1762, 80, Laur. 1708 — Eijndhoven v. (zie: Endhoven) — Eyxsel v. Corn. 1734.

Fineth Joes 1717 — Franke Herm. 1751 — Frans(s)en Mich. 1688, Wilh. 1736 — Fro(e)ijen(s) Arn. 1732, Gul. 1706, Jac. 1702.

Gansenwinckel v. Joes 1750 — Gastel v. Franc. 1751, Guil. 1756 — Geffen v. Henr. 1688, Joes 1681 — Geldorp v. Jos. 1726 — Geldrop (v.) Henr. 1654, Jac. 1668 — Geloove v. Joes 1706 — Gelijn v. Arn. 1718 — Gemert v. Dan. 1702, Godef. 1675, Joes 1742, Jos. 1770, Nic. 1708 — Gerwe v. Henr. 1777 — Gestel v. Joes 1677 — Gevel v. d. Leon. 1777 — Geven Henr. 1788, Joes 1693 — Giebels Laur. 1764 — Gils v. Ant. 1777, Joes 1784 — Glabbeek v. Henr. 1791 — Goarts (zie: Goyarts) — Godschalck Adr. 1758 — Goltfus Adr. 1767, Petr. 1773 — Gommers Joes 1770 — Goodtschalck Christ. 1725 — Goor v. Herm. 1709 — Goossens Emer. 1773, Joes 1721 — Gorcum v. Henr. 1654 — Gorp v. Wilh. 1755 — Govaer(t)s Corn. 1681, Petr. 1734 — Goya(e)rts Ger. 1670, Joes 1781 — Greeff de Joes 1670, Theod. 1681 — Greven Reyn. 1762 — Grevenbroeck (v.) Hub. 1687, Wilh. 1696 — Gri(e)nsven v.

Henr. 1665, Joes 1744, Petr. 1701 — Groenendaël (v.) Joes 1710, 76 — Groot de Ambr. 1676 — Grotenacker Joes — Guns Ign. 1717 — Gijbkens Henr. 1702.

Haas de Hub. 1725 — **Habraeken Guill.** 1790 — **Hac(k) Ant.** 1703. Petr. 1688 — **Ha(e)g(h)en v. d. Joes** 1691, 1731 — **Haen de Christ.** 1713 — **Hagelaers Joes** 1777 — **Hal v. Adr.** 1727 — **Hal v. Franc.** 1745 — **Ham v.(d.)** Henr. 1756, Joes 1726 — **Haseldonck Joes** 1654 (2x) — **Haut v. (zie: Hout v.)** — **Heck v. Guill.** 1665, 1765 — **Heeren Barth.** 1745 — **Hees(ch)** Hagelaers Joes 1777 — **Hal v. Adr.** 1727, Franc. 1745 — **Ham v. (d.)** v. Adam 1672, Joes 1708 — **Heesbeen v. Joes** 1795 — **Heessel v. Adr.** 1703, Aeg. 1681 — **Heestermans Adr.** 1696, Joes 1717 — **Heeswijck (v.) Elias** 1655, Guill. 1770 — **Helderhoff v. Mart.** 1722 — **Helmont v. Henr.** 1766, Joes 1758, Petr. 1729 — **Helsemans Joes** 1737, 58 — **Helvoordt v. Henr.** 1728 — **Herck v. Abr.** 1677, Mich. 1654 — **Hermus Mart.** 1782 — **Hertroij's Lamb.** 1767 — **Herwaarden v. Ever.** 1720 — **Heselaers Arn.** 1712 — **Heumen v. Arn.** 1794, **Christoph.** 1731, **Corn.** 1709, **Ger.** 1665 — **Heurwen v. Ger.** 1734 — **Heuvel v. d. (Joes ?), Adolph.** 1771, **Arn.** 1666, 1788, **Franc.** 1680, 1749, **Henr.** 1786, **Joes** 1654, 1793, **Petrus** 1669, **Wilh.** 1760, 94 — **Heuvelmans Ruth** 1771 — **Heyde(n) v. d. Ger.** 1779, **Godefr.** 1710 — **Heyst v. Corn.** 1707, **Gijsb.** 1711, **Joes** 1697 — **Hezelaers Jac.** 1706 — **Hirtum v. Franc.** 1757 — **Hixspoors Enb.** 1715 — **Hoek v. Adr.** 1772, **Joes** 1791, **Thom.** 1779 — **Hoefnagels Godef.** 1750, **Walt.** 1677 — **Hoerevoets Adr.** 1670 — **Hoex Lamb.** 1724 — **Hollen Rem.** 1736 — **Homborgen v. Petr.** 1771 — **Hoof(f) v. Ant.** 1783, **Joes** 1671, **Mart.** 1725, **Norb.** 1786 — **Hoogaerts Joes** 1776 — **Horkens Walt.** 1701 — **Hornkens Joes** 1731 — **Horst v. d. Arn.** 1701 — **Houbraken Adr.** 1733, **Rod.** 1723 — **Hout v. Mich.** 1688, **Simon** 1737 — **Houtert v. Ger.** 1728, **Mich.** 1685 — **Ho(o)ve v. Christ.** 1654, **Franc.** 1672, **Joes** 1707 — **Hubens Christ.** 1774 — **Hulsemans Christ.** 1777 — **Hurc(k)mans Ger.** 1745, **Henr.** 1680 — **Hur(c)(k)x Ant.** 1766, **Joes** 1784, **Petr.** 1681.

Idelet Sylv. 1712 — **Iersel v. Adr.** 1788, **Arn.** 1761, **Franc.** 1774 — **Intens Luc.** 1685 — **Iperen v. Gijsb.** 1757, **Jac.** 1731, **Lamb.** 1758, 1796.

Jabeeck Jac. 1693 — **Jacobs Ant.** 1668, **Henr.** 1666 — **Jans Simon** 1654 — **Jan(s)sen(s) Christ.** 1792, **Franc.** 1770, **Ger.** 1780, **Joes** 1734, 50, **Petr.** 1671, 94, **Theod.** 1760 — **Jaquet Joes** 1694 — **Jonckers Godef.** 1712, **Theod.** 1743 — **Jongh de Adr.** 1781.

Kemps Adr. 1654, **Ant.** 1748, **Arn.** 1790, **Nic.** 1787 — **Kenens Matth.** 1688 — **Kerckhoff v. (d.) Adr.** 1668, **Joes** 1776 — **Kersmakers Walt.** 1693 — **Kessel v. Guill.** 1784, **Henr.** 1756, **Maur.** 1729, **Petr.** 1757 — **Keulen v. Mich.** 1728 — **Kl(e)lsonck Gualb.** 1673, **Gualt.** 1673 — **Kivits Dan.** 1783 — **Koe(c)khofs Ger.** 1722, **Joes** 1757, **Mich.** 1772 — **Konincks Gijsb.** 1725 (zie: Coninck) — **Koppelaar Greg.** 1769 — **Korstens Andr.** 1727 — **Kuijpers Franc.** 1781, **Joes** 1773.

Laeck v. d. Ant. 1724, **Mart.** 1698 — **Laer v. d. Franc.** 1762, **Henr.** 1750, **Joes** 1684 — **Lahault de Lud.** 1708 — **Lau(we)re de Adr.** 1745, **Aeg.** 1744, **Amand.** 1680, **Andr.** 1688, **Casp.** 1708, **Corn.** 1695, **Joes** (1672), 1728, **N.** 1703, 76 — **Leeftael v. Adam.** 1720, **Car.** 1726, **Henr.** 1721, **Rog.** 1719 — **Leeur v. d. Petr.** 1672 — **Leen v. d. Ger.** 1722 — **Leeuw de Joes** 1717, 58 — **Lemmers Joes** 1733 — **Lemnius Adr.** 1654 — **Leonardi Guill.** 1665 — **Laur v. d. Joes** 1726 — **Leijenburg v. Petr.** 1750 — **Leyten Joes** 1673, **Mart.** 1773 — **Liemdt v. Adr.** 1760, **Franc.** 1727, **Norb.** 1794 — **Lievenooen v. Corn.** 1793 — **Lil v.**

Philipp. 1788 — Linde(n) v. (d.) Adr. 1756, Ant. 1739, 92, Arn. 1708, Bern. 1768, Joes 1738 — Lippens Walt. 1720 — Litsenborg v. Mart. 1713 — Litsvelt Joes 1719 — Lommel v. Laur. 1688 — Loock v. d. Adr. 1734 — Loomans Henr. 1762, Joes 1761, Jud. 1723 — Loon v. Eymb. (Egb.) 1666 — Loos Simon 1771 — Looverbos(ch) v. d. Simon 1756 — Louwe de Joes 1672 — Loyens Theod. 1718 — Luytelaer Godef. 1685, Joes 1672.

Maasacker Gasp. 1793 — Mack Joes 1766 — Maes Franc. 1704, Joes 1740 — Manders Jud. 1685, 86, Wilh. 1749 — Marien Henr. 1777 — Marijnen Joes 1726 — Matthiae Arn. 1665 — Meeuwen v. Franc. 1697 — Melchior Jos. 1654 — Melis v. Joes 1693, 1704, Walt. 1795 — Merckx Godef. 1781 — Merle v. Ant. 1715 — Mermans Laur. 1766 — Mertens Joes 1718 — Meskens Arn. 1672 — Meulemaeckers Barth. 1740 — Meulen v. d. Joes 1703, 69, Rud. 1670 — Meulendijck Godef. 1695, Petr. 1711 — Meulenhof v. d. Henr. 1754 — Meijden v. d. Arn. 1722 — Meyer de Dion. 1720 — Meijl v. Franc. 1703 — Middegaels Lamb. 1654, Serv. 1671 — Mierlo(o) v. Joes 1700, 17, Laur. 1686 — Miermans Henr. 1672 (zie: Mermans) — Mol v. Godef. 1697 — Molema(e)kers Franc. 1769, Ger. 1777 — Molenberghs Math. 1724 — Molle Wilh. 1713 — Mommers Christ. 1774 — Mo(o)nen Dan. 1673, Reyn. 1697, Serv. 1693 — Moons Seb. 1708 — Moorsel v. Adr. 1739, 59, Joes 1771, Lud. 1731, Theod. 1763 — Mortel v. d. Lud. 1749 — Mosselaer v. d. Henr. 1742, Jac. 1724 — Mulders Adr. 1729, 93 — Mutsaerts Ant. 1681, Arn. 1684, Dion. 1693, Joes 1665, 66, 1721, 57, Norb. 1712, Walt. 1721 — Muyens Ant. 1770 — Muys Walt. 1745.

Neijsen Aeg. 1772 — Nicols Adr. 1684, Joes 1765, Walt. 1700 — Nieuwenhoven Serv. 1654 — Nieuwenheusen v. d. Mich. 1693 — Noot de Jos, 1787, Nic. 1783.

Ockers Franc. 1744 — Oerle v. Guil. 1722 — Oetelaer v. d. Wilh. 1722 — Oever v. d. Guil. 1711, Joes 1654, Lamb. 1672 — Olde(n)zee v. Corn. 1725, Wilh. 1713 — Oliviers Adr. 1747 — Ooms Dion. 1673, Henr. 1708 — Oorschot v. Joes 1758 — Ophuijsen v. Joes 1763 — Oploe v. Jac. 1774 — Osch v. Ant. 1784 — Otterd(e)ij(ck)x Franc. 1726, Joes 1762 — Otterinck Adr. 1705, Theod. 1702 — Oudenhoven v. Joes 1701.

Palen Henr. 1758 — Penni(nc)x Arn. 1722, Ger. 1713, Guill. 1711, Petr. 1745, Lamb. 1723 — Pessers Ger. 1755, Joes 1756, Petr. 1781 — Pieck Franc. 1713, Ottho 1721 — Pigge(n) Arn. 1774, Franc. 1741 — Ploesterdounck v. d. Ger. 1703 — Poel (zie: Tho-Poel) — Poisson Arn. 1666 — Pompe Nic. 1693 — Pompen Ant. 1670, Godef. 1763, Walt. 1759 — Poppel v. Andr. 1701, Arn. 1717, Is. 1677, Joes 1654, 1770 — Pullen Corn. 1771 — Putten v. d. Ren. 1674, 85 — Puijfelick v. Christ. 1694, Corn. 1726 — Pijnenborg(h) Henr. 1756, 61, Walt. 1724.

Raessens Corn. 1677, Henr. 1745 — Raupp Wilh. 1764 — Reeck v. d. Math. 1730 — Renesse van Baer de Wilh. 1728 — Rennen v. d. Franc. 1757, Henr. 1757 — Riel v. Henr. 1688, Joes 1731, Willibr. 1743 — Robben(s) Ael. 1711 — Robert Lud. 1790 — Roeffens Arn. 1654 — Roefs Joes 1693 — Roeykens Dion. 1790 — Rond de Joes 1708 — Roosen Franc. 1693 — Roosteren v. Theod. 1670 — Ro(o)ij de Ant. 1668, Arn. 1686, 1792, Bern. 1743, Christ. 1745, Franc. 1697, 1703, Henr. 1686, 1736, 75, Joes 1684, 1736, 76 — Ro(o)ij v. Leon. 1765, Petr. 1697 — Ro(o)ijmans Adr. 1673, 1720 — Roijacker(s) Gysb. 1709, Joes 1672 — Rutten v. Ever. 1696, Henr. 1712 — Ruijs Joes 1695 — Rijckaers Math. 1672 — Rijckens Joes 1687 — Rijsinge(n) v. Corn. 1705, Simon 1713.

Sand v. d. Jac. 1674 — Sande(n) v. d. Henr. 1677, 1745, Joes 1698, 1700, Maurit. 1750, Nic. 1701, 27 (2x), Petr. 1654 — Sanders Ant. 1750, Hendr. 1749 — Sangers Christ. 1776 — Santvoort v. Adr. 1762 — Schayick v. Ger. 1744 — Scheelen v. Pr. D. 1771 — Scheepstal v. Ant. 1654 — Schellekens Ger. 1654, Joes 1654 — Schenaerts Joes 1672, Petr. 1672, 1716, Roch. 1722, 79 — Schenck Joes 1753 — Scheij Ant. 1774, Joes 1747, Nic. 1743, 65 — Schoenma(a)kers Gijsb. 1795, Petr. 1780 — Schueren v. d. Petr. 1769 — Schuermans Joes (Ger.?) 1713 — Sengers Jac. 1742 — Seromva Andr. 1738 — Seumeren v. Thom. 1693 — Sinnich Engelb. 1708 — Sleuwen v. Joes 1759 — Sleuwwens Paul. 1672 — Slegers Joes 1666, 1715, Jud. 1696, Walt. 1709 — Smarius Wilh. 1765 — Smeulders Ant. 1700 — Sme(d)ts Adr. 1668, 1786, Ger. 1688, Gos. 1694, Guil. 1771, Jac. 1726, Joes 1654, 66, 97, Willebr. 1784 — Smolders Barth. 1733 — Snoeck Theod. 1774 — Soff(a)erts Alb. 1665, Gabr. 1670, Joes 1688 — Son v. Petr. 1793 — Spiering(h)s (Spierinx) Gijsb. 1795, Henr. 1759, Joes 1711 — Spoormans Guill. 1711 — Sporenberg(h) Joes 1713, Nic. 1732 — Sprangers Joes 1710 — Stael Joes 1684 — Staessens Joes 1770, Wilh. 1775 — Staijacks Henr. 1733 — Steenakker v. Jac. 1785, Petr. 1777 — Stegen v. d. Joes 1684 — Stercken de Rod. 1685 — Storimans Joes 1761 — Strick Franc. 1717 — Strijbos Joes 1745, Petr. 1719 — Suijs Corn. 1717, Franc. 1770, Paul. 1764 — Swaan Hub. 1764 — Swaegemaekers Wilh. 1728 — Swaens Steph. 1777 — Swin(c)kels Arn. 1688, Joes 1776, Leon. 1756 — Swolffs Henr. 1669.

Tabb(a)er(t)s Ger. 1743, Laur. 1754, Petr. 1763, Walt. 1760 — Tegenbos(ch) Ant. 1775, Henr. 1775, Petr. 1706 — Teulings Joes 1785 — Tho-Poel Ant. 1722 — Thijssens Petr. 1739 — Tibos Arn. 1745 — Tielens Petr. 1716 — Tillaer(t) v. d. Joach. 1708 — Timmermans Franc. 1794, Jos. 1750, Jud. 1696, Just. 1754, Walt. 1747 — Tinnebroeck Hub. 1725 — Tulder v. Fortun. 1771 — Turenhou(d)t v. Adr. 1695, Barth. 1694 — Tuyt v. Ancelm. 1697 — Tijssens Guill. 1721.

Uden v. Ger. 1681.

Vaerten Henr. 1709 — Valkenaer de Gualt. 1673 — Vechel v. Franc. 1668, Gisb. 1654, Walt. 1681 — Veggel v. Franc. 1753 — Veldriel v. Egon 1784 — Ven(ne) v. d. Abr. 1708, Arn. 1774, Franc. 1719, Henr. 1748, Hyac. 1750, Lamb. 1769, Petr. 1654, 1770, Rum. 1745, Simon 1666 — Vennix Joes 1713 — Verbeeck Ant. 1711, Aug. 1713, Joes 1707, Petr. 1718 — Verberne Arn. 1708 — Verbra(e)ken Henr. 1687 — Verbruggen Joes 1702, 41 — Verbunt Ant. 1777, Verbunt Joes 1724, 62, Petr. 1709 — Verdeuseldonck Jos. 1694 — Verdonck Luc. 1694 — Verdijseldonck Joes 1754 — Verdijseldonck Joes 1672 — Vergaere de Ger. 1745 — Vergauwen Hendr. 1740 — Verha(e)gen Henr. 1782, Theod. 1668, N. 1796 — Verharen Joes 1673 — Verhees Joes 1654, 1703 — Verheijden Petr. 1681 — Verheijen Arn. 1791, Ger. 1795 — Verhoeckx Hildebr. 1786 — Verhoeven Adam. 1745, Adr. 1748, Corn. 1713, Everh. 1748, Henr. 1731, 44, Isaac 1761, Jud. 1720 — Verhofsta(d)t Alb. 1757, Joes 1684, Serv. 1693, Thom. 1674 — Verhoyse(n) Petr. 1748, 75 — Vermeulen Franc. 1738 — Verouden Henr. 1701 — Verpoorte Gijsb. 1703 — Versantvoort (zie: Santvoort) — Verschau(ou)t(t) Corn. 1674 — Verschuyl Henr. 1677 — Verschuyl(d) Jac. 1708, Mich. 1654 — Verschueren Henr. 1654, Jach. 1668 — Vervlassen Joes 1720 — Vervo(o)rdeldonck Ant. 1766, Jos. 1706, Lamb. 1685 — Vervoort Joes 1676 — Verweteringh Theod. 1709 — Verw(e)ijst Ger. 1668 — Vet de Ant. 1730 — Viss(ch)er de Gasp. 1732, Ger. 1772 — Vissers Adr. 1789, Joes 1790 — Vogelpoel Petr. 1793 — Vogels Godef. 1712, 49, Joes 1670 — Voocht de Guil. 1745, Lamb. 1736 — Voort v. d. Joes 1774,

Leon. 1781, Petr. 1718 — Vorst (v.) de Ger. 1755, Gisb. 1775, Jud. 1737 — Vos (de) Ger. 1738, Joes 1712 — Vossius Guill. 1654 — Vriens Corn. 1688 — Vuchts Steph. 1688 — Vugt v. Christ. 1783 — Vugts Joes 1776, Math. 1724.

Wachtelaer Adam. 1711, Gijsb. 1715, Joes 1696 — Waerde v. d. Guill. 1715. Henr. 1703 — Waersensburgh v. d. Joes 1775 — Wagemans Godef. 1724 — Wallen v. d. Joes 1761 — Walravens Petr. 1721 — Wassenberg Joes 1635, Petr. 1712 — Wauters Car. 1743 — Weer de Thom. 1654 — Weerd(t) de Adam. 1654 — Weer(d)t v. Jac. 1716 — We(e)r(d)ts Henr. 1687, Jac. 1713, Joes 1708, Seb. 1724 — Wellens Adr. 1764, Joes 1734, 65, Marcell. 1727, Wilh. 1769 — Wespen v. d. Anth. 1706 — Weijer v. d. Joes 1773 — Wil(l) v. Lamb. 1764 — Willigen v. d. Henr. 1787 — Wit(t)(h) de Andr. 1694, Corn. 1681, Joes 1782 — Witvelt Bertr. 1694 — Wolf de Arn. 1695, Christoph. 1705 — Wouters Arn. 1761 — Wijdeven Sym. 1711 — Wijnan(d)(t)s Adr. 1701, Franc. 1688, Godef. 1685, Henr. 1694, Joes 1712 — Wijs de Joes 1720 — Wijten(s) Joes 1753.

Zeelan(d)t Joes 1654 — Zeeuw de Mich. 1773 — Zegers Theod. 1751 — Zeylmans Hub. 1749 — Zuidewijn de Pr. D. 1694 — Zwaans Adr. 1766, Wilh. 1770 — Zijnen Jud. 1703.

**PLAATSEN IN DE MEIERIJ, WAARUIT IN DE JAREN 1654 TOT 1796
LEUVENSE STUDENTEN AFKOMSTIG WAREN.**

Plaatsnamen

Aalst 1750	27, 29, 34, 36, 39, 42, 44, 48, 53, 61, 62
Aarlebeek 1654, 88, 94, 1701, 07, 11, 13, 16, 18, 21(2), 22, 40, 45, 63, 70, 71, 79, 95	Eindhoven 1655(3), 70(2), 72(2), 77, 81, 86, 88, 94(2), 95, 97, 98, 1700, 03(2), 05, 08, 10(2), 11, 12, 13(3), 15(2), 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 31, 32(2), 36, 39, 43, 45, 47, 48, 51(2), 53, 56, 57(2), 60, 66, 67, 69, 70, 73(2), 77, 78, 79, 82, 83, 94
Alem 1668, 93, 1738	Erp 1655, 70, 73, 1783
Alphen 1670	Esch 1696
Asten 1654(2), 1665, 72, 76, 77(2), 80, 88, 94, 98, 1713(2), 18, 22, 27, 48, 61, 62(2), 69, 70, 73, 80, 86, 94(2)	Geertruidenberg 1753, 91
Bakel 1654, 85, 86(2), 98, 1717, 43, 44, 47, 50, 71, 91	Geffen 1665, 1748, 57, 77, 84
Beers 1713	Geldrop 1668, 96, 1712, 33, 38, 39, 93
Bergeijk 1677, 96, 1701, 11, 12, 15, 42, 58, 61, 64, 70, 71(2), 72, 77(2)	Gemert 1654(7), 74(3), 75, 76, 77, 80(2), 84(2), 85(2), 88, 93(2), 94, 96, 1700(3), 01(2), 02(2), 03(4), 06, 08(5), 10(2), 11, 12(2), 13(3), 19, 20, 21, 22, 23, 24(2), 25, 26, 27, 28, 31, 34, 37, 38, 42, 45, 47(2), 50(4), 56, 57, 62, 67, 70, 72, 74, 78(2), 80, 95
Berghem 1724, 34, 57, 58, 69, 96	Gerwen 1793
Berkel 1711, 76, 88	Gestel (bij Eindh.) 1722, 25, 28(2), 29, 42, 66
Berlicum 1677, 1758, 88	Goirle 1698, 1765, 66
Besoyen 1686	's-Grevelduin-Capelle 1694, 1710
Best 1725, 48, 92, 93	Haaren 1688, 1729(?)
Blaarthem 1717(2)	Handel 1717, 57
Bladel 1677, 80, 84, 97, 1713, 16, 34(2), 37, 50, 58	Hapert 1693
Boekel 1753, 60	Haren 1729(?)
Bommel 1700	Hedikhuizen 1757
Boxtel 1654, 66, 72, 81, 97, 1707, 09, 10, 15, 17(2), 18, 21, 23, 24, 26, 42, 45(2), 47, 50, 54, 65, 69, 73, 74, 81	Heesch 1703, 10, 12, 17, 57(?)
Breugel 1774	Heeswijk 1654, 66
Budel 1670, 1739, 45, 48, 57, 58, 62, 70, 72, 81	Heeze 1654, 72, 1713, 23, 27, 31, 49, 56, 57(?), 67
Capelle 1694, 1710	Helmond 1654, 66, 73(2), 88, 93(2), 98, 1726, 27, 30, 31(2), 34, 37, 41, 43, 49, 50, 56, 59, 61, 63, 72(2), 75, 76(2), 79, 86, 91(2), 92
Deurne 1665, 66(2), 68, 80, 1713, 30, 45, 49(2), 73	Helvoirt 1675, 97, 1709, 27, 45, 73
Deursen 1700	Herpen 1695, 1730
Diessen 1654, 1772	Hilvarenbeek 1654(3), 71, 1708, 21, 53, 56, 57, 61, 90
Dinther 1666, 81, 1716, 24, 59	Hooge-Mierde 1672, 97, 1718
Dommelen 1770	
Driel 1756, 69, 84, 86, 87	
Drunen 1684, 1729, 54, 63	
Duizel (?) 1745	
Dungen Den 1725, 71, 84, 86	
Eersel 1670, 72, 84, 85(2), 87, 93, 94(2), 97, 1701, 03, 09, 17, 20, 26,	

Leende 1654, 70, 71, 72(3), 77, 86,
 97(2), 98, 1700, 04, 05, 06, 08, 10,
 21, 36, 38, 43, 45, 50, 55, 57, 59,
 63, 66, 85
 Liempde 1654, 69, 1718, 25(2), 58
 Lierop 1654, 75, 96, 1708, 22, 37(2),
 54, 55, 63(2), 66, 75(2)
 Lieshout 1654, 72, 85, 1709
 Lith 1697, 1734, 56, 61, 65, 68, 74,
 92
 Lommel 1654(3), 68(?), 71, 72(2),
 73, 74, 87, 88(2), 93(3), 94, 96,
 1706, 08(3), 12, 13, 15, 17, 24, 25,
 33, 36, 37, 45(2), 56, 60(2), 65,
 73, 78
 Maarheeze 1672, 1702, 06, 17, 32,
 45, 88(2)
 Macharen 1688
 Maren 1654, 93, 1720
 Megen 1734, 42
 Michielsgestel (St.) 1654, 1750, 55,
 84, 90
 Middelbeers 1673, 1720, 50
 Middelrode 1717, 59
 Mierlo 1654, 1724, 48
 Moergestel 1672, 81, 88, 93, 1713,
 68(2), 76, 78, 93
 Nieuwkuijk 1744, 71, 73
 Nistelrode 1668, 1710, 27(2)
 Nuenen 1670, 71, 81
 Nuland 1756, 83
 Oedenrode (St.) 1654(2), 81(2), 84,
 88, 97(2), 1701, 03, 12, 15, 19, 20,
 23, 26, 34, 48, 49, 51, 54, 56, 57,
 62(2), 63, 64, 66, 71, 76, 82, 84,
 85, 87, 90
 Oerle 1764, 76
 Oirschot 1654(3), 68, 70, 73, 81,
 86(2), 87, 1701, 03(2), 17, 19, 32,
 43, 44, 45, 60, 65, 78, 84, 86, 88,
 90, 91, 94(2)
 Oisterwijk 1654(2), 65, 68, 70, 72,
 94, 95, 96
 Oss 1665(2), 88, 94, 95, 97, 1703
 09(2), 19, 20(2), 22, 31(3), 49, 51,
 53, 69, 74, 75, 79, 95
 Postel 1698
 Raamsdonk 1793
 Ravenstein 1702, 03, 15, 53
 Reek 1698, 1701, 38
 Reusel 1654, 77, 1734
 Riel 1654, 69, 1709
 Riethoven 1688, 1723, 25, 26

Schaijk 1702
 Schijndel 1654, 68(2), 1709, 12,
 22(2), 23, 24, 26, 30, 45, 56
 Sevenum 1785
 Soerendonk 1718, 91
 Someren 1654, 65, 66, 69, 70, 72, 94,
 1711, 54, 76
 Son 1684, 1727, 50, 58
 Sprang 1673
 Steensel 1777
 Stiphout 1670, 1773
 Stratum 1723, 24, 33, 69, 77, 81
 Strijp 1666, 75, 88, 1706, 11, 75(2)
 Tilburg 1665(2), 66, 68(2), 70, 71(2),
 73, 81, 88, 93(2), 95(2), 96(4),
 1702, 05(3), 06, 08, 09, 11, 12, 15,
 17, 20(3), 21(2), 24(2), 25(2), 27,
 33, 36(2), 40(4), 43(2), 44, 45(2),
 50, 51(3), 53, 55(2), 56, 57(2), 60,
 62, 71, 74(2), 75, 76(3), 77(3), 80,
 81, 83, 84, 86, 87, 92, 94
 Tongelre 1708, 43, 71(2)
 Uden 1701, 13, 44, 51
 Udenhout 1696, 1731, 61, 74, 94
 Valkenswaard 1655(3), 70, 72, 93,
 1708, 10(2), 20, 30, 38, 39, 67, 74
 Veghel 1654, 68, 73, 81, 1708, 11(2),
 45, 48, 65, 73, 74, 79, 92
 Veldhoven 1706, 20, 45
 Velp 1764
 Vessem 1707
 Vlierden 1654, 85, 1703, 06, 56, 66
 Vlijmen 1700, 26, 28, 53, 54, 66, 70,
 77, 95
 vught 1680, 1713, 26, 55, 70, 89
 Waalre 1671, 77, 93, 1764
 Waalwijk 1665, 73(2), 81, 84, 87, 88,
 93, 94(2), 1703, 07, 11, 18, 19, 47,
 63, 65(2), 69
 Waspik 1749, 77, 80, 81, 94, 95
 Westerhoven 1669, 1796
 Wintelre 1734
 Woensel 1672, 74, 81, 84(2), 93,
 1718, 19, 23, 45, 48, 67, 77, 81, 82,
 90, 91
 Zaltbommel (?) 1703
 Zeeland 1715, 58, 63
 Zeelst 1722
 Zevenbergen 1782, 90